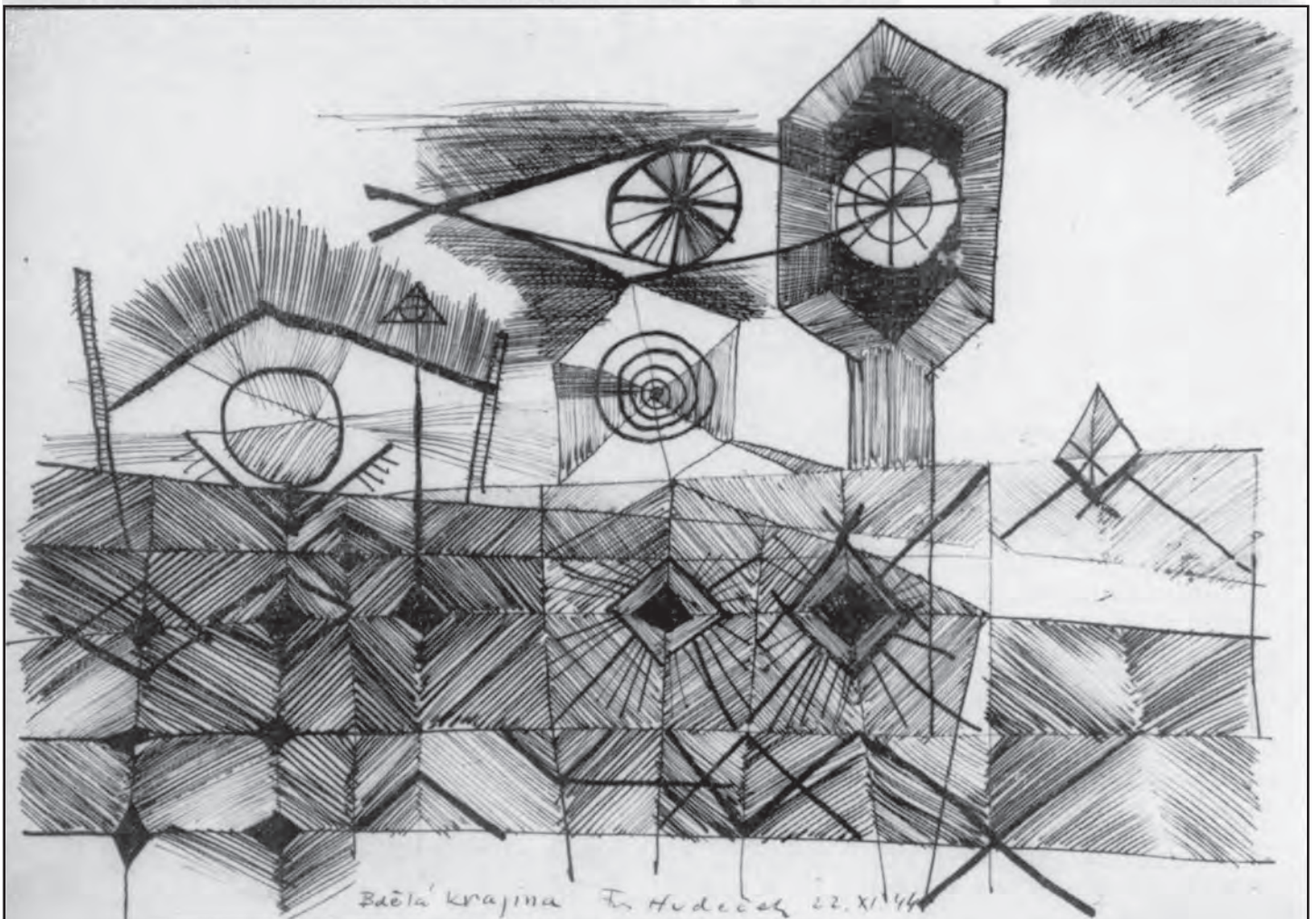

P. b. b.
Verlagsort: 1030 Wien
Plus-Zeitung 09Z038029P

KULTURNÍ KLUB

INFORMAČNÍ ČASOPIS
ČECHŮ A SLOVÁKŮ
V RAKOUSKU

5
květen

• Příloha: Historické a kulturní ohlédnutí
Trocha poezie

2015
35. ročník

Pondělní promítání filmů ve spolupráci s Českým centrem a Velvyslanectvím ČR
v kině **Velvyslanectví ČR, Penzingerstr. 11-13, 1140 Wien**
Informace: Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku

Srdečně Vás zveme na promítání filmu *Operace Silver A* režiséra Jiřího Stracha, které se uskuteční v pondělí 8. 6. 2015, a upozorňujeme, že od 19:00 hodin, tedy půlhodinu před uvedením filmu, proběhne beseda s režisérem filmu.

Pondělí 08. 06. 2015 v 19:30

Operace Silver A (drama / válečný TV film, Česko, 2007, 150 min., něm. tituly)

Režie: Jiří Strach, scénář: Lucie Konášová, Josef Konáš, kamera: Martin Šec, hudba: Zbyněk Matějů
Hrají: Klára Issová, Tatiana Vilhelmová, Jiří Dvořák, Ivan Trojan, David Švehlík, Aleš Háma, Táňa Fischerová, Miroslav Táborský, Marek Taclík, Viktor Preiss, Jana Hlaváčová, Tatjana Medvecká, Alois Švehlík, Matěj Hádek, Dana Syslová, Radim Špaček, Jaroslav Plesl, Barbora Munzarová, Radek Holub, Klára Sedláčková-Oltová, Martin Myšička ad.

Dvoudílný televizní scénář Lucie a Josefa Konášových je působivým a dramatickým příběhem lásky, hrdinství i slabosti. Odehrává se v období protektorátu. Ačkoliv příběh začíná téměř idylicky, na sklonku roku 1941, předčasnou oslavou Silvestra, s falešným zdáním, že vše je stále v pořádku, a dvě krásné mladé ženy, přítelkyně a obdivovatelky tehdejších filmových hvězd, jako byly Adina Mandlová i Nataša Gollová, jsou středem společnosti, právě v tuto chvíli nedaleko odtud, v zasněženém lese, seskočili padákem tři mladí muži: Bartoš, Potůček a Valčík...

Předběžné termíny promítání v roce 2015:

vždy druhé pondělí v měsíci, tj. 14. 09., 12. 10., 09. 11. a 14. 12.

Začátek přestavení, pokud není uvedeno jinak, vždy v **19:30**.

Změna programu vyhrazena.

WIEN UND DIE „ZIEGELBÖHM“

Vernisáž: pondělí 18. 05. 2015 v 18:30

Během výstavy bude promítnut krátký tematický film, následuje diskuse s dobovými svědky, hudební vložka.

Prezentace se uskuteční v německém jazyce.

Vystavovatel Wohnpartners Wien zve k malému občerstvení.

**Velvyslanectví České republiky,
Penzingerstrasse 11-13, 1140 Wien
Výstava je otevřena do 27. 05. 2015**

Ve spolupráci s Velvyslanectvím České republiky

Přihlášky na: events.vienna@mzv.cz nebo (01) 899 58 170 (po-pá 8:00-17:00)

www.wohnpartner-wien.at

Středa 27. 05. 2015 v 18:30

HUSÁKOVO KVARTETO

Májový koncert u příležitosti 70. výročí ukončení druhé světové války

Hudební multižánrové seskupení čtyř mladých studentů Konzervatoře Brno.

Martin Husák – housle, Radek Blahuš – housle, Marek Vejpustka – viola a Matěj Kovanda – violoncello

Program: Josef Suk, Alexandr Glazunov, Ástor Piazzola, Silvia Bodorová, Leonard Cohen

Mramorový sál českého velvyslanectví, Penzingerstrasse 11-13, 1140 Wien

Ve spolupráci s Velvyslanectvím České republiky

Přihlásit se můžete na e-mailové adrese: office@pavlina.at nebo mobil: 0699/19544077

www.kulturklub.at

Husákovo kvarteto je hudební multižánrové seskupení čtyř mladých studentů Konzervatoře Brno Martina Husáka, Radka Blahuše, Marka Vejpustka a Matěje Kovandy, kteří se rozhodli prezentovat klasické kvarteto jiným způsobem. Jejich hlavním cílem je přiblížit se co nejvíce posluchačům. Zaměřují se proto na široké spektrum hudebních stylů. Na jejich koncertech můžete tedy slyšet známé melodie z filmů nebo i to, co Vám třeba zpřijemňuje cestu v autě či domácím úklidu.

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

náhodou jsme se dozvěděli, že recenze v minulém čísle Klubu, místo aby členy pěveckého sboru Lumír povzbudila do další práce, je naopak zarmoutila. Obdivujeme a vážíme si každého, kdo v dnešní uspěchané a konzumní společnosti věnuje svůj čas a svou energii tak dobrému počínu, jako je obnovení existence tradičního, historického pěveckého uskupení Lumír. Chápeme, že času na potřebné zkoušky je velice málo, ale v zájmu dalšího vývoje nelze pokrytecky chválit něco, co se teprve formuje. Jsme přesvědčeni, že ambiciózní sbormistr snahu sboru stát se dobrým pozitivně ovlivní a že se vbrzku dočkáme odpovídajících výkonů.

Nenechte si ujít Májový koncert na velvyslanectví České republiky u příležitosti 70. výročí ukončení druhé světové války, na němž vystoupí Husákovo kvarteto, hudební multižánrové seskupení čtyř mladých studentů Konzervatoře Brno. Na velvyslanectví máte také možnost zhlédnout výstavu »Wohnpartner Wien und die „Ziegelböhm“«, která nás zavádí do těžkého života dělníků „cihlářů“ ve Vídni.

Klubová pravidelná promítání v kinosálu českého velvyslanectví, nadále ve spolupráci se zastupitelským úřadem České republiky a Českým centrem, pokračují každé druhé pondělí v měsíci, začátek představení je vždy v 19:30, rezervace není možná. Upozorňujeme a srdečně Vás zveme na besedu s režisérem filmu »Operace Silver A« panem Jiřím Strachem, která se koná 8. června 1215, a to v 19:00, tedy půl hodinu před začátkem uvedení filmu.

Jak jsme Vás již v minulém čísle Klubu informovali, jsme nuceni přechodně z úsporných důvodů (solidarita se Školským spolkem Komenský, kdy se české spolky uvolily vzdát se části dotace ve prospěch české školy) slučovat některá čísla našeho časopisu, a proto vyjde další číslo jako prázdninové trojčíslo.

A teď Vám již přeji hezké posezení na stránkách Kulturního klubu.

ing. Helena Baslerová, šéfredaktorka

Obsah

Klub připravuje	2
Editorial	3
Obsah	3
Impressum	3
Kalendář: květen – červenec 2015	4
Církevní kalendář: květen – červenec 2015	6
Kultura	7
Události	31
Zajímavosti	34
Ekonomika	44
Sokol & sport	56
Úvahy a postřehy	60
Z české a slovenské Vídně a okolí	63
Oznámení	69
Informace & inzerce	80
Příloha	I-VIII

KULTURNÍ KLUB. Informační časopis Čechů a Slováků v Rakousku

Majitel: Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku

Vydavatel: Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku (ing. Helena Basler),
Mohsgasse 30/9, 1030 Wien

Sazba: KLP – Koniasch Latin Press s. r. o., Praha & Jaroslav Bulíček, Praha

Tisk: Tiskárna Sládek, Znojmo

KULTURNÍ KLUB. Informationszeitschrift der Tschechen und Slowaken in Österreich

Medieninhaber: Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich

Herausgeber: Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich

(Ing. Helena Basler), Mohsgasse 30/9, 1030 Wien

Verlagsort: 1030 Wien

Hersteller und Herstellungsort: KLP – Koniasch Latin Press s. r. o., Praha &

Tiskárna Sládek, Znojmo, Tschechische Republik

Gefördert aus Mitteln der Volksgruppenförderung und durch MZV ČR

Redakce: Mohsgasse 30/9, 1030 Wien,
mobil (od 10:00): 0043-0-664 97 33 764, fax: 0043-1-79 88 454
e-mail: info@kulturklub.at, www.kulturklub.at

Vedoucí redaktorka: ing. Helena Basler

Zástupkyně vedoucí redaktorky: Mag. dr. Marie Brandeis

Redakce: Mag. Pavlína Böhmová-Lössl, DI Gabriela Jakelic,
Anna Krívanová

Technická redakce: Ing. Kurt Mattola, Mag. Richard Basler

Redakční kruh: Jan Brabenec, dr. Martin Franc, P. dr. Jan Horák, Ludvík Kavín,
Eva Kalinová, Michaela Kováčiková, dr. Marta Marková, Mag. Andrea Ozábalová,
dr. Kweta Ozábalová, Vladimír Stejskal, Nela Štěrbová, doc. JUDr. Marián Velický, CSc.,
ing. Jiří Zajíček, ThLic. Petr Žaloudek

Fotografové: Mag. Richard Basler, Vladimír Čevela, Kurt Mattola, Mag. Eva Zemanová

Distribuce: Tiskárna Sládek, Znojmo

Na přední straně obálky: **František HUDEČEK: Bdělá krajina, 1944**

František Hudeček (7. 4. 1909, Němčice u Holešova – 13. 5. 1990, Praha) – významný český malíř, ilustrátor, grafik, člen Skupiny 42, v šedesátých letech člen Tvůrčí skupiny Radar. Studoval na Uměleckoprůmyslové škole v Praze u Františka Kysely, ve svém díle se zaměřil na motivy velkoměsta a vztahu člověka a civilizace, později tíhnul ke geometrické abstrakci.

Na zadní straně obálky: **Antonín PROCHÁZKA: Sedící žena s květinou, před 1937, lept**

Antonín Procházka (6. 5. 1882, Vážany – 9. 6. 1945, Brno) – český malíř, grafik a ilustrátor. Po ukončení gymnázia v Kroměříži studoval na Umělecko-průmyslové škole a Akademii výtvarných umění v Praze u Vlaha Bukovace, Hanuše Schwaigera a Maxe Švabinského. Člen Osmy a Spolku výtvarných umělců Mánes. Jeho dílo je z počátku expresionistické, později kubistické, po roce 1925 přešel k vlastní verzi novoklasicismu. V letech 1904-1945 vytvořil přes 140 maleb, často velmi monumentálních. V roce 1946 byl posmrtně jmenován národním umělcem. V Brně-Pisárkách je po něm pojmenována ulice.

VÝSTAVY A FESTIVALY

do 27. 05. Wohnpartner-Ausstellung: Wien und die „Ziegelböhme“
KK, ZÚ, Velvyslanectví ČR, Penzingerstr. 11-13, 1140 Wien, návštěva možná po telefonické dohodě: (01) 899 58 170 (po-pá 8:00-17:00).

29. 05. – 11. 10. Drawing Now: 2015

Výstava *Drawing Now* skýtá aktuální přehled o grafické tvorbě v současném umění. Představuje na 36 mezinárodních uměleckých pozic, které jsou dnes synonymem pro grafickou tvorbu a zároveň jdou pomyslnou vlastní cestou. *Drawing Now* ukazuje, jaká různá témata umělci pomocí kresby vyjadřují, a prezentuje grafickou tvorbu v jejich pozoruhodných polohách a vyjádřeních.

Zúčastnění umělci: Silvia Bächli, Michaël Borremans, Toba Khedoori, Paul Noble, Robin Rhode, David Shrigley, Sandra Vásquez de la Horra, Jorinde Voigt a další. Kurátorka: Ely Lahner.

Albertinaplatz 1, A-1010 Wien, tel.: +43 1 534 83-0,
www.albertina.at, denně 10:00-18:00, St 10:00-21:00

do 31. 05. Arcivévoda Jan Habsbursko-Lotrinský. Krásy přírody

Albertinaplatz 1, A-1010 Wien, tel.: +43 1 534 83-0,
www.albertina.at, denně 10:00-18:00, St 10:00-21:00

do 01. 06. Wally Neuzil. Ihr Leben mit Egon Schiele

Die erste Ausstellung des Jahres widmet sich „Wally“, der Frau an der Seite Egon Schieles, die einem breiten Publikum vor allem durch Schieles Meisterwerk *Bildnis Wally* ein Begriff ist. Mit dieser Ausstellung begibt sich das Museum auf die Spuren des dramatischen Lebens jener Frau, die rund fünf Jahre lang Schieles Modell, Muse und intime Freundin war.

Leopold Museum: po, st – ne: 10:00-18:00; čt: 10:00-21:00
MuseumsQuartier Wien, www.leopoldmuseum.org

10. 06. – 06. 09. Abstrakce v Rakousku. Od roku 1960 do dneška

Tato od roku 1997 budovaná sbírka obsahuje prvotřídní výběr rakouského a mezinárodního abstraktního malířství od roku 1960. Po smrti zakladatele sbírky Heinze Plonera se jeho žena Regina v roce 2014 rozhodla, že věnuje velkou část sbírky galerii Albertina a paláci Belvedere ve Vídni, jakož i muzeu Joanneum ve Štýrském Hradci, aby bylo o díla trvale postaráno a aby byla přístupná co nejširší veřejnosti. Pro galerii Albertina znamená tento dar rozšíření sbírek rakouského umění osmdesátých a devadesátých let 20. století o vynikající práce Erwina Bohatsche, Herberta Brandla, Güntera Damische, Josefa Mikla, Huberta Scheibla aj. Kurátorka: Eva Michel.

Albertinaplatz 1, A-1010 Wien, tel.: +43 1 534 83-0,
www.albertina.at, denně 10:00-18:00, St 10:00-21:00

do 12. 06. Ludovít Štúr: Sprachwissenschaftler, Publizist und Politiker – sein Werk und Leben

Zum 200. Geburtstag von Ludovít Štúr, einer der bedeutendsten Persönlichkeiten der modernen slowakischen Geschichte und dem Gründer der slowakischen Sprache. Štúr kodifizierte 1843 die slowakische Sprache auf der Grundlage des mittelslowakischen Dialekts und stellte damit ihre Eigenständigkeit heraus. Er war die Führungsfigur der slowakischen Nationalbewegung 1848/49.

Slowakisches Institut in Wien, in Zusammenarbeit mit der Slowakischen Nationalbibliothek.

17. 06. – 04. 09. Zeichen gegen den Krieg | Zum 70. Jahrestag des Endes des Zweiten Weltkriegs**17. 06. 18:30 Vernissage**

Die Ausstellung widmet sich den Denkmälern für die Opfer des Zweiten Weltkriegs in der Slowakei und den Anti-Kriegs-Skulpturen. Sie gibt einen Einblick in die Erinnerungsarbeit in der Slowakei, die zwischen Gedenken und Vergessen schwankte. Die Denkmäler ergänzen die Skulpturen von slowakischen Künstlern – Klára Pataki, Ladislav Snopek und Tibor Bártfay – die sich mit Gewalt und Aggression auseinandersetzen.

Slowakisches Institut in Wien, in Zusammenarbeit mit dem Ministerium für

Auswärtige und Europäische Angelegenheiten der Slowakischen Republik und dem Verein bildender Künstler der Slowakei.

01. 07. – 11. 10. Christoph Niemann. Unterm Strich

Christoph Niemann ist einer der gefragtesten Grafiker der Welt. Seit Jahren gestaltet er Cover für *The New Yorker*, *The New York Times*, das *Time Magazine*, für *Wired* oder das *ZEITmagazin*, prägt Werbekampagnen, illustriert Texte, produziert Apps oder schreibt Kinderbücher. Das MAK widmet dem vielfach ausgezeichneten Meister seines Fachs eine Ausstellung und zeigt mit 170 Illustrationen, Grafiken, Siebdrucken, Tusche- und Bleistiftzeichnungen, Büchern, Apps und Animationen einen Überblick über sein breites Schaffen.

MAK, Kunstblättersaal, Stubenring 5, 1010 Wien, Di 10:00-22:00 Uhr, Mi – So 10:00-18:00, jeden Dienstag 18:00-22:00 Uhr, Eintritt frei

do 16. 08. Lee Millerová

Lee Millerová (1907-1977) je jednou z nejvíce fascinujících umělkyní 20. století, která vytvořila pestré fotografické dílo, v němž se mísí široké spektrum stylů a jež sahá od surrealistických výjevů přes módní fotografii, snímky z cest a portrétní fotografii až po válečnou reportážní fotografii. Její dílo v celé šíři ukáže galerie Albertina na zhruba osmdesáti objektech v tomto rozsahu v Rakousku poprvé. Reportážní fotografie Millerovou zavedla v roce 1945 přes Salcburk do Vídně, kde zdokumentovala zničené město, bídu dětských špitálů, ale i umělce, například tanečníka V. Nižinského. Právě tento výsek její tvorby – do značné míry dosud nepublikovaný – představuje těžiště výstavy. Kurátor: Walter Moser.

Albertinaplatz 1, A-1010 Wien, tel.: +43 1 534 83-0,
www.albertina.at, denně 10:00-18:00, St 10:00-21:00

JEDNOTLIVÉ AKCE**27. 05. 18:30 Májový koncert: Husákovo kvarteto**

U příležitosti 70. výročí ukončení druhé světové války. Na programu: Josef Suk, Alexander Glazunov, Ástor Piazzola, Sylvie Bodorová, Leonard Cohen. Husákovo kvarteto – hudební multizánrové seskupení čtyř mladých studentů Konzervatoře Brno (Martin Husák – housle, Radek Blahuš – housle, Marek Vejputka – viola a Matěj Kovanda – violoncello).

KK, ZÚ, Mramorový sál Velvyslanectví ČR, Penzingerstrasse 11-13, 1140 Wien, přihlášky na events.vienna@mzv.cz nebo (01) 899 58 170 (po-pá 8:00-17:00)

27. 05. 18:30 Dokumentarfilm Rückkehr in die windige Stadt (Regie: Kristina Forbat, SK, 52 Min., Slowakisch mit deutschen Untertiteln)

Kristina Forbat präsentiert ihren Film *Rückkehr in die windige Stadt*, in dem sie anhand individueller Lebensschicksale die multikulturelle Geschichte Kaschus, Kulturhauptstadt Europas 2013, vermittelt. Für diesen Konzept hatte Kristina Forbat 2013 das Stadtschreiber-Stipendium des Deutschen Kulturforums östliches Europa erhalten. Mit anschließender Diskussion mit der Filmemacherin Kristina Forbat.

Slowakisches Institut in Wien

29. 05. 18:00 Večer komorní hudby

Spolek Lumír, Slovanská beseda, Dracheng. 3, 1010 Wien

02. 06. 12:30 Lunchkonzert: Dorota Tóthová und Árpád Csete

Dorota Tóthová studiert derzeit am Jaroslav Ježek Konservatorium in Prag Pop- und Musicalgesang. Sie gewann bereits mehrere Gesangswettbewerbe in der Slowakei. International repräsentierte sie ihre Heimatstadt in Polen, Österreich, in der Tschechischen Republik und in Dubai. Zudem sang sie die offizielle Hymne der Eröffnungszereemonie „Košice – Europäische Kulturhauptstadt 2013“.

Árpád Csete arbeitet seit über 20 Jahren als Multiinstrumentalist und Interpret mit verschiedenen Solokünstlern und Musikformationen. 2012 erreichte er das Semifinale des Gesangswettbewerbs „Stimme der Tschechoslowakei“. Er leitet die Kaschauer Multi-Genre-Formation Abracadabra. Slowakisches Institut in Wien

03. 06. 10:00-16:00 Fotbalový turnaj

Akademický spolek, zahrada školy, Sebastianplatz 3, 1030 Wien, přihlášky a dotazy: komenskyalumni@gmail

08. 06. 19:00 Beseda s Jiřím Strachem

08. 06. 19:30 Film *Operace Silver A* (ČR, 2007, 150 min., něm. titulky, režie: Jiří Strach, scénář: Lucie Konášová, Josef Konáš, kamera: Martin Šec) KK, ČcV, ZÚ, Velvyslanectví ČR, Penzingerstr. 11-13, 1140 Wien

10. 06. 19:00 Close Harmony Friends: Ehrung von Anton Srholec

Anton Srholec (* 1929) ist einer der bedeutendsten Dissidenten-Priester in der Slowakei. Er wurde 1999 mit dem Kardinal König-Preis für Verdienste um Glauben und Freiheit und 2013 mit dem Ján Langoš-Stiftung-Preis für Verdienste um die Demokratie ausgezeichnet. Er ist Präsident der Konföderation der politischen Gefangenen der Slowakei, die Licht in die totalitäre Zeit von 1948 bis 1989 bringen und den Opfern zu Gerechtigkeit und Genugtuung verhelfen will. Seit 1992 leitet Pater Srholec das Sozialprojekt Resoty in Bratislava, das sich um Obdachlose kümmert.

Die einzigartige A-cappella Close Harmony Friends gab bereits zahlreiche Konzerte in ganz Europa, Südamerika, Japan und Australien. Hofburgkapelle, Hofburg-Schweizerhof, 1010 Wien

15. 06. 18:00 Ernst Bruckmüller – Peter Kresánek: Vortrag zum 500. Jahrestag der Doppelhochzeit zwischen Jagiellonen und Habsburgern im Wiener Stephansdom.

Es sprechen Univ. Prof. Dr. Ernst Bruckmüller über die historische Seite der Wiener Doppelhochzeit, die einen starken Bezug zu Preßburg hat, wo die entscheidenden Verhandlungen stattfanden, sowie Altbürgermeister und Kunsthistoriker Dr. Peter Kresánek über die Beziehungen zwischen der Wiener Dombauhütte und der Gotik in der Slowakei.

Slowakisches Institut in Wien, in Zusammenarbeit mit der Österreichisch-slowakischen Gesellschaft

21. 06. Jarní veselice

Sokolská jednota Vídeň XII/XV, zahrada školy, Sebastianplatz 3, 1030 Wien

22. 06. 15:30 Domführung: Zum 500. Jahrestag der Doppelhochzeit zwischen Jagiellonen und Habsburgern im Wiener Stephansdom

Eine Domführung von Frau Dr. Annemarie Fenzl, ehemalige Mitarbeiterin von Kardinal Franz König und ausgewiesene Expertin für St. Stephan, bei der viel Interessantes und teilweise Unbekanntes zu erfahren sein wird.

Treffpunkt: Riesentor des Stephansdoms.

Slowakisches Institut in Wien, in Zusammenarbeit mit der Österreichisch-slowakischen Gesellschaft

24. 06. 12:30 Wiener Konzerthaus: Mittagsmusik

Josef Špaček – Violin, Miroslav Sekera – Piano.

W. A. Mozart, L. Janáček, C. Saint-Saëns.

Schubert-saal, Wiener Konzerthaus, Lothringerstr. 20, 1030 Wien, www.konzerthaus.at, Tel.: 242 002, Info: 24200-100

26. 06. 15:00 Letní slavnost Rodičovské rady

Zahrada školy, Sebastianplatz 3, 1030 Wien

01. + 03. 07. 14:00 Mag. Ursula Debera: Der Ring. Pionierjahre einer Prachtstrasse

Wien Museum, Karlsplatz 8, 1040 Wien, Kosten: 12 Euro

THEATER BRETT**17.-18. 07. 20:00 Provokation?!**

Mitteuropäisches Theater-Karussell

Eine Gemeinschaftsproduktion, die trotz aller Widerstände (sprachliche, emotionale, nationale) von jungen Dramaturgen aus Österreich, Polen, Tschechien, Ungarn und der Slowakei während eines 14-tägigen Ar-

beitstreffens kreiert wird. Unter der künstlerischen Leitung von Marika Smreková und der Supervision von Nika Brettschneider wird versucht, vermeintliche Grenzen zu durchbrechen. Ein grenzenloses Spiel in sechs bzw. mehreren Sprachen.

Eintritt: 10 €. Vorbestellungen unter +43-676 7345566 oder Münzwardeingasse 2, 1060 Wien, theaterbrett@gmx.at

INFORMACE:

Je přiložen aktuální program Českého centra ve Vídni.

Podrobnosti a další programy naleznete v oddílech: *Sokol & sport, Z české a slovenské Vídne a okolí a Oznámení.*

ČESKÉ OZVĚNY / SLOVENSKÉ OZVENY

Der ORF bietet im 25-minütigen Magazin mit dem Titel *České ozvěny / Slovenské ozveny* Beiträge in Tschechisch und Slowakisch. *Ozvěny / Ozveny* wird **sechsmal im Jahr jeden zweiten Sonntag in den Monaten Februar, April, Juni, August, Oktober, Dezember um 13:05 Uhr in ORF2 Wien** gesendet.

Důležité kontaktní adresy:

ČESKÉ CENTRUM:

Herrengasse 17, 1010 Wien,

tel.: 535 23 60

e-mail: ccwien@czech.cz

www.tschechischeszentrum.at,

<http://wien.czechcentres.cz/cs/>

RAKÚSKO-SLOVENSKÝ KULTÚRNY SPOLOK a SLOVENSKÝ ŠKOLSKÝ SPOLOK SOVA

www.slovaci.at,

e-mail: rsk@slovaci.at, sova@slovaci.at

Otto-Bauer-Gasse 23/11, 1060 Wien,

tel.: +43 1 596 13 15,

fax: +43 1 595 57 99,

sekretariát: Ut 9:00-10:30, Št 18:00-19:30

Prehľad našich podujatí:

<http://www.slovaci.at/program.html>

SLOVAKISCHER SCHULVEREIN / SLOVENSKÝ ŠKOLSKÝ SPOLOK SOVA

www.slovaci.at/sova,

e-mail: sova@slovaci.at

Otto-Bauer-Gasse 23/11, 1060 Wien,

tel.: 596 13 15, fax: 595 57 99

Prehľad našich podujatí:

<http://www.slovaci.at/program.html>

SLOVENSKÝ INŠTITÚT

www.mzv.sk/sivieden, e-mail: si.wien@gmx.at

Wipplingerstr. 24-26, 1010 Wien, tel./fax: +43 1 535 40 57

Für alle Veranstaltungen SI ist eine Anmeldung unter si.wien@gmx.at erforderlich.

Upozorňujeme, že i přes veškerou naši snahu a kontrolu kalendária může dojít u oznámených programů ke změně jejich data, resp. náplně. Bohužel, i když se tuto skutečnost dozvíme (ale někdy ani nedozvíme), nemáme již možnost provést jakoukoliv opravu. Změna programu vyhrazena.

Články podepsané autory nebo opatřené značkou nemusejí být vždy shodné s názorem redakce. Redakce neodpovídá za obsah čtenářských dopisů. Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevracejí. Redakce si vyhrazuje právo krátit a upravovat zasláné články po stránce gramatické i stylistické.

**Tschechische
Gemeinde in der
Erzdiözese Wien**

**Česká
duchovní služba
oblast Vídeň**

Poštovní adresa: Hagenmüllergasse 31, 1030 Wien

Tel.: +43 (0664) 406 55 41

www.sweb.cz/farnost.viden

Fax: +43 (01) 711 84 112

www.rozhledy.at

POŘAD PRAVIDELNÝCH BOHOSLUŽEB:

CHRÁM Panny Marie na Nábřeží, Salvatorgasse 12, Wien 1:

mše svatá každou neděli a svátek v **08:30**

KOSTEL Nejsvětějšího Vykupitele, Rennweg 63, Wien 3:

mše svatá každou neděli a svátek v **10:00**

KOSTEL Don Bosco, Hagenmüllergasse 31, Salesianum, Wien 3:

mše svatá **druhou neděli v měsíci v 11:00**

KAPLE Panny Marie Pomocnice, St.-Veit-Gasse 25, Don Bosco-Haus, Wien 13:

mše svatá **třetí sobotu v měsíci v 18:00**

Zveme celou krajskou veřejnost
na slavnostní MŠI SVATOU v kostele Dona Bosca,
Hagenmüllergasse 33, Wien 3,
v neděli **24. května 2015 v 09:30 hodin.**

Hlavním celebrantem bohoslužby je linecký biskup dr. Ludwig SCHWARZ SDB. Koncelebrují kněží z Kongregace salesiánů Dona Bosca. Společně oslavíme 200 let od narození Dona Bosca. Rakouská televize ORF2 a německá ZDF vysílají v přímém přenosu. Po mši svaté pokračuje oslava občerstvením ve slavnostním sále „Salesianum“. Nenechte si ujít tuto jedinečnou příležitost.

KALENDÁŘ AKCÍ

Ne 14. 06. Svátek sv. Víta: Dětská mše svatá v kapli SALESIANUM, Hagenmüllerg. 31, Wien 3, v 11:00 hodin.

So 20. 06. DON BOSCO-HAUS: Mše svatá v 18:00 hodin v St. Veit-Gasse 25, Wien 13.

Čt 02. 07. ŠKOLNÍ MŠE SVATÁ pro žáky a žákyně škol „Komenský“ v 09:30 hodin v českém kostele „Nejsvětějšího Vykupitele“ na Rennwegu 63, Wien 3.

LETNÍ ZÁŽITKOVÁ REKREACE

05. 07. – 12. 07. 2015 pro děti 8-12 let
12. 07. – 19. 07. 2015 pro mládež 12-18 let

SEMMERING / NÖ

Přihlaste se u pastorační asistentky paní Pavly Carmignato,

e-mail: redakce@rozhledy.at

Počet míst je omezený!

VÝTVARNÉ UMĚNÍ

V Muzeu Kampa začíná výstava Vladislava Mirvalda

Retrospektivní výstavu průkopníka geometrické abstrakce Vladislava Mirvalda (1921-2003) zahajuje Muzeum Kampa. Výstava nazvaná *Konstruktivní variace* potrvá do 6. července a návštěvníkům představí autorovu malbu i kresbu, experimenty s fotografií a kolážemi. Mirvaldova tvorba není přes jeho novátorské postupy všeobecně příliš známá. Před pěti lety jeho velkou výstavu uspořádala Západočeská galerie v Plzni, v Praze tak obsáhlou přehlídku své tvorby ještě neměl. Současná výstava v Muzeu Kampa přibližuje Mirvaldovo dílo v celé jeho šíři, připravil ji kurátor Jiří Machalický.

V 71 letech zemřel karikaturista Josef Kobra Kučera

Ve věku jednadmdesáti let zemřel po nemoci humorista, novinář a karikaturista Josef Kobra Kučera. Kučera patřil k zakladatelům unie a také tradice Salonů kresleného humoru. Se svým kresleným humorem vešel ve známost v roce 1966 na stránkách *Mladého světa*. Po srpnových událostech roku 1968 jako odpůrce totality publikovat nemohl, pracoval v různých profesích, ale humoristou a zakladatelem různých výtvarných, odborných, společenských i recesistických sdružení zůstal po celý život. Kučera má na kontě desítky samostatných i společných výstav, je autorem mimo jiné mezinárodního bienále kresleného hu-

moru v Písku, podepsán je pod ilustracemi v řadě knih, byl autorem mnoha plakátů, koláží a log.

Zemřel výtvarník Petr Poš, autor výtvarných návrhů filmů *Fimfárum*

Pod dlouhé těžké nemoci zemřel jednadmdesátiletý výtvarník Petr Poš, autor výtvarných návrhů animovaných filmů, například *Lakomá Barka* a série *Fimfárum*. Vedle výtvarných návrhů pro animované filmy tvořil Poš také plakáty, kresby a litografie, knižní ilustrace a výstavní design.

Petr Poš se narodil 2. ledna 1944 v Praze. Studoval na Střední uměleckoprůmyslové škole (1958-1962) a Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze (1962-1968; Adolf Hoffmeister) a na Académie Royale des Beaux-Arts v Bruselu (1982; Roger Dewint). V letech 1990-1993 pedagogicky působil na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze. Samostatně vystavoval od roku 1968, kolektivně od roku 1984. Pracoval v oblasti reklamní grafiky, ilustrace, výstavního designu. Za dobu své výtvarné činnosti vytvořil zhruba třicet ilustrovaných titulů a čtyřicet plakátů pro bývalou UPF a plakáty pro komerční účely, za něž získal řadu čestných uznání.

Ocenění: Cena Jiřího Trnky za film *Lakomá Barka* – 1987 (režie Vlasta Pospíšilová a J. Malík), první cena za nejlepší plakát roku „Prix Savignac“ – Grand Palais, Paříž a řada čestných uznání za ilustrované knížky a plakáty. Byl také držitelem dvou Českých lvů.

PŘEDSTAVUJEME

Čestmír Janošek

Čestmír Janošek (* 23. 5. 1935, Praha) vystudoval Vyšší školu uměleckého průmyslu v Praze a pražskou Akademii výtvarných umění (Vladimír Sychra, Karel Hladík). Věnuje se malbě, grafice i kresbě.

Čestmír Janošek: *Stopy*, 1961

K nejpozoruhodnějším, protože zároveň nejpůvodnějším dílům české abstrakce první poloviny šedesátých let patřily „mrazovky“. Mladý malíř se tehdy nespokojil s obecnými podněty strukturální grafiky – i když i pro něj byl příklad Vladimíra Boudníka velmi důležitý –, ale sám se vydal na dobrodružnou pouť vlastní experimentace. V polovině šedesátých let bylo již zřejmé, že se Čestmír Janošek ze skupiny abstraktních strukturalistů vyděluje právě onou vůlí hledat nové techniky a formy výrazu. Velmi často právě ve službách vodivého vztahu k předmětnému světu. Odtud byl jen krok k úspěšným pokusům přenést tento křehce básnivý svět na plochu grafických listů. V šedesátých letech se zabýval informální tvorbou a byl členem skupiny Šmidrů. V roce 1960 se účastní obou Konfrontací, první autorská výstava se pak uskutečnila v roce 1967. Ještě před Janoškovou emigrací koncem roku 1968 prodělaly jeho mrazovky zajímavý vývoj. Původně mechanický otisk jinovatky začal grafik doplňovat autonomními malířskými zásahy, od vymývání až k aktivní malbě náznakem zpředměťujících motivů. V posledních letech se Čestmír Janošek v Kolíně nad Rýnem k technice mrazovek znovu vrací. Tuto techniku rozvíjí způsobem, který ve světě jistě nemá obdoby. Od pole volného ornamentu přes jeho

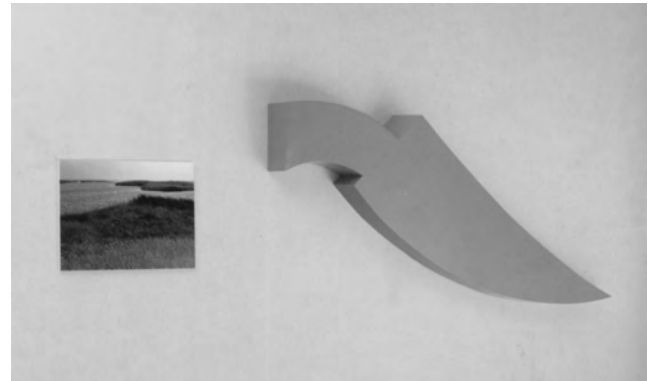
symbolickou vnitřní konfiguraci jde cesta až k neuvěřitelně konkrétnímu vyobrazení reality, jako jsou panoramata měst. Otisk se stává poslušným nástrojem aktivní obrazové představy.

Nyní žije v Kolíně nad Rýnem a po roce 1989 často zajíždí do Prahy. V roce 1993 byl jmenován umělcem roku v Kolíně nad Rýnem.

Miloš Cvach

Miloš Cvach (* 10. 5. 1945, Vír na Moravě) – sochař, malíř, výtvarník, pedagog, typograf, fotograf. Umělecká práce Miloše Cvacha je charakteristická jistou geometrickou nahotou, aniž by se zříkal zkušenosti s hmatatelným světem. Vystudoval Školu uměleckých řemesel v Brně a Akademii výtvarných umění v Praze. Samostatné výstavy má od roku 1983. Po odchodu do emigrace zcela opustil figurativní sochařství a dospěl k abstraktní geometrické tvorbě. V osmdesátých letech začal vytvářet mnohoúhelné plastiky z překližek a barevných laků. Tyto geometrické reliéfy (závěsné nebo pokládané na zem) z redukováných tvarů vycházejí z konceptuálních a minimalistických tendencí a pracují s problematikou barevných a tvarových vztahů.

Je zastoupen ve sbírkách Pfalzgalerie Kaiserslautern, Kunsthalle Mannheim, Galerie výtvarných umění Olomouc, Galerie Benedikta Rejta Louny, Galerie Klatovy/Klenová, Moravské galerie Brno, Picassova muzea Antibes, Muzea výtvarných umění Cholet, Pays-Paysage (Centrum umělecké knihy) Saint-Yrieix-la-Perche, Galerie umění Corcoran, Washington, D.C., USA, Georgia Museum Athens, USA.

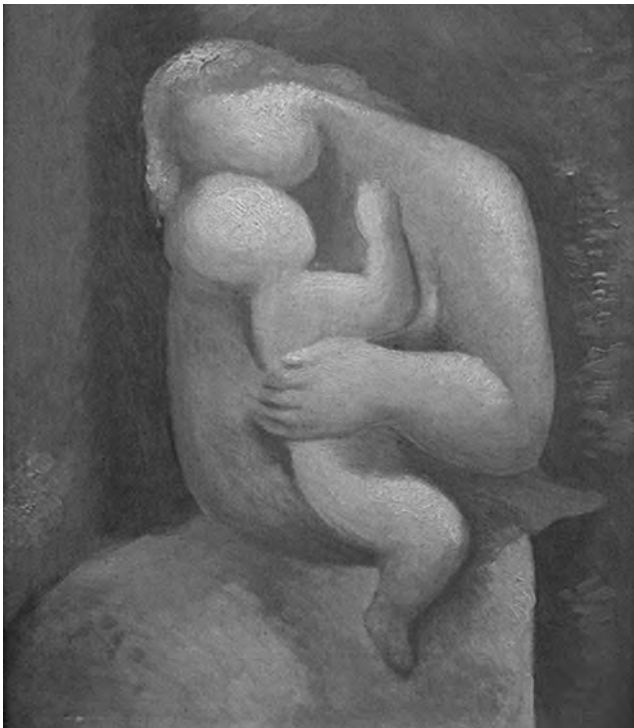

Miloš Cvach: *Tréguennec*, Bretaň, 1991, barevná fotografie, R - 6, 2000, překližka, lak

VZPOMÍNKA

Mikuláš Galanda

Mikuláš Galanda (4. 5. 1895, Turčianské Teplice – 5. 6. 1938, Bratislava) byl významným slovenským malířem, grafikem a ilustrátorem. Patří k výrazným průkopníkům a propagátorům moderního umění na Slovensku. Je pochován na Národním hřbitově v Martině.

Mikuláš Galanda: *Matka*, 1933

Odkaz mladým umelcom: „Signál všetkým mladým a najmladším na Slovensku, ktorí sa venujú výtvarníctvu a literatúre, tým, ktorí raz budú zodpovední za kultúru Slovenska, aby ju vyzdvihli na úroveň kultúrnych národov. Nezapadnite do ľahostajnosti svojich otcov, do pohodlia starej konzervatívnej spoločnosti, nedajte sa zabiť peniazmi, nehládajte ľahký úspech starého spoločenstva. Pracujte, ako káže doba, hľadajte novú pravdu a krásu, hrajte svoju veľkú hru, hru mladosti a radosti tvorby. Hľadajte nové formy, výrazy. Neslávte kult mŕtvych tým, že ich napodobíte. Staré umenie je mŕtve, nech žije nové, voľné, erupzívne. Slovenská moderná maľba vyrástla zo slovenskej duše bez tradície. Prijala myšlienky západnej maľby. A rastie vďaka bohatej lyrike, smútku a veselosti slovenskej krajiny už desať rokov. A tak snívame svoj sen do budúcnosti, zápasíme s ťažkosťami začiatku. Pochopia nás mladí, evoluční, budú pokračovať v našej ceste. Sme dušou ešte deti, tvoríme v radosťi a začíname tam, kde končí detská tvorba.

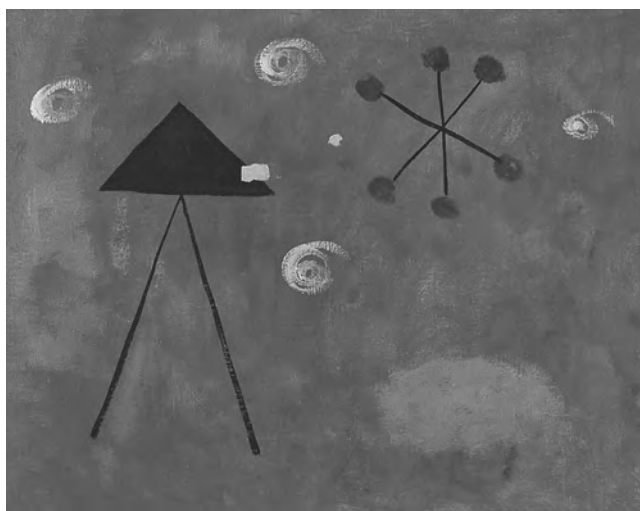
Václav Bošтік

Václav Bošтік (6. 11. 1913, Horní Újezd u Litomyšle – 7. 5. 2005, Praha) byl český malíř, grafik a ilustrátor, představuje vrcholnou hodnotu v novodobém malířství. V pozdních dílech překonává hranice výtvarných žánrů. Jeho obrazy přesahují dokonce i hranice umění, blíží se mystice i vědě, působí jako výsledky neobyčejně vnímavého snění. Je z nich patrná snaha o uchopení principu a tajemství celého vesmíru.

Roku 1937 nastoupil na Akademii a stal se žákem prof. Willyho Nováka. Od roku 1942 byl členem Umělecké besedy. V roce 1960 se stal jedním se zakládajících členů

skupiny UB 12, která výrazně poznamenala vývoj československého umění v šedesátých letech. Rané dílo Václava Boštíka je hodně ovlivněno malíři Corotem a Cézannem. Už v polovině padesátých let, kdy v Česku (resp. Československu) bylo umění svázáno socialistickým realismem, přešel Boštík k abstraktní tvorbě. Kromě malování vytvořil Václav Boštík v letech 1955-1959 s Jiřím Johnem i unikátní pražský památník obětem holocaustu. Na zdi Pinkasovy synagogy napsali 77 297 jmen nacistických obětí. Později se podílel na restaurování renesančních sgrafit na fasádě zámku v Litomyšli.

V roce 2004 získal cenu od ministra kultury a v témže roce medaili za zásluhy od prezidenta republiky.

Václav Boštík: *Vesmír*, 1957

Jaroslav Vožniak

Jaroslav Vožniak (26. 4. 1933, Suchdol u Příbrami – 12. 5. 2005, Praha) byl významným českým malířem, grafikem, ilustrátorem a sochařem. Proslul specifickou verzí pozdního pop-artu spojeného se surrealistickou vizí a prvky hyperrealismu. Původně vyučený litograf se v roce 1951 přihlásil ke studiu na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze, kde působil v ateliéru profesora Karla Svolinského. Poté nastoupil jako žák profesora Vladimíra Silovského, tentokrát však již na pražské Akademii výtvarných umění. Své uplatnění našel Vožniak v mnoha odvětvích výtvarné scény. Věnoval se malbě, kresbě, grafice a od plátna přešel také k sochařství a výstavnictví. Jako výtvarník se vždy snažil držet krok s dobovými uměleckými styly. V průběhu padesátých let přešel postupem času od vzdušných impresionistických obrazů až k sevřenější expresi.

Koncem padesátých let se Jaroslav Vožniak stal členem umělecké skupiny Šmidrovci (původním názvem Klub), která byla založena v roce 1954 v té době ještě studenty – sochaři Karlem Neprašem, Janem Koblasou, malířem Bedřichem Dlouhým a skladatelem Rudolfem Komorousem. Bylo to sdružení manifestující za touhu po svobodném projevu v tehdejší režim takřka nemožném. Jejich program tvořila tzv. Kolektivní estetika „divnosti“, která se následně stala alternativou k tehdy dominujícímu proudu strukturální abstrakce. V roce 1957 se Vožniak zúčastnil kolektivní výstavy s názvem *Výstava pro jeden večer*, která se konala na Střeleckém ostrově v Praze, kde Vožniak představil své portréty.

Počátkem šedesátých let se skupina na krátkou dobu rozpadla. Na čas tak vznikl pro malíře prostor rozšířit své obzory v oblasti malby jako sólista. V té době směřovala Vožniakova tvorba k strukturální abstrakci. V tomto výrazu však Vožniak nenalezl své místo. Proto se postupně navracel k figuraci a předmětné realitě. Podobným obdobím si prošli všichni členové skupiny. Ta se dala opět dohromady v roce 1964.

Kromě jiného si Jaroslav Vožniak prošel ještě celou řadu výtvarných stylů, až došel ke specifické podobě pop artu koexistujícího s hyperrealismem a surrealistickou představivostí. Po rozpadu skupiny počátkem šedesátých let se svými kresbami přiblížil již zmíněné abstrakci. V roce 1963 se však obrátil zpět k reálnějším tvarům, často s erotickým námětem. Významné místo v tvorbě Jaroslava Vožniaka zaujala v šedesátých letech figura a konkrétnost. V této oblasti se zabýval převážně asamblážemi, v nichž se snažil skloubit naturalismus a abstrakci. Dřevěné desky, části figurín a panenky pod hrubě naneseným malířským nátěrem představují originální Vožniakovu cestu k své vlastní „divnosti“.

Od poloviny šedesátých let se Vožniakovo dílo stalo uznávanou složkou nezávislého umění, což se projevilo jak na domácí, tak na zahraniční scéně. V letech 1967-1968 vytvořil rozsáhlý cyklus ikon po vzoru středověké byzantské malby, kde místo světců zobrazil portréty filmových hvězd. Ve své době šlo o nejunikátnější vyobrazení českého pop artu šedesátých let. V roce 1968 se Jaroslav Vožniak zúčastnil významné zahraniční výstavy, která se konala ve švédském Stockholmu v Gallery Scandinavia.

Sedmdesátá léta znamenala pro některé členy skupiny, včetně Jaroslava Vožniaka, útlum a stažení do ústraní výtvarného dění. V tvorbě však nikdo nepřestal. V průběhu sedmdesátých a osmdesátých let vznikla významná řada obrazů hladké malby se symbolickým podtextem. Jaroslav Vožniak se účastnil pouze kolektivních výstav v Praze, Pardubicích nebo v Rychnově nad Kněžnou. Koncem osmdesátých let se navrátil ke svým dřívějším cyklům asambláží a koláží a v devadesátých letech vznikla velice rozsáhlá sbírka litých obrazů.

Jaroslav Vožniak zemřel po dlouhé nemoci 12. května 2005 ve věku nedožitých dvaasedmdesáti let. Dílo Jaroslava Vožniaka je zastoupeno ve sbírkách mnoha českých galerií v Praze, Brně, Karlových Varech, Liberci a jiných.

Jaroslav Vožniak: *Geraldina*, 1966, tuž, lak, dřevo

Jaroslav Hovadík

Zlínský rodák Jaroslav Hovadík (8. 5. 1935, Zlín – 20. 5. 2011, Litoměřice), který od roku 1968 působil v zahraničí a v posledních letech i v Litoměřicích, patří nepochybně k předním osobnostem českého umění. V letech 1952-65 studoval na SPUŠ v Uherském Hradišti a v letech 1955-57 na AVU v Praze (prof. Vladimír Síchra). Do roku 1962 se zabýval především malbou. V kontextu českého umění se již v první polovině šedesátých let prosazoval zejména svými strukturálními a aktivními grafikami, ale též pozoruhodnými prostorovými a závěsnými objekty. Stal se jedním z rozhodujících tvůrců českého informelu a hlavním představitelem zlínské umělecké skupiny 5+2. V srpnu 1968 emigroval, do roku 1977 pobýval v Kanadě a v letech 1977-1986 ve Francii v kraji Jura. Od roku 1986 působil v Mühlheimu u Frankfurtu nad Mohanem, odkud po listopadu 1989 často navštěvoval svou vlast, k níž měl lidsky i umělecky hluboký vztah. To se projevuje v celém jeho díle, které prošlo mnoha významnými výstavními síněmi v Americe, Evropě i Austrálii a dostalo se do četných zahraničních uměleckých sbírek (nejčastěji vystavoval s Janem Koblasou, Ladislavem Gudernou a Čestmírem Janoškem).

O významu celých souborů ztracených a nezvěstných děl, hlavně z doby kanadského pobytu, kdy autorův projev – jak o tom svědčí dochovaná grafika z uvedeného období – vstupoval zcela originálním způsobem do kontaktu s pop-artem, se dnes lze již pouze domýšlet.

V posledních dvou desetiletích jeho tvorba – obrazy, kresby a předmětné závěsné a prostorové asambláže – názorově stojí někde mezi představiteli italské transavantgardy a německými „divokými“. V kontextu jejich tvorby také nejvíce vyniká osobitost a nezaměnitelnost Hovadíkových – svým způsobem stále českých – děl současných.

Jaroslav Hovadík: *Rovnice o několika neznámých*, 1963-65

DESIGN

Do Síně slávy českého designu bude uveden grafik Jan Solpera

Do Síně slávy českého designu byl za své celoživotní dílo uveden významný grafický designér, typograf a pedagog Jan Solpera. Jan Solpera se věnuje především designu písem, knižní a propagační grafice. Uvedením do Síně slávy se Solpera připojí k dalším osobnostem českého designu a módy, jako je např. Zdena Bauerová, Libuše Niklová nebo René Roubíček.

DOX vystavuje nový vůz odkazující k ikoně designu i automobilismu

Inspirován dvěma oblíbenými modely škodovek, které se vyráběly v tehdejší Československu, navrhl designér a milovník aut Petr Novaque nový automobil. Prototyp spolu s příběhem jeho vzniku vystavuje centrum DOX. Instalaci nazvanou *R200 non-fiction* doplňují černobílé fotografie Antonína Kratochvíla z průběhu výroby.

Kupé Škoda 110 R patří dodnes k nejobdivovanějším modelům celé historie mladoboleslavské automobilky a jeho závodní verze 130 RS posbírala i mnohé ceny

a patří k ikonám tuzemského designu. Protože jako mnoha jeho příznivcům podobný model chyběl i Petru Novaquovi, rozhodl se nové auto navrhnout. Říká mu Erko a jako technický základ pro stavbu použil Audi R8 s manuální převodovkou, z něhož byl zachován osmiválcový motor, podvozek a okenní skla. Většina komponentů pochází od koncernu Volkswagen. Počítá se s jeho malosériovou výrobou, řekl novinářům Marek Hoffmann, ředitel společnosti Kovovýroba Hoffmann, kde prototyp auta vznikl.

Slavného rodáka, designéra Sutnara, přiblíží v Plzni tři výstavy

Plzeň si letos připomene třemi výstavami rodáka, světově uznávaného průmyslového návrháře, grafika, designéra a malíře Ladislava Sutnara (1897-1976). Pod souhrnným názvem *Ladislav Sutnar – návrat* je ukázka jeho tvorby jedním ze stěžejních bodů projektu Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015. Sutnara v Plzni představí výstavy zaměřené na jeho knižní tvorbu, na užitou tvorbu a na cyklus jeho maleb ženských aktů Venuše. Novinářům to řekl děkan Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara na Západočeské univerzitě Josef Mištera.

ARCHITEKTURA

Výjimečná stavba – nádraží Havířov

Historické nádraží Havířov přežije i bez razítka ministerstva kultury, které stavbu neuznalo za památku. Totiž vedení Havířova se s Českými drahami domluvilo na zrušení připravované demolice.

Nádraží Havířov

Havířovské nádraží vzniklo v letech 1964-1969 v tzv. bruselském stylu. Bruselský styl, toto regionálně a časově vymezené pojmenování pro pozdní internacionální styl v architektuře a pro některé linie moderního umění konce padesátých a šedesátých let minulého století, vedl i na Ostravsku k obnovení étosu modernosti. Autorem návrhu je arch. Josef Hrejsemnou (1928-2010), který spolupracoval se sochařem Václavem Urubou. S případem demolice ohroženého nádraží v Havířově souvisí i případ abstraktní brutalistní plastiky před nádražní budovou. Tu právě vytvořil sochař Václav Uruba, který v moravskoslezském regionu zanechal řadu výrazných stop. Plastika byla naštěstí uchována, a tudíž nebyla zničena jako na konci roku 2012 jeho jiné práce. Dílo Václava Uruby (1928-1983) má přitom význam, který určitě přesahuje dobu, v níž vznikalo. V mo-

ravskoslezském regionu patřil mezi nejvýraznější autory tvořící pro architekturu plastiky z betonu v brutalistním stylu. Podle kunsthistoriků podoba a umělecká výzdoba nádraží Havířov přesahuje úroveň všech novodobých nádraží na Ostravsku.

Mladí architekti získali ceny za své návrhy

V soutěži pro mladé architekty a studenty Think Arch 2014 zvítězil projekt na revitalizaci Malešického náměstí od Veroniky Sávové z ateliéru Sporadical. V kategorii studentských prací porota udělila dvě první ceny – návrhu na biosyntetickou zásobárnu pitné vody pro Afriku od Jindřicha Ráftla, který v této kategorii zvítězil i Ioni, a projektu Jiřího Lukáše Stodola pro pastvinu v Jizerských horách.

Ve Veletržním paláci jsou vystaveny kresby Jana Kaplického

Kresby a koláže Jana Kaplického vystavuje Národní galerie ve Veletržním paláci v Praze. Výstava chce návštěvníky seznámit s méně známou součástí Kaplického tvorby u příležitosti architektovy nedožitých 78. narozenin. Do Prahy se přesunula z londýnské Architectural Association Gallery. Vystavené práce pocházejí z archivů nadačního fondu Kaplicky Centre v Praze, kde jsou uloženy od architektova úmrtí v roce 2009. Nejstarší práce na výstavě vznikaly na počátku sedmdesátých let. Spolu se zahájením výstavy pořadatelé vyhlásili první ročník soutěže Kaplický Internship na podporu nejmladší generace českých architektů. Bakala Foundation bude hledat výrazné talenty mezi čerstvými absolventy architektonických škol. Vítěz bude mít možnost absolvovat stáž v jednom z předních architektonických studií v Británii – ten první pojedje do londýnského studia Evy Jiříčnické.

VZPOMÍNKA

Josef Svoboda

Od smrti architekta a jevištního výtvarníka Josefa Svobody (10. 5. 1920, Čáslav – 8. 4. 2002, Praha), který byl tvůrcem nových scénografických postupů, uplynulo již několik let a stále více se ukazuje, že je zapotřebí instituce, která by pečovala o jeho odkaz a zpřístupňovala informace a materiály s ním spojené domácím i zahraničním veřejnosti, odborným divadelním kruhům či studentům divadelních škol. Josef Svoboda je dnes považován za jednoho z nejvýznamnějších scénografů 20. století. Jeho jméno a pracovní postupy jsou v divadelním světě všeobecně dobře známé, některé inscenace, na nichž se podílel, patří celosvětově k legendám.

Josef Svoboda se narodil 10. května 1920 v Čáslavi. Po absolvování gymnázia v roce 1935 se vyučil u svého otce truhlářem a pracoval jako truhlářský dělník. Poté začal studovat na Ústřední škole bytového průmyslu v Praze – Žižkově. Po studiu zůstal na žižkovské škole dva roky jako učitel kreslení. Již v té době se zabýval scénografií. Od kon-

ce války studoval Svoboda jevištní výtvarnictví na pražské konzervatoři a na Vysoké škole uměleckoprůmyslové ve speciálce pro vnitřní architekturu. V letech 1946-48 byl šéfem výpravy Velké opery Divadla 5. května, od roku 1948 jevištním výtvarníkem Národního divadla v Praze, v letech 1951-70 šéfem provozu, v letech 1970-80 šéfvýtvarníkem a od roku 1980 hlavním scénografem. Od roku 1973 byl uměleckým šéfem Laterny Magiky, v letech 1969-89 šéfem ateliéru architektury Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze. Spolupracoval s předními českými i světovými režiséry na většině operních a činoherních scén. Napsal knihu *Tajemství divadelního prostoru*. Je nositelem řady vyznamenání a titulů – zlatá medaile pro nejlepšího zahraničního scénografa bienále Sao Paulo 1961, Velká cena za Laternu Magiku, EXPO 58 v Bruselu, mezinárodní cena za životní dílo v New Yorku 1976, Řád umění a krásné literatury Francouzské republiky 1977, Řád čestné legie Francouzské republiky 1993.

VÝSTAVY

Výstava *Tajemné dálky: Symbolismus v českých zemích 1880-1914*

Výstava Národní galerie v klášteře sv. Anežky České představuje specifickou část výtvarné umělecké scény v českých zemích, ovlivněnou symbolismem v období mezi lety 1880 a 1914.

V jednotlivých tematických kapitolách se tak představují umělci Alfons Mucha, Max Švabinský, František Bílek, Josef Váchal, Bohumil Kubišta, Jan Zrzavý, Maxmilián Pirner, Beneš Knüpfer, August Brömse, Jaroslav Panuška, Josef Mandl, Taviík František Šimon, Alois Boháč atd. Významnou součástí obrazu symbolismu v českých zemích je i tvorba umělců, „českých Němců“, například Richarda Teschnera či Ferdinanda Staegera ad. Vystavené exponáty (více než 300) pocházejí jak z velkých etablovaných galerií (Národní galerie, Galerie hl. m. Prahy nebo Památník národního písemnictví), tak z menších muzeí a dalších regionálních institucí, stejně jako ze soukromých sbírek. Ve třech případech se jedná i o zápůjčky ze zahraničí (Řezno, Oslo, Paříž). Výstava tak představuje vedle známých děl i doposud nevystavené práce.

Datace výstavy je pomyslně rámována otevřením budovy Národního divadla a začátkem první světové války. V tematicky řazených celcích bude představen poprvé samostatně fenomén českého symbolismu prostřednictvím významných děl ze sbírek veřejných institucí a soukromých sbírek nejen z České republiky, ale i Německa a Norska.

Výstava podle koncepce historika umění Otto M. Urbana je bezesporu výrazným kulturním počinem, poprvé uvádí v takové šíři český symbolismus jako samostatný fenomén, jenž byl doposud prezentován jen jako kapitola v rámci širších projektů o umění v období secese.

Součástí projektu *Tajemné dálky* jsou stejnojmenné obšíhlé, bohatě obrazově vybavené publikace v české a anglické verzi vydané ve spolupráci s nakladatelstvím Arbor vitae.

Beneš Knüpfer: *Vyzvání ke hře*, kolem 1890

Výstava je otevřena do 27. září 2015.
Otevřeno denně mimo pondělí 10:00-18:00.
Národní galerie v Praze – klášter sv. Anežky České,
Anežská 12, 110 00 Praha 1,
tel.: +420 224 810 628, +420 221 879 216,
e-mail: info@ngprague.cz,
www.ngprague.cz

**„Náš“ malíř Beneš Knüpfer
Moře jako umění, nebo kýč?**

... Beneš Knüpfer se etabloval až kolem své čtyřicítky malbami moře a mořského pobřeží. Potvrdilo se to v roce 1892, kdy císař František Josef I. koupil obraz *Souboj tritonů*, který následně arcivévoda Ludvík i porota světové výstavy v Chicagu obdařili medailemi. Ocenění přicházela z různých míst a Knüpfer se připojil k českým koryfeům evropské umělecké scény, jako byli Václav Brožík nebo Vojtěch Hynais. Za úspěch zaplatil později, kdy koryfeje gründerské epochy vystřídala další generace umělců. A to zvláště v Praze, kde si Beneš Knüpfer na závěr svého života pořídil ateliér, aniž by tu našel patřičnou odezvu. Jeho odchod ze života se uskutečnil skokem do moře. A i když sebevražda patřila v kultuře přelomu století do repertoáru uměleckých a intelektuálních gest, Knüpferův případ byl přece jen zvláštní. Ze známých českých umělců se také mladší Otakar Lebeda a Antonín Slavíček – podobně emotivní krajináři a mimochodem i vynikající malíři moře – tehdy rozhodli pro sebevraždu...

Roman Prahla

Mysterium Šumava

Egon Schiele Art Centrum Český Krumlov hostí unikátní projekt pod názvem *Mysterium Šumava*. Stěžejní událost sezóny představí tvorbu klasiků i současných umělců, které spojuje právě Šumava. Pět samostatných výstav nabízí pozoruhodná díla českých legend, jakými jsou klasikové Josef Váchal (1884-1969) a Josef Seidl (1859-1935) se synem Františkem (1908-1997) a tři umělci současní – Karin Pliem (* 1963) z Rakouska, Katharina Dietlinger (* 1983) z Německa a Ondřej Maleček (* 1977) z České republiky.

Rozsáhlá výstava Josefa Váchala dokládá umělcův vývoj s důrazem i na méně prezentovanou a dokonce podceňovanou část jeho tvorby, tj. ex libris, kde jsou umělecký vývoj, střídání technik, stylů a témat na omezeném prostoru pak zvláště zřetelné. Jde o retrospektivní výstavu, která představí dřevorytové cykly z desátých let, soubor olejomalb z dvacátých let, soubor kreseb z let čtyřicátých, ale i ukázky dřevorezby a Váchalových knih. Vystaveno bude i dílo nejznámější, odborníky řazené mezi nejvýznamnější díla 20. století – *Šumava umírající a romantická*.

Fotografie Josefa Seidla a jeho syna Františka jsou další samostatnou výstavou, kterou Egon Schiele Art Centrum v hlavní sezóně roku 2015 představí. Letos uplyne 110 let od vybudování tehdy nejmodernějšího fotografického ateliéru na Šumavě a deset let od doby, kdy tento dům s ateliérem zakoupil Českokrumlovský rozvojový fond a zahájil náročný projekt záchrany a vybudování dnešního Musea. Výstava je poctou oběma fotografům, poctou Šumavě i městu Český Krumlov a také několika osobnostem, které odkaz obou fotografů Seidlových zachránily – jejich sto let staré barevné snímky nebyly dosud veřejně prezentovány.

Téma přírody, zejména pak světoznámého koutu Šumava/Böhmerwald, připomíná krásu tohoto regionu

a jeho historii jako věčnou inspiraci pro umění i pro každodenní život.

Expozice *Mysterium Šumava* bude v Egon Schiele Art Centru veřejnosti přístupná do 1. 11. 2015.

(mk)

Výstava *U nás ve sklepě*

Popmuseum, které má sídlo v pražském klubu Kaštan, představuje výstavu pod názvem *U nás ve sklepě*. Expozice s podtitulem *Pražské hudební kluby, bary a knajpy devadesátých let* mapuje především období od začátku roku 1990 a končí policejním uzavřením věhlasného klubu Bunkr 21. ledna 1997.

Výstava *U nás ve sklepě* je tak trochu procházkou po hřbitově zaniklých pražských klubů devadesátých let, jako byly Alterna Komotovka, Bunkr, Borát, Belmondo, Big Kluba Pohoda, Legenda, Repre, Subway, Ubiquity nebo U Zoufalců. Taková výstava samozřejmě některé věci nevrátí a nevyvolá. Může ale připomenout interiéry, postavy, hudbu. A možná i ducha a atmosféru doby, která si zaslouží, aby se na ní vzpomínalo.

Návštěvníci si mohou prohlédnout expozici věnovanou Jiřímu Šlitrovi v Popmuseu. Vedle fotografií Karla Šustera, Jiřího Jandy, Jiřího Janoucha, Tomáše Martínka nebo Daniela Vojtíška výstava nabízí různé artefakty, například vstupenku do klubu Bunkr s poznámkou „ženy, dívky a tělesně postižení vstup zdarma“, plakát na koncert skupiny Tichá dohoda, na němž v roce 1993 ve Studiu Gag Borise Hybnera představila album *Unpluggag* nebo pozvánku na tiskovou konferenci festivalu Drop-In v roce 1996.

Pražské Popmuseum mapuje historii české hudby. Svoji činnost zahájilo v roce 1999 v prostorách bývalé Janáčkovy síně v Besední ulici na Malé Straně. Pro veřejnost bylo otevřeno v březnu 2000 výstavou *Bigbít*, která představila počátky a zlatou éru českého rocku v letech 1956-1972.

První etapu existence Popmusea uzavřely katastrofální povodně v srpnu 2002 – velká voda tehdy vzala některé nástroje a velkou část knihovny. V roce 2005 Popmuseum přesídlilo do Kulturního centra Kaštan v Praze 6. Nová expozice a dokumentární centrum zde byly otevřeny výstavou *Zabte ho, je to kritik!* o historii české hudební publicistiky. Další výstava zde bude otevřena začátkem června

a bude poctou Petru Novákovi u příležitosti jeho nedožitých sedmdesátin.

Výstavu *U nás ve sklepě* mohou zájemci navštívit do 6. června 2015.

(mk)

Svět Františka Tichého

V Domě u Jonáše v Pardubicích mohou zájemci o tvorbu Františka Tichého navštívit výstavu jeho děl. František Tichý (1896-1961) pracoval jako grafik a výtvarný redaktor v nakladatelství Melantrich, navrhoval reklamní tabule, spolupracoval jako jevištní výtvarník s Národním divadlem, ale největší proslulost získal jako významná osobnost české výtvarné avantgardy.

Výstava, připravená ve spolupráci s GMU v Roudnici nad Labem, představí jedno ze stěžejních témat meziválečné generace – svět lidové zábavy. Pro Františka Tichého měly cirkusy a kabarety zvláštní kouzlo a cítil se jimi už od dětství přitahován. Atmosféru i prostředí, které důvěrně znal, dokázal bravurně zachytit a přiblížit ve svých malbách, kresbách i grafikách. Jeho klauni, kolombíny, hadí muži, akrobati a břichomlupci jsou osobním svědectvím, které spolu s okouzlením a slávou přináší i rub světa zábavy, jímž je nejistota, smutek a osamění. Vedle prací ze sbírek VČG představí výstava rozsáhlý soubor Tichého děl ze sbírky jeho blízkého přítele, fotografa Josefa Sudka, který zapůjčuje GMU v Roudnici nad Labem.

František Tichý: *Fratellini se saxofonem*, 1930

Název výstavy *Svět, který se směje* odkazuje k titulu publikace Karla Teigeho, jež upozorňuje na fascinaci tvůrců světem kabaretů, tančiren, šantánů a cirkusů, který chápali jako symbol skutečné a nefalšované poetiky všedního života.

Expozici v Domě u Jonáše v Pardubicích je možné navštívit do 21. června tohoto roku.

(mk)

Návštěva loutek

Koncem května bude mít v pražských kinech premiéru rodinný loutkový film *Malá z rybárny*. Do magického světa tohoto snímku mohou nyní návštěvníci nahlédnout v Malostranské besedě v Praze na stejnojmenné velké interaktivní

výstavě. Nový český celovečerní loutkový film *Malá z rybárny* vznikl dlouhé čtyři roky. Jedná se o kombinaci klasické loutky v duchu slavné české školy animovaného filmu a digitální animace. Režisérem a výtvarníkem filmu je Antonín Balej, držitel Českého lva za loutkový film *Jedné noci v jednom městě*. Balej byl také oceněn na řadě festivalů doma i v zahraničí a mimo jiné zfilmoval například i pohádku *Moře, strýčku, proč je slané* z Werichova *Fimfára*.

Vzhledem k jedinečné a inspirativní výtvarné stránce filmu *Malá z rybárny* se rozhodli producenti uspořádat k filmu velkou interaktivní výstavu, která byla zahájena v Malostranské besedě 2. dubna tohoto roku – přesně v den 210. výročí narození slavného pohádkáře Hanse Christiana Andersena. Jeho příběh o Malé mořské víle posloužil totiž tvůrcům jako volná inspirace k natočení *Malé z rybárny*.

Návštěvníci výstavy si mohou prohlédnout více než sedmdesát originálních loutek, fotografie, kompletní filmové dekorace s interaktivními prvky a dokonce i velké akvá-

rium. Budou také k vidění ukázky z filmu. Výstava současně také seznámí návštěvníky s konstrukcí klasické loutky i s digitálními efekty, v nabídce budou i audiopohádky, hudební hry, výtvarné a animační dílny a soutěže.

Expozice, která je instalovaná v historických prostorách galerie Malostranské besedy s unikátním výhledem na Pražský hrad a věže chrámu sv. Mikuláše, bude otevřena do 28. června tohoto roku.

(mk)

Na Helfštýně byla zahájena výstava kovaných plastik *Metalomorfózy*

Přehlídka kovaných plastik od sochaře Michala Ptáčka a díla kolektivu autorů z Kovárny Milostovice odstartovala na hradě Helfštýně na Přerovsku letošní sezónní výstavu s názvem *Metalomorfózy*. Výstava na Helfštýně potrvá do konce srpna. K vidění je například padlý drak vykovaný v roce 2014 během Kovářského fóra v historické hradní kovárně. Ocelové sochy doplnily kresby, modely a video-ukázky z dílen autorů. Ptáček komponuje moderní sochy z masivních kovaných prvků, často se pouští do nadživotních lidských figur a zvířat. Pro návštěvníky Helfštýna je známý jako autor plastiky *I. N. R. I.* dominující expozici uměleckého kovářství. Černé řemeslo je s Helfštýněm úzce spojeno posledních čtyřiatřicet let. Je to především díky každoročnímu mezinárodnímu setkání uměleckých kovářů Hefaiston, které se koná vždy na konci srpna.

METALOMORFÓZY

Hrad Helfštýn, 26. 4. až 31. 8. 2015

Muzeum Komenského v Přerově, p. o. si Vás dovoluje pozvat na výstavu kovaných plastik sochaře Michala Ptáčka a díla kolektivu autorů z Kovárny Milostovice.

Slavnostní zahájení proběhne v sobotu 25. dubna od 14. 00.

Galerie otevřena denně mimo pondělí, zavírací doba vždy hodinu před uzavřením hradu.

Muzeum Komenského v Přerově je příspěvkovou organizací zřizovanou a financovanou Olomouckým krajem.

Olomoucký kraj

Výstava představuje Jana Husa v prostředí Karlovy univerzity

V Karolinu začíná výstava, kterou Karlova univerzita připravila u příležitosti letošního 600. výročí mučednické smrti kněze, kazatele a svého někdejšího rektora Jana Husa. K vidění je v Křížové chodbě Karolina až do 28. srpna. Výstava se zaměří na vztah mistra a pražské univerzity, jejímž byl studentem, učitelem i rektorem. Svým obsahem mapuje nejen historické okolnosti a prostředí, ve kterém se Hus vzdělával, ale také seznámí návštěvníky s Husovými učiteli, spolužáky a žáky, kteří dotvářeli rámec jeho života v Praze. Pořadatelé výstavu připravili nejen pro dospělé návštěvníky, ale i děti různého věku. Námět je členěn do tematických celků, mezi nimi je zahrnuto Husovo dětství a mládí, působení na pražské univerzitě, učení a kazatelská činnost, stejně tak jako vysvětlení jeho myšlenek, které se odrazily v jeho reformním úsilí a vzdorů vůči autoritě církve. Témata doplňuje poslechový program, promítané obrázky, smyčka s dokumentárním filmem a doprovodný program pro děti.

ČT uvede retrospektivní výstavu *Večerníček slaví 50 let*

Česká televize v létě uvede retrospektivní výstavu *Večerníček slaví 50 let*. Ve Valdštejnské jízdárně a Museu Kampa představí to nejzajímavější, co *Večerníček* divákům přinesl.

V rámci oslav ČT připravuje i nové pohádky, jako například loutkové *Povídání o mamince a tatínkovi* či vánoční příběhy o malém Ježíškovi. Řada starších večerníčků se dočká moderní digitalizované podoby, uvedli na tiskové konferenci zástupci České televize. Retrospektivní výstava bude zahájena 30. května a potrvá do poloviny září. Museum Kampa bude zaměřeno spíše galerijně, kromě nejznámějších večerníčků představí výtvarníky, vypravěče a hudební skladatele. Součástí budou tvůrčí dílny s dabingovým studiem, kurzy animace a setkání s tvůrci večerníčků. Děti uvidí také skleněné bludiště Maxipsa Fíka, Rákosníčkův dětský kolotoč nebo pohádkový les.

Na své seznámení s večerníčkem zavzpomínal herec Josef Dvořák (namluvil Maxipsa Fíka a dále např. Boba a Bobka)

DIVADLO & BALET

Pražský komorní balet pojede na turné po Jižní Koreji

Třítýdenní turné po Jižní Koreji má od 25. května naplánované Pražský komorní balet (PKB). V asijské zemi se zúčastní hned dvou prestižních festivalů, kde bude jako jediný zástupce reprezentovat Českou republiku v oblasti současného tance. V době mezi festivaly vystoupí PKB pětkrát s celovečerním programem v Soulu a několika dalších významných městech.

Činohra Národního divadla dá do nové sezóny šanci mladým

Obměnou projde před sezónou 2015/2016 soubor činohry Národního divadla pod vedením nového uměleckého ředitele Daniela Špinara. Ten ho chce posílit o mladé herce a nové režiséry. První premiérou bude 10. září hudební revue *V rytmu swingu buší srdce mé*, kterou podle knihy vzpomínek jazzmana Jiřího Traxlera připraví režisér Ondřej Havelka. Po prosincovém odchodu herečky Petry Špalkové půjde na jaře do důchodu na vlastní žádost například herec Jan Hartl, který bude v inscenacích hostovat. Během roku skončí termínované smlouvy řadě herců, s dalšími se o odchodu jedná.

„V historické budově Národního divadla dále uvedeme dva opravdové činoherní skvosty: slavnou hru *Vítězslava*

Nezvala o milovnici a nevěrnici *Manon Lescaut* a magický Shakespearův *Sen čarovné noci*,” uvedl Špinar, který se ujme režie obou titulů. Ve Stavovském divadle soubor činohry nabídne Ibsenovu *Hedu Gablerovou*.

Soubor Buchty a loutky připravuje premiéru *Norské pohádky*

Pražské Divadlo Buchty a loutky připravuje premiéru inscenace s názvem *Norská pohádka*. Uskuteční se začátkem května ve Studiu Švandova divadla na Smíchově. Je určena dětem od tří let, vznikla na motivy norské předlohy *Na východ od slunce, na západ od měsíce* a její reprízy se uskuteční i ve školkách a kulturních domech. Režisérem je Marek Bečka, hudbu složil Vít Brukner. „Divadlo Buchty a loutky tak vstoupilo do mezinárodního projektu srovnávacího různorodé cesty loutkového nastudování této norské pohádky, ve kterém se v různých rovinách propojí s Divadlem ANPU, norskou scénou Teater Innlandet a Bernd Ogrodnik z Islandu. Norskou pohádku Buchty a loutky uvedou i na festivalech v Čechách i v Norsku.

Slovácké divadlo uvedlo premiéru tragédie *Macbeth*

Premiéru Shakespearovy tragédie *Macbeth* uvedlo Slovácké divadlo v Uherském Hradišti. Režie se ujal dlouholetý ředitel divadla Igor Stránský, pro kterého jde o poslední režijní počín v roli ředitele divadla. Završil tím také řadu

Shakespearových tragédií, v roce 2003 režíroval *Othel-la*, o tři roky později *Richarda III.* K nastudování jedné z nejslavnějších světových tragédií, hry *Macbeth*, se však Stránský nějakou dobu odhodlával. „Na *Macbetha* jsem si myslel už dávno, ale čas, kdy k němu člověk dozraje, musel teprve přijít,“ řekl ČTK Stránský. Příběh o skotském králi a jeho ambiciózní manželce je podle něj stále aktuální jako v době jeho vzniku v 17. století. „Diváci světovou klasiku milují, a ačkoliv mnohá divadla sahají jen po současných textech, my jsme přesvědčeni, že i v roce 2015 má William Shakespeare na jevišti místo,“ uvedl Stránský.

Klicperovo divadlo uvedlo *Evžena Oněgina* v režii dua SKUTR

Klicperovo divadlo v Hradci Králové v premiéře uvedlo adaptaci románu *Evžen Oněgin* v režii dua SKUTR tvořeného Martinem Kukačkou a Lukášem Trpišovským. *Oněgin* je v Klicperově divadle v sezóně 2014/2015 šestou premiérou, divadlo uvede ještě 16. května nastudování francouzské komedie *Škola pro ženy* a 30. května hru *Český les* Davida Drábka.

Thálii za činoherní mistrovství dostala Blanka Bohdanová

Blanka Bohdanová převzala prestižní Cenu Thálie 2014 za celoživotní činoherní mistrovství. Stalo se tak na jevišti Národního divadla v Praze, které bylo její domácí scénou čtyřiačtyřicet let, za bouřlivého potlesku vestoje zcela zaplněného hlediště. V letech 1966-2010 tu ztvárnila více než osmdesát rolí. Zvláštní cenou Kolegia Cen Thálie byla počtěna tanečnice, pedagožka, choreografka a teoretička Eva Kröschlová, která se na jevišti naposled objevila v roce 1952. Tehdy také začala působit na pražské DAMU, kde učí dodnes. Ocenění za celoživotní operní a taneční mistrovství převzaly Zdenka Kareninová a Dagmar Ledecká Šebková. Cenu Thálie za celoživotní operetně-muzikálové mistrovství převzal herec, zpěvák a moderátor Josef Zíma. Zpěvu se učil soukromě a po absolutoriu DAMU ho ve druhé polovině padesátých let pozval do svého Divadla satiry a pak Divadla ABC Jan Werich. Cena Thálie za celoživotní mistrovství v oboru loutkového divadla byla udělena Blance Josephové Luňákové z plzeňského Divadla Alfa. Je herečkou i autorkou divadelních her, rozhlasových a televizních scénářů a písňových textů, šansoniérkou, pedagožkou a arteterapeutkou.

Thálii určenou činoherci do 33 let převzal člen Divadla Petra Bezruče z Ostravy Lukáš Melník. Činoherní ceny Thálie za mimořádný jevištní výkon převzali Vilma Cibulková za roli Leni ve stejnojmenné inscenaci v pražském Divadle v Řeznické a Michal Isteník za roli Čičikova v *Mrtvých duších* v Městském divadle v Brně. V operním oboru zazářili Ivana Veberová rolí Mařenky v *Prodané nevěstě* v Divadle Josefa Kajetána Tyla v Plzni a nepřítomný Aleš Briscein za roli Jaroměra v *Pádu Arkuna* v Národním divadle (ND). V baletním oboru získali cenu Tereza Podařilová za roli markýzy de Merteuil ve *Valmontovi* v ND a Richard Ševčík za titulní roli v baletu *Spartakus* v Plzni. Muzikálová porota ocenila umělce z Národního divadla moravskoslezského – Hanu Fialovou za Edith Piaf a Tomáše Savku za roli Che v *Evitě*.

Divadelník Oslzlý slaví sedmdesátku, kolegové mu zahráli *Babičku*

Neustupovat před problémy a vyrovnávat se s překážkami kreativním způsobem patří k zásadám brněnského divadelníka Petra Oslzlého, jenž 26. dubna slavil 70. narozeniny. Divadlo Husa na provázku vzdalo v den narozenin hold svému dlouholetému dramaturgovi, scénáristovi, šéfovi a herci mimořádným uvedením inscenace *Babička: Šťastná to žena!* a následným *Večerem na přidanou* spojeným s oslavou. *Babička* je nejspěšnější inscenací souboru a Oslzlý je spoluautorem scénáře a dramaturgem hry.

Profesor JAMU v Brně Petr Oslzlý je již řadu let přední divadelní osobností nejen v Česku, ale i v Evropě. Po celé období takzvané normalizace bojoval za tvůrčí svobodu a vůbec za obnovení demokracie v Československu. Přinášelo mu to četné osobní problémy, včetně výslechů a zákazu cestování do zahraničí. Po pádu totality v Československu se stal poradcem prezidenta Václava Havla. V blízkosti Havla, alespoň ideově a umělecky, ale zůstal Oslzlý i později. I jeho zatím poslední dramaturgická práce byla na inscenaci Havlovy *Audience* spolu s *Katastrofou* Samuela Becketta. Od roku 1993 je ředitelem Centra experimentálního divadla v Brně, jeho koncepci začal připravovat tajně v roce 1986 (Centrum experimentálního divadla zastřešuje Husu na provázku, HaDivadlo a Divadlo U stolu). Naposledy ředitelskou funkci obhájil před dvěma lety. Usiluje o to, aby divadelní práce měla širší kulturní a občanský přesah, až v takové podobě, kterou pojmenovává jako divadlo v sociální akci.

Vede jeden ze tří ateliérů režie a dramaturgie na Janáčkově akademii múzických umění, řídí mezinárodní festival divadelních škol Setkání/Encounter a v loňském roce jako herec poprvé vstoupil na prkna Národního divadla v Praze v inscenaci *1789 aneb Dokonalé štěstí*.

Ačkoliv je Oslzlý autorem desítek scénářů a jako herec se představil ve více než v šedesáti rolích, jeho hlavní divadelní profesí je dramaturgie. V současnosti Oslzlý také připravuje s Vladimírem Morávkem scénář variace na Exupéryho *Malého prince* pro Laternu magiku. Pracuje také na studii o inscenaci Boleslava Polívky *Am a Ea*, kterou pojmenovává jako klauniádu světového významu.

Blanka Bohdanová slaví 85 let, stále hraje a maluje

V dětství chtěla být Blanka Bohdanová učitelkou, později malířkou a herečkou. Všechno se jí splnilo. Byla dlouholetou členkou Národního divadla, deset let učila na konzervatoři a důležitou součástí jejího života je malování. Napsala i několik knih. Elegantní herečka a držitelka Ceny Thálie za rok 2001 slavila 4. března pětadesátiny. Nyní mohou diváci vidět Bohdanovou po boku Stanislava Zindulky v Činoherním klubu v inscenaci *Moje strašidlo* a v Divadle Viola ve hře *The Gin Game* s Josefem Somrem. Právě za roli Fonsie v této hře získala cenu Thálie. Malování se Bohdanová věnuje od sedmdesátých let a své obrazy vystavovala i v zahraničí.

Václav Vorlíček

Václav Vorlíček se narodil 3. června 1930 v Praze a je jedním z nejspěšnějších českých filmových a televizních re-

žisérů a scénáristů. V letech 1951-1956 studoval režii na FAMU. Jeho absolventským filmem byl film *Direktiva*. Nejdříve působil jako asistent režie Filmového studia Barrandov, později byl pomocným režisérem. Jeho prvním filmem byl dětský barevný snímek *Případ Lupínek*.

Začátkem šedesátých let se stal Václav Vorlíček samostatným režisérem. V parodii na komiksové příběhy *Kdo chce zabít Jessii?* (1964) jak herecké obsazení v čele s krásnou Olgou Schoberovou a komediálně zdatným Jiřím Sovákem, tak i kreslená slozka talentovaného výtvarníka Káji Soudka spolu s nápaditou režii dohromady vytvořily předpoklady pro nebývalý komerční úspěch. Snímek získal na Mezinárodním festivalu vědecko-fantastických filmů v Terstu v roce 1966 hlavní cenu a podobně zabodoval i na filmovém festivalu v Locarnu. Režisér našel svou parketu v tvorbě dobrodružných a utopicky laděných filmů v komediálním žánru. Potvrdil to parodií na špiónážní snímky bondovského typu *Konec agenta W4C prostřednictvím psa pana Foustky*, jejíž příběh zasadil do „malého“ českého prostředí a chytře proti sobě postavil dva výrazně odlišné herecké typy – Jana Kačera a Jiřího Sováka. Z dalších filmů jmenujme například *Pane, vy jste vdova!*, *Dívka na koštěti* (1971), *Jak utopit doktora Mráčka aneb konec vodníků v Čechách* (1974). Z první poloviny sedmdesátých let jmenujme filmy *Dva muži hlásí příchod* a *Bouřlivé víno*. Nejen dětské diváky si Václav Vorlíček získal filmovou pohádkou *Tři oříšky pro Popelku* (1973) a především televizním seriálem *Arabela*.

Důležitou složkou Vorlíčkovy tvůrčí aktivity byly i televizní projekty od režie přejatých divadelních představení, jako byla *Morálka paní Duské* v provedení Národního divadla, po původní televizní inscenaci, jako byl např. *Vychovatel* nebo *Příkázaný směr jízdy*. Vrcholem Vorlíčkovy televizní tvorby se ale stal slavný třináctidílný pohádkový seriál *Arabela* natočený v roce 1980 v koprodukcii s Westdeutscher Rundfunk. Na tento úspěch navázal ještě dvěma úspěšnými televizními seriály osmdesátých let: *Létající Čestmír* a *Křeček v noční košili*.

Natočil pětadvacet celovečerních filmů, z nichž mnohé patří do zlatého fondu české kinematografie a získaly desítky ocenění na filmových festivalech doma i v zahraničí. Jeho filmy se staly neodmyslitelnou součástí vánočních svátků nejen u nás, ale i v řadě dalších zemí a patří k nejlépe sledovanějším televizním pořadům.

Režisér Petr Lébl by se letos v květnu dožil padesáti let

Petr Lébl byl jedním z největších fenoménů českého divadla devadesátých let. Tento držitel Ceny Alfréda Radoka za nejlepší inscenaci roku 1994, pro něhož byla typická záliba v nečekaných kontrastech, bizarních detailech a nevázaná inscenační fantazie, dobrovolně ukončil svůj život 12. prosince 1999. Jeho tělo našel jevištní technik Divadla Na zábradlí až o den později. Nad jevištěm divadla, které miloval a považoval za svůj domov, kde byl od roku 1993 uměleckým šéfem.

Petr Lébl se narodil 16. května 1965 v Praze. Již během studií na střední průmyslové škole grafické v Hellichově ulici v Praze se stal členem amatérského divadelního souboru Doprado, kde získal svou první hereckou roli v inscenaci *Kolotoč splněných přání*. V roce 1985 uvedl inscenaci *Gro-*

teska Kurta Vonneguta Jr., kterou zhlédl samotný autor předlohy. Soubor se nedlouho po premiéře *Grotesky* přejmenoval na Jak se vám jelo, později jen na Jelo a Lébl se stal vůdčí osobností tohoto souboru. Až do roku 1990 zde působil jako herec, režisér, scénárista, výtvarník a tvůrce hudební partitury.

Soubor Jelo uvedl dále kromě *Grotesky* také například inscenaci *Polepšovna* Christiana Morgensterna, Eliadova *Hada*, Kafkovu *Proměnu* nebo Wyspiaňského *Wesele*.

Na profesionální scénu vstoupil Lébl v roce 1992, když v divadle Labyrint uvedl českou premiéru hry Egona Tobiáše *Vojcek* a drama Tanreda Dorsta *Fernando Krapp mi napsal dopis*. O rok později se Lébl stal uměleckým šéfem Divadla Na zábradlí. Zde uvedl v první sezóně ve vlastní režii Genetovy *Služky*, Stroupežnického *Naše furianty* a Čechovova *Racka*. Mezi velmi úspěšné patřil dále Syngeho *Hrdina západu*, muzikál *Kabaret* nebo Örkényho *Kočí hra*.

V Divadle Na zábradlí Lébl udělal také důležitý krok pro hluchoněmé, když při uvedení představení *Plukovník Pták* od Christa Bojčeva postavil na pódium tlumočníka do znakového jazyka.

Svou komplexní představu scénografického řešení představil i mimo své „domácí“ působiště, a to v roce 1996 jako hostující režisér inscenace Rostandova *Cyran z Bergeraku* v divadle Habima a izraelském Tel Avivu a v roce 1997 v pražském Národním divadle při uvedení Smetanových *Braniborů v Čechách*.

Lébl také spolupracoval na projektech s Českou televizí, kde mimo jiné natočil devět dílů *Studia Kroměříž* (cyklus fiktivních diskusních pořadů), většinu svých divadelních inscenací a umělecko-publicistický vícedílný pořad z Eliadovy knihovny, malé scény Divadla Na zábradlí.

Odešel v době, kdy se Divadlo Na zábradlí stalo jeho zásluhou zase fenoménem, kterým bylo v šedesátých letech. Krátce předtím našel po pracném hledání klíč k inscenaci, kterou právě zkoušel a která měla být návratem Jiřího Bartošky na tuto scénu. Domluvil se také na spolupráci s Národním divadlem, kde měl režirovat *Cyran z Bergeraku*. A poprvé v životě začal docházet na terapii a brát léky na své endogenní deprese. Dožil se věku čtyřiatřiceti let.

Zemřel divadelní režisér Josef Krofta

Ve věku nedožitých dvaasedmdesáti let zemřel v Hradci Králové divadelník a pedagog Josef Krofta. Jeho jméno je spojeno především s královéhradeckým loutkovým divadlem Drak, kde působil jako režisér a dlouholetý umělecký šéf. V roce 1993 založil Mezinárodní institut figurálního loutkářství. Jako první loutkář získal prestižní divadelní Cenu Thálie za celoživotní dílo. Loni v březnu převzal Cenu Mezinárodní asociace divadel pro děti a mládež (ASSITEJ).

Ve věku 77 let zemřel herec Karel Pospíšil, bývalý člen činohry ND

Ve věku sedmasedmdesáti let zemřel v sobotu 11. dubna po dlouhé těžké nemoci herec Karel Pospíšil, bývalý člen činohry Národního divadla v Praze. Řadu významných rolí ztvárnil Pospíšil od konce šedesátých do začátku osmdesátých let také v libereckém Divadle F. X. Šaldy. Pospíšil pracoval v činohře ND od roku 1995 do listopadu 2011.

VZPOMÍNKA

Josef Bek

Josef Bek

Herec a zpěvák Josef Bek se narodil 21. prosince 1918 v Hradci Králové, vychodil obchodní akademii a poté pracoval jako úředník městské spořitelny a současně se věnoval amatérskému divadlu. Hrozba totálního nasazení ho přivedla roku 1942 k profesionálnímu angažmá v divadle v Olomouci, kde svou všestrannost projevil v operetě, opeře a činohře. Od roku 1954 až do jeho odchodu do důchodu (1990) byl oporou

Městských divadel pražských, na jejichž scéně vytvořil desítky různorodých charakterních i komediálních rolí klasického a moderního repertoáru. Přízeň obecenstva si od počátku získával jako představitel mužných romantických a lidových hrdinů, jejichž přímost, ráznost a optimistické naladění podtrhával zvucným melodickým hlasem a širokým úsměvem. Za svůj dlouhý herecký život hrál téměř v sedmdesáti českých filmech, ve dvou stovkách televizních pořadů i v mnoha desítkách divadelních her. Spolu s půvabnou kolegyní Irenou Kačírkovou natočil pod režijním vedením Ladislava Rychmana patrně vůbec první filmovou písničku (což byla obdoba dnešních videoklipů) na světě s názvem *Dáme si do bytu*. Pověst srdečného lidového umělce si upevnil svou nenuceností, šarmem a bezprostředností při vystupování na estrádních pódiiích v operetním a lidovém repertoáru. Své zkušenosti a životní osudy popsal spolu s Petrem Hořcem v memoárových knihách *Toulavý den a Každý den radost*. Zemřel 5. května 1995 v Praze.

Stella Zázvorková

Herecká legenda Stella Zázvorková (14. 4. 1922, Praha – 18. 5. 2005, Praha) pocházela z umělecké rodiny: otec Jan

Jan Werich, Jiří Sovák a Stella Zázvorková – *Uspořená libra* (1963)

Zázvorka byl architektem (autor Památníku na Žižkově), starší bratr Jan patřil k nejvýznamnějším filmovým a televizním scénografům. Sama herečka patřila k nejoblíbenějším ženským komikům českého jeviště, filmu i televize. Prošla hereckou školou E. F. Buriana, za války hrála v Divadle pro mládež M. Mellanové a v divadle Větrník (založeno herečkou omladinou Zázvorková, Brodský, Heverle u Topičů na Národní třídě), tady získala celoživotní přátele Z. Řehoře, J. Hlinomaze, M. Horníčka a také Miloše Kopeckého, svého jediného životního partnera. Brali se těsně po válce, zanedlouho se jim narodila dcera Jana, ovšem manželství záhy skončilo. Přesto i po rozvodu zůstali přáteli, ve filmu hráli mnohokrát manžele. Stella si do konce života nechala na dveřích jmenovku Zázvorková-Kopecká. Největší tragédií pro oba bylo zcela zbytečné úmrtí jejich jediné dcery, která v patnácti letech spáchala sebevraždu.

V letech 1945-48 Stella Zázvorková hrála v Divadle satiry, poté byla členkou Realistického divadla a Armádního uměleckého souboru. Šedesátá léta se nesla ve znamení spolupráce a přátelství s Janem Werichem, potažmo s jeho rodinou a pochopitelně divadlem ABC. V roce 1962 se stala členkou Městských divadel pražských, kde hrála až do roku 1993.

Svým výjimečným komediálním talentem poutala Stella Zázvorková pozornost diváků od samých počátků umělecké dráhy. Na jevišti se etablovala jako představitelka svérázných lidových typů, prostorekých a hašteřivých žen, domovnic i paniček, ale i laskavých maminek a babiček. Po desetiletí patřila také k předním rozhlasovým komikům. Byla vynikající vypravěčkou humorných příběhů, anekdot a mnohý satirický skeč by bez jejího umění nevyzněl naplno. Ve filmu kromě svého osobitého hlasu k dosažení komického účinku postavy využívala i svůj plnoštíhlý až korpulentní zjev. Méně už byly využity její schopnosti charakterní herečky, její herecký výkon po boku J. Wericha v Čechovově aktovce *Medvěd* náleží ke klasickému pokladu české televizní tvorby. Stella Zázvorková účinkovala jak v prvních českých televizních seriálech (*Bláhovi, Tři chlapi v chalupě*), tak v divácky oblíbených pohádkových seriálech osmdesátých let (*Arabela*). I v seniorském věku i přes časté zdravotní problémy se účastnila benefičních akcí i besed s diváky, sepsala knihu receptů. V roce 2001 získala cenu Thálie za celoživotní mistrovství v činohře a v roce 2005 Českého lva. Jejím posledním filmovým počinem byla role babičky Marešové ve snímku *Hrubeš a Mareš jsou kamarádi do deště*.

Na počátku roku 2005 byla hospitalizována kvůli srdeční arytmii, zemřela 18. května 2005 ve svém bytě v Praze. Příčinou úmrtí byl zřejmě infarkt. Odpočívá na hřbitově v pražském Motole po boku své dcery Jany.

Vladimír Dvořák

Vladimír Dvořák byl významný televizní dramaturg, herec, konferenciér. Narodil se 14. května 1925 v Písku. Dvořáková osobnost je neodmyslitelně spojena s tím nejlepším, co ve druhé polovině 20. století nabídla oblast humoru a zábavy. Jeho spolupráce s Československým rozhlasem

začala již v roce 1945, kdy jeho hra *Mezihra s klavírem* získala 2. cenu v soutěži vypsane rozhlasem. K 15. říjnu 1946 se Dvořák na doporučení Anny Hostomské stal kmenovým zaměstnancem redakce smíšených pořadů Čs. rozhlasu. Velmi populární u posluchačů byly Dvořákovy autorské kabarety přenášené v letech 1946-1947 z kavárny Vltava. V letech 1948-1950 vysílal rozhlas seriál *Hudba pro radost*, jehož byl autorem i průvodcem. Dovedl nalézt nové neotřelé formy a svěží způsob zpracování a měl smysl pro rozhlasové vyznění. Často režíroval i klasické operety, např. první poválečné provedení *Mam'zelle Nitouche* s Oldřichem Novým. Stejně tak je s jeho jménem spojena rozhlasová úprava prvního provedení *Divotvorného hrnce* (1951).

K 31. březnu 1951 sice z důvodů reorganizace z Čs. rozhlasu odešel, avšak i nadále působil jako jeho externí spolupracovník. Hned v následujícím roce začal připravovat a uvádět nedělní pořad *Z alba Karla Vlacha* (později přejmenovaný na *Revue Orchestru Karla Vlacha*), který se na rozhlasových vlnách udržel téměř čtyřicet let. V roce 1953 režíroval svou hudební komedii *Sto dukátů za Juana*, k níž hudbu složil Zdeněk Petr. Písničky z této komedie se staly skutečnými hity a časem téměř zlidověly (*Píseň pro Kristýnku*, *Dobrou noc*). Autorsky i interpretačně se v následujících letech podílel na většině rozhlasových silvestrovských pořadů. V letech 1988-1989 pro rozhlas připravil a uváděl třídvacetidílný zábavný cyklický pořad *Co děláš, to dělej rád*, který patřil k nejoblíbenějším zábavným pořadům své doby.

Po odchodu z Čs. rozhlasu byl v roce 1951 zaměstnán jako redaktor v Gramofonových závodech, od roku 1952 působil jako estrádní konferenciér Československých cirkusů, varieté a lunaparků, v letech 1953-1956 jako herec Divadla estrády a satiry (nyní ABC). Od poloviny padesátých let začal spolupracovat s Československou televizí na tvorbě zábavných pořadů jako konferenciér, dramaturg, scénárista a režisér (poprvé s Jiřinou Bohdalovou v pořadu *Černá hodinka* v říjnu roku 1956). V letech 1968-1976 byl dramaturgem zábavných pořadů Čs. televize; v letech 1976-1990 jejich vedoucím dramaturgem. Od roku 1991 byl ve svobodném povolání.

Rozsáhlá a významná je Dvořákova textařská činnost, kterou zahájil hned po válce, kdy spolupracoval s vokální skupinou Lišáci. Je autorem textů k asi 150 písním (*Váš dům šel spát*, *Je po dešti*, *O nás dvou*, *Tam, kde šumí proud*), spolupracoval s mnoha známými hudebními skladateli (např. Vlastimil Hála, Miloslav Ducháč, Zdeněk Marat, Bedřich Nikodém, Karel Krautgartner). Otextoval i řadu zahraničních písní (*Až na severní pól*, *Bud' pořád se mnou*, *Granada*).

Vladimír Dvořák byl i neúnavným organizátorem, což uplatnil (stejně jako své konferenciérské schopnosti) při televizních soutěžích Hledáme písničku pro všední den, Kdo s kým o čem pro koho či prvních dvou ročníků Bratislavské lyry. Pro Československou televizi připravoval a spolu s Jiřinou Bohdalovou uváděl zábavný pořad *Televarieté* (1971-1989). Je autorem knih *Začínáme od Adama* (1958) a *Všechny náhody mého života* (1991).

Za textařskou činnost získal v roce 1965 výroční cenu Českého hudebního fondu. K dalším oceněním patří Tribolit (1965), televizní Zlatý krokodýl (1971) a Rolnička (1984). V roce 1975 dostal státní vyznamenání Za vyni-

kající práci a roce 1982 titul zasloužilý umělec. Posledním oceněním jeho dlouholeté práce v oblasti zábavy byl v roce 1990 Zlatý mikrofon, udělovaný jako výroční cena Čs. rozhlasu.

Před deseti lety 14. 6. zemřel v Praze herec, překladatel a divadelní teoretik Leoš Suchařípa

Leoš Suchařípa se narodil 16. 2. 1932 ve Varnsdorfu. Divadelní vědu začal studovat na DAMU, po roce přešel na moskevskou Vysokou školu divadelní (GITIS), kterou absolvoval v roce 1957. V Praze pak působil jako redaktor a šéfredaktor *Divadelních novin*, zástupce šéfredaktora časopisu *Divadlo* a odborný asistent na Filozofické fakultě UK.

Jako herec se začal prosazovat na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let. Od roku 1965 působil v Činoherním klubu v Praze jako dramaturg a za normalizace v Činoherním studiu v Ústí nad Labem, kde poprvé začal hrát větší role. V sedesátých a na počátku sedmdesátých let byl dramaturgem a hercem v pražském Činoherním klubu (1968-1973), v letech 1973-1975 pracoval jako dramaturg divadla v Karlových Varech. Následovalo třináctileté angažmá v Činoherním studiu v Ústí nad Labem (1975-1988), kde prokázal vysoké dramaturgické i herecké kvality. Na konci osmdesátých let se stal členem Realistického divadla v Praze (1988-1992), odkud v roce 1992 odešel do Divadla Na zábradlí, zde se jako herec i dramaturg výrazně podílel na éře Petra Lébľa. Poslední rolí, kterou Suchařípa v Divadle Na zábradlí vytvořil, byl Andrej Prozorov ve Frielově hře *Afterplay*.

Jeho herectví bylo nezaměnitelné – osobitá „suchařípovská“ dikce, nadhled ironika a schopnost přesného, chytrého vypoointování slovem i gestem. Hrál v mnoha filmech, spolupracoval také s televizí. Mimoto byl Leoš Suchařípa znalcem a překladatelem ruských prozaiků, především A. P. Čechova, jehož divadelní dílo přeložil kompletně, ale i M. Gorkého nebo N. V. Gogola.

Leoš Suchařípa zemřel v Praze 14. 6. 2005 po krátké těžké nemoci ve věku třiasedmdesáti let. Jeho syn David Suchařípa je rovněž hercem.

Leoš Suchařípa

FILM & TELEVIZE

Mezinárodní festival Anifilm proběhl v květnu v Třeboni

To nejlepší z domácí i zahraniční animované tvorby představil od 5. do 10. května mezinárodní festival Anifilm v Třeboni. Uvedl snímky z mezinárodních přehlídek a vedle soutěží celovečerních, krátkých i studentských filmů nabídl soutěž videoklipů a experimentálních animací. Cenu za celoživotní dílo převzala Vlasta Pospíšilová, autorka populárních Kutáků či Pata a Mata, uvedl na tiskové konferenci v Praze výkonný ředitel přehlídky Tomáš Rychec.

Začátkem dubna se začal natáčet film o Miladě Horákové

Začátkem dubna začal v Terezíně natáčet režisér, producent a scénárista David Mrnka film o Miladě Horákové, ženě, která se stala symbolem boje za svobodu. Po vykonstruovaném procesu byla v roce 1950 komunisty popravena. Realizaci svého debutu chystá Mrnka od roku 2017. Snímek nazvaný *Milada* se má točit v angličtině, v autentických lokalitách a s předními zahraničními i českými herci. Příběh začne v roce 1990, kdy jsou v archivu náhodně objeveny dopisy, které Milada Horáková před popravou adresovala svým nejbližším.

Vojta Kotek začne natáčet filmovou komedii *Padesátka*

Populární herec Vojta Kotek začne jako režisér natáčet celovečerní komedii *Padesátka* podle scénáře Petra Kolečka. Film se odehrává v zimě na horách a jeho děj se točí okolo lidí ze zasněžených hřebenu, běžkařského závodu Tříkrálová padesátka a muže, který se rozhodl poznat svého otce. Tvůrci *Padesátky* slibují situační i konverzační humor, překvapivé zvraty i horský klid, oznámili tvůrci tohoto projektu na setkání s novináři ve Špindlerově Mlýně. Ten zaplavily plakáty, jimiž filmaři hledají komparsisty. Do hlavních rolí Kotek obsadil Jakuba Prachaře, Marka Taclíka, Ondřeje Pavelku a Vilmu Cibulkovou. Marka Taclíka a Ondřeje Pavelku si vzal na starost dokonce mistr světa v běhu na 50 kilometrů Martin Koukal, který se v *Padesátce* rovněž objeví.

Výpravný historický seriál *Já, Mattoni*

„Životní příběh Heinricha von Mattoniho je velmi zajímavý, bouřlivý, plný zvratů. To je pro mě na tom natáčení asi nejzajímavější,“ řekl David Švehlík, který ztvární hlavní roli v jedné ze tří životních etap, jež se v seriálu objeví. Jeho otec Alois Švehlík si zahraje starší verzi Mattoniho. Se synem se tak „na placi“ nepotkají. V roli Mattoniho jako sedmnáctiletého mladíka se objeví ještě Jáchym Novotný.

Zámek Konopiště proměnili filmaři v měšťanské sídlo podnikatele a průmyslníka Heinricha von Mattoniho. V jeho interiérech natáčeli příběh životního osudu člověka, jehož jméno dodnes nese karlovarská minerální voda. Vedle Konopiště se natáčelo i na zámku v Lužanech nebo

v čistírně odpadních vod v Bubenči, která posloužila jako fiktivní stáčírna minerálky.

Táňa Vilhelmová a David Švehlík při natáčení na karlovarské kolonádě

Přestože se děj seriálu z velké části odehrává v Karlových Varech, filmaři v něm natočí jen zlomek záběrů. Natáčelo se již na zámku Velké Březno a na zahradě Wolfrumovy vily v Ústí nad Labem, kde sídlí Český rozhlas. Velké Březno je v seriálu zámečkem blízkého přítele Heinricha Mattoniho doktora Lešnera, kterého hraje Vladimír Kratina. Jeho manželku pak Aňa Geislerová. Ve Velkém Březně točili filmaři i náročnější exteriérové záběry s větším množstvím komparzistů, například příjezd císařovny Sisi.

Třináctidílný seriál se na obrazovkách objeví na podzim příštího roku.

Brit Ellis natočí v Praze film o atentátu na Reinharda Heydricha

Britský režisér Sean Ellis natočí film *Anthropoid* o stejnojmenné operaci československých výsadkářů, kteří v květnu 1942 provedli atentát na zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Hlavních rolí se podle portálu hollywoodreporter.com ujmuou herci Cillian Murphy a Jamie Dornan, který naposledy ztvárnil Christiana Greye ve snímku *Padesát odstínů šedi*. Začátek natáčení v Praze je plánován na červenec. Za českou stranu se na produkci snímku budou podle hollywoodreporter.com podílet David Ondříček a Kryštof Mucha.

V Hradištku začala výstavba nového depozitáře filmového archivu

V Hradištku u Prahy začala výstavba nového depozitáře Národního filmového archivu (NFA) určeného až pro 100 milionů metrů filmu. Bezpečné uložení má poskytnout hlavně nehořlavým barevným snímkům, které jsou vzácné a časem by mohly podlehnout zkáze. Budova má být dokončena za necelý rok, stěhování obrovského množství filmových materiálů však kvůli nutné aklimatizaci potrvá celé desetiletí. Na základní kámen stavby financované z programu ministerstva kultury určeného na péči o národní kulturní poklad poklepal ministr kultury Daniel Herman (KDU-ČSL).

V USA startuje největší přehlídka českých filmů

Už počtvrté v USA probíhá festival Czech That Film, který je putovní přehlídkou nejlepších českých snímků. Od konce března až do července uvede v osmnácti amerických městech to nejlepší z filmové tvorby českých produkcí. Jak oznámil generální konzulát Česka v Los Angeles, oficiálními hosty letos budou režisérka Andrea Sedláčková a herci Eva Jeníčková a Jiří Mádla. K hlavním titulům festivalu patří například drama *Fair Play* režisérky Andrey Sedláčkové či režijní debut herce Jiřího Mádlu *Pojedeme k moři*.

Havlíkův film *Zejtva napořád* na festivalech v USA

Film *Zejtva napořád*, který měl vloni premiéru na MFF v Karlových Varech, byl vybrán na prestižní zahraniční přehlídky. Za účasti jeho režiséra Rudolfa Havlíka se již uskutečnily dvě projekce na velkém americkém festivalu ve Phoenixu v Arizoně. V polovině dubna byl uveden na filmovém festivalu v Tiburonu v Kalifornii. Tvůrce snímku, spisovatel, cestovatel a blogger Rudolf Havlík, natočil tuto svoji prvotinu podle vlastního scénáře, zčásti inspirovaného osobně prožitým cestováním po Asii a hledáním pocitu domova v České republice. Pro hlavní role si vyhlédl Pavla Baťka, slovensko-maďarskou herečku Věcu Kerekesovou a Filipa Blažka.

Zpověď zapomenutého je filmovým portrétem skladatele Myslivečka

Filmové připomenutí významného operního skladatele Josefa Myslivečka (1737-1781) představuje dokumentární film *Zpověď zapomenutého*. Jeho režisérem je Petr Václav. Snímek ukazuje divákovi portrét skladatele, jeho osobnost, osud, hudbu a místa, kde působil. Pohlíží ale i do zákulisí příprav Myslivečkovy opery *Olimpiade*, kterou před dvěma lety nastudoval renomovaný dirigent Václav Luks se svým orchestrem Collegium 1704. Snímek vznikl podle Václava komplikovaně dva roky, protože mezitím natočil hraný film *Cesta ven*, nedávno oceněný Českými lvy a Cenami české filmové kritiky, a film *Nikdy nejsme sami*.

Na festivalu v Cannes bude zastoupena tvorba FAMU

Česko bude na letošním filmovém festivalu v Cannes (13.-24. května) opět reprezentováno tvorbou studentů pražské Filmové a televizní fakulty (FAMU). Krátký film *Retriever* postoupil do prestižní soutěže v sekci Cinéfondation, film *Out* jako první český snímek získal podporu v projektu L'Atelier. Úspěch ve výběru do jedné z prestižních soutěží, jejímž cílem je vyhledávat mladé filmové talenty z celého světa, znamená pro Györgyho Kristófa a Tomáše Kleina otevřené dveře do světové filmové distribuce.

Festival Academia film Olomouc rozdal ceny a přilákal rekordní počet diváků

Český snímek *Zatajené dopisy* a britský film *Potěšení z logiky* zvítězily v české a světové soutěži o nejlepší

populárně-vědecký dokumentární film na mezinárodním festivalu Academia film Olomouc (AFO). Cenu za osobní přínos popularizaci vědy si odnesl britský biolog Richard Dawkins. Letošní 50. ročník festivalu navštívilo rekordních více než 5 200 účastníků.

Zemřel Miroslav Ondříček

28. března letošního roku zemřel v Praze známý český kameraman a jeden z tvůrců „české nové vlny“ Miroslav Ondříček, dlouholetý spolupracovník Miloše Formana.

Když v roce 1949 dokončil Miroslav Ondříček základní školu, tak jako syn živnostníka nesměl studovat. Nastoupil do učebního oboru, kde se učil práci se železem, a o rok později přešel do učebního oboru filmového laboranta. Po ukončení učebního oboru nastoupil do laboratoří Barandovských ateliérů, následně se stal asistentem kamery a později asistentem zpravodajského filmu. Začal studovat večerní školu filmové tvorby na FAMU v Praze. Teprve po dvanácti letech se dostal k práci na celovečerních filmech, kdy začal spolupracovat jako kameraman na filmech Miloše Formana a Ivana Passera.

Miroslav Ondříček se podílel jako kameraman na čtyřiceti celovečerních filmech, kdy polovinu z nich natočil v zahraničí. Spolupracoval i s českým režisérem Vávrou, americkým režisérem Mendelem, Hillem a Angličanem Lindsayem Andersonem. Mezi nejslavnější filmy, na kterých se podílel, patří: *Lásky jedné plavovlásky*, *If*, *Hoří, má panenko*, *O Lucky Man*, *Vlasy*, *Ragtime*, *Amadeus*, *Valmont*, *Taking Off*.

Byl členem správní rady Filmové akademie Miroslava Ondříčka v Písku a byl členem dozorčí rady akciové společnosti SK Slavia Praha – fotbal. Rodinnou tradici filmařů převzal i jeho syn David, který je režisérem.

Za svoji práci byl Miroslav Ondříček mnohokrát oceněn:

- 1981 nominace na Oscara (*Ragtime*)
- 1984 nominace na Oscara (*Amadeus*)
- 1999 Český lev za dlouholetý přínos českému filmu
- 2003 cena za celoživotní dílo v makedonské Bitole
- 2004 cena Americké unie kameramanů za přínos mezinárodní kinematografii v Los Angeles
- 2004 Křišťálový glóbus za umělecký přínos světové kinematografii na karlovarském festivalu
- 2005 cena za celoživotní dílo Asociace českých kameramanů
- 2006 Medaile Za zásluhy I. stupně.

Miroslav Ondříček se synem Davidem

Miroslav Ondříček byl nejen výborným kameramanem, ale byl především velice hodným a přátelským člověkem. „Od mládí jsem sledovala jeho kariéru a obdivovala, že točí nejen úžasné filmy s Formanem, ale dokázal se adaptovat i pro zahraničí. Nikdy jsem ho nevnímala jako osobnost,

kteřá se prosadila ve světě, ale jako člověka, který je ohromně pracovitý, má cit pro příběh. Byl také nesmírně skromný,“ tak na Miroslava Ondříčka vzpomínala Eva Zaoralová,

významná publicistka, kritička a umělecká ředitelka Mezinárodního filmového festivalu v Karlových Varech.

(mk)

Zemřel podnikatel a producent Peter Kovarčík

Ve věku jednašedesáti let zemřel podnikatel a producent Peter Kovarčík, který se v současné době podílel na přípravě filmu o Lídě Baarové. Informaci o Kovarčíkově úmrtí ČTK potvrdil prezident Herecké asociace Jiří Hromada. Podle serveru *Blesk.cz*, který na Kovarčíkovo úmrtí upozornil, producent zemřel nešťastnou náhodou.

Ve věku 75 let zemřel 2. dubna dokumentarista Martin Skyba

Ve věku pětasedmdesáti let zemřel ve čtvrtek 2. dubna 2015 po dlouhé těžké nemoci dlouholetý předseda Českého filmového a televizního svazu (FITES), filmový a televizní dokumentarista Martin Skyba. Někdejší předseda FITES se věnoval televizní a dokumentární tvorbě od šedesátých

let minulého století, kdy nastoupil do tehdejší Československé televize.

„Zajímal se o dějiny, zvláště o historii druhé světové války (dokument *Lípa jako předehra*), točil medailony umělců, věnoval se sociálním či zdravotním tématům. Natočil například několik dílů populárního dokumentárního cyklu *La-pidárium*, spolupracoval i na dalších cyklických pořadech. Podílel se na pořadu *Ta naše povaha česká*, byl autorem dokumentů *Schillerové, lékaři z Vlašimi, Paměť vody* atd. Pro ČT pravidelně dokumentaristicky zpracovával slavnostní udělování cen Františka Filipovského v Přelouči, také však literárních cen,“ vypočítává členka FITES Agáta Pilátová.

Martin Skyba se podstatně podílel na obnovení činnosti FITES a aktivně pracoval v jeho výkonném výboru. V čele organizace stál v letech 1994-2000, poté jej nahradil herec a moderátor Jan Kraus a Skyba zůstal místopředsedou organizace. Po Krausově rezignaci opět převzal vedení a předsedou zůstal až do roku 2010, kdy musel ze zdravotních důvodů odstoupit. FITES jej poté zvolil svým čestným předsedou. Dlouhá léta byl šéfredaktorem dvouměsíčníku *Synchron*.

LITERATURA

Knihou roku je Reinerův *Básník*

Knihou roku 2015 se celkovým vítězstvím v soutěži Magnesia Litera stala publikace Martina Reinera s názvem *Básník* a podtitulem *Román o Ivanu Blatném*. Vydalo ji nakladatelství Torst. Kniha, která je výsledkem třicetileté Reinerovy práce, již nasbírala několik významných cen. V nejsledovanější kategorii próza zvítězil román Petra Stančíka *Mlýn na mumie*. Vítězové 14. ročníku výročních knižních cen byli vyhlášeni na Nové scéně Národního divadla.

Cenu za poezii si odnáší editorka a literární kritička Olga Stehlíková se svým básnickým debutem *Týdny*. Literu za literaturu faktu dostala kniha *Heřman Jakub Černín na cestě za Alpy a Pyreneje*, kterou sestavil Zdeněk Hojda se svými kolegy a jíž porota charakterizuje jako jednu z vrcholných českých publikací věnovaných dějinám cestování. Nakladatelským činem roku se stal *Akademický atlas českých dějin*, který je výsledkem práce kolektivu pod vedením Evy Semotanové a Jiřího Cajthamla. Rozměrná kniha nabízí téměř půlmetrové mapy a doplňující texty, které zachycují nejen dějinné události, ale pokrývají i každodenní podobu toho kterého období, autoři také často vyvracejí mýty či zažité představy. V kategorii Litera za knihu pro děti a mládež byli oceněni Ondřej Horák a Jiří Franta za titul *Proč obrazy nepotřebují názvy*. Překladovou knihou roku se stala sbírka básní pro děti *Jen jestli si nevymejšíš* Američana Shela Silversteina, kterou do češtiny přeložili Lukáš Novák, Stanislav Rubáš a Zuzana Šťastná. Objevem roku se stal Matěj Hořava s prvotinou *Pálenka* s podtitulem *Prózy z Banátu*. Ve dvačtyřiceti drobných prózách se střídají dvě roviny: poetické, ale zároveň až dokumentárně přesné obrazy z míst, kde se zastavil čas, a střípky příběhu mladého českého učitele, který utíká do drsného prostředí krajanské vesnice v rumunských horách, aby se zbavil trýznivých vzpomínek. Čtenáři ocenili knihu Markéty

Šichtařové a Vladimíra Pikory *Lumpové a beránci*. Letošní novinka, cena Magnesia blog roku, připadla na základě hlasování veřejnosti mladé herečce Marii Doležalové za její blog *Kafe a cigárko*.

Ivan Pospíšil: *Příliš pozdě zemřít mladý*

Vzpomínky na český předrevoluční underground, nástup hudební nové vlny i překotné kulturní a celospolečenské změny kolem roku 1989 nabízí kniha Iva Pospíšila s názvem *Příliš pozdě zemřít mladý*. Znamý hudebník, mimo jiné zakladatel kultovní skupiny Garáž, společně s Vladimírem Juráskem sestavil více než třisetstránkovou publikaci, jejíž křest se uskutečnil 6. května v pražském Experimentálním prostoru NoD. Vedle obsáhlé obrazové přílohy složené z často doposud nepublikovaných fotografií se mohou čtenáři seznámit se zákulisím skupin jako The Plastic People of the Universe, DG 307 nebo Garáž a připomenout si osobnosti typu Ivana Martina Jirouse, Pavla Zajíčka, Mejly Hlavsy, Ester Krumbachové, Jiřího Muchy či Ivana Krále.

Tématem pětadvacátého Festivalu spisovatelů bude strach

Pětadvacátý ročník Festivalu spisovatelů Praha se uskuteční od 7. do 10. listopadu a jeho tématem bude strach. Festival také oznámil svého letošního hosta, kterým bude iránský spisovatel Mahmúd Doulatabádí, jehož knihy podle pořadatelů považují za podvrtné všechny iránské režimy od sedmdesátých let. Ač jsou jeho tituly dostupné v překladech, v perštině se oficiálně některé koupit nedají. Doulatabádího proslavil opus nazvaný *Kelidar*. Dílo čítající 3 000 stran psal patnáct let a vydal v roce 1984. Příběh nomádké kurdské rodiny mu přinesl značnou popularitu v celém Íránu.

V Praze byl odhalen poeziomat, první zazněly verše Bondyho

Na Náměstí Míru v Praze byl odhalen automat na verše – poeziomat. Dílo podle návrhu Ondřeje Kobzy, autora projektu veřejně přístupných pian či šachových stolků v ulicích, odhalil ministr kultury Daniel Herman a starostka Prahy 2 Jana Černochová. Jako první z jukeboxu zazněly verše básníka Egona Bondyho.

Knihovna zdigitalizuje 223 000 stran děl židovských autorů

Městská knihovna v Praze převede do digitální podoby 223 000 stran hudebnin a knih od pražských židovských autorů z přelomu 19. a 20. století, většinu pak zpřístupní veřejnosti. Na projekt za 8,5 milionu korun získala evropskou dotaci, nakoupí z ní i skenery. Skenovat se budou díla z oddělení hudebnin a vzácných tisků, jejichž existence je ohrožená rozpadem papíru, na kterém jsou vytištěná.

Z autorů beletrie chce knihovna digitalizovat dílo například Huga Saluse, Otokara Fischera, Franze Werfela a Gustava Meyrinka. Z hudebníků se zaměří mimo jiné

na violoncellistu a skladatele Davida Poppera, skladatele, klavíristu a dirigenta Ignaze Moschelese, skladatele a klavíristu Julia Schulhoffa a skladatele, pianistu a pedagoga Josefa Löwa. Skenovat chce také díla generace takzvaných terezínských skladatelů a desítky dalších.

Život a dílo sv. Anežky připomíná její nová monografie

Své celoživotní bádání o životě a díle přemyslovské princezny a pozdější světice Anežky shrnula ve čtyřsetstránkové monografii historička umění Helena Soukupová. Knihu *Svatá Anežka Česká – Život a legenda* vydává nakladatelství Vyšehrad také jako připomínku loňského 25. výročí Anežčina svatořečení a doprovází ji tři stovky ilustrací. Nový životopis světice a patronky českého národa přináší souhrnný pohled na Anežčin život, dílo a spiritualitu, stejně jako na její „druhý život“ v legendách a historické paměti od středověku až po moderní dobu. Historička umění Helena Soukupová se věnuje Anežskému klášteru v Praze a osobnosti sv. Anežky už řadu let. V monografii odhaluje nové skutečnosti, například přesné datování vzniku Anežčiny legendy a současně představuje všechny její varianty.

JUBILEA

Eva Kantůrková

Prozaička, autorka psychologických próz, scénáristka Eva Kantůrková, rozená Sílová, se narodila 11. 5. 1930 v Praze. Velmi brzy se stala novinářkou v deníku *Mladá fronta*. Teprve po dělnické přípravce, kterou ukončila v roce 1951 maturitou, absolvovala filozofii a historii na Filozofické fakultě UK. Tu absolvovala roku 1956 prací *Slovanská lípa v roce 1848*. Po studiích pracovala v aparátu Svazu mládeže a v Čs. ústředí knižní kultury. Od roku 1967 se věnuje jen své literární tvorbě jako spisovatelka z povolání.

Poprvé se Eva Kantůrková vdala za spisovatele Jana Šterna, podruhé za novináře a televizního publicistu Jiřího Kantůrku, který v letech 1989-1992 pracoval jako ředitel Československé televize. Zemřel v roce 1998. Z prvního manželství má syny Ivana Šterna (* 1949, v letech 2001-2006 ředitel stanice Český rozhlas 6) a Jana Šterna (* 1953, novinář, producent, televizní dramaturg a režisér).

Kromě literatury se Eva Kantůrková věnuje i kulturní a politické činnosti. Jako signatářka Charty 77 se stala v roce 1985 její mluvčí, když před tím strávila rok bez soudu ve vyšetřovací vazbě. Eva Kantůrková patří mezi zakladatele Občanského fóra, v letech 1990-1992 byla poslankyní České národní rady, v letech 1994-1996 předsedkyní Obce spisovatelů. V letech 1998-2000 působila jako ředitelka Odboru literatury a knihoven Ministerstva kultury České republiky. Od roku 2003 do současnosti je členkou Rady pro rozhlasové a televizní vysílání. Od roku 2006 je prezidentkou nově založené Akademie literatury české.

Tvůrčí vývoj Evy Kantůrkové nese zřetelné stopy převratných událostí ve společnosti i v osobním životě. Lite-

rární činnost zahájila publikováním v časopisech *Směna*, *Plamen*, *Kulturní tvorba* aj. V sedmdesátých a osmdesátých letech 20. století její povídky a romány vycházely v samizdatových edicích.

Za prózu *Mé přítelkyně v domě smutku* získala Cenu Toma Stopparda (1984), za román *Jan Hus* Cenu Jana Palacha (1989), za román *Zahrada dětství jménem Eden* Cenu Egona Hostovského (1999) a za celoživotní dílo Cenu Ladislava Fukse (2008).

Nejstarší česká spisovatelka Horňanová oslaví pětadevadesátiny

Magdalena Horňanová, která 6. dubna slavila pětadevadesátiny, je označována za nejstarší českou spisovatelku. Ačkoli začala psát až po osmdesátce, prý i kvůli potřebě zabavit se v domově důchodců, stihla už vydat sedm knih. „Je třeba říci, proč jsem v osmdesáti letech začala psát. V těch letech pronikly fámy, že nikdy žádný holokaust neexistoval, že žádné vyvražďování Židů nikdy nebylo. To bylo něco, co jsem nemohla unést,“ řekla také rodačka ze Žiliny.

Na svět přišla na jaře 1920 do židovské rodiny v Žilíně, studovala gymnázium a konzervatoř v Praze. Po okupaci se vrátila na Slovensko, kde se jí podařilo přežít holokaust, na rozdíl od sedmadvaceti členů její rodiny včetně rodičů. Unikla jen díky spolužačce z gymnázia, která jí půjčila rodný list, a Horňanová si tak mohla zařídit falešné doklady. S manželem a dcerou pak utekla do Orechového u Trenčína, kde se celá rodina ukrývala do konce války. Poté učila v Praze hudbu, její manžel byl středoškolským profesorem.

FOTOGRAFIE

Průkopník divadelní fotografie Karel Váňa

Sbírka šesti tisíc skleněných negativů fotografa Karla Váni, která byla dlouho uložena ve fondu divadelního oddělení Národního muzea, se nyní dočkala převedení do pozitivu a digitalizace.

Kdo byl vlastně Karel Váňa? V současnosti již zapomenutý figurkář, který vystupoval v letech 1906-1928 v neuvěřitelných 471 většinou drobných rolí. Původně se sice učil ševcem, ale více než toto řemeslo ho přitahovalo divadlo. Začal působit jako statista ve Zlaté kapliče a nakonec byl přijat jako sólista činohry. Občas si „odskočil“ i k baletu nebo do opery, kde dokonce ve třiceti reprízách zastoupil i samotného Jindřicha Mošnu jako Principála v *Prodané nevěstě*.

Jak se stal z Karla Váni fotograf, není zcela jisté. V prvním desetiletí 20. století nebylo ještě zcela obvyklé zachycovat herce v kostýmu a masce, nebo naopak v civilní podobě. Váňa po celou dobu svého angažmá fotografoval systematicky všechny herce, zpěváky, tanečníky, sólisty i sboristy, režiséry, dramatiky a šéfy divadla. Někdy čekal s fotoaparátem za scénou, nebo nechal fotografované objekty sejít k připravenému pozadí, ale především se snažil využívat denního světla, a pokud to bylo možné, fotil u bočního vchodu do divadla, kde mu novorenesanční fasáda vytvářela zajímavé pozadí. Na menším množství snímků využil Karel Váňa i fotogenického okolí divadelní budovy, například v sérii negativů mladé herečky Marie

Světlé. Na dalších několika odvážnějších snímcích zachytil Váňa mužskou část souboru Národního divadla v různých střížených koupacích úborech. Přední dámy souboru Andula Sedláčková, Marie Štorková a Marie Hilbertová jsou sice také zachyceny na plovárně, ale v dlouhých šatech.

Postupem času se Váňa snažil domluvit s herci fotografování i v jiném prostředí, například ředitele divadla Gustava Schmoranze zachytil v pohodlném dobovém interiéru s jeho psíkem a tragédku Leopoldu Dostalovou vyfotil v jejím bytě při vyšívání. Některé herce pak fotil během pěších výletů, které byly tehdy v módě.

Karel Váňa byl také výjimečný tím, že se sám rád fotil. Dochovala se celá řada jeho snímků, například v hloučku ostatních herců nebo tanečníků, pro účely focení si oblékl i potřebný kostým některého z představitelů hlavních rolí, ale přednost dával určitě představitelům rolí vedlejších.

O soukromém životě Karla Váni není nic známo a zdá se, že žil hlavně divadlem, které se snažil zachytit ze všech stran. Vytvářel i kopie rytin a fotografií včetně výstřížků z novin ve snaze zachytit celou historii Národního divadla. Na jeho snímcích ožívají Josef Kajetán Tyl, Bedřich Smetana, Jan Neruda, Ladislav Stroupežnický, ale třeba i Petr Iljič Čajkovskij při jedné z návštěv Prahy.

Ve dvacátých letech se Váňa snažil dokumentárně zachytit výjevy z jednotlivých divadelních inscenací. Nefotil ale jen v budově divadla, ale i v plenéru – v létě herci vyjížděli se svými inscenacemi do přírodních amfiteátrů. Oblí-

Karel Váňa: *Eva Vrchlická v kostýmu z inscenace Němá z Portici*, 1918

Fotograf Karel Váňa se nechal zvěčnit jako Pitt z *Veselých paniček windsorských*

bené bylo lesní divadlo v Šárce, kde Váňa zvětšil Růženu Naskovou, Rudolfa Deyla staršího nebo Karla Hašlera.

Fond fotografií Karla Váni byl sice pro badatele přístupný již od druhé poloviny šedesátých let minulého století, ale teprve digitalizace skleněných negativů umožňuje jeho širší využití.

Přestože se obor divadelní fotografie vyučuje na pražské FAMU teprve od roku 1975, ve 20. století byla v Čechách řada vynikajících autorů tohoto žánru. Například Jaromír Svoboda (1917-1992), který původně působil jako pěvec a od roku 1953 fotil pro Národní divadlo. Mezi válkami byl významnou osobností Miroslav Hák (1911-1978), ten fotil pro Divadlo E. F. Buriana. Pro Vinohradské divadlo a později pro Městská divadla pražská pracoval Karel Drbohlav (1908-1971).

(mk)

Vyšla monografie Jana Saudka

Nakladatelství SlovArt vydalo monografii, která je věnována Janu Saudkovi. Rozsáhlá monografie představuje komplexně dílo světově proslulého českého fotografa. Základem je chronologický sled tvorby. Uvádí ji text Danieley Mrázkové, doplňují výběrové soupisy výstav, publikací a biografická data.

Jan Saudek

Jan Saudek, který 13. května oslavil své osmdesátiny, je vedle již historických osobností Josefa Sudka a Františka Drtikola nejznámějším českým fotografem. A současně nejprovokativnějším. Je uctíván i zatracován, oslavován i opovrhován a proklínán. Jan Saudek dráždí, vším. Tím, jak vypadá, jak se chová, jak mluví i jak chodí tanečním krokem. Provokuje svým nekonvenčním vystupováním i svými

úspěchy. Působí zvláštním neklidem a vyzařuje z něj zvláštní směsice něhy a násilí, tradicionalismu a extravagance, lyrismu a ironie, romantismu i obscennosti. Ženy jím bývají okouzleny a ochotně se nechají vtahovat do magického světa jeho her. Muži jsou zpravidla v rozpacích, jež přechází buď opět v okouzlení, anebo v odpor a prudkou nenávisť, neboť jsou vůči jeho fluidu rovněž bezmocní.

Přestože se tedy názory na něj různí, jedno však Saudkovi nelze upřít – jeho kontroverzní dílo, odvážné ponory do lidských citů, pudů, vášní, vědomí i podvědomí, pomáhá pochopit složitost současného světa a člověka. A at jeho fotografie pojednávají sebechoulostivější a sebespornější stránky lidského bytí, jsou ve své podstatě oslavou lidství. Oslavou naplněnou zvláštní radostí a hluboce chápaným humorem. A toto všechno dohromady dělá z Jana Saudka zcela jedinečnou postavu současné fotografie. Vzdor řadě Saudkových monografií vydaných ve větším či menším rozsahu v nejrůznějších zemích se zdá být tato kniha dosud nejkompexnějším pohledem na jeho tvorbu. Sleduje ji v jejím postupném vývoji a současně vypráví Saudkův vlastní příběh o životě. Neboť Jan Saudek nikdy nefotografoval nic jiného než svůj život a svůj svět.

(mk)

V Hannoveru začala výstava českého fotografa Viktora Koláře

V hannoverském Sprengelově muzeu začala výstava českého fotografa Viktora Koláře, jehož snímky kupují prestižní galerie. Padesát černobílých fotografií představuje průřez Kolářovou tvorbou, jejímž těžištěm je Ostrava, její obyvatelé a okolí. Je to první Kolářova výstava, kterou pořádá některé z německých muzeí. Na fotografiích se střídá běžný život v Ostravě s motivy, které ukazují skutečnost z nezvyklých úhlů. Viktor Kolář v roce 1968 odešel do Kanady a pracoval tu jako pomocník při těžbě molybdenu a v niklových hutích. Později se dostal do fotografických laboratoří v Torontu. Díky stipendiím nafotil nákupní centra v Montrealu, kde také uspořádal v Optical Gallery výstavu. V roce 1973 se přes Paříž a Londýn vrátil do Ostravy. Léta pracoval jako dělník a fotografoval ve volném čase. Živit se fotoaparátem začal až v roce 1985. V roce 1991 získal cenu Nadace Mother Jones v San Francisku.

V muzeu fotografie v Jindřichově Hradci probíhá výstava věnovaná Karlu Čapkovi

Muzeum fotografie a moderních obrazových médií v Jindřichově Hradci zahájilo letošní sezónu výstavou *Karel Čapek fotograf*. Výstava je připomenutím 125. výročí Čapkova narození, jeho vztahu k místnímu regionu a též připomenutím 70. výročí konce druhé světové války. Výstava představí dramatika, spisovatele a novináře Karla Čapka jako fotografa – je autorem snímků nejen štěněte Dášeňky, jež ilustrují jeho známou knížku pro děti, ale i rostlin, zátiší či portrétů řady osobností včetně prezidenta T. G. Masaryka, se kterým ho pojilo přátelství. Ke zhlédnutí budou vedle snímků pořizovaných Karlem Čapkem také jeho knihy, novinové články, plakáty nebo filmy vztahující se k jeho životu a dílu. Návštěvníci uvidí i fotografie rudolfovské restaurace u Jindřichova Hradce, projektované stavitelem Josefem Zítkem, kde Čapek dopisoval román *Krakatit*.

Národní technické muzeum v Praze ukazuje fotografické dílo Karla Čapka

Fotografickému dílu spisovatele Karla Čapka se věnuje výstava v Národním technickém muzeu. Nejznámějším Čapkovým fotografickým dílem je knížka o psovi Dášeňce – návštěvníci ji uvidí v pětadvaceti různých vydáních včetně originálních fotografií, které byly pro knížku použity. Výstava se koná u příležitosti 125. výročí Čapkova narození a potrvá do 26. července. Čapek se věnoval převážně

Fotograf Karel Čapek: Original Servís a také jako fotografie publikovaná v časopise *Pestrý týden* a další jeho fotografie ve vitríně

fotografování věcí, které ho obklopovaly, ať již se jednalo o rostliny, psací stůl nebo o různé kuchyňské náčiní. Fotografie pořizoval také při svých cestách. Negativy třídil do tematických celků. Na výstavě jsou také dva fotoaparáty, které Čapek používal.

HUDBA

Spirituál kvintet oslaví na podzim 55 let existence

Nejstarší československá folková skupina Spirituál kvintet oslaví na podzim pětadesát let existence. Vydavatelství Supraphon výročí připomenulo již v březnu vydáním jubilejního kompletu CD. Vznikl ve spolupráci se zakladatelem kapely Jiřím Tichotou. Jde o sestavu osmi řadových alb, bonusové CD se singlovými a raritními nahrávkami, sadu nových písní z loňského podzimu a reedici retrospektivního DVD. Od počátku se členové skupiny inspirovali lidovou hudbou nejrůznějšího původu, stáří, podoby i zpracování. Po černošských spirituálech se kapela úspěšně popasovala s desítkami lidových, renesančních i obrozeneckých předloh, aniž by ztratila jedinečnost.

Spirituál kvintet v Divadle Bez zábradlí v Praze koncertem oslavil pětadesát let své činnosti a převzal platínovou desku. Zároveň pokřtil nový jubilejní výroční komplet. Kmotry se stali textař František Novotný a bývalá zpěvačka kapely „Odetta“ Růžena Lieslerová. Koncert provázely žerty kapely na věk jejich členů, především sedmasedmdesátiletého vedoucího souboru Jiřího Tichoty. Spirituál kvintet pak nabídl novější písně i staré hity.

Muzikolog, loutnista, zpěvák, textař a muzikant Tichota během koncertu informoval, že hlavní oslavy výročí Spirituál kvintet plánuje na 15. až 17. října, kdy zahraje ve Velkém sále pražské Lucerny. Mezi hosty budou Jaromír Nohavica, operní pěvkyně Dagmar Pecková a soubor Hradišťan.

V Česku vzniká nový muzikál

Jmenuje se *Atlantida* a je tvořen písněmi Mira Žbirky. Premiéru v pražském divadle Kalich na září chystá známý režisér a choreograf Ján Ďurovčík. Muzikál je příběhem skupiny lidí, kteří se vydají hledat bájný kontinent. Každý jedinec výpravy se však vydává hledat něco jiného. Postupem času najdou místo bájně civilizace jejich pečlivě střežená tajemství. Autory libreta jsou Ján Ďurovčík a slovenský dramatik Peter Pavlac.

Konkurz na muzikál již proběhl a bylo vybráno osm herců. Mezi ně patří Jan Kříž, Tomáš Savka, Michaela Doubravová, Markéta Procházková, Tomáš Löbl, Alžbeta Bartošová. Na premiéru muzikálu *Atlantida* se můžete těšit 10. září 2015 v divadle Kalich, kde se hrály i další úspěšné Ďurovčíkovy muzikály jako *Robin Hood*, *Osmý světadíl*, *Pomáda* a *Horečka sobotní noci*.

V žánrových cen Anděl 2014 uspěli Bratři Ebenové

Interprety rozdílných žánrů, jako jsou folkoví bratři Ebenové a například metalová kapela Asmodeus, nabízí výsledky žánrových cen Anděl za rok 2014. Vítězové devíti kategorií byli oznámeni na udílení cen v pražském Paláci Akropolis. Na ceremoniálu zahrály kapely Visací zámek, FROM, EzyWay, eFeM, Memphis a Zylwar. Žánrové ceny Anděl, o nichž hlasují hudební odborníci, kteří menšinové žánry celoročně sledují, tradičně předcházejí cenám Anděl.

Bromův orchestr si připomíná 75 let

Rozhlasový bigband Gustava Broma, který patří k legendám českého jazzu a swingu, oslavil koncertem v Brně 75. výročí svého založení. Dlouholetý saxofonista orchestru, aranžér a hudební režisér Zdeněk Novák zároveň převzal cenu pojmenovanou po Bromovi, kterou českým a slovenským jazzmanům za celoživotní dílo každoročně uděluje Český rozhlas Brno.

Aneta Langerová za album *Na Radosti* získala čtyři ceny Anděl

Čtyři Ceny Akademie populární hudby Anděl za rok 2014 získala zpěvačka Aneta Langerová. Sošku s andělskými křídly v Hudebním divadle Karlín v Praze převzala v kategorii Zpěvačka roku, další ocenění si odnesla za album *Na Radosti* a skladbu a videoklip roku *Tráva*. Zpěvákem roku se stal Michal Hrůza, který uspěl s nahrávkou *Den*. Mezi skupinami zvítězila kapela Chinaski. Objevem roku se stala skupina Jelen, která uspěla s albem *Světlo ve tmě*. Do Síně slávy byla na cenách Akademie slavnostně uvedena osmašedesátiletá zpěvačka Hana Zagorová. O nominacích v hlavních kategoriích letos rozhodlo 94 akademiků z řad novinářů, rozhlasových a televizních dramaturgů, promotérů, nezávislých hudebních odborníků či obchodníků. Do prvního kola hlasování bylo zařazeno 222 alb a 217 videoklipů.

Absolutním vítězem ankety TÝTÝ se stal zpěvák Karel Gott

Absolutním vítězem ankety osobností televizní obrazovky TÝTÝ se stal zpěvák Karel Gott, který dostal největší počet hlasů a rovněž vyhrál i kategorii Zpěvák roku. Pořadem roku je talkshow *Všechnopárty*, jejíž moderátor Karel Šíp opět obhájil cenu pro nejlepšího baviče. Nejpopulárnějším seriálem se letos stala *První republika*, kterou vysílala Česká televize. Do Dvorany slávy vstoupila herečka Iva Janžurová. Oceněné osobnosti si převzaly ceny, tedy pokřivená pozlacená zrcátka, při galavečeru ve Vinohradském divadle.

V Pardubicích začalo turné idolů české popmusic šedesátých let

Úvodním koncertem v Pardubicích začalo turné Evergreen Tour 2015. Spojilo se pro ně sedm známých zpěváků a zpěvaček, působících v české popmusic už několik desítek let. Kromě Yvetty Simonové, Josefa Zímy, Evy Pilarové, Karla Štědrého, Pavlíny Filipovské, Karla Kahovce a Viktora Sodomy vystoupily i tři hudební skupiny. Turné pokračuje devíti koncerty v českých a moravských městech.

Na festivalu *Votvírák* vystoupí Arakain s Lucií Bílou

Metalová kapela Arakain s Lucií Bílou vystoupí na festivalu *Votvírák*, který se na letišti Boží Dar ve středočeských Milovicích uskuteční od 12. do 14. června. Společné vystoupení v rámci letních festivalů je podle manažera Arakainu Petra Kubáně výsledkem velkého zájmu o Arakain s Lucií

Bílou ze strany fanoušků i pořadatelů. Jarní turné s názvem Arakain & Lucie Bílá XXXIII Tour 2015 odstartoval 4. března koncert v Polné na Jihlavsku. Turné čítá 24 koncertů a potrvá do 15. května. Závěrečný koncert bude v Jindřichově Hradci.

Ucpaná aorta loni v září málem zabila legendárního dirigenta a kapelníka Václava Hybše, který letos 3. června slaví kulaté výročí – je mu osmdesát let

V českém hudebním světě je Václav Hybš pojmem již několik desetiletí, prosadil se především jako dirigent a aranžér. Hraje pop-music, swing, muzikál, operetu, ale i lidovou a dechovou hudbu. Pro svou přizpůsobivost je vyhledáván českými i zahraničními umělci z nejrůznějších hudebních žánrů. Václav Hybš dodnes jezdí na svá pravidelná turné s orchestrem po celé zemi a mívá vyprodané koncerty.

Pochází z Police nad Metují a lásku k hudbě v něm pěstoval otec, který vedl místní kapelu a tady také Václav Hybš začínal jako amatérský muzikant. Hru na trubku vystudoval na Státní konzervatoři v Praze (1950-1955) a již za studií působil v různých hudebních tělesech. Hrál například v Lázeňském orchestru v Poděbradech, od roku 1954 byl členem orchestru Zdeňka Bartáka, později hrál s Ladislavem Bezzubkou nebo s Kamilem Hálou, souběžně se začal věnovat i hudebním aranžím.

Od roku 1960 byl Václav Hybš jako trumpetista členem Tanečního orchestru Československého rozhlasu. Toto těleso známé jako TOČR doprovázelo mimo jiné populární zpěváky z divadla Rokoko a úzká spolupráce nakonec vyústila v potřebu, aby divadlo mělo vlastní kapelu. Šéf TOČRu Karel Krautgartner zvolil Václava Hybše, který tak v šedesátých letech vedl orchestr divadla Rokoko a dostal se ke spolupráci s řadou populárních zpěváků, po jejich boku i na televizní obrazovky (*Vysílá studio A*, 1964-1966; *Píseň pro Rudolfa III.*, 1967-1968). Z příležitosti účinkovat v zahraničí připomeňme doprovázení Hany Hegerové v pařížské Olympii v roce 1967. Po roce 1968 začal Václav Hybš se svým orchestrem doprovázet především Waldemara Matušku, s nímž spolupracoval šest let (1969-1975). S Matuškou koncertoval, nahrával gramofonové desky a vystupoval s ním i v populárních televizních pořadech (*Dobrý večer s Waldemarem*, 1970-1974). Po rozchodu s Matuškou začal Hybš pracovat na prezentaci vlastního orchestru a jeho jméno se objevilo na titulech prvních úspěšných samostatných gramofonových desek (*Hybš a jeho hosté*, 1976; *Hybš hraje polku*, 1978; *Hybš hraje operetu*, 1980), z jejichž názvů vyplývá, že jeho doménou nebyla jen čistě populární hudba, ale i popularizace starších osvědčených žánrů.

Kromě toho nadále na gramofonových nahrávkách doprovázel řadu populárních zpěváků (Helena Vondráčková, Jiří Korn, Eva Pilarová, Karel Gott), zmínku si ale zaslouží mezinárodně úspěšná spolupráce s houslistou Josefem Sukem, s nímž natočil tři gramofonové desky. V rámci populárních úprav operetních árií pomohl také zviditelnit hvězdu Karlínského divadla Pavlu Břířinkovou (LP deska *Chtěla bych tančit jen*, 1988), v neposlední řadě se svým orchestrem pořídil také několik vánočně zaměřených alb. Již na první Hybšovu vánoční desku navázala tradice vánočních koncertů, jimž se orchestr věnuje dodnes,

a s koncertními vystoupeními se Hybš vrací i do rodné Police nad Metují.

V roce 1987 obdržel Václav Hybš titul zasloužilého umělce, později od tří různých firem Zlaté desky za komerční úspěch jednotlivých desek, za celkový prodej pak získal Platinovou desku od vydavatelství Supraphon a Multisonic. Z několika dalších ocenění připomeňme pamětní medaili Artis Bohemiae amicis udělenou ministerstvem kultury za šíření české kultury ve světě (2005).

Svůj věk zvládá s obdivuhodnou vitalitou a je stále profesně velmi vytížen. Avšak po zvládnutých zdravotních potížích a náročné operaci, kterou na podzim roku 2014 prodělal, si uvědomuje, že přes veškerou svou chuť hrát není žádná legrace vést dvacetičlenný orchestr a stále cestovat.

Zpěvačka Jitka Zelenková

Narodila se 5. června 1950 v Brně v hudební rodině, otec byl dirigentem, matka zpěvačka. Vyhrála celostátní soutěž Talent 67 a v témže roce získala druhé místo v prvním ročníku festivalu amatérských zpěváků v Jihlavě. Poté získala angažmá v pražském Divadle Rokoko, kde účinkovala v hudebních hrách a ve společném programu se sourozenci Ulrychovými.

V roce 1973 Jitka Zelenková dostala nabídku k účinkování po boku Karla Gotta ve skupině Ladislava Štáidla, se kterým procestovala mnoho zemí, kde vystupovala téměř čtrnáct let jako vokalistka, kde nejprve zpívala s Janou Kociánovou, později s Vlastou Kahovcovou a Jarmilou Gerlovou, ale i jako sólistka. Už od svých pěveckých začátků Jitka Zelenková vystupovala jako host s orchestry Karla Vlacha, Gustava Bromy, Václava Hybše a také s Tanečním orchestrem Československého rozhlasu, který řídil Josef Vobruba a se kterým natočila svoje první nahrávky pro firmu Supraphon. V roce 1980 nahrála první sólové album *Zázemí*. Zúročila i svoji dlouhodobou spolupráci s textařem Eduardem Pergnerem. Úspěch byl korunován televizním zpracováním recitálu, který režíroval Ján Roháč. Následovala sólová koncertní vystoupení s Orchestrem Ladislava Štáidla a zároveň komorní recitál pro pražskou Redutu, který zpěvačka připravila s fenomenálním klavíristou Rudolfem Roklem. Tento recitál s úspěchem uváděli patnáct let. V tomtéž roce nazpívala i soundtrack k filmu *Trhák*. Po ukončení spolupráce s Orchestrem Ladislava Štáidla v roce 1987 Jitka Zelenková nejenže pokračovala ve zdařilém komorním recitálu s Rudolfem Roklem, ale prohloubila spolupráci s Orchestrem Gustava Bromy a Big Bandem Felixe Slováčka. V roce 1993 nahrála s Big Bandem Felixe Slováčka swingovou desku pod názvem *Jen pár večerů* a vydala se na swingové turné po Španělsku. V současné době Jitka Zelenková vystupuje se sólovým recitálem, kde ji doprovází František Raba na kontrabas a Lev Rybalkin na klavír, dále vystupuje jako host orchestrů (např. Orchestr Gustava Bromy, Big Band Felixe Slováčka, Golem, Boom! Band ad.). V posledních letech je zvána jako speciální host do programu Heleny Vondráčkové a Karla Gotta. Aktivně a pravidelně se účastní řady charitativních koncertů.

Jitka Zelenková se svým sametovým hlasem jde dál trpělivě za muzikou, která jí je blízká, za texty, které něco sdělují a v nichž vnímavý člověk najde cosi ze svých vlastních životních pocitů.

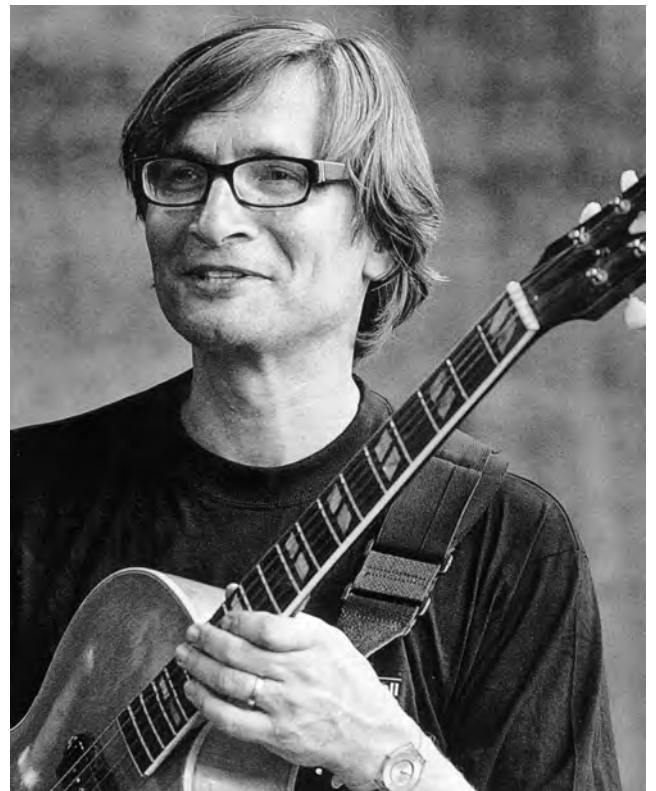
Rudy Linka

Rudy Linka je jazzový kytarista žijící od roku 1985 v Spojených státech amerických. Od roku 2005 v České republice každoročně organizuje jazzový festival Bohemia Jazz Fest.

Rudy Linka se narodil 29. května 1960 v Praze. Už jako teenager si zamiloval jazz, alba si půjčoval z americké ambasády v Praze i u dalších fanoušků jazzu. V roce 1979 absolvoval klasickou kytaru na Pražské konzervatoři, na začátku osmdesátých let pak emigroval do Švédska, kde čtyři roky studoval skladbu na Stockholm Music Institute. Získal švédské občanství a také tam potkal amerického baskytaristu Reda Mitchella a začal s ním spolupracovat. Ten Linku také později doporučil na Jim Hall Fellowship na bostonské Berklee College of Music. Ve studiu pokračoval na The New School v New Yorku, kam se v roce 1986 přestěhoval. Soukromě pak studoval u Johna Scofielda, Jima Halla and Johna Abercrombieho. Sám se výuce hry na kytaru věnuje od roku 1989. Do roku 1995 vedl hudební oddělení na The Day School v New Yorku, v letech 1991-2000 pracoval jako hudební konzultant pro nejdůležitější hudební konzervatoře v USA (např. Berklee a Oberlin), Evropě a Kanadě.

V roce 1996 bylo jeho album *Czech It Out* německým časopisem *JazzThing Magazine* zvoleno jednou z nejlepších nahrávek a v roce 1998 Linku čtenáři časopisu *Down Beat Magazine* zvolili jedním z nejlepších kytaristů. Vystupoval mezi jinými s hudebníky, jako je George Mraz, Red Mitchell, Bob Mintzer, John Abercrombie a Gil Goldstein.

Od roku 2005 pořádá Bohemia Jazz Fest, jehož je prezidentem a který se vždy odehrává na náměstích několika českých měst, např. v Praze, Prachaticích nebo Českých Budějovicích.

Rudy Linka

Anna Netrebková zazpívá na letošním festivalu Prague Proms

Ruská sopranistka Anna Netrebková zazpívá 10. července v pražském Obecním domě na letošním festivalu Prague Proms. Jejím partnery v programu árií, duet a ansámblů z italských a ruských oper budou mezzosopranistka Jekatěrina Gubanovová, tenorista Aleksandrs Antonenko a basista Ildar Abdrazakov. Pěvce doprovodí Český národní symfonický orchestr (ČNSO) za řízení Marca Armiliata.

Akci 10. června na Václavském náměstí v Praze zahájí tradiční koncert pod širým nebem *Hollywood Night*.

Hudební soutěže Pražské jaro 2015 se zúčastní 127 hudebníků

Mezinárodní hudební soutěže Pražské jaro 2015 se letos zúčastní 127 hudebníků z celého světa. O soutěžní klání v oborech flétna a klarinet byl největší zájem u mladých muzikantů z Jižní Koreje. Tradičně vysoký zájem o soutěž Pražského jara organizátoři evidují z řad mladých talentů z Francie, Itálie, Japonska a Německa.

Letošní 70. ročník festivalu Pražské jaro, jehož je soutěž součástí, zahájil 12. května 2015 provedením Smetanovy *Mé vlasti* Severoněmecký rozhlasový orchestr Hamburk. Závěr festivalu je 2. a 3. června svěřen Královskému filharmonickému orchestru v Liverpoolu.

V rámci letošního ročníku hudebního festivalu Pražské jaro zazní 23. května v Rudolfinu pěvecký koncert *Pocta Jarmile Novotné*. Uznávaný basbarytonista Adam Plachetka (29) uvede své mladší kolegy a kolegyně, které společně s ním doprovodí Symfonický orchestr Českého rozhlasu (SOČR) pod taktovkou Tomáše Braunera. Jarmila Novotná sedmnáct sezón excelovala v Metropolitní opeře v New Yorku (Met), kde v šestaosmdesáti letech 9. února 1994 zemřela. Právě ve spolupráci s Met chystají výstavu operních kostýmů Novotné, která se uskuteční od 26. června do 2. listopadu v Českém muzeu hudby. Na stejném místě

se 10. září uskuteční za účasti syna Jarmily Novotné George Daubka křest biografie Novotné, jejímž autorem je historik, publicista a scénárista Pavel Kosatík.

S Filharmonii Brno v 60. sezóně vystoupí bývalí šéfdirigenti

S Filharmonii Brno v nadcházející 60. sezóně vystoupí všichni její žijící bývalí šéfdirigenti. Do kategorie bývalých se zařadí i současný šéf Aleksandar Markovič, jehož smlouva po šesti letech končí. Stálou náhradou zatím orchestr nemá. Hlavní sólistkou příští sezóny bude houslistka ruského původu Alina Pogostkinová. Pro celou jubilejní sezónu bude podle dramaturga Vítězslava Mikeše příznačné setkávání nového s tradičním.

Pražské jaro přijde o generálního partnera, odchází k filharmonii

Mezinárodní hudební festival Pražské jaro přijde po čtrnácti letech o generálního partnera. Letošní 70. ročník festivalu, který začal 12. května, bude zatím jako v minulosti sponzorovat Česká spořitelna (ČS). Od září ale přejde bankovní dům k České filharmonii (ČF). Poprvé v novodobé historii se tak stane jejím generálním partnerem a příští rok podporu festivalu zmenší. Rozpočet Pražského jara se v posledních letech pohyboval mezi 75 až 80 miliony korun.

Collegium 1704 slaví své desáté výročí

Soubor Collegium 1704 a Collegium Vocale 1704 v pražském Rudolfinu oslavilo deset let své existence uvedením monumentální *Mše h moll* Johanna Sebastiana Bacha. Koncert tělesa hrající na dobové nástroje zaznamenávala Česká televize. Jako sólisté vystoupili kmenoví účinkující, kteří se souborem dlouhodobě spolupracují: sopranistka Hana Blažíková, altistka Sophie Harmsenová, tenorista Krystian Adam a basista Marián Krejčík.

VZPOMÍNKA

Hudební skladatel a pedagog Svatopluk Havelka

Svatopluk Havelka (2. 5. 1925, Vrbice – 24. 2. 2009, Praha) patřil mezi nejvýznamnější české skladatele vážné a filmové hudby druhé poloviny 20. století. Skladbu studoval soukromě u K. B. Jiráka a muzikologii na FF UK. Na hudební scéně působil od počátku padesátých let. Nejprve se věnoval úpravám lidových písní i sborovým skladbám, již uvedením své *I. symfonie* (1955) na sebe však upozornil jako výrazný symfonický talent, který se v příštích dvaceti letech prosadil závažnými symfonickými a symfonicko-vokálními díly.

Havelku zpočátku inspirovala lidová píseň, zejména moravská melodika, počínaje kantátou *Chvála světla* na slova S. K. Neumanna (za kterou v roce 1961 obdržel Stát-

ní cenu) začíná experimentovat s podněty „nové hudby“ (aleatorika, témbrová hudba), které do jeho tvorby pronikají v šedesátých letech. Od osmdesátých let Havelka dospívá k syntetickému slohu a převažující meditativní výraz jeho hudby je dán zájmem o duchovní témata. Ten souvisí s jeho výrazným příklonem ke křesťanství, které vystřídal skladatelovu předchozí myšlenkovou orientaci, jež se odrazila například do orchestrálního díla *Che*, inspirovaného známým kubánským revolucionářem.

V křesťanském duchu Svatopluk Havelka napsal skladby v posledních dvaceti letech své tvůrčí dráhy, například rozměrné oratorium *Jeroným Pražský (Epistola de Magistri Hieronymi de Praga)*, za které obdržel Státní cenu, biblická kantáta *Profeteia* (1988), komorní kompozice *Tichá radost* (1985), *Rozhovory duše s Bohem* (1991) nebo *Pocta Fra Angelicovi* (1987). Za jeden z vrcholů

jeho díla je považována apokalyptická symfonická fantazie *Hommage a Hieronymus Bosch* z počátku sedmdesátých let.

Zcela zásadní byla Havelkova práce pro film, při níž si mohl vyzkoušet i skladatelské postupy, přesahující jeho volnou tvorbu. Je autorem hudební složky zhruba sedmdesáti českých celovečerních filmů a více než dvojnásobku filmů krátkých. Mezi skladatelova nejznámější díla v tomto oboru patří *Až přijde kocour* (1963), *Kdo chce zabít Jessii* (1966), *Všichni dobří rodáci* (1968), *Pane, vy jste vdova* (1970), *Ucho* (1970), *Marečku, podejte mi pero* (1976), *Božská Ema* (1979) nebo *Princ a Večernice* (1979).

Významná byla i Havelkova pedagogická činnost. V období normalizace nesměl vyučovat na veřejných školách, patřil však k nejvyhledávanějším soukromým učitelům kompozice a přispěl ke vzdělání mnoha představitelů dnešní střední skladatelské generace. Až v roce 1990 byl jmenován řádným profesorem skladby na pražské AMU.

Za své celoživotní dílo obdržel v roce 2006 Svatopluk Havelka Cenu Ministerstva kultury. Skladatel byl manželem známé herečky Libuše Havelkové a otcem herce, režiséra a hudebníka Ondřeje Havelky. Svatopluk Havelka zemřel v Praze po dlouhé těžké nemoci ve věku třiaosmdesáti let 24. února 2009.

Před dvaceti lety 1. května zemřel kladenský rodák, koncertní klavírista a pedagog prof. Jiří Hubička

Jiří Hubička byl typem všestranného umělce – vedle sólového vystupování zahrnul do své činnosti i spolupráci s českými symfonickými orchestry. S úspěchem se věno-

val hře v komorních souborech a trvale spolupracoval s českými předními sólisty. Jeho recitály byly zaměřeny na skladatelské osobnosti zvláště Brahmsa a Liszta. Od roku 1956 působil pedagogicky na Akademii múzických umění a v polovině osmdesátých let vyučoval v Tokiu na Musashimo Akademii.

Jiří Hubička (21. 6. 1922 – 1. 5. 1995) byl absolventem pražské konzervatoře a Akademie múzických umění, žákem profesora Františka Raucha. Jeho koncertní aktivita vycházela z širokého repertoáru mnohých stylových a historických období se soustředěním na hudbu 19. století. Umělec koncertoval jak doma, tak samozřejmě i v zahraničí. Vedle evropských turné uspořádal koncerty i ve východních státech – Koreji, Japonsku a Číně.

Po celou dobu své umělecké kariéry nahrával v gramofonových, televizních a rozhlasových studiích. Jako doprovod vystoupil v Českém rozhlase například s violistou Ladislavem Černým, houslistou Václavem Snítilem a mnoha dalšími. V tomto oboru byl neomylnou oporou i mladým debutujícím interpretům. V průběhu sedmdesátých let vznikla například série snímků s trumpetistou Miroslavem Kejmarem. Hubičkovy sólové klavírní výkony dokumentují v rozhlasové fonotéce zejména klavírní skladby Smetanovy, Dvořákovy, Prokofjevovy a Lisztovy. Záslužnou práci odvedl Jiří Hubička v propagaci české hudební kultury interpretací soudobé české hudby. Byl jedním ze zakládajících členů Sukova tria (Josef Suk, Alexandr Večtomov – trio debutovalo 5. dubna 1951 v Rudolfinu v Praze).

Byl manželem malířky a grafičky Aleny Hubičkové. V roce 2000 byla umístěna na rodný dům v Kladně pamětní deska.

Karel Ančerl

Rakouský časopis Divadelně-kulturní magazín *Bühne* přinesl článek s titulem *Botschafter der Humanität* šéfredaktora Petera Blahy, věnovaný velkému českému dirigentovi Karlu Ančerlovi a jeho pohnutému osudu. Symbolicky k výročí skončení druhé světové války byla nově na CD vydána nahrávka 9. symfonie *Z nového světa* Antonína Dvořáka a *Vltava* Bedřicha Smetany v podání Vídeňských symfoniků pod taktovkou dirigenta Karla Ančerla, která byla nahrána (Philips/Fontana Records) v roce 1958 ve vídeňském Musikverein.

Stejnou nahrávku natočil Karel Ančerl také s Českou filharmonií, vydal ji Supraphon. Blaha je toho mínění, že i když vídeňská nahrávka není technicky tak čistá, snese hudební srovnání s českou. Blaha je přesvědčen, že je díky mistrovství dirigenta Ančerla, kterému se podařilo „strhnout“ celý orchestr k jedinečnému výkonu, jednou z nejlepších pokladů zvukového archivu Vídeňských symfoniků.

Karel Ančerl je jedním z nevýznačnějších českých dirigentů všech dob. Aniž bychom sebedméně podcenili obrovské umělecké zásluhy jiných o vytvoření interpretačního slohu České filharmonie, můžeme říci, že Karel Ančerl byl prvním českým dirigentem světové pověsti a že svůj orchestr přivedl k suverénní virtuozitě a světové proslulosti. Nahrávky jeho zpracování děl Dvořákových, Stravinského,

Schönberga, Bartóka, Prokofjeva, Martinů či Kabeláče patří ke zlatému fondu nejen české, ale i světové diskografie vážné hudby.

Dvořákův Alfred

Svou první operu *Alfred* napsal Antonín Dvořák jako devětadvacetiletý neznámý violista z orchestru Prozatímního divadla. Jejího uvedení na jevišti či tištěného vydání se za svého života nedočkal. K jejímu nastudování došlo pouze jednou, v roce 1938 v Olomouci, avšak v českém překladu. Světová premiéra s originálním německým libretem zazněla v koncertním provedení poprvé po sto padesáti letech minulý rok na podzim v rámci hudebního festivalu, který nese skladatelovo jméno – Dvořákova Praha. Byla provedena pod taktovkou německého dirigenta Heiko Mathiasse Förstera. Na premiéře se podílel Symfonický orchestr Českého rozhlasu, Český filharmonický sbor Brno se sbormistrem Petrem Fialou a sólisty Petrou Froese, Jarmilou Baxovou, Ferdinandem von Bothmer, Tilmannem Ungelem nebo Peterem Mikulášem.

Počátkem tohoto roku byla opera *Alfred* vydána díky spolupráci festivalu Dvořákova Praha, vydavatelství Arco-Diva a Českého rozhlasu na CD s celosvětovou distribucí prostřednictvím renomovaného vydavatelství Naxos. Více informací na www.dvorakovapraha.cz.

Soudní dvůr EU bude mít generálního advokáta z ČR Michala Bobka

Česká republika bude mít poprvé od svého vstupu do Evropské unie generálního advokáta při Soudním dvoru EU. Unijní Výbor expertů schválil kandidáta české vlády Michala Bobka, který působí jako profesor evropského práva na College of Europe v belgických Bruggách a jako výzkumný pracovník Institutu evropského a srovnávacího práva při Právnické fakultě univerzity v Oxfordu. Úkolem generálních advokátů, jichž je u dvora devět, je veřejně a nestranně předkládat stanoviska k případům předloženým soudem. Soudci a generální advokáti jsou jmenováni na funkční období šesti let s možností opětovného jmenování.

Vláda schválila strategii romské integrace do roku 2020

Materiál obsahuje opatření ve vzdělávání, bydlení, zaměstnávání či v bezpečnosti, která mají pomoci zvrátit dosavadní nepříznivý vývoj a zhoršování situace Romů a srovnat jejich podmínky s ostatními obyvateli. Novinářům schválení strategie oznámil ministr pro lidská práva Jiří Dienstbier (ČSSD). V republice přibývá ghetta, v nichž žijí převážně Romové. V těchto chudinských lokalitách bydlí třetina romské populace, tedy kolem 80 000 lidí. Zatímco v roce 2007 bylo těchto míst kolem 300, podle expertů by jich nyní mohlo být o stovku víc. Na integrační opatření chce Česko využít peníze z EU. V příštích letech by mohlo získat miliardy korun, a to ze tří programů.

Sněm zvolil Babiše do čela ANO 100 % hlasů

Celostátní sněm ANO podle očekávání potvrdil ve funkci předsedy hnutí Andreje Babiše. Od delegátů získal zakladatel ANO, miliardář a ministr financí 100 % hlasů. Babiš v úvodním projevu řekl, že dělení na levice a pravici je přežití a třeba jsou činy. Představitelé ANO mimo jiné uvádějí, že chtějí fungující právní stát a omezení korupce. Babiš také poznamenal, že ANO nechce budovat sociální stát a nechce zemi zadlužovat. Prvním místopředsedou hnutí se po Babišově zvolení stal rovněž dopředu favorizovaný Jaroslav Faltýnek, předseda poslanců ANO. O funkci se ucházel jako jediný. Babiš kritizoval ČSSD, s níž je ANO ve vládní koalici, kterou tvoří i KDU-ČSL. Hnutí ANO při vstupu do vlády věřilo, že koalice je partnerství bez podrazu, ale není to tak, uvedl Andrej Babiš. Očekává přitom, že se přístup koaličních partnerů bude zhoršovat s blížícími se krajskými volbami v příštím roce. Vymezil se zejména proti ČSSD, která je podle něj zatížena kontroverzní minulostí a chce zvyšovat daně. Sociální demokraté na jeho slova reagovali tím, že podobné výpady koaliční spolupráci neprospívají. Předseda lidovců Pavel Bělobrádek chápe Babišovy výroky tak, že mu ve vládě překážejí koaliční partneři a raději by vládl sám.

Průzkum pro vládu: Čechů chválících členství v EU výrazně přibýlo

Členství v Evropské unii považuje v současnosti za prospěšné 51 % Čechů. Vyplývalo to z průzkumu společnosti Ipsos pro Úřad vlády, jehož výsledky představil státní ta-

jemník pro evropské záležitosti Tomáš Prouza. Při posledním podobném průzkumu pro vládu v roce 2012 členství v EU podle něj pozitivně hodnotilo jen 30 % Čechů. Podle nynějšího průzkumu je více než třetina Čechů pro federalizaci EU, podobné množství by si jich naopak přálo rozpad unie. Z průzkumu, do kterého se v lednu zapojilo 1 005 lidí ve věku 15-65 let, se Češi nejvíce bojí terorismu (32 %) a přistěhovalectví (17 %). Téměř 80 % by jich uvítalo, kdyby se Česko více podílelo na ochraně evropských hranic. Nadpoloviční většina respondentů podporuje vznik společné evropské armády.

STEM: Vstřícnost Čechů k cizincům je na historicky nejnižší úrovni

Vstřícnost Čechů k cizincům je na historicky nejnižší úrovni. Tři čtvrtiny (73 %) lidí nesouhlasí s právem na občanství pro každého člověka žijícího v Česku, před rokem tento podíl dosáhl 67 procent. Vyplývá to z březnového průzkumu agentury STEM. Možnost etnických menšin na život podle vlastních tradic odmítá 69 % lidí a dva ze tří občanů považují cizince za příliš velké bezpečnostní riziko pro Českou republiku. Názor na to, zda Češi přistupují k cizincům bez předsudků a zaujatosti, rozděluje veřejnost na dva vyrovnané tábory – 47 % lidí míní, že ano.

Menší vstřícnost Čechů k cizincům podle STEM pravděpodobně souvisí s lednovým teroristickým útokem na pařížskou redakci časopisu *Charlie Hebdo*. Podíl lidí spatřujících v cizincích bezpečnostní riziko se od loňského března zvýšil o sedm procentních bodů na 67 procent. Život podle vlastních tradic by všem menšinám umožnilo 31 % lidí, zatímco před rokem jich bylo 46 procent. Tolerance k volnosti etnických menšin žít podle vlastních zvyků se nejvýrazněji snížil mezi lidmi od 30 do 44 let a mezi lidmi s vysokoškolským vzděláním. Agentura STEM tento průzkum provedla mezi 17. a 27. březnem letošního roku mezi tisícovkou lidí.

Ministerstvo zdravotnictví může dále nařizovat očkování dětí

Ministerstvo zdravotnictví může dále nařizovat očkování dětí. Za vyhýbání se této povinnosti hrozí nadále jejich zákonným zástupcům pokuta až 10 000 korun. Rozhodl tak Ústavní soud. O zrušení povinnosti jej žádali rodiče, kteří po vleklém sporu museli zaplatit každý po 4 000 korunách, protože nezajistili očkování svého potomka takzvanou hexavakcínou. Povinné očkování umožňuje část zákona o ochraně veřejného zdraví, podle níž smí ministerstvo vyhláškou stanovit povinné vakcíny. Návrh rodičů dále zpochybňoval ustanovení zákona o přestupcích, které umožňuje dát za nedodržení povinnosti pokutu až 10 000 Kč.

Nyní jsou v Česku povinné jen dětské vakcíny. Mnozí rodiče ale potomky očkovat nechťejí. Nález je významný, protože se k věci vyjádřilo plénum soudu, nikoliv jen některý z jeho tříčlenných senátů. Názory na prospěšnost očkování se liší, někteří lidé považují vakcíny za nebezpečné. Pro děti v Česku je nyní povinné očkování hexavakcínou, která pokrývá záškrť, tetanus, černý kašel, dětskou obrnu, žloutenku typu B a onemocnění vyvolaná bakterií *Haemophilus influenzae* typu B. Další povinná vakcína chrání před

spalnicemi, zarděnkami a průšnicemi. Ústavní soudci připravili na začátek března ještě jeden nález související s vakcínami. Konkrétně jde o očkování jakožto podmínku pro přijetí do mateřské školy.

Zastupitelé Prahy zřídili výbor pro menšiny, je jich víc než 5 %

V Praze žije více než 5 % lidí jiné než české národnosti. Zastupitelstvo proto splní zákonnou povinnost a zřídí výbor pro národnostní menšiny se zástupci dvanácti národností. Usnesení schválili pražští zastupitelé. Ve výboru bude zástupce Bulharů, Rusů, Maďarů, Němců, Poláků, Romů, Rusínů, Řeků, Slováků, Srbů, Ukrajinců a zástupce židovské komunity. Podle důvodové zprávy zatím nebylo možné zajistit nominaci kandidátů z chorvatské, běloruské a vietnamské menšiny. Pokud projeví zájem, budou také moci být do výboru jmenováni.

V Praze a okolí žije přibližně polovina všech cizinců v zemi a jejich podíl na celkovém počtu obyvatel je nejvyšší. Důvodem je dostatek pracovních příležitostí i bydlení. Nejvíc je v Praze i celém Česku Ukrajinců, následují Slováci a Vietnamci. Aktuálně v samotné Praze dlouhodobě či trvale žije bezmála 168 000 cizinců.

S Grossem se rozloučili Sobotka, ministři i veřejnost

Stanislav Gross

S bývalým premiérem Stanislavem Grossem se na Vyšehradě rozloučili ministerský předseda Bohuslav Sobotka (ČSSD), někteří členové vlády, další politici a desítky lidí. Gross podlehl ve věku pětáctýřiceti let těžké nemoci. Smuteční obřad se uskutečnil v rodinném kruhu. Vedle Sobotky se památce Grosse přišli poklonit například ministři zahraničí a vnitřní Lubomír Zaorálek a Milan Chovanec (ČSSD) a další členové nejužšího vedení strany, kterou Gross

v letech 2004 a 2005 vedl. S expremiérem se rozloučili také jeho bývalí vládní kolegové František Bublan, Jan Kavan a Karel Březina. Gross podlehl zřejmě amyotrofické laterální skleróze (ALS), při níž nemocní postupně ztrácí buňky ovládající svalové pohyby.

Někdejší kandidát na strojvedoucího se v devadesátých letech stal nadějí sociálních demokratů. Od roku 1992 byl poslancem, o osm let později ministrem vnitra a ve svých čtyřiatřiceti letech se stal nejmladším premiérem v historii ČR. Jeho politickou kariéru zastavila aféra kolem pořízení bytu, kvůli které přišel o premiérské křeslo po pouhých osmi měsících ve funkci. Po odchodu z politiky se věnoval advokacii. Gross je prvním porevolučním premiérem, který zemřel. O aféře s pořízením bytu na pražském Barrandově Gross dlouho mlčel, pravdu odkryl až před rokem. „Kdybych se býval nebál přiznat, že jsem byt financoval z poslaneckých náhrad, tak jsem se vyhnul tomu, že jsem se zamotal do polopravd a lží,“ řekl v dubnu 2014 v České televizi Gross, který již v té době bojoval s vážnou nemocí.

Papež František by podle prezidenta Zemana mohl brzy navštívit Česko

Papež František by mohl v blízké budoucnosti navštívit Českou republiku. Přijal pozvání na Velehrad. Českým novinářům to ve Vatikánu řekl prezident Miloš Zeman, který se s papežem setkal. Návštěva Františka v Česku by se podle Zemana měla uskutečnit do jara 2018, kdy českému prezidentovi končí jeho první funkční období.

Papež František požehnal základním kamenům hospiců, které prezident z Česka přivezl. Prezident již dříve řekl, že by církev na jejich budování měla využít prostředky, které získá v rámci restitucí od státu. Při představování členů delegace Zeman papeži podle serveru *iDnes.cz* představil ředitele hradního protokolu Jindřicha Forejta i jako „nejdůležitějšího, hluboce věřícího člověka a, doufám, že budoucího velvyslance ve Vatikánu“. Prezidentův mluvčí Jiří Ovčáček ČTK potvrdil, že o tomto tématu Zeman s papežem mluvil. O Forejtově kandidatuře na velvyslancekou funkci se v českých médiích už dříve spekulovalo.

Zeman na setkání předal papežovi několik darů – kopii sošky Pražského Jezulátka a také pětici aktovek. „Nejenom klasickou aktovku, která je trochu podobná té, kterou tak rád nosí, ale – a v tom je taková trochu nadnesenost – čtyři další aktovky ve čtyřech základních liturgických barvách církevního kalendáře: zelenou, bílou, červenou a fialovou,“ řekl k daru Forejt. Prezident navštívil také českou papežskou kolej Nepomucenum, kde diskutoval s českými bohoslovci, kteří na koleji žijí.

Monacký kníže přijal pozvání na oslavy výročí narození Karla IV.

Monacký kníže Albert II. přijede příští rok v květnu na 700. výročí narození krále a císaře Karla IV. Po setkání s Albertem II. to na Pražském hradě řekl prezident Miloš Zeman. Pozvání na oslavy podle něj přijal i španělský král Felipe VI. nebo lucemburský velkovévoda Henri. Albert II. je spřízněný s potomky Karla IV. a od Zemana obdržel jako dar rodokmen, který tuto příbuznost dokládá.

Kníže byl v Česku začátkem dubna, byla to první oficiální návštěva hlavy monackého státu v Praze. Kníže byl však v České republice několikrát soukromě. Na Hradě ho Zeman přivítal s vojenskými poctami. Do Prahy s sebou podle prezidenta přivezl početnou podnikatelskou delegaci. Po jednání s prezidentem si na Hradě prohlédl výstavu o proměnách severočeských uhelných oblastí a svatovítskou katedrálu.

Soud potvrdil podmínku členovi StB za zbití mladíka v roce 1989

Pražský městský soud potvrdil tříletou podmínku pro bývalého příslušníka komunistické Státní bezpečnosti (StB) Petra Berana, který podle obžaloby zbil sedmnáctiletého Davida Kabzana při výslechu v roce 1989. Rozsudek je tak pravomocný. Případ spadá do období ledna 1989, kdy se v centru Prahy uskutečnila série demonstrací proti komunistickému režimu známá jako Palachův týden. Příslušníci StB údajně chtěli od mladíka nátlakem vynutit svědectví potřebné k připravovanému procesu s Václavem Havlem kvůli svolávání lidí na nepovolenou demonstraci. Beran tvrdil,

že kauza je výsledkem msty ze strany odpůrců. Napadený mladík u výslechu na StB vypověděl, že se demonstrace neúčastnil. Nakonec ale po nátlaku podepsal protokol, který tvrdil něco jiného. Jeho svědectví nakonec bylo pro StB zbytečné, protože u soudu s Havlem uvedl, že byla jeho výpověď vynucena násilím, a nešla tak použít jako důkaz.

Historii vypálené obce Javoříčko připomíná nová expozice

Pohnutou historii vypálené obce Javoříčko na Olomoucku připomíná nová expozice, která byla otevřena v prostorách někdejší školy u příležitosti 70. výročí osvobození a vypálení Javoříčka nacisty. K vidění je model původní obce i dobové emotivní fotografie, které návštěvníky nutí k zamyšlení.

Podle pamětnice Anežky Suchánkové Javoříčko na začátku května 1945 znenadání obklíčili němečtí vojáci s kulomety, kteří začali popravovat mužské obyvatele. „S mámou, bratrem a sestrou se nám podařilo utéct do Střemeníčka, kde jsme zůstali ležet v příkopě, až to všechno skončilo. Slyšeli jsme rány, řvát dobytek a viděli kouř valící se z domů, do kterých Němci stříleli z pancéřových pěstí,“ uvedla Suchánková, které bylo v roce 1945 dvanáct let. Její otec měl obrovské štěstí, že krátce před příjezdem německých vojáků odjel do nedaleké Luké nakupovat. Tragédie v Javoříčku se odehrála na samém sklonku války 5. května 1945. Osadu tehdy obklíčili nacisté a osmatřicet mužů a chlapců, kteří se v ní nacházeli, na místě zastřelili. Většinu domů zničili pancéřovými pěstmi a zápalnými granáty. Co bylo přesným důvodem zničení osady, dodnes obestírá řada spekulací. Podle olomouckého historika Pavla Urbáška, který se tragédií zabývá, souvisí se mstou za podporu partyzánského oddílu Jermak. V oblasti působil a Javoříčko bylo jedním z jeho opěrných míst.

V Hlučíně byly pohřbeny ostatky vojáka padlého za války

Na ruském vojenském hřbitově v Hlučíně na Opavsku byly pohřbeny ostatky ukrajinského letce Rudé armády Vasilije Alexejeviče Staška. Dvaadvacetiletý pilot padl 27. dubna 1945 během osvobozovacích bojů, když byl se svou stíhačkou Lavočkin La-7 sestřelen u Klimkovic nedaleko Ostravy, kde byly loni jeho ostatky nalezeny. Ostatky pilota byly k hřbitovu dovezeny v malé bílé rakvi na dobovém vojenském vozidle. Stráž drželi členové Československé obce legionářské v historických uniformách. Staško byl in memoriam oceněn i Záslužným křížem honorárního konzula Ruské federace v Ostravě. Na pohřeb do Hlučína přicestovala i Staškova dvaasedmdesátiletá neteř Lydie Konstantinovna Maximova se svou rodinou. „Cítím obrovský smutek, ale současně velké štěstí, že jsme po tolika letech našli svého příbuzného. Jsem strašně vděčná českému národu, že se podařilo vypátrat jeho identitu a mohu tady být,“ řekla novinářům vojáčkova neteř.

Výstava ve Žďáru nad Sázavou mapuje osudy české šlechty v době nacismu

Osudy českých šlechticů, kteří se hlásili k českému národu v době ohrožení Československa nacistickou třetí říší i během okupace, mapuje výstava, která byla zahájena

v Galerii Kinských na zámku ve Žďáru nad Sázavou. Putovní výstava tam potrvá do konce května, pak bude přesunuta na zámek Častolovice. ČTK to řekl jeden z autorů výstavy, historik Zdeněk Hazdra z Ústavu pro studium totalitních režimů. Návštěvníci mohou ve videodokumentu vyslechnout vyprávění potomků českých šlechticů Theobalda Czernina, Jaroslava Lobkowicze, Františka Kinského a Karla Schwarzenberga a seznámit se s osudy jejich rodin během bouřlivého 20. století.

Konec druhé světové války připomenou v Česku desítky akcí

Desítky akcí připomenou od konce dubna 70. výročí konce druhé světové války. Hlavními budou koncert v Kongresovém centru v Praze pro téměř 1 800 hostů, pieta na Vítkově nebo oslavy osvobození Plzně. Za účasti vrcholných politiků se má také uskutečnit tryzna v Terezíně nebo připomenutí bojů o rozhlas v Praze. Hlavním gestorem vzpomínkových akcí je ministerstvo obrany. Do seznamu akcí zařadilo více než devadesát událostí. Symbolickým koncem bude slavnostní koncert v Rudolfinu konaný 27. října, v předvečer výročí vzniku Československa.

Výstava na Hradě zachycuje válku očima českých fotografů

Sedm desítek méně známých nebo zcela neznámých snímků představuje výstava nazvaná *2. světová válka objektivem českých fotografů*. Pořízeny byly na bojištích, v zázemí i v okupovaném protektorátu a přibližují osudy československých a spojeneckých vojáků i civilního obyvatelstva. Na každý rok války připadá deset fotografií. Výstava v prostorách Jiřského kláštera na Pražském hradě byla veřejnosti zpřístupněna 28. dubna a trvat bude do 26. července.

Osvobození připomínají v Ostravě dvě výstavy

Radost ze znovunabytí svobody i hrůzy války přibližují v Ostravě dvě tematické výstavy. U příležitosti 70. výročí osvobození moravskoslezské metropole a konce druhé světové války je připravil Archiv města Ostravy a Ostravské muzeum. Výstavu Archivu města Ostravy nazvanou *Dobojováno!!!* si zájemci mohou prohlédnout ve vestibulu Nové radnice. V Ostravském muzeu na výstavě s názvem *I pro muzeum válka skončila* lze vidět třeba předměty z vybavení tanku T-34 Mikuláše Končického, velitele tanku v sestavě 1. československé samostatné tankové brigády v SSSR podílející se na osvobození Moravské Ostravy, dobové řády a vyznamenání, maršálskou uniformu velitele čtvrtého ukrajinského frontu Andreje Ivanoviče Jeremenka. Vedle dobových fotografií budou na výstavě dokumenty přibližující válečnou historii samotného Ostravského muzea, o jehož zuboženém stavu po 30. dubnu 1945 vypovídá kopie přihlášky válečných škod. Obě výstavy potrvají do 30. května.

Čeští manželé za války zachránili Židovku, Izrael je ocenil

Do České republiky míří další ocenění Spravedlivý mezi národy. Od Izraele jej in memoriam dostali manželé z řad

volyňských Čechů, kteří za druhé světové války na Ukrajině ukrývali židovskou dívku a tím jí zachránili život. Informoval o tom Český rozhlas, podle kterého ocenění předal potomkům manželů izraelský velvyslanec v Praze. Nejnovější Spravedlivou mezi národy je podle veřejnoprávního rozhlasu Anna Bohatá, která spolu s manželem za války ukrývala židovskou dívku Mindlu Švarcovou nejen před německými vojáky, ale i před oddíly banderovců. Rodina Bohatých patřila mezi volyňské Čechy a po válce se z Ukrajiny vrátila do Československa. Titulem Spravedlivý mezi národy bylo podle rozhlasu oceněno celkem 115 Čechů.

Europoslanec Svoboda bude chtít od komise vědět, zda má smysl letní čas

Evropská komise bude muset s velkou pravděpodobností odpovědět na otázku, zda má smysl v EU i nadále dvakrát ročně měnit čas ze zimního na letní a zpět. S ústním dotazem se na evropskou exekutivu hodlá obrátit lidovecký europoslanec a předseda právního výboru Evropského parlamentu Pavel Svoboda. Kvůli problematice zorganizoval veřejné jednání tří výborů europarlamentu, kde se k přínosům i záporům konceptu letního času vyjadřují odborníci z různých oborů.

Motivací pro zavedení zimního a letního času byly energetické úspory během dvou světových válek. V českých zemích byl letní čas zaveden poprvé za první světové války v letech 1915 a 1916. Vrátil se opět za druhé světové války v roce 1940 a trval až do roku 1949. Potřetí si Češi začali každoročně posouvat hodinky v roce 1979 za ropné krize a energetických problémů. Až do roku 1995 trval v Česku letní čas šest měsíců, od roku 1996 se republika připojila ke zvyklostem Evropské unie a časový posun trvá sedm měsíců, tedy do konce října.

Marek Eben a Prázdňinová škola Lipnice získali Komenského cenu

Moderátor Marek Eben a Prázdňinová škola Lipnice získali na slavnostním večeru v pražském Divadle na Vinohradech Komenského cenu nadace Pangea Za úsilí o nápravu věcí lidských. Nadace ocenila Ebenovo mnohastranné umělecké působení, zejména moderátorské, hudební a herecké, po léta kultivující veřejný prostor. V případě Prázdňinové školy Lipnice (PŠL) upozornila na její dlouholetou úspěšnou výchovnou práci s mládeží, na to, že moderními metodami inspiruje mladé lidi k sebeuvědomění vlastních kvalit, k dobrovolné práci a k angažovanému občanství.

Duka v Číhošti: Domnívám se, že Josef Toufar bude blahoslaveným

V Číhošti si při mši vedené kardinálem Dominikem Dukou kolem 500 lidí připomnělo 65. výročí smrti tamního faráře Josefa Tofara. Toufar zemřel v roce 1950 po krutém mučení vyšetřovateli komunistické Státní bezpečnosti, kteří ho chtěli přinutit k doznání, že v kostele zinscenoval zázračný pohyb kříže na oltáři. Církev připravuje proces Tofarova blahorečení, který zřejmě potrvá několik let.

Na trhu se objevila kabelka, která zahřeje ruce a nabije telefon

Na českém a slovenském trhu se loni na podzim objevila dámská kabelka Ladybag, která má v přední kapse ohřívací těleso. Díky němu si majitelka může v zimě ohřívat až dvě a půl hodiny ruce, případně může kapsu odepnout tak, že si ji dá částečně pod sebe a nahřeje si hýždě a bedra. V kabelce lze nabít i mobil či tablet. Myšlenka napadla Slovenku Andreu Pisarčíkovou a na kabelku už má patent. Baterii v kabelce lze nabíjet běžnou nabíječkou z elektrické sítě. Pisarčíková hledala v Česku a na Slovensku výrobce, avšak nikdo s ní nechtěl spolupracovat na vývoji. Odjela proto na výstavu do Číny, kde sehnala výrobce i designéry. O kabelku se začaly zajímat nejen ženy, ale i muži, jejichž partnerky si stěžují, že je jim často zima.

Víno je podle prezidenta Miloše Zemana nejkrásnější nápoj

Víno je podle prezidenta Miloše Zemana nejkrásnější nápoj. Člověk, který nikdy nenavštívil vinný sklípek a neslyšel cimbálovou muziku, není plnohodnotným člověkem,

poznámala hlava státu při oceňování vinařů v soutěži Salon vín. Víno se podle něj vyrábí srdcem. Při společném fotografování poté evidentně dobře naladěný Zeman v přípitku prohlásil: Smrt abstinentům a vegetariánům. Zeman na Pražském hradě předal plakety vinařům, kteří uspěli v soutěži Salon vín. Označil ji za nejnáročnější v Česku. Šampionem Salonu vín – národní soutěže vín 2015 se stalo Rulandské bílé Ego75, výběr z hroznů 2013 Zámeckého vinařství Bzenec.

Cenu dlouhodobého slídila dostala firma Google za čtení e-mailů

Nezisková organizace Iuridicum Remedium udělila firmě Google hlavní (anti)cenu týkající se údajného sledování lidí. Důvodem je prý dlouhodobé pročitání e-mailů a neprůhledné slídění v soukromí uživatelů. „Oceněnými“ jsou i firma Samsung a nakladatelství Mafra. Mafra za zveřejnění přepisů odposlechů mezi expremiérem Petrem Nečasem a Janou Nečasovou, dříve Nagyovou. Výsledky představil novinářům šéf projektu Velký bratr (Big Brother Awards) Jan Vobořil. Firma Samsung dostala cenu za výrok. Týká se to poznámky z firemních podmínek ochrany soukromí pro zákazníky v souvislosti s chytrými televizory s rozpoznáváním hlasu. „Prosím pamatujte na to, že pokud váš mluvený projev obsahuje osobní nebo jiné citlivé informace, že tyto informace budou mezi daty, která jsou zachycena a předávána třetím stranám prostřednictvím funkce rozpoznávání hlasu,“ píše Samsung. „Podle poroty je na jednu stranu potřeba ocenit, že Samsung alespoň na rozdíl od jiných výrobců přiznává, že chytré televize odposlouchávají naši domácnost,“ zmínil Vobořil.

Positivní cenu za ochranu soukromí posílá nezisková organizace do Německa předsedovi představenstva

automobilového koncernu Volkswagen Martinu Winterkornovi. „V březnu minulého roku na zahájení největšího světového veletrhu výpočetní techniky CeBIT v Hannoveru vyzval k vytvoření aliance automobilek s cílem zajistit efektivní ochranu osobních údajů jejich zákazníků,“ vysvětlil Vobořil. Podle něj upozornil na rizika výroby tzv. smart cars, což jsou automobily produkující celou řadu informací o jízdě a sledují pohyb vozu i chování řidiče.

Stále více Slováků soudí, že kulturně nejbližší zemí je pro ně ČR

Na Slovensku stoupá počet obyvatel, kteří za kulturně nejbližší zemi považují Českou republiku. V loňském průzkumu veřejného mínění se tak vyslovily tři čtvrtiny Slováků, v podobné sondáži z roku 1996 tento názor zastávalo 62 % obyvatel země. Naopak na první místo pomyslného žebříčku států, které by mohly představovat pro Slovensko nebezpečí, zařadili Slováci Rusko. Na tiskové konferenci o tom informovali zástupci Sociologického ústavu Slovenské akademie věd (SAV). „Jak v roce 1996, tak v 2014 je suverénně na prvním místě Česká republika, což nás asi nepřekvapí. Zajímavé je to, že náskok České republiky se zvýraznil na úkor ostatních zemí,“ uvedl sociolog Miloslav Bahna.

Nová cukrárna v Olomouci se sladce jen tváří a voní po tvarůžkách

Zvenčí nová provozovna v historickém centru Olomouce vypadá jako obyčejná cukrárna, při příchodu dovnitř ale návštěvníky překvapí lehký závan povědomé vůně, kterou mozek nemá spojenou se sladkostmi. Většina zákusků pečlivě srovnaných v chladicí vitrině je totiž vyrobena z olomouckých tvarůžků. Majitelé tvarůžkové cukrárny, která už několik let úspěšně funguje v Lošticích na Šumpersku, se rozhodli expandovat do Olomouce, jejíž jméno je nedílnou součástí názvu tohoto pikantního sýra s nezaměnitelným aroma. Lidé si mohou v cukrárně pochutnat také na tvarůžkovém chlebíčku, bramboráčku, langoši či tvarůžkovém hamburgeru. Provozovatelé cukrárny už dali dohromady recepturu na tvarůžkový koktejl, který nabízejí při výjimečných příležitostech a letos by jej měli představit i v Olomouci.

NPÚ letos připomene historii 25 let, po které se stará o památky

Národní památkový ústav (NPÚ) letos připomene historii pětadvaceti let, po které má tato instituce v Česku na starosti památkovou péči. Pochlubit se chce úspěšnými obnovami objektů, některé ukáže v původním stavu na srovnávacích fotografiích nebo při speciálních rozšířených prohlídkách. Projekt Velká hradozámecká inventura, který začal výstavou vzácných exponátů z hradů a zámků na Pražském hradě, chce nalákat návštěvníky také do regionů, odkud tyto předměty pocházejí. Plány pro letošní návštěvnickou sezónu představilo vedení ústavu na tiskové konferenci. Centrem projektu letos bude renesanční zámek Kratochvíle, který v posledních letech prodělal rozsáhlou obnovou. Vrcholem projektu pak bude návštěvníky oblíbená Hradozámecká noc o posledním prázdninovém víkendu.

Při plesu na Hradě mohli lidé vyhrát večeři s prezidentským párem

Prezident Miloš Zeman s manželkou Ivanou uspořádali na Pražském hradě svůj první velký reprezentační ples. Lákadlem pro hosty byla také tombola. Sešla se na něm řada hostů včetně několika současných či minulých ministrů a představitelů kultury i byznysu. Mezi hosty nechyběli ministr obrany Martin Stropnický s manželkou Veronikou Žilkovou, ministr školství Marcel Chládek, podnikatel a člen volebního výboru prezidentské kampaně Miloše Zemana Martin Nejedlý, vedoucí kanceláře prezidenta Vratislav Mynář, fotbalový šéf Miroslav Pelta s manželkou Simonou nebo modelka Andrea Verešová s manželem Danielem Volpichem.

Pozvánku na první reprezentační ples prezidenta dostalo na 700 hostů, podle mluvčího prezidenta Jiřího Ovčáčka účast nakonec potvrdilo kolem 440 lidí. Cenu vstupenek Hrad nezveřejnil, podle Ovčáčka činí několik tisíc korun. Výtěžek ze vstupného po zaplacení nákladů poputuje na charitu a na splácení státního dluhu.

Ples zahájil proslavem Zeman. Účastníky varoval, že v tombole je jako první cena pětichodová večeře s ním a jeho ženou. Zatímco druhá cena, roční pronájem Škody Fabia, má podle něj určitě hodnotu, večeře ceny fabie nedosahuje. Výherci proto slíbil, že se pokusí přesvědčit hradního kuchaře, aby připravil šestichodové pohoštění.

„První chod, studený předkrm – sulc. Druhý chod, teplý předkrm – ovar. Třetí chod, polévka – černá, zabijačková. První hlavní chod – pečená jitrnice se štouchanými brambory. Druhý hlavní chod – pečené jelítko s bramborovou kaší. Desert – tlačenka. Kdo nebude mít dost, může se dojít zabijačkovým gulášem s chlebem,“ poznamenal prezident a rozesmál hosty. V tombole byly dále třeba lístky na finále hokejového mistrovství světa, finále fotbalové Ligy mistrů nebo kanec z lánské obory. Hostům také oznámil, že přestože kdysi dávno tančil, dodnes prý vzpomíná na bolestné výrazy dam, které po tanci s ním odkulhávaly ke svým stolům. „Dnes takové nebezpečí nehrozí, protože s hůlkou se tančit nedá. Nicméně už tehdy jsem uměl jenom dva tance, valčík a polku, a to mě ještě předem museli vysvětlit, co je co. Takže dámy o nic nepřišly, a naopak byly ušetřeny zranění,“ dodal Zeman s tím, že vedle něj bude u stolu během večera jedno místo volné. V „křesle pro hosta“ si chtěl s případnými zájemci povídat.

Na programu reprezentačního plesu bylo kromě předtančení Divadla Broadway a prvního tance první dámy také vystoupení Karla Gotta, Petry Janů nebo Václava Neckáře. Večerem v reprezentačních prostorách Španělského sálu provázela herecká dvojice Kateřina Brožová a Marek Vašut.

Do Prahy podesáté dorazil k výročí konce války Konvoj osvobození

Symbolickým naplněním přání amerického generála George Pattona osvobodit Prahu na konci druhé světové války byl příjezd kolony historických vozidel americké armády, která 24. dubna dorazila před velvyslanectví USA v hlavním městě. Jubilejní 10. ročník Konvoje osvobození vítaly desítky přihlížejících, řada z nich v dobových úborech. S konvojem v jednom z džípů přijel i americký velvyslanec

v Praze Andrew Schapiro s manželkou. Ambasador mimo jiné uvedl, že události před sedmdesáti lety mají souvislost se současností, protože projekt svobodné Evropy stále pokračuje. Američtí vojáci podle něj nepřišli zemi porobit, ale bojovat za ideje a hodnoty – svobodu, demokracii a bezpečnost.

Lidický památník se opět otevřel

Památník v Lidicích, který připomíná vyhlazení této středocheské obce nacisty za druhé světové válce, zahájil v březnu letošního roku hlavní návštěvníckou sezónu. Hned první den při zahájení byla návštěvníkům v recepci muzea představena deska, která připomíná lidické letce, příslušníky RAF, Josefa Horáka a Josefa Stříbrného. U hlavního parkoviště nad pietním územím byla odhalena tabule s panoramatickým pohledem bývalých Lidic z roku 1939 na současné pietní území. Památník také stejně jako každý rok chystá krátkodobé výstavy v muzeu i galerii, semináře, soutěže pro mládež a kulturní pořady. Kromě toho se uskuteční v první části sezóny některé tradiční akce, z nichž první bude v květnu 43. ročník Mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice a následovat bude například červnové vyhlášení výsledků mezinárodní vědomostní soutěže Lidice pro 21. století. V červnu je také v plánu pietní vzpomínka na lidickou tragédii u společného hrobu lidických mužů.

Hlavní sezónu zahájily také ostatní památníky ve správě Památníku Lidice – v Ležákách a Kulturní památka Lety.

(mk)

Příští rok bude vystavena svatováclavská koruna

Při příležitosti 700. výročí narození českého krále a římského císaře Karla IV. bude příští rok vystavena svatováclavská koruna, nejvzácnější část korunovačních klenotů. Shodli se na tom držitelé klíčů od korunní komory svatovítské katedrály. Veřejnost si mohla korunovační klenoty naposledy prohlédnout v květnu 2013 při příležitosti Zemanova nástupu do funkce.

Vláda nepodpořila ustanovení dalšího významného dne

Výročí svatby Elišky Přemyslovny a Jana Lucemburského vláda nepokládá za tak významné, aby se stalo významným dnem. Nepodpořila tak návrh 33 poslanců ze stran napříč Sněmovnou, který navrhoval ustanovení nového významného dne právě k výročí spojení rodu Přemyslovců a Lucemburků. Připadat měl na 31. srpna. Návrh projedná Sněmovna. Už v předběžném stanovisku vláda pokládala sňatek za historickou událost bez hlubšího soudobého významu. Většina ustanovených významných dnů se vztahuje spíše k novodobým událostem, jako je výročí upálení Jana Palacha nebo vstupu České republiky do Severoatlantické aliance.

Ekonomické problémy Řecka Čechy od dovolené v zemi neodrazují

Ekonomické problémy Řecka či jeho možný odchod z eurozóny české turisty od strávení dovolené na ostrovech

neodrazují. Poptávka po letních zájezdech do Řecka stále roste a v rámci leteckých zájezdů je Řecko mezi Čechy nejpopulárnější destinací. Řecko navštěvuje v průměru okolo 300 000 Čechů ročně.

Šímův obraz koupilo ministerstvo kultury

Portrét Marguerite Neveux od Josefa Šímy se na aukci v Praze prodal za 4,45 milionu korun. Pro Národní galerii v Praze jej získalo ministerstvo kultury, které za obraz i s aukční přírůžkou zaplatí zhruba 5,3 milionu korun.

Výstava obrazů Kim Novakové

Návštěva americké herečky českého původu Kim Novak, která se konala v rámci filmové přehlídky Febiofest, byla spojená s prezentací výstavy hereččiných obrazů, které byly představeny prostřednictvím výstavy *Kim Novak: Paintings* organizované Febiofestem ve Strahovském klášteře.

Malířské tvorbě se herečka věnuje od sedmdesátých let, výtvarné vzdělání získala na Art Institute of Chicago. Malířský styl Kim Novak je inspirován impresionismem a surrealismem. Za více než čtyřicet let si vytvořila charakteristický malířský rukopis a svou tvorbu realizuje také jako arteterapii. Výstava, která byla umístěná do Zimního refektáře Strahovského kláštera, představila dvacet děl – pastelů, které byly doplněny doprovodnými texty. Inspiračními vzory Kim Novakové byli podle jejích slov především malíři Renoir, Turner a hlavně Dalí, ale nejbližším jí byl Marc Chagall – ve vystavovaných dílech byl vliv těchto umělců patrný (pastel *Život je jen sen*).

Autoportrét Kim Novakové

Podle mínění odborníků bylo možné jako velmi povedený charakterizovat obraz *Závrať*, který čerpal inspiraci

z hereččina nejslavnějšího filmu *Vertigo*. Jsou na něm zobrazeny hlavní postavy filmu a jeho režisér Alfred Hitchcock. Obraz je výtvarně i formátově zpracován jako komiks. Asi nejlepším dílem výstavy byl *Autoportrét*, který má nejen výtvarnou kvalitu, ale zobrazuje i duchovní hloubku autorky uměleckého projevu.

Na výstavě Kim Novakové bylo patrné, že autorka jednotlivá díla vybírala pouze intuitivně, a tak mohli návštěvníci vidět, jak vedle sebe visely na přeskáčce portréty, krajinomalby nebo abstraktní fantazie.

(mk)

Řemeslníci na Frýdlantsku zachraňují podstávkové domy

Podstávkové domy vznikly pravděpodobně už v 15. a 16. století. Blokovaná světnice – podobná dřevěné truhle – je obklopena nosnou konstrukcí, která nese střechu nebo poschodí hrázděné či roubené stavby. Právě nosná konstrukce – podstávka – dala domům jméno. Po staletí byla tato konstrukce přizpůsobována novým požadavkům, podobné domy se tak stavěly ještě v 19. století. Podstávkových domů jsou v Libereckém kraji desítky a odborníci odhadují, že se jich na severu Čech, v Horní Lužici a Dolním Slezsku zachovalo na 19 000. Mezi nejznámější ukázky této architektury v Libereckém kraji patří Dlaskův statek u Turnova na Semilsku.

Řemeslníci na Frýdlantsku se díky dotacím z Evropských fondů učí zachraňovat tyto cenné podstávkové domy, které jsou jedinečnou památkou lidové architektury. Tento typ roubených domů je typický pro oblast české, německé i polské části Euroregionu Nisa. V projektu se uskutečnilo šest kurzů, v nichž se pětadesát řemeslníků a lidí, kteří se o záchranu podstávkových domů zajímají, učilo zapomenuté techniky a triky předků. Vznikla také série učebnic.

Opravený benediktinský klášter v Broumově si prohlédly 4 000 lidí

Opravený benediktinský klášter v Broumově na Náchodsku si o víkendu při mimořádných dnech otevřených dveří prohlédly asi 4 000 lidí. Velký zájem budily bývalé mnišské cely, z nichž vznikly pokoje pro ubytování hostů kláštera. Rekonstrukce, která se týkala klášterní zahrady a asi jedné pětiny klášterní budovy, stála zhruba 250 milionů korun. V opravených prostorech bude kulturní a vzdělávací centrum. Broumovský klášter byl i při opravách přístupný návštěvníkům. Stavební práce se zásadněji nedotkly prohlídkového okruhu, který prochází klášterní knihovnou, refektářem či kostelem svatého Vojtěcha. Lákadlem pro turisty je kopie takzvaného Turínského plátna, do něhož mělo být krátce po ukřižování zahaleno tělo Ježíše. Kopie pocházející z roku 1651 byla v klášterním kostele nalezena v roce 1999. Klášter přechovává i takzvané mumie z Vamberka.

V strážnickém skanzenu začala sezóna výstavou o stavitelství

Ve skanzenu ve Strážnici na Hodonínsku začala turistická sezóna vernisáží výstavy *Hliněné stavitelství na Moravě*. Ukazuje tradiční postupy při stavbě venkovských domů v minulosti a děti si mohou zkusit s hlínou i hrát.

Skanzen ve Strážnici funguje jako muzeum vesnice jihovýchodní Moravy. Výstava, která začala, je ojedinělá ve středoevropském kontextu. Ve Strážnici potrvá minimálně letos a příští rok.

Výstava nazvaná Šperkovnice šumperského muzea

Šumperské muzeum vystavuje historické šperky ze svých sbírek. Je to vůbec první samostatná expozice, která návštěvníkům přiblíží ozdoby od pravěku až po současnost. Mezi nejstarší exponáty patří pravěký náhrdelník objevený při archeologickém výzkumu v Moravičanech na Šumpersku. Vystavené předměty zastupují poměrně široký časový úsek od pozdní doby kamenné až po současnost, uvedla historička umění Lenka Kirkosová. Expozice seznámí návštěvníky také s tím, k čemu šperky sloužily a z jakých materiálů se vyráběly. Lidé si budou moci prohlédnout i ozdoby tvořící součást oděvu, tedy spony, šatové jehlice, knoflíky, růžence, křížky nebo hodinky.

Ve Zlíně by se mělo ještě letos otevřít muzeum veteránů aut

Soukromé muzeum veteránů by se mělo ještě letos otevřít v centru Zlína. Podnikatel s automobily Ladislav Samohýl chce pro rodinnou kolekci zrekonstruovat šestipatrovou budovu číslo 91 v bývalém baťovském továrním areálu. Lidem by v první fázi měla být zpřístupněna dvě patra, kde bude vystaveno asi 200 starých automobilů a 120 motocyklů. Postupně se budou přidávat další auta. Nejstarším vozem je Benz Parsifal z roku 1903, následuje řada Laurin & Klement. Jeho soukromou sbírku si už nyní jezdí prohlížet stovky lidí z celé Evropy, vozy jsou vystavené v jednom z autosalonů a uskladněné v halách. Podnikatel auta čas-to půjčuje filmařům, naposledy například do snímku *Lída Baarová*.

V Kuksu po dvou letech skončila rekonstrukce barokního hospitalu

V Kuksu skončila rekonstrukce barokního hospitalu a otevřela se návštěvníkům k prohlídce. Opravy se týkaly zchátralých částí areálu. Rekonstrukcí prošly i interiéry, v nichž se například podařilo odkrýt fresky *Tanec smrti*, které byly skryté pod nátěry. Opravy se dočkala také zahrada v areálu. Hospital Kuks bude nabízet kromě prohlídek také různé semináře, kurzy či výstavy. Celý projekt podpořila Evropská unie.

Barokní komplex v Kuksu začal stavět František Antonín Špork v roce 1692. Z původního rozsáhlého lázeňského areálu se dochoval pouze špitál s kostelem Nejsvětější Trojice a kryptou. Zámek a některé další budovy vzaly za své při povodních a požáru. Světoznámá je Braunova sochařská výzdoba areálu.

Ve venkovní galerii Nového Města na Moravě přibude Štursův Jan Hus

Galerie pod širým nebem v Novém Městě na Moravě se zřejmě rozroste o sochu Jana Husa vytvořenou podle modelu novoměstského rodáka, sochaře Jana Štursy. Socha

by měla být umístěna v zahradě evangelického kostela u příležitosti letošního 600. výročí Husova úmrtí. Rozšíření venkovní galerie bude zároveň spojeno s letošní připomínkou životních výročí sochaře Štursy. Od Štursova narození v květnu uplyne 135 let. Umělec, který patří mezi zakladatele českého moderního sochařství, zemřel před devadesáti lety v Praze. V exteriéru Nového Města na Moravě už je sedm Štursových děl.

Dřevěná monstrance z kostela ze Špiček se dočkala rozsáhlé opravy

Unikátní monstrance ze Špiček na Přerovsku, která je podle odborníků zřejmě nejstarší dřevěnou monstrancí v zemi, se dočkala rozsáhlé opravy. Ozdobná schránka na noze z 15. století určená pro vystavování a uctívání hostie pochází z kostela svatého Šimona a Judy a je vyrobena z lipového dřeva. Od konce 19. století nebyla kvůli svému stavu vystavena veřejnosti. Restaurátor Radomír Surma na ní pracoval tři měsíce.

Na Božím Daru dokončili obnovu unikátní štolý Johannes

Středověká štola Johannes u Božího Daru se poprvé otevřela odborné veřejnosti. Tři roky trvající obnova unikátní hornické památky již skončila kolaudací. Pro veřejnost se otevře pravděpodobně v půlce května nebo v červnu. Jsou připraveny tři trasy, nejlehčí na asi 1,5 hodiny. Unikátnosti dolu, kde se těžilo od 16. století a naposledy pak v 19. století, ale bude odpovídat i cena prohlídky, která je na osobu 350 korun. Prohlídka je určena spíše milovníkům výjimečných zážitků a odborníkům. V dole se těžil cín a měď. Na zdech jsou zachovány i stopy těžko představitelného ručního dobývání. Asi hlavní atrakcí dolu je velký sál o rozměrech 60 × 20 metrů s mnoha odbočkami nebo replika žentouru, který je jedním ze dvou v Česku.

Odborníci opravují historické kamenné pece na vápno u Adamova

Odborníci rekonstruují v areálu historické Staré hutě u Adamova na Blanensku dvě osm metrů vysoké kamenné pece na výrobu vápna. Komplex nechal v roce 1732 postavit kníže Jan Adam z Lichtenštejna. Před zhruba čtyřiceti lety byl vyhlášen první Národní technickou památkovou rezervací v tehdejším Československu. Huť stojí podle odborníků v místech, kde se vyrábělo železo již za dob Velké Moravy. V létě tam Technické muzeum Brno pravidelně pořádá pro zájemce pokusnou tavbu železa.

Muzeum v Chebu připravilo výstavu historických pokladů z Chebska

Unikátní výstavu hromadných nálezů cenných předmětů na území historického Chebska připravilo muzeum v Chebu. Poprvé bude k vidění i nález hallských feniků, které v roce 2013 objevila amatérská hledačka v Opatově u Lubů. Poklad obsahoval skoro 1 200 mincí z doby kolem roku 1300. Výstava potrvá do 14. června, poté poputuje do Německa, řekl kurátor výstavy a archeolog chebského muzea Michal Beránek.

Rožnovský skanzen chystá novou expozici o valašských krojích

Různé podoby tradičního odívání na Valašsku bude mapovat nová dlouhodobá výstava ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm na Vsetínsku. Vyžádá si investici přes 21 milionů korun, 80 % pokryje dotace z takzvaných norských fondů, zbytek uhradí stát. Nejstarší sbírkové kusy pocházejí z období konce 18. století, jako například obřadní plachta úvodnice datovaná rokem 1771 nebo ženské kordulky zvané rožnovské kabátky z období mezi lety 1780-1820. Muzeum si letos připomíná devadesát let od svého založení. Loni skanzenem prošlo 264 640 lidí.

Odborníci se pustili díky sbírce do záchran kroje obra Drásala

Odborníci začali pracovat na záchraně hanáckého kroje nejvyššího Čecha v historii Josefa Drásala. Pomohla k tomu i veřejná sbírka. Lidé na opravu kroje, ve kterém se tento muž měřící zhruba 242 centimetrů a vážící 186 kilogramů předváděl po světě, věnovali téměř 90 000 korun. Peníze pokryjí nejen restaurování jeho košile, kalhot a vesty, ale padnou také na výrobu kopií některých jeho oděvních součástí. Vystaveny pak budou v prostorách Vlastivědného muzea v Olomouci. Na záchranu hanáckého kroje Josefa Drásala (1841-1886) přispívali lidé od března do konce října loňského roku. „Drásalův kroj se dostal do sbírek olomouckého Vlasteneckého spolku muzejního pravděpodobně záhy po jeho smrti, a to z Kroměříže, kam Drásal často zajížděl. Kroj je složen z košile, vesty, gatí, opasku, klobouku a vysokých černých holin. V havarijním stavu se nacházela především bílá plátěná košile, původně vyšívána hedvábnou nití zlatavé barvy,“ uvedla kurátorka muzea Veronika Hrbáčková.

Bečovský zámek si letos připomene 30 let od nalezení relikvieře

Hrad a zámek Bečov si letos připomene už třicet let od nalezení relikvieře svatého Maura. Výročí bude věnováno několik akcí, byť do plánů zasáhlo úmrtí Františka Maryšky, detektiva, který v roce 1985 jednu z nejcennějších movitých památek v Česku pod podlahou kaple vypátral. Kromě výročí nalezení relikvieře ale bude pokračovat i projekt stavební obnovy hradu Bečov a do závěrečného roku svého pilotního fungování se také letos chystá Edukační centrum bečovského hradu a zámku.

Přečerpávací elektrárna Dlouhé stráně se otevře turistům

Vodní přečerpávací elektrárna Dlouhé stráně na Šumpersku se v květnu opět otevře turistům, kteří si budou moci prohlédnout její horní nádrž v nadmořské výšce 1350 metrů. Přečerpávací elektrárnu Dlouhé stráně ročně navštíví několik desítek tisíc lidí. Stavba byla uvedena do provozu 20. června 1996. Zařízení zvítězilo v prvním ročníku ankety Sedm divů Olomouckého kraje, kterou uspořádalo hejtmanství.

Cenu za zachování lidové výroby Slovácka letos získají tři lidé

Cenu Vladimíra Boučka za zachování a rozvoj lidové umělecké výroby Slovácka letos obdrží Taťána Malinová z Uherského Hradiště a manželé Renata a Jaroslav Crlovi z Buchlovic. Malinová vytváří slámové kraslice, Crlovi se zabývají jemnou kameninou a drátováním. Ocenění každoročně uděluje na doporučení komise uherskohradištské zastupitelstvo.

Brno po zimě zprovoznilo vodní oponu před Janáčkovým divadlem

Brno po zimě zprovoznilo vodní oponu v parčíku před Janáčkovým divadlem, kterou stavbaři dokončili loni na podzim. Letos poprvé ji tak budou moct lidé vidět po celou sezónu do konce října. Za tmy se na oponu promítají světelné obrazce.

O popravených skautech budou Češi vyprávět v Japonsku

Příběh spojený s mohylou Ivančena v Beskydech představí čeští skauti i na letním celosvětovém setkání v Japonsku. Tradičním výstupem k této kamenné mohyle pod Lysou horou si junáci připomínají popravu pěti skautů bojujících proti nacistickému režimu, k níž došlo na konci druhé světové války. O Ivančeně, která se stala symbolem boje proti neshodě, budou Češi vyprávět svým zahraničním kolegům. Skautského jamboree v Japonsku se z Česka zúčastní asi 300 skautů a skauetek, většina mezi čtrnácti a sedmnácti lety. Celkem se na obřím táboře, který se koná jednou za čtyři roky, očekává zhruba 30 tisíc skautů a skauetek z celého světa.

Na Expo odcestovala kopie *Dalimilovy kroniky* z Národní knihovny

Do Milána, kde začala světová výstava Expo, putuje z Prahy kopie zlomku latinského překladu *Dalimilovy kroniky* ze sbírek Národní knihovny. Jediný známý latinský fragment iluminované kroniky zakoupila NK právě před deseti lety v pařížské aukční síni. Zaplatila za něj 345 644 eur, tedy zhruba 9,5 milionu korun. Odborníci překlad datují do doby kolem roku 1340. Podle typu písma a iluminace jde o italskou práci, pravděpodobně objednanou Janem Lucemburským nebo Karlem IV. Latinský překlad byl údajně vytvořen v Boloni ve třicátých letech 14. století.

Veršovaná Kronika tak řečeného Dalimila je jedním ze základních děl českého dějepisce. Neznámý autor ji napsal česky kolem roku 1310. Text knihy byl později často přepisován a dochovalo se osm úplných rukopisů a pět zlomků. Známé byly německé překlady této knihy, ale o latinském se dlouho nevědělo.

Restaurování vzácné Křivákovy *Piety* odhalilo její pražský původ

Vzácná Křiváková *Pieta* z Olomouce, která patří k nejvýznamnějším památkám vrcholně gotického sochařství v ČR, pochází z prestižní pražské dílny. Socha zde byla

vyrobena na konci 14. století. Její původ se podařilo odkryt během rozsáhlého restaurování památky v uplynulých dvou letech. *Pieta* je zapsaná od roku 2007 na seznam kulturních památek, v plné kráse si ji mohou nyní lidé prohlédnout na výstavě v Kapli svatého Jana Křtitele Arcidiecézního muzea. Socha je pro historiky umění významná také tím, že na rozdíl od řady jiných středověkých sochařských památek se dochovala její původní barevnost.

Domažlice odhalí šestimetrový kalich na počest husitské bitvy

Monumentální památník ve tvaru husitského kalichu odhalí v srpnu na vrchu Baldově město Domažlice na počest husitské bitvy z roku 1431. Přípravy stavby pomníku vrcholí, dělníci při nich mimo jiné rekonstruují podstavec z třicátých let 20. století, kdy se o stavbě památníku poprvé uvažovalo. Našli přitom také 600 kilogramů těžký základní kámen, který město rovněž u památníku vystaví a opatří letopočtem. Domažlice si letos připomínají 750 let od založení, v srpnu se ve městě konají 60. chodské slavnosti a 6. července uplyne 600 let od upálení Jana Husa.

Muzeum Karla Zemana rozšířilo expozici o další interaktivní část

Muzeum Karla Zemana ve Vlašském dvoře u Karlova mostu rozšířilo expozici vtahující děti i dospělé do kouzelného světa tohoto génia českého i světového filmu o nový interaktivní prostor. Návštěvníkům nabídne moderní trikovou scénu i tematickou výstavu o filmu od jeho natočení po digitální restaurování. Novou část otevřela režisérova dcera Ludmila Zemanová a americký expert na digitalizaci James Mockoski, kteří přijeli do Prahy podílet se na obnově filmu *Vynález zkázy*.

Karel Zeman natočil v letech 1945-1980 téměř tři desítky titulů. Muzeum, kam od října 2012 přišlo na 100 000 návštěvníků, připomíná jeho technologie a postupy. Některých exponátů se mohou návštěvníci dotknout, rozpohybovat je a na svých fotoaparátech či videokamerách vyzkoušet triky, které používal. Platí to i o rozšířené části expozice, kterou tvoří interaktivní triková scéna.

Petřínská rozhledna dostane nové schody

Muzeum hlavního města Prahy letos opraví schody Petřínské rozhledny, věž dostane také nový nátěr. Odborníci zrestaurojí zrcadlové bludiště, obnoví některá zrcadla a opraví vstupní prostor. Začala také oprava více než deset metrů vysokého obrazu boje Pražanů se Švédy na Karlově mostě. Více než 120 let stará malba je poničená světlem a přílišným teplem. Slunce svítící přes prosklenou střešou obraz v horní části ohřívá až na 65 stupňů Celsia, navíc na něj svítí intenzitou až 9 000 luxů. Plátno vysychá, praská a malba z něj odpadá. Téměř milion korun bude stát výměna schodů Petřínské rozhledny. Na každém ze dvou schodišť, po kterých návštěvníci chodí vždy jedním směrem, je 299 schodů. Rozhledna byla otevřena v roce 1891 jako součást Zemské jubilejní výstavy, měří 65,5 metru. Rozhlednu loni navštívilo 557 394 lidí, z toho 70 % bylo cizinců. Opačný poměr byl u návštěvníků bludiště, v celkové

návštěvnosti 363 659 lidí z 65 % převažovali Češi. Památky jsou otevřeny sedm dní v týdnu.

Začátkem dubna se lidé mohou vydat do jeskyní

Začátkem dubna začala hlavní sezóna téměř ve všech jeskyních. Ze čtrnácti zpřístupněných lokalit v podzemí Čech, Moravy a Slezska se mohli lidé vydat do jedenácti z nich. Postupně později byly otevřeny další tři – jihomoravské Jeskyně Na Turoldu, Javoříčské jeskyně na Olomoucku a světoznámé Punkevní jeskyně na Blanensku. Sezóna skončí 1. listopadu. V Jeskyni Na Turoldu dostali před lidmi přednost zimující netopýři, je zde totiž jedno z největších tužemských zimovišť ohroženého vrápence malého.

Husité se utkali s vojskem při rekonstrukci bitvy u Sodoměře

Střet husitů s panským vojskem a strakonickými johanity sledovali návštěvníci rekonstrukce bitvy, která se odehrála před 595 lety u Sodoměře. Dvoudenní slavnosti jsou součástí projektu Jižní Čechy husitské. Připomíná letošní 600. výročí upálení Jana Husa.

Papež Jan Pavel II. se vrátil do Hradce, relikvie skončí v katedrále

Hradecká katedrála svatého Ducha se stala čtvrtým místem v republice, kde se nalézá relikviář s ostatky svatého papeže Jana Pavla II. Na Zelený čtvrtek u příležitosti desátého výročí úmrtí papeže byl v Hradci Králové tento duchovní poklad s kapkou krve i pramínkem vlasů uložen do zhruba 35 centimetrů vysokého relikviáře ve výklenku v jedné z bočních lodí v katedrále. Relikviář podle vlastního návrhu zhotovil zlatník Pavel Šrytr. Papež Jan Pavel II. navštívil Hradec Králové v roce 1997, v čele katolické církve stál bezmála sedmadvacet let.

Ve Frýdlantu připravují na květen tradiční Valdštejnské slavnosti

Ve Frýdlantu na Liberecku připravují na květen Valdštejnské slavnosti. Oblíbená akce, která se ve městě koná každý druhý rok v květnu, pravidelně přiláká kolem 25 000 návštěvníků nejen z Česka, ale i z Polska a Německa. V posledních letech jsou slavnosti třídenní, začínají v pátek multizánrovým koncertem. Hlavní hvězdou toho letošního bude skupina MIG 21. Slavnostmi, které se letos uskuteční od 15. do 17. května, startuje ve Frýdlantu letní turistická sezóna. Hlavní sobotní program začíná na zámku snídaní Valdštejna a jeho družiny. Odtud tradičně vyráží průvod, který končí před radnicí. Velký zájem je vždy o bitvy, na válečném poli se utká kolem 500 vojáků v historických kostýmech.

Cheb se pyšní památkou roku, je jí Schirndingerův dům na náměstí

Schirndingerův dům na chebském náměstí se stal památkou roku 2014. Pochází ze 13. století a byl několikrát přestavován. Porota v celostátní soutěži pořádané Sdružením

historických sídel Čech, Moravy a Slezska ocenila obnovu jeho fasády, kterou město loni dokončilo. Přišla na zhruba 700 000 korun a domu vrátila její původní podobu s nezvykle černým nátěrem. Měšťanský dům č. p. 508 v Chebu na náměstí, nazývaný též Schirndingerův dům, je významnou stavbou, která si jako jedna z mála ve městě zachovala své pozdně středověké vzezření.

Rozhledna Hýlačka by měla zahájit provoz v srpnu

V srpnu by měl být zahájen provoz nově postavené tábořské rozhledny Hýlačka, kterou zničil požár. Původní dřevěnou konstrukci objektu nahradí ocelová. Náklady zhruba sedm milionů korun pokryje finanční sbírka, kterou pořádá Klub českých turistů, příspěvek města Tábor, Jihočeského kraje a pojistka. Rozhledna Hýlačka byla postavena v roce 1920 ve tvaru husitské hlásky a stála v tábořské části Větrovy.

V Lednicko-valtickém areálu zahájili plavební sezónu

V Lednicko-valtickém areálu zahájili plavební sezónu, na zámecké rameno Dyje zatím vyjely tři lodě pouze k Minaretu a v květnu by se měla na řece objevit i úplně nová loď Valtice, která se dokončuje v loděnici v Hlavečnicku u Pardubic. Loď pro turisty jezdí v dubnu denně mimo pondělí, poté až do konce září denně a v říjnu opět mimo pondělí. Lednický zámek je nejnavštěvovanější památkou jihomoravského kraje.

Muzeum v Hradci Králové ukazuje život na moři v 16. až 18. století

Muzeum východních Čech v Hradci Králové otevřelo výstavu nazvanou *Na vlnách pod plachtami*, která dokumentuje život na moři v 16. až 18. století. „Výstava nabízí soubor sbírkových předmětů z hradů, zámků a muzeí v České republice, které mají společné téma, tedy námořní historii v 16. až 18. století,“ řekl Stanislav Hrbatý, který výstavu připravoval. Například kotva pochází ze zámku Konopiště, měří čtyři metry a váží zhruba 700 kilogramů. Vystavena jsou také děla z počátku 16. století pocházející z lodí maltézských rytířů, které byly potopené u ostrova Rhodos a později vyzvednuté. Výstava také přiblíží osud pěti Čechů, kteří se v 16. a 17. století plavili po moři.

Oprava jízďárny v Tachově přišla na 60 mil. Kč, potřebuje ještě 90

Přes 60 milionů korun již stála čtrnáct let trvající oprava monumentální jízďárny ve Světcích v Tachově, která je národní kulturní památkou. Aby se dostala do využitelné podoby, potřebovala by ale ještě až 90 milionů. Jízďárnu loni navštívilo 3 500 lidí, zájem o ni mají i filmaři. Po španělské jízďárně ve Vídni je tachovská druhou největší ve střední Evropě. Město chce mít v jízďárně muzeum bylinkářství a ve sklepích velkou restauraci. Zatím se areál využívá od jara do podzimu na koncerty, výstavy či svatby a v létě slouží jako kinokavárna. Zajímavou kulisou jsou okolní ruiny nedostavěného romantického zámku.

V Českém Švýcarsku si turisté mohou nasadit chytré brýle

Zajímavý pohled na krajinu nabízejí chytré brýle, které si mohou turisté vyzkoušet v Národním parku České Švýcarsko. Po jejich nasazení se rázem propojí skutečnost s digitálním světem. Mají v sobě navigaci, popis tras i zajímavosti. Brýle vypadají jako klasické dioptrické. Mají jen o něco silnější skla a také rámeček. Navíc je k nim šňůrka s ovladačem. Přes brýle je možné se podívat na jízdní řády, pustit si videoklip nebo přečíst zajímavosti třeba o Pravčické bráně. Slouží i jako fotoaparát, kamera či navigace. Je možné je propojit také s mobilem. V parku teď připravují seznam výšlapů, při kterých budou brýle půjčovat.

Víno a cykloturistika lákají na jih Moravy více turistů

Víno a cykloturistika lákají na jih Moravy stále více turistů. Vinaři ve Velkých Bílovicích letos čekají růst počtu návštěvníků ve srovnání s loňskem o víc než pětinu. Jihomoravský kraj je po Praze druhým nejnavštěvovanějším regionem Česka. „Hlavní sezóna v naší oblasti je od dubna a dle rezervací ubytování zřejmě letos vzroste počet až na 60 000, navíc očekáváme až 40 000 cykloturistů. Ti všichni také navštíví naše sklípky,“ uvedl Stanislav Hrabal ze spolku Velkobílovičtí vinaři. V regionu roste i počet turistů z Rakouska.

Při rekonstrukci pivovaru na Kroměřížsku našli sto let staré pivo

Při rekonstrukci pivovaru v Záhlinicích na Kroměřížsku našli tři láhve piva, které je patrně sto let staré. Pivovarští odborníci ve Výzkumném ústavu pivovarském a sladařském budou pivo následně analyzovat. „U piva v českých podmínkách je to naprostá rarita, já to za těch čtyřicet let, co v oboru působím, nepamatuju,“ řekl ČTK prezident Českomoravského svazu minipivovarů Jan Šuráň, podle něhož se v minulosti občas stalo, že někdo našel padesát nebo šedesát let staré láhve s pivem ve sklepech. „Ale tohleto jsou láhve, které jsou embosované korkovým špuntem, to znamená, že byla zavírány ještě dřívě, než se začal používat pákový uzávěr,“ podotkl. Pivovar na moravské vesnici

Tři nalezené lahve ze záhlinického akciového pivovaru

podle něj zavřeli v roce 1926. Korkové uzávěry se přestaly v českých zemích k uzavírání piva používat před první světovou válkou.

V Křižanově bude odhalen památník sv. Zdislavy

Památník svatě Zdislavy v jejím rodném Křižanově bude odhalen 27. září. Do již připraveného kruhového základu o průměru 12 metrů bude do poloviny května osazena kamenná kašna. Uprostřed kašny bude bronzová socha svěťice, kterou vytvoří sochař Otmar Oliva. Památník vznikající na křižanovském náměstí bude vysoký 3,5 metru. Náklady na vznik památníku ve výši zhruba sedmi milionů budou uhrazeny převážně z veřejné sbírky. Zdislava byla dcerou majitelů Křižanova. Narodila se kolem roku 1220. V sedmnácti letech byla provdána za Havla z Markvartic, zakladatele Lemberka. Proslula péčí o nemocné a chudé. Svatořečil ji papež Jan Pavel II. při své návštěvě Olomouce 21. května 1995. Je patronkou rodin.

Dokumentaristé pátrají po starém leteckém závodu

Dvojice ústeckých dokumentaristů pátrá po 101 let starém leteckém závodu. Jeho trasa vedla z Vídně přes Prahu, Terezín a Ústí nad Labem do Brna, Raabu a Budapešti. Historik Martin Krsek a filmař Miroslav Oros by rádi tehdejší největší letecký závod Rakouska-Uherska zrekonstruovali. Závod v roce 1914 vyhlásili majitelé ústecké továrny na mýdlo s jelenem bratři Schichtovi. „Přihlásilo se dvanáct posádek, byla to velká zkouška pilotních schopností a především technické dokonalosti letadel,“ řekl Krsek. Takzvaný Schichtův let, jehož trasa byla dlouhá zhruba 1 000 kilometrů, dokončila jen dvě letadla. Jeden pilot při havárii zemřel a řada dalších měla technické obtíže, nebo havarovala. Dvojice dokumentaristů by se na stejnou trasu jako před 101 lety ráda vydala za pomoci současné letecké techniky. Závod by se uskutečnil na podzim a kopíroval by trasu Schichtova letu.

Klíčníci podpořili projekt nových varhan

Držitelé klíčů od Korunní komory, mezi nimiž jsou nejvyšší představitelé státu a církve, podpořili projekt nových varhan pro svatovítskou katedrálu. Nástroj, který by měl mít lepší zvuk a také dovršit mnohasetleté budování chrámu, by měl začít vznikat v příštím roce, v roce 700. výročí narození Karla IV. Podle iniciátorů projektu, k nimž patří především pražský arcibiskup kardinál Dominik Duka, by se měly tisíce nových píšťal rozeznít katedrálou v roce 2018 k oslavě 100. výročí vzniku československého státu. Loni vznikl nadační fond pro zbudování varhan. Příspěvek na varhany je možné poukázat na účet Nadačního fondu Svatovítské varhany (č. ú. 2109930876/2700).

Vysokomýtské muzeum otevřelo výstavu o trampingu

V neděli 12. dubna zahájilo Regionální muzeum Vysoké Mýto výstavu nazvanou *Trampská abeceda*, která představí za pomoci jednotlivých hesel trampingu jako ryze

český fenomén 20. století. Návštěvníky seznámí, případně si připomenou, co je cancák, feldflaška, potlach, usárna či žracák. V rámci vernisáže zazněly takzvané ryvolovky. Putovní výstava *Trampská abeceda* potrvá v muzeu do neděle 14. června.

Před 90 lety byla otevřena pro veřejnost jeskyně Balcarka

Jeskyně Balcarka je jednou z nejkrásnějších a nejvyhledávanějších jeskyní Moravského krasu. Za svůj objev vděčí zemědělci a poslanci z nedalekého Ostrova u Macochy Josefu Šamalíkovi, který do jeskyně vstoupil v roce 1923 a navázal tak na předešlé průzkumy místních občanů. Pro veřejnost byla otevřena před devadesáti lety, 12. dubna 1925, a nyní je součástí přírodní rezervace Balcarova skála-Vintoky.

Průzkumy Jindřicha Wankela, Jana Kniese a dalších prokázaly, že v jeskyni již zhruba před 15 000 lety sídlila početná skupina lidí, kteří po sobě zanechali několik ohnišť, větší počet pazourkových nástrojů i hrotů kopí, vyřezaných ze sobích parohů.

V Mladé Boleslavi bylo otevřeno největší letecké muzeum v ČR

V Mladé Boleslavi bylo otevřeno největší letecké muzeum v zemi. Nese název konstruktéra a aviatika Metoděje Vlacha, který v Mladé Boleslavi postavil v roce 1912 první české letadlo poháněné automobilovým motorem. Výstavba muzea stála Středočeský kraj přes 170 milionů korun a trvala tři roky. Expozici tvoří více než pětadvacet historických letadel i různé letecké simulátory a další zajímavosti. V expozici jsou letadla z první světové války, meziválečného období i druhé světové války. Exponáty pocházejí z Nadačního fondu letadla Metoděje Vlacha, ze soukromých sbírek a jiných muzeí. Součástí muzea bude i restaurace, klubovna s knihovnou, vyhlídková věž nebo přednáškový sál.

Pohled do expozice Leteckého muzea Metoděje Vlacha

Historický průvod zahájil zámeckou sezónu v Českém Krumlově

Za zvuků fanfár, bubnů a píšťal vyšel historický průvod z pátého nádvoří českokrumlovského zámku. Turisté mohli obdivovat bohaté kostýmy šlechticů, tanečníky, hudebníky i skupinu historického šermu s takzvanými fedrfechtýři, praporečníky, kteří dovedně kouzlili s prapory. Připomínka

slavné historie města zahájila letošní zámeckou sezónu.

Kočár, který jel pražskými ulicemi při korunovaci císařovny Marie Terezie, sáně, sedla, postroje, zlatem a stříbrem vyšíváné přehozy a další unikáty budou součástí nové expozice hipologie, která vznikla v konírně na pátém nádvoří. Otevřena bude v létě. Zpřístupní věci z depozitářů, které se nějakým způsobem vztahují ke koním. Na prvním nádvoří pak bude otevřena zámecká kovárna s ukázkami řemesla. Překvapení čeká turisty i na známých prohlídkových trasách zámku. Barokní apartmá bude vyzdobeno tisíci tulipány. „Tulipán byl oblíbenou květinou Schwarzenbergů. Při studiu historických účtů jsme objevili nákupy cibulek z Holandska v 18. a 19. století,“ uvedl kastelán.

Nejlepší webové stránky mají město Bruntál a obec Chudarov

Nejlepší webové stránky mezi městy má Bruntál, z obcí Chudarov v okrese Ústí nad Labem. Nejlepší elektronickou službu nabízí rodinný web města Příbor. Výsledky letošního ročníku soutěže Zlatý erb vyhlásili organizátoři na konferenci Internet ve státní správě a samosprávě (ISSS), která začala v Hradci Králové. Na druhém místě mezi městskými weby skončil Broumov na Náchodsku a třetí místo získala Jihlava. Mezi obcemi patří druhé místo webové stránce obce Okříšky na Třebíčsku, třetí místo vybojovaly Lovčice na Královéhradecku. Mezi elektronickými službami druhé místo patří Praze 2 za oficiální mapový portál městské části, třetí skončil Jičín se svým projektem GIS města Jičina. Do soutěže Zlatý erb se letos přihlásilo 335 soutěžících.

Oslavy 1210 let první zmínky o Ohři začnou u pramene

Po celé délce toku se budou letos konat oslavy 1210 let od první písemné zmínky o řece Ohři. Zahájí se svěcení pramenů v Německu a vyvrcholí slavnostmi v červnu v Kadani na Chomutovsku. Historik Petr Hlaváček připravuje k vydání knihu *Řeka Ohře v bájích a pověstech*.

Historickým městem roku 2014 je Cheb

Historickým městem roku 2014 se stal Cheb. Cenu udílenou za příkladnou péči o památky a spojenou s odměnou milion korun na Pražském hradě převzala místostarostka Daniela Seifertová. Oceněna byla ještě města Jičín a městská část Praha 1, jejichž zástupci si odnesli odměnu 100 000 korun. Zvláštní uznání dostaly Prachovice, Polná a Nový Jičín, které se již dříve Historickými městy roku staly a podle pořadatelů soutěže o své památky stále s pomocí státního příspěvku vzorně pečují.

Werichovci si zazpívali na Kampě, čekají na opravu vily

Tradičním Zpíváním na Kampě v zahradě takzvané Werichovy vily připomněli členové Werichovců – sdružení pana Jana pro srandu a kulturně společenský život mladých věkem či duchem výročí uvedení první hry Voskovce a Wericha *Vest Pocket Revue*. Oslavili tak Mezinárodní den srandy a připomněli, že dům zdevastovaný nejen povodněmi z roku 2002 je od té doby prázdný a chátrá dál.

Něco z historie – pozvánka na výlet

Václav Levý

I ve středních Čechách je možné objevit místa, kde stojí pískovcové skály, které tvoří zajímavé přírodní útvary. Kokořínský kraj proslavily například známé „Pokličky“ nebo ručně vydlabaná skalní obydlí a také největší plastiky ve střední Evropě, takzvané Čertovy hlavy, které vytesal v 19. století do pískovce sochař Václav Levý. K dalším dílům Václava Levého, která po sobě zanechal v tomto kraji, patří areál jeskyně Klácelky. Ta

se nachází nedaleko Mělníka, u obce Želízy. V 19. století působila zmíněná jeskyně jako místo pro časté setkávání národních buditelů. Byla pojmenována po Františku Matoušovi Klácelovi, významném českém básníku a filozofovi doby národního obrození, který v jeskyni často pobýval a psal v ní svá díla.

Václav Levý byl ve čtyřicátých letech 19. století zaměstnán na zámku v Liběchově, kde se scházeli národní buditelé a podnikali výlety do okolí. Zde se seznámil například s Františkem Ladislavem Riegerem, malířem Josefem Navrátilem a mnoha dalšími. Václav Levý byl velký vlastenec a snažil se myšlenky národního obrození vtisknout právě do kokořínských pískovcových skal – v areálu jeskyně Klácelka vytvořil v letech 1845-1846 dílo, které se stalo pomníkem národních dějin. Jeskyni ještě navíc vyzdobil reliéfy,

u nichž se inspiroval Klácelovou bajkou *Ferina lišák* – zvířata tu představují různé lidské vlastnosti. V pískovcích před jeskyní vytvořil Václav Levý reliéfy Jana Žižky, Prokopa Holého a Zdeňka Zásneckého a je zde i blanický rytíř na koni, u něhož nechybějí trpaslíci kovající zbroj pro blanické rytíře. V jeskyni jsou kolem zdí vytesané i lavice a celé místo tak přímo vybízí návštěvníky k usednutí a zamyšlení.

(mk)

Dvě sochy od Václava Levého

KVĚTEN

Květen

Vstupujeme do měsíce, který se pokládá za nejkrásnější v roce. Má však ještě další prvenství: jediný ze všech měsíců v roce má dvě pojmenování: starší máj (z latinského maius) a mladší květen (podle přírody, která v tuto dobu kvete). Málokdo však ví, že název květen je v Čechách známý něco přes dvě stě let. Užil ho poprvé jeden z tvůrců novodobé češtiny Josef Jungmann v roce 1805. Starší označení pátého měsíce se však ještě dlouho udržovalo a je dosud poměrně živé. Užil ho i Karel Hynek Mácha pro svou nesmrtelnou báseň z roku 1836 – podle tehdejšího pravopisu měl však její titul při svém vzniku podobu *Mág*. Stejný název května má i většina domácích pranostik.

(mk)

Pranostiky na květen

Sníh v máji – hodně trávy.

Studený máj – v stodole ráj.

Chladno a večerní mlhy v máji hojnost ovoce a sena dají. Není-li květen ani příliš studený, ani mokrý, naplňuje stodoly i sudy.

V máji vlhko, chladno – bude vína na dno.

Suchý březen, chladný máj – bude humno jako ráj.

Suchý březen, mokrý máj – bude humno jako ráj.

Mokrý máj – v stodole ráj.

V máji aby ani hůl pastýřova neoschla.

Májová vlažička – naroste travička; májový deštiček – poroste chlebiček.

Májová kapka platí nad dukát.

Na mokrý květen přichází suchý červen.

Deštivý květen – žíznivý říjen.

Májová voda vypije víno.

Večerní rosy v máji hodně sena dají.

Je-li už máj zahradníkem, není stodol milovníkem.

Suchý květen – mokrý červen.

Když máj vláhy nedá, červen se předá.

Jestli v máji neprší, červen to dovrší.

V máji hřimoty nedělají trampoty.

Když se v máji blýská, sedlák si výská.

V květnu-li hrom se ozývá, v červnu zřídka mrholívá.

Jsou-li májové hříby červivé, bude suché léto.

Bujný květ – plný úl.

Roj, který se v máji rojí, za plný vůz sena stojí; v červnu rojení nestojí za zvonění.

Roj, který se v máji rojí, za plnou fůru sena stojí; ale o svatém Janě ani za vodu ve džbáně.

(mk)

Vláda chce, aby ČR do roku 2020 stanovila, kdy přijme euro

Vláda chce rozprout debatu o přijetí eura, aby Česká republika mohla před rokem 2020 stanovit termín vstupu do eurozóny. Počítá s tím koncepcí politiky ČR v EU, kterou schválila vláda. Podle státního tajemníka pro evropské záležitosti Tomáše Prouzy (ČSSD) by mělo Česko nejpozději do pěti let mít jasno, kdy začne eurem platit. Premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD) už dříve označil rok 2020 jako technicky nejbližší možný termín vstupu Česka do eurozóny. Koaliční hnutí ANO je ale proti tomu, aby vláda termín stanovila. Podle prezidenta Miloše Zemana, který je dlouhodobým stoupencem společné evropské měny, by ji Česko technicky mohlo stihnout přijmout do tří let.

Vláda schválila finanční ústavu omezující zadlužení Česka

Vláda schválila návrh ústavního zákona o rozpočtové zodpovědnosti, takzvanou finanční ústavu. ČTK to řekl mluvčí kabinetu Martin Ayer. Zákon například počítá se zřízením národní rozpočtové rady a s dluhovou brzdou ve výši 55 % hrubého domácího produktu. Finanční ústava má zavést hlavně omezení pro zadlužování státu, které vyžaduje i EU. Zákon ovšem omezuje i výši zadlužení obcí a krajů. Opoziční TOP 09 trvá v souvislosti s finanční ústavou na tom, aby se vláda zavázala ke snižování strukturálního schodku. KSČM vadí, že s parlamentní opozicí o předloze nikdo nediskutoval. Občanští demokraté označili předlohu za značně oslabenou proti původnímu šest let starému záměru. Protože jde o návrh ústavního zákona, vláda bude v Parlamentu potřebovat k jeho schválení i hlasy opozice.

Dluhová brzda stanoví hranici, při jejímž překročení bude muset vláda předložit návrh vyrovnaného nebo přebytkového státního rozpočtu a fondů. Zároveň by se měla snížit platová základna pro výpočet platů ústavních činitelů o pětinu a nebudou přiděleny peníze na odměny za práci v sektoru veřejných institucí. Vláda bude moci rovněž rozhodnout o nižším zvýšení vyplácených důchodů, než stanoví zákon. K těmto krokům nebude muset kabinet přistoupit například v případě nouzového nebo válečného stavu, kvůli odstraňování následků živelních pohrom nebo při významném zhoršení ekonomického vývoje. Návrh počítá u tohoto pravidla s poklesem ekonomiky o tři procenta.

Manažerem roku 2014 se stal generální ředitel ČEZ Daniel Beneš

Manažerem roku 2014 se stal generální ředitel společnosti ČEZ Daniel Beneš, manažerkou roku ředitelka společnosti Petrof Zuzana Ceralová Petrofová. Ocenění převzali na pražském Žofíně. 22. ročník soutěže pořádaly Svaz průmyslu a dopravy ČR, Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR a Česká manažerská asociace. Vynikajícím manažerem malé firmy je ředitelka Divadla Spejbla a Hurvínka Helena Štáchová. Titul Mladý manažerský talent získala Monika Šimánková ze společnosti Hestigo. Hlavním cílem projektu je ocenit vynikající manažerské osobnosti jako příklad pro ostatní.

Ceny průmyslu meziročně klesly o 3,5 %, zemědělství o 9,2 %

Ceny průmyslových výrobců v Česku se v lednu meziročně snížily o 3,5 procenta, zejména v důsledku opětovného významného poklesu cen ropných produktů a chemických látek. Ceny zemědělských výrobců byly meziročně nižší o 9,2 procenta, o polovinu klesly například ceny brambor, téměř o pětinu ceny čerstvé zeleniny. Oznámil to Český statistický úřad. Proti prosinci ceny v průmyslu klesly o procento, ceny v zemědělství o procento stouply kvůli růstu cen ovoce, olejnin a obilovin.

Schodek obchodu s oděvy vzrostl loni na rekordních 15,5 mld. Kč

Deficit zahraničního obchodu České republiky s oděvy byl loni nejvyšší v historii. Meziročně se prohloubil o 3,2 miliardy korun na 15,5 miliardy Kč. Vyplyvá to z analýzy, kterou zveřejnil Český statistický úřad. Hlavními důvody růstu schodku jsou nedostatečně pestrá nabídka zboží od domácích výrobců a nižší ceny dovážených výrobků. Nejvíce oděvů se do Česka vozí z Číny. Český zahraniční obchod s oděvními výrobky vykazuje záporné saldo od roku 2004. Levná zahraniční konkurence zlikvidovala mnoho větších společností, pro které byl velký a stabilní odbyt na domácím trhu podstatný. Naopak menším úzce specializovaným firmám se daří přežít nápor konkurence lépe.

Produkce tuzemského oděvního průmyslu se snižuje bez přestání devět let. Od roku 2000 se propadla o více než dvě třetiny. S poklesem výroby souvisí snižující se zaměstnanost v oboru. Zatímco v roce 2000 v něm pracovalo v průměru více než 53 000 lidí, ve třetím čtvrtletí loňského roku to bylo 16 000 osob.

Nejpalčivějším osobním problémem je pro Čechy zdražování

Nejpalčivějším osobním problémem jsou pro Čechy rostoucí ceny a inflace. Jako jeden ze dvou hlavních problémů je uvedlo 42 % Čechů, plyne z průzkumu Eurobarometru z konce minulého roku. Na druhém místě průzkumu, který zadává Evropská komise, byla finanční situace domácností, jako problematickou ji uvedla pětina české veřejnosti. Uvedlo to české zastoupení Evropské komise. Jako velmi závažný vnímají Češi i problém přistěhovalectví. K imigraci mají Češi velmi negativní postoj, ať jde o imigraci z členských států EU, nebo ze států mimo EU. Hlavním problémem České republiky byla podle respondentů nicméně nezaměstnanost. Jako jeden ze dvou hlavních problémů ji jmenovalo 40 % dotazovaných. Následují státní dluh s 27 %, rostoucí ceny s 24 % a kriminalita s 20 procenty. Hlavním problémem Evropské unie jsou podle Čechů ekonomická situace, přistěhovalectví a terorismus.

Sobotka: O naftu v Německu se Česko bude soudit

Česko se bude soudit o naftu, která je v německém skladu firmy Viktoriagruppe. Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových nyní připraví příslušné žaloby, řekl

na tiskové konferenci premiér Bohuslav Sobotka (ČSSD). Věř, že český stát svůj zájem obhájí. České pohledávky dosahují až 1,8 miliardy korun. Insolvenční správce před okresním soudem v německém městě Weilheim in Oberbayern předběžně všechny pohledávky Česka popřel.

Česko je mezi zeměmi EU s nejvyšším rozdílem v platech mužů a žen

Česká republika patří mezi země Evropské unie s největšími rozdíly v příjmech mužů a žen. Plyne to z údajů k roku 2013, které nabídl evropský statistický úřad Eurostat. V celoevropském průměru byly tehdy platy žen o 16,4 % nižší než platy mužů, v Česku byl v témže roce rozdíl 21,1 procenta. Ve srovnání s rokem 2008 se rozdíl ve výši platů obou pohlaví ve většině zemí EU, včetně Česka, zmenšil. Nejvyrovnanější příjmy měla před dvěma lety obě pohlaví ve Slovinsku, kde muži vydělávali jen o 3,2 % víc. Na druhém konci tabulky, tedy s největším rozdílem ve výši platů, skončilo Estonsko (29,9 %) před Rakouskem (23 %), Českem a Německem (21,6 %).

Ministerstvo chce ukončit smlouvu s nájemcem přístavu v Hamburku

Z pronájmu českého přístavu v Hamburku chce ministerstvo dopravy ročně inkasovat miliony korun. Jen za pronájem kancelářských prostor úřad očekává roční příjem mezi dvěma až pěti miliony Kč. Kromě rozsáhlé investice do oprav ale musí ministerstvo dopravy vypovědět smlouvu se společností Eko Logistics, které přístav před dvěma lety samo do roku 2022 pronajalo. Firma z Týnce nad Labem bude po státu požadovat kompenzace za investice, které už v souvislosti s českým přístavem uskutečnila. „Za poslední roky jsme tam za stát proinvestovali kolem tří milionů korun,“ řekl Smetana. Další peníze firma utratila za nákup vlastních lodí, s jejichž pomocí plánovala do Německa odvážet železný odpad určený k dalšímu zpracování v severní Evropě.

Rekonstrukce přístavu, který je v posledních letech využíván jen minimálně a chátrá, si vyžádá investici mezi sto až 150 miliony korun. Sálský a Vltavský přístav v Hamburku byly v roce 1929 na základě Versailleské smlouvy na 99 let, tedy do roku 2028, propůjčeny Československu. Ve stejném roce navíc Československo koupilo území o rozloze 8000 metrů čtverečních označované jakou Peutský přístav (Peutehafen).

Wüstenrot chce v Česku prodat obě své pojišťovny

Finanční skupina Wüstenrot chce v Česku prodat obě své pojišťovny. Dál se bude věnovat jen bankovním službám spojeným s bydlením. Informuje o tom server *iHned.cz*. Jedna z pojišťoven Wüstenrot v Česku se specializuje na pojištění majetku, vozidel a cestovní pojištění, druhá na životní pojištění. Obě pojišťovny mají na trhu menší než jednoprocenní podíl a jsou dlouhodobě ztrátové. Pro jejich klienty se při změně majitele nic nezmění, podle zákona o pojišťovnictví musí smlouvy zůstat v platnosti, uvedl server.

GE Money Bank se prodává, cena bude činit desítky miliard Kč

Americký konglomerát General Electric (GE) chce do dvou let prodat českou GE Money Bank. V *Hospodářských novinách (HN)* to potvrdil ředitel banky Sean Morrissey. Šestá největší banka v Česku má milion klientů. Cena za skupinu GE Money, do které kromě banky patří i GE Money Auto, dosáhne asi desítek miliard korun. GE Money stoupl za tři čtvrtletí roku 2014 čistý zisk o pětinu na 3,39 miliardy korun. Banka měla ke konci září 252 poboček a 686 bankomatů. Podle *HN* může lákat investory tím, komu půjčovala. Významnými klienty banky jsou zemědělci, kterým byla poskytnuta až třetina všech úvěrů.

Pošta chce za deset let převést na partnery čtyři pětiny poboček

Česká pošta plánuje během příštích deseti let převést téměř čtyři pětiny z 3 200 svých poboček na smluvní partnery. Zůstane jí tak 691 vlastních poboček. Česko má podle mluvčího pošty Matyáše Vitíka nejnižší počet partnerských poboček, tzv. franšíz, v Evropě. Zatímco v ČR provozují v současnosti smluvní partneři pod značkou České pošty jen 1,5 % pošt, v Německu je to téměř 100 % a v Rakousku 71 procent.

Sazby hypoték v březnu klesly na další minimum 2,16 %

Průměrná úroková sazba hypoték v Česku v březnu dále klesla na 2,16 % a dostala se opět na nejnižší hodnotu za dobu sledování. Předchozí minimum bylo v únoru, kdy průměrná sazba činila 2,27 procenta, vyplývá z údajů Fincentrum Hypoindexu. Index sleduje od roku 2003 průměrnou úrokovou sazbu hypoték bez ohledu na dobu fixace. Na maximum byl index v srpnu 2008, kdy činil 5,82 procenta. „Průměrný sjednaný hypoteční úvěr se v prvním čtvrtletí držel nad 1,7 milionu Kč a je přibližně o 100 000 korun výše než ve stejném období loni. Důvodem může být to, že při takto nízkých sazbách pro většinu lidí nemá smysl využít k financování vlastní prostředky nad úroveň požadovanou bankami. Raději si je ponechají v rezervě či zafinancují vybavení domácnosti. Významnou část růstu tohoto ukazatele však lze přičíst postupně rostoucím cenám nemovitostí,“ uvedl vedoucí analytik Fincentra Josef Rajdl.

Češi a Poláci jsou pro spolupráci u vod, plynu, silnic a potravin

Pro spolupráci v oblasti vodního hospodářství, ve výkupu kovů, budování silnic a plynovodů a také v dohledu na kvalitu potravin se na společném zasedání v Praze vyslovili zástupci české a polské vlády. Česko a Polsko při třetích mezivládních konzultacích podepsaly memorandum o spolupráci v oblasti zemního plynu. Cílem je propojit plynárenské sítě obou zemí v rámci projektu Stork II. Propojovat chtějí obě země i svou dálniční síť, konkrétně českou R11 a S3 na Trutnovsku. „Pro to, abychom se mohli ucházet o prostředky z evropského nástroje na propojení, to znamená z fondu CEF, je důležité, abychom podali společnou žádost během roku 2016,“ uvedl Sobotka.

Podle českého premiéra Česko a Polsko také dojednaly úzkou spolupráci kontrolních orgánů, které v obou zemích dohlížejí na kvalitu potravin. Cílem má být lepší ochrana spotřebitelů v Česku i Polsku. Novou dohodu o spolupráci v oblasti vodního hospodářství podél hranic podepsali ministři životního prostředí obou zemí Richard Brabec (ANO) a Maciej Grabowski. Dohoda nahrazuje dosud platnou úmluvu o vodním hospodářství na hraničních vodách mezi Československem a Polskem z roku 1958. Nová smlouva podle českého ministerstva životního prostředí více zohledňuje ochranu vod před znečištěním, ochranu jakosti a množství vod a ochranu před povodněmi.

Nová surovinová politika státu počítá s těžbou kovů i zlata

Nová surovinová politika státu, kterou připravilo ministerstvo průmyslu a obchodu, počítá v Česku s obnovením těžby kovů včetně zlata. Podmínkou ale je, že se taková těžba musí ekonomicky vyplatit, řekl novinářům ve Zlatých Horách na Jesenicku ministr průmyslu a obchodu Jan Mládek (ČSSD). Mezi zvažované těžební lokality patří právě Zlaté Hory, v jejichž okolí jsou podle odhadů několikátunové zásoby zlata. Obnovená těžba zlata by v regionu sužovaném vysokou nezaměstnaností mohla v následujících letech dát práci možná i stovkám lidí.

Za průměrnou mzdu si Češi koupí víc potravin, ale méně služeb a energií než před 30 lety

Češi si za průměrnou mzdu koupí zhruba 1 100 bochníků chleba, to je skoro stejně jako před třiceti lety. Vajíček si ale za dnešní průměrnou výplatu koupí mnohem víc, podobně jako másla, cukru nebo třeba elektrospotřebičů. Spočítal to Český statistický úřad.

Průměrná nominální mzda je v dnešní době zhruba třináctkrát vyšší než před třiceti lety. Mnohem důležitější je, kolik si za výplatu lidé koupí věcí. Za průměrnou mzdu si dnes například koupíme méně energií, vysvětluje Jitka Erhartová z Českého statistického úřadu: „U plynu jsme téměř na polovině toho, co jsme si mohli koupit v roce 1985. U vodného a stočného jsme na čtvrtině. Při dnešních cenách si za průměrnou mzdu, které ještě nedosahují dvě třetiny zaměstnanců, můžeme koupit jen čtvrtinu vody oproti roku 1985. To je velký rozdíl.“

Kupní síla podle nejnovějších statistických dat nejvíce rostla v peněžnictví a pojišťovnictví. Zaměstnanci těchto oborů si dnes nakoupí až dvakrát víc než před třiceti lety. Naopak nejmenší nárůst zaznamenal segment ubytování, stravování a pohostinství.

Průzkum: Více než třetina Čechů chce letos změnit zaměstnání

Více než třetina Čechů, konkrétně 37 procent, chce letos změnit zaměstnání. Nejčastějším důvodem je nedostatečné finanční ohodnocení. Vyplývá to z průzkumu personální agentury Grafton Recruitment. Mezi dalšími důvody ke změně zaměstnání jsou nevyhovující vztahy na pracovišti a nekompetentní nadřízení. Zhruba čtvrtina Čechů vyjád-

řila spokojenost s nynější pracovní pozicí, ve svém současném zaměstnání by chtělo kariéerně růst 16 % lidí. Sedm procent dotázaných přemýšlí o zahájení vlastního podnikání nebo plánuje odchod na mateřskou dovolenou.

Rostoucí obliba ležáků dokládá změny životního stylu

Před pěti lety zažilo české pivo velký propad. Výroba teď mírně stoupá, přesto stále nedosahuje úrovně roku 2009. Pivo zachraňoval především rostoucí vývoz. Vyplývá to z údajů, které zveřejnil Český svaz pivovarů a sladoven.

Loni pivovary uvařily přes 19 a půl milionu hektolitřů piva. Zatímco domácí spotřeba stagnovala, vývoz vzrostl o 8 procent. Zároveň klesl téměř o polovinu dovoz piva do České republiky. Tuto mezeru doplnila výroba českých pivovarů. V průměru jeden obyvatel Česka vypil 144 litrů piva za rok. V posledních letech klesal prodej sudového piva a stoupal prodej lahví – lidé tedy vypijí méně piva v hospodách. Pivovary se musejí snažit přitáhnout lidi do hospod na něco neobvyklého, co lidé v obchodě běžně nekoupí, říká Vladimír Jurina z Plzeňského Prazdroje.

Nejvíce piva vyváží pivovary do Německa, na Slovensko, do Švédska, Velké Británie a Polska. Roste také vývoz do zemí mimo Evropskou unii. Těch je 73 a patří mezi ně například Spojené státy, Kanada, Jižní Korea nebo Čína.

Klokánkům hrozí za dluhy na pojistném exekuce, uvedla ČT

Fondu ohrožených dětí (FOD), který provozuje síť zařízení pro děti v akutní tísní, dluží státu na zdravotním a sociálním pojištění svých 600 zaměstnanců 22 milionů korun. Česká televize (ČT) informovala, že takzvaným Klokánkům proto hrozí exekuce. Šéfka fondu Marie Vodičková ČT řekla, že její organizace neuspěla s návrhem splátkového kalendáře, podle kterého by splácela milion korun měsíčně. Za problémem podle ní stojí i to, že stát své příspěvky na péči posílá s tříměsíčním zpožděním.

Ministryně práce a sociálních věcí Michaela Marksová Tominová (ČSSD) v ČT řekla, že situace je výsledkem špatného hospodaření fondu. Ve dvaadvaceti Klokánkách nyní podle televize žije 470 dětí, žádné z nich by podle zástupců ministerstva nezůstalo v případě bankrotu fondu na ulici. Zadlužený fond požádal o pomoc soukromé přispěvatele, každým dnem dluh narůstá o penále v tisících korun. Cílem Klokánku je nabídnout dětem namísto ústavní výchovy přechodnou rodinnou péči na dobu, dokud se nemohou vrátit zpět do své rodiny, nebo dokud pro ně není nalezena trvalá náhradní rodinná péče.

Průzkum MF: Ekonomika poroste do 2018 tempem zhruba 2,5 % ročně

Česká ekonomika v následujících letech poroste tempem kolem 2,5 % ročně. Vyplývá to ze zveřejněných výsledků pravidelného průzkumu ministerstva financí na základě prognóz dvaceti tuzemských odborných institucí. Letos i příští rok by podle materiálu měl být růst ekonomiky tažen domácí poptávkou. V letošním roce by měl podle prů-

zkumu hrubý domácí produkt stoupnout o 2,4 procenta, příští rok a v roce 2017 o 2,6 % a v roce 2018 o 2,5 procenta.

Nezaměstnanost v březnu klesla na 7,2 %

Nezaměstnanost v březnu klesla na 7,2 procenta. Snižování nezaměstnanosti pomáhá začátek sezónních prací, klesat by měla i v dalších měsících. V březnu zaznamenalo meziměsíční pokles nezaměstnanosti všech 77 regionů. Zaměstnavatelé měli největší zájem o řidiče nákladních automobilů, autobusů a tramvají, pomocné pracovníky ve výrobě, kováře a nástrojáře. Nejvyšší nezaměstnanost zů-

stává v Ústeckém kraji, a to 10,4 procenta. V Praze je 5 % nezaměstnaných, což je nejméně v Česku. Na jedno volné pracovní místo připadá v průměru 6,9 uchazeče.

Ministerstvo žádá vládu o další posílení úřadů práce, a to o 600 lidí

Ministerstvo práce žádá vládu o další posílení úřadů práce, a to stejně jako loni o 600 míst. Podle vedení ministerstva v úřadech stále ještě chybějí pracovníci, ti nyní nestíhají s klienty pracovat a vyplácení dávek kontrolovat. Podle podkladů pro vládu se díky lepší kontrole a práci s klienty podařily ušetřit desítky milionů korun.

VĚDA A TECHNIKA

Mikuláš Bek opět rektorem Masarykovy univerzity v Brně

Rektorem Masarykovy univerzity v Brně bude další čtyři roky muzikolog Mikuláš Bek. Získal podporu akademického senátu, před který předstoupil jako jediný kandidát. Získal jednačtyřicet hlasů, pět členů senátu hlasovalo proti, tři se zdrželi. Do funkce jej ještě musí jmenovat prezident Miloš Zeman.

Čeští vědci se prosazují se svými nápady v zahraničí

Čeští vědci a vynálezci se stále častěji prosazují se svými nápady v zahraničí. Každoročně je po celém světě přihlášeno více než dva a půl milionu patentů. Prvenství připadá Číně, následují Spojené státy americké a Japonsko. Například Jaromír Volf v devadesátých letech přišel se světovou novinkou – takzvaným plantografem. Přístroj na měření tlaku se dnes využívá ve zdravotnictví nebo třeba ve sportovním odvětví. Evropský patent přijde asi na čtvrt milionu. Přesto jen loni udělil Úřad průmyslového vlastnictví v Česku dva a půl tisíce patentů a užitečných vzorů. Ze zasláných přihlášek projde jen zhruba polovina.

Drahoš: Stát by měl omezit podporu podnikům na výzkum

Stát by měl omezit podporu podnikům na výzkum na úroveň obvyklou ve vyspělých zemích. Vyřešil by tak aktuální hrozbu neudržitelnosti nových vědeckých center. Na sněmu Akademie věd ČR to řekl její předseda Jiří Drahoš. Ušetřené miliardy by podle něj pomohly i ke stabilizaci kvalitních výzkumných organizací. Podle šéfa největší výzkumné instituce v Česku je také otázkou, zda plánované výdaje státního rozpočtu na příští tři roky odpovídají jejich budoucím nárokům. „Má-li být plně využito potenciál nových výzkumných center, nesmíme připustit destabilizaci stávajících výzkumných organizací,“ řekl Drahoš. Zcela v rozporu se situací ve vyspělých zemích se podle něho v tuzemsku masivně přesouvají veřejné zdroje, které by měly jít na výzkum a vývoj, do podnikatelského sektoru.

Špičkoví odborníci z ciziny hodnotí práci vědců v Akademii věd

Špičkoví zahraniční odborníci začali hodnotit kvalitu výzkumu a výsledků dvaapadesáti ústavů Akademie věd (AV ČR). Celkem má „známkováním“ projít téměř 400 týmů a více než šest tisíc lidí. Podobné hodnocení podstupuje největší tuzemská vědecká instituce každých pět let. Posuzovat se bude například publikační činnost, spolupráce s aplikovaným výzkumem nebo výuka na vysoké škole. Nejlepších šest až osm týmů by už v roce 2016 mohlo od Akademie získat peníze navíc, řekl ČTK předseda AV ČR Jiří Drahoš. Výsledky hodnocení za léta 2010-2014 by měly být známy už na podzim. Plně se promítne do rozpočtu až v roce 2017.

Vědci z Liberce se pokusí vyvinout speciální dron pro hasiče

Vědci z Technické univerzity v Liberci se pokusí pro hasiče vyvinout speciální bezpilotní letoun, zvaný také dron. Pomáhat by mohl při povodních, hledání ohnisek požáru či dopravě materiálu. ČTK o tom informovala krajská mluvčí hasičů Zdenka Štrauchová. Dron by bylo možné využít i třeba při detekci nebezpečných látek v ovzduší či při zajištění přenosu drobného materiálu.

Jihočeští vědci objasnili, jak rostliny mění světlo na teplo

Vědci z českobudějovické Akademie věd a Jihočeské univerzity objasnili proces, při němž rostliny transformují přebytečné světlo na teplo. Jako první na světě tak popsali a definovali mechanismus, který při přebytku světla zajišťuje, aby rostlina měla k dispozici právě tolik světla, kolik potřebuje k fotosyntéze, tedy přeměně světelného záření na formy energie využitelné rostlinou buňkou. O objevu informoval Roman Sobotka z centra Algatech z českobudějovické Akademie věd. Podle něj se jedná se o průlom v pochopení fyzikální podstaty přeměny světelného záření na tepelné. Kromě Sobotkova týmu se na výzkumu podílel kolektiv Tomáše Polívky z Jihočeské univerzity.

Profesor František Dvořák přibližuje památky široké veřejnosti

Poutavě vyprávět o památkách a umělcích, z nichž mnohé dobře znal i osobně, dokáže významný český historik umění František Dvořák, který 17. dubna slavil pětadevadesát let. Historik umění František Dvořák nedávno dokončil knihu o malíři Karlu Chabovi a odevzdal text pro knihu o Václavu Špálovi.

„A nyní bych rád zavzpomínal na osobnosti, které ovlivnily můj život od studijních let po současnost, na profesory Cibulku, Matějčka, V. V. Štecha a další. A taky bych ještě rád napsal o uměleckých sbírkách Pražského hradu,“ řekl v rozhovoru s ČTK Dvořák.

Dvořák je autorem více než pětaticeti monografií, z nichž řada byla přeložena do cizích jazyků, včetně japonštiny. Do širšího povědomí se profesor Dvořák zapsal svými pořady o historii Prahy, zejména o Karlově mostě. Napsal ale třeba i průvodce pařížskou galerií Louvre a italskými Benátkami. S mnoha umělci, o nichž psal, jej pojilo i osobní přátelství, například s Františkem Tichým, Janem Zrzavým, Kamilem Lhotákem a Václavem Špálou. Svě vzpomínky nejen na ně zaznamenal v knihách *Můj život s uměním* a *Okamžiky s umělci*.

František Dvořák se narodil v obci Červenka u Olomouce. Za války si udělal pedagogický kurz a krátce učil. Po osvobození se vydal do Prahy studovat srovnávací literaturu, ale nakonec zvolil dějiny umění a estetiku. Na stipendium neměl nárok, neboť jeho otec strojíř měl prý slušný plat. Jenže rodiče chtěli, aby se vrátil k učitelské profesi. „Každý dopis od maminky končil slovy: Františku, nech těch studií a pojed' domů,“ vysvětlil Dvořák, proč si na studia musel vydělávat; psal pro časopisy a externě pracoval v Národní galerii.

Na přednášky literatury ale docházel s nadšením a mimo jiné se tam seznámil s Jaroslavou Natálií Křížkovou, kterou si v roce 1948 vzal za manželku a s níž má dva syny. Oba jdou v otcových stopách – mladší Daniel (61) je scénografem a působil též jako ředitel Národního divadla v Praze a Národního divadla v Brně a starší Jan (64) je divadelním teoretikem.

Hned po absolutoriu dějin umění sbíral František Dvořák cenné zkušenosti jako asistent slavného historika umění Václava Viléma Štecha na Akademii výtvarných umění v Praze. „Úvazek u Štecha jsem měl dvanáct hodin týdně, byl jsem proto většinou doma, a tak k nám chodili výtvarníci,“ vzpomněl Dvořák, který tehdy napsal své první knížky, mj. o barokním portrétistovi Janu Kupeckém. Jelikož ale odmítl vstoupit do komunistické strany, tak ho z akademie vyhodili.

„Pozor na teoretiky, jmenovitě na Františka Dvořáka, který vyslovuje podivné názory, jež nejsou v souladu se socialistickým realismem,“ psal o něm tehdejší režim. Od roku 1960 Dvořák pracoval v Národní galerii, kde vedl oddělení moderní grafiky. Několik let vyučoval dějiny umění na Střední uměleckoprůmyslové škole v Praze, než v roce 1969 získal v konkurzu místo na katedře dějin umění univerzity v Olomouci. Tam dojížděl přednášet z Prahy šestnáct let.

V roce 1993 byl František Dvořák jmenován profesorem Filozofické fakulty UK v Praze, kde až do svých deva-

desáti let přednášel. V roce 2010 převzal z rukou ministra kultury vyznamenání Artis Bohemiae amicis za šíření dobrého jména české kultury a týž rok mu prezident Václav Klaus udělil Zlatou plaketu prezidenta republiky.

Před 85 lety vyzkoušel vynálezce Očenášek v Praze vlastní rakety

Jedním z průkopníků raketové techniky v Čechách, ale i vynálezcem širokého záběru byl technik Ludvík Očenášek, který 2. března 1930 na pražské Bílé hoře vystřelil osm raket vlastní konstrukce (poháněných střelným prachem). Jedna z nich dosáhla výšky kolem dvou kilometrů a zpátky se vrátila na padáku. O Očenáškově úspěchu tehdy referoval i newyorský deník *Sun*, válka a později komunistický režim ale uvrhly jeho jméno téměř v zapomnění.

Ludvík Očenášek si v roce 1898 založil mechanickou dílnu, kterou brzy rozšířil na elektrotechnický závod se stovkou zaměstnanců. V témže roce sestrojil i první český monocykl – jednokolo. V roce 1906 zkonstruoval letecký hvězdicový rotační benzinový motor, který v roce 1910 použil v jednoplošníku vlastní konstrukce. Koncem roku 1933 nastoupil do funkce vedoucího konstrukce automatů u firmy Baťa. Vyvíjel pro ni hydrodynamický člun na reaktivní pohon s nízkým ponorem. Po druhé světové válce už Očenášek konstruoval jen drobnosti. Zemřel 10. srpna 1949 v obci Dražeň na Plzeňsku.

Zemřela historička Olivová, nositelka Medaile za zásluhy

V sobotu 8. března ve věku osmaosmdesáti let zemřela historička a předsedkyně Společnosti Edvarda Beneše Věra Olivová. Loni jí prezident Miloš Zeman udělil Medaili prvního stupně Za zásluhy o stát. Olivová vystudovala historii a geografii na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Krátce pracovala v Politickém archivu kanceláře prezidenta republiky, kde získala přístup k soukromému archivu Edvarda Beneše. Poté působila na Vysoké škole politických a hospodářských věd, na Katedře československých dějin na FF UK a na Katedře etnografie FF UK. Zabývala se zejména obdobím první republiky, osobností Beneše, ale například i dějinami sportu. Společnost Edvarda Beneše, kterou Olivová vedla, navázala v roce 1990 na činnost Ústavu dr. Edvarda Beneše pro politické a sociální studium, který působil v Londýně v letech 1950-1964. Společnost pravidelně pořádá veřejné přednášky předních českých historiků a vydává bulletin o své činnosti.

Nový typ žaludečního balónku usnadňuje obézním přirozené hubnutí

Jako první v Česku využívají lékaři v pražském centru pro léčbu obezity nový typ žaludečního balónku, který pomůže pacientům zhubnout za rok přirozenou cestou v průměru pětadvacet kilogramů. ČTK to sdělil primář centra Ladislav Svoboda. Oproti běžným balónkům má nový typ několik výhod – podle potřeby se upraví během léčby jeho velikost vypouštěním či doplněním tekutiny, má až dvakrát větší životnost než starší generace balóneků a v těle pacienta může zůstat až jeden rok. Silikonový balónek se zavede do žalud-

ku a naplní fyziologickým roztokem. Tím navozuje pocit plnosti a omezuje hlad.

Masový odchod lékařů do ciziny je podle kritiků neřešený problém

Masový odchod lékařů do ciziny zůstává velkým problémem českého zdravotnictví, který ministr Svatopluk Němeček (ČSSD) za rok a čtvrt ve funkci nevyřešil. Na Žofínském fóru se na tom shodli prezident lékařské komory Milan Kubek a předseda lékařských odborů Martin Engel. Ročně odejde do zahraničí ihned po škole 200 lékařů, což je pětina ročníku, a dalších až 200 lékařů s kvalifikací. Hledají lepší podmínky, peníze i systém vzdělávání. Podle údajů komory v ČR pracuje 38 624 lékařů. Ministerstvo zdravotnictví podle náměstka Josefa Vymazala situaci řeší. Platy letos stouply o 5 % a vzdělávání se změní od 1. ledna 2016.

Úbytek případů tuberkulózy přinesl problém s dostupností léků

V těchto dnech muselo ministerstvo zdravotnictví dojednat náhradní dodávky vakcíny z Polska, protože dánský výrobce dodávky ukončil. Výrobci vakcín se zaměřují spíše na indický trh a rozvojové země, kde je TBC častější. Počty onemocnění v ČR trvale klesají, loni bylo hlášeno 512 případů. Česko tak patří se 4,8 případu na 100 000 obyvatel k zemím s nejnižším výskytem TBC na světě.

Registr dárců krvetvorných buněk potřebuje nové dárce

Český registr dárců krvetvorných buněk podle jeho vedoucí Marie Kuříkové nutně potřebuje nové dárce, jinak šance nemocných s leukémií a dalšími nemocemi krvetvorby na nalezení vhodného dárce začnou klesat. I když loni do registru vstoupilo dosud nejvíc 1 743 dárců, bude letos vyřazeno kvůli věku a zdravotnímu stavu přinejmenším 2 300 dárců a do pěti let až 6 000. „Pravidla pro dárcovství jsou velmi přísná, aby úspěšnost transplantace byla co nejvyšší a odběr kostní dřeně neohrozil dárce,“ vysvětlila. K tak dramatickému propadu počtu dárců dojde podle Kuříkové i proto, že letos bude vyřazena velká část těch, kteří do registru vstoupili v době jeho vzniku.

ČR má nejnižší úmrtnost novorozenců do týdne života v Evropě

Česká republika má nejnižší úmrtnost novorozenců do prvního týdne života v Evropě; loni činila 4,7 promile. Je to hlavně díky funkční síti specializovaných center, ve kterých se rodí přes 90 % dětí z rizikových těhotenství a nedonošených dětí, jež jsou kvůli nízké váze ohroženy úmrtím nejvíc. ČTK to řekl vědecký sekretář České gynekologické a porodnické společnosti Petr Velebil, který zpracovává pro Světovou zdravotnickou organizaci data za ČR a je členem vědeckého výboru projektu Europeristat. V Česku se začala budovat síť center v půli devadesátých let 20. století. Ještě v sedmdesátých letech byla perinatální úmrtnost kolem 20 promile, v roce 1991 téměř 10 promile. Podle

stejně definice klesla na současná 3,5 promile a podle novější přísné definice, kterou ale řada zemí neužívá, je to 4,7 promile, což je podle Velebila stále nejlepší v Evropě.

V IKEM použili jako první dočasnou srdeční pumpu na 72 hodin

Lékaři z pražského Institutu klinické a experimentální medicíny (IKEM) použili k záchraně pacienta s akutním selháním srdce jako první centrum na světě dočasnou srdeční pumpu PHP HeartMate. Zavádí se přímo do srdce přes cévy v třísele. Na 72 hodin může nahradit funkci srdce a lékařům tak dává čas pro přesnější rozhodnutí o další léčbě. Od ledna tímto způsobem v IKEM pomohli čtyřem pacientům. Na vývoji pumpy PHP se lékaři z IKEM přímo podíleli.

Průměrný věk lékařů záchranky stoupá, chybí jim nástupci

Průměrný věk lékařů záchranné služby stoupá, chybí jim nástupci. Záchranné služby bojují s nedostatkem lékařů, příčinou je především to, že urgentní medicínu nemohou lékaři rovnou vystudovat, ale musí si nejprve splnit atestaci z jiných, ministerstvem zdravotnictví schválených oborů. Změnu, aby si první atestaci mohli lékaři dělat i z urgentní medicíny, přislíbilo ministerstvo, ale už řadu měsíců trvá nejistota, kdy to bude. Mezi mediky je přitom o obor obrovský zájem, řekl náměstek ředitele Zdravotnické záchranné služby Středočeského kraje Jiří Knor. Záchranná služba v ČR přitom podle Knora patří navzdory nedostatku lékařů mezi nejlepší v rámci vyspělých zemí.

ÚHKT transplantoval poprvé dřeň od dárce shodného jen napůl

V pražském Ústavu hematologie a krevní transfúze (ÚHKT) transplantovali poprvé ženě s leukémií dřeň od dárce shodného jen napůl. Pro sedmadvacitiletou ženu nebyl vhodný dárce v registrech nalezen. Krvetvorné buňky dostala od matky, od níž má polovinu genů, tedy poloviční shodu, řekl novinářům ředitel ÚHKT profesor Petr Cetkovský. Nový postup označil za průlom v transplantacích, který umožní najít svého dárce prakticky každému. ÚHKT použil metodu, která umožňuje transplantaci i u pacientů, u nichž donedávna nepřicházela do úvahy, uvedl Cetkovský. Nový postup objevili lékaři v USA, nyní se rozšiřuje do Evropy. Spočívá v tom, že pacient dostává po transplantaci cytostatikum, které se dosud používalo jen před transplantací. „Zcela klíčový je objev, že dávku musí pacient dostat přesně mezi třetím a pátým dnem po zákroku. Jen tak se totiž podaří zabránit imunitní reakci a organismus kostní dřeň neodmítne,“ řekl. Profesor Cetkovský připomněl, že dosud při vyšetřování transplantovaných antigenů HLA mezi dárce a příjemcem byla požadována shoda aspoň osmi z deseti znaků. Nyní mohou lékaři využít dárce jen napůl shodné, což jsou rodiče, děti a někteří ze sourozenců nemocného. První česká pacientka podstoupila tuto léčbu loni v červnu. Lékaři s oznámením čekali, až si budou jisti, že léčení zabralo a žena je v dobrém zdravotním stavu. Pravidelně ji kontrolují, může pracovat na částečný úvazek z domova a žije podle nich běžným životem.

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Česká společnost získala mezinárodní cenu za výrobu bioplastu

Česká společnost Nafigate Corporation získala prestižní mezinárodní cenu Frost & Sullivan za to, že uvedla na trh inovativní biotechnologii, pomocí které z použitého frito- vacího oleje vyrábí bioplast. ČTK o tom v tiskové zprávě informoval předseda představenstva Nafigate Ladislav Mareš. Technologie byla patentována na brněnském Vysokém učení technickém (VUT). Agentura Frost & Sullivan uděluje cenu za technologické inovace již padesát let a její ocenění je někdy ve světě vědy a byznysu srovnáváno s Oscary ve filmu. Cenu agentura dává na základě hodnocení více než 14 000 expertů, kteří posuzují technologický a komerční potenciál inovací.

Biotechnologie s názvem Hydal využívá použitý frito- vací olej pro výrobu biopolymeru, ze kterého se vyrábí bioplast. Technologie využívá živých organismů, které zkrmí olej a vyrobí přirozeným procesem surovinu pro plast. Hydal je současně první biotechnologií na světě, která dokáže v průmyslovém měřítku vyrábět biopolymer z odpadu a neodebírat potravinové zdroje jako například cukr, škrob nebo kukuřici.

V Ralsku skončila likvidace ekologické zátěže za téměř půl miliardy Kč

V oblasti Ralska, které využívala v minulosti sovětská armáda, skončila po více než dvaceti letech likvidace ekologické zátěže. Stát a EU stála skoro půl miliardy korun. Nyní ještě pokračuje monitoring na zhruba třiceti vrtech, zejména v okolí letiště Hradčany. Měl by potvrdit názor odborníků, že zásadní část znečištění je odstraněna. Novinářům to řekl ministr životního prostředí Richard Brabec (ANO). Někdejší vojenský prostor Ralsko o rozloze 250 kilometrů čtverečních využívala do počátku devadesátých let sovětská armáda. K vojenským účelům ale sloužil už zhruba od poloviny minulého století.

Ralsko patří v zemi k nejzátíženějším lokalitám po pobytu sovětských vojsk. Největším problémem je letiště Hradčany, kde byla podzemní voda i zemina kontaminována pohonnými hmotami. Odborníci území čistili od roku 1993. V Ralsku zůstaly stovky starých objektů, které jsou nebezpečné a potřebují demolici.

Plocha biovinic v ČR roste, přesahuje již 1000 ha

Produkce biovin v Česku roste. Plochy ekologicky obhospodařovaných vinic vzrostly od roku 2010 zhruba pětinásobně a nyní přesahují tisíc hektarů. To je zhruba 6 % všech tuzemských vinic, podíl je srovnatelný s ostatními vyspělými evropskými zeměmi, například s Německem. Na tiskové konferenci to uvedl předseda Svazu integrované a ekologické produkce vína Ekovín Milan Hluchý. Biovíno lze vyrobit pouze z hroznů sklizených z certifikovaných vinic podle zásad ekologického zemědělství. K těm patří především používání čistě přírodních látek místo chemických

pesticidů. K hubení škůdců se využívají například draví roztoči, bakterie nebo slunéčka.

Počet obyvatel ČR se loni vrátil k růstu, hlavně kvůli imigraci

Počet obyvatel České republiky se po předloňském poklesu vrátil loni k růstu. Na konci loňského roku v Česku žilo 10 538 300 lidí, tedy o 25 900 více než o rok dřív. Jde tak o nejvyšší přírůstek po roce 2010. Obyvatel přibývalo hlavně kvůli přistěhovalcům, jejich počet byl loni nejvyšší za šest let. Více lidí se také narodilo, než zemřelo. Informoval o tom Český statistický úřad. Lidé v Česku loni v porovnání s rokem 2013 častěji vstupovali do manželství a méně často se rozváděli.

Na svět loni v Česku přišlo 109 900 dětí, což byl nejvyšší počet za čtyři roky. Proti předloňsku je to nárůst o 3 100 novorozenců. Zemřelých podle předběžných údajů ubylo na 105 700, což bylo nejméně za posledních šest let. Podle ČSÚ se v tom odráží nízký počet úmrtí v prvních měsících loňska, které se obešly bez větších epidemií respiračních chorob. „Pokračoval však proces stárnutí obyvatelstva, když vzrostl průměrný věk obyvatel (o 0,2 na 41,7 let) i podíl seniorů ve věku 65 a více let (na 17,8 %),“ uvedl ČSÚ.

Celkový počet obyvatel Prahy se loni zvýšil o 15 878 na 1 259 079 lidí. Přírůstek vznikl hlavně stěhováním, do metropole se přistěhovalo 40 332 lidí a odešlo 26 960, rozdíl je 13 372. K tomu se narodilo o 2 506 víc lidí, než zemřelo. Ze zhruba 40 000 lidí, kteří se loni do Prahy přistěhovali, přišla polovina ze zahraničí, přesně 20 279. Většina z odstěhovaných odešla do ostatních částí Česka, do ciziny z hlavního města odešlo 7 501 lidí.

V příštích pěti letech má jít na protipovodňová opatření 5 miliard Kč

V příštích pěti letech půjde na protipovodňová opatření v České republice necelých pět miliard korun. V diskusním pořadu České televize Otázky Václava Moravce to řekl ministr zemědělství Marian Jurečka (KDU-ČSL). Letos by měly být zahájeny stavební akce o objemu asi miliardy korun. Ministerstvo loni spustilo třetí etapu protipovodňového programu, která skončí v roce 2020. Kromě dokončení ochrany měst se má program zaměřit především na projekty s cílem zadržet vodu v krajině. Ministr zmínil například stavbu poldrů nebo drobných nádrží. Čerpat peníze z programu podle něj můžou povodí, Lesy ČR, ale i obce.

Turnovské muzeum chystá výstavu zakladateli CHKO Český ráj

Lékaři, fotografovi, mineralogovi a sběrateli Jiřímu Šolcovi věnuje muzeum v Turnově speciální výstavu. Výstava trvající do konce června se koná šedesát let od založení první chráněné krajinné oblasti v tehdejší Československu, což byla CHKO Český ráj. Právě turnovský lékař se o její vyhlášení v roce 1955 nejvíce zasloužil, letos uplyne čtyři-

ačtyřicet let od jeho smrti. ČTK to řekl kurátor výstavy Tomáš Řídkošil. Za jedinečnou považuje zejména jeho sbírku minerálů, jimž se Šolc věnoval přes čtyřicet let. V Šolcově sbírce jsou nerosty nejen z regionu, ale třeba i z Islandu, USA a Jugoslávie. K řadě minerálů se dostal díky své profesi obvodního lékaře, kdy jezdil za pacienty po celém regionu. Za jedinečnou považuje kurátor i Šolcův fotoarchiv čítající zhruba 5 000 položek. Fotografie dokládají život a památky v Českém ráji až do sedmdesátých let 20. století. Muzeum lékařův archiv postupně digitalizuje. Šolc byl aktivním člověkem. Byl členem sdružení turnovských fotografů, Klubu československých turistů, Muzejního spolku a předsedou rady Muzea Českého ráje. Výstava vznikla díky spolupráci s příbuznými Jiřího Šolce.

Od 1. dubna zákazníci poznají, z jakého chovu je maso

Jestli je maso z českého chovu, poznají zákazníci už od 1. dubna. Podniky totiž nově musejí uvádět zemi původu u vepřového, drůbežního, skopového a koziho masa. Nařízení Evropské unie se dotkne zhruba sedmi tisíc českých podniků. Pro ně to ale znamená i další investice do tisku etiket. Co si dávají do nákupního košíku, zajímá české zákaznický čím dál víc. Složení a původ potravin zjišťují hlavně u zeleniny, ovoce a masa.

Vědci mapují úhyny včelstev, aby mohli včelařům lépe poradit

Úhyny včelstev a jejich příčiny mapují vědci z Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, kteří se zapojili do mezinárodního průzkumu COLOSS. Odborníci pak díky tomu budou moci včelařům poradit, jak mohou lépe chránit včelstva před záhubou. „I letos se tuzemští včelaři potýkají s masivními úhyny. Cílem je sledovat i rizikové faktory, které mohou mít na úhyn včelstev vliv,“ uvedl biochemik a včelař Danihlík. Mezinárodní projekt byl zahájen v roce 2007 a Česká republika se do něj zapojila poprvé loni.

Na Šumavě se vyskytuje vlk, první důkaz ukázala fotopast

Ekologové mají pravděpodobně první důkaz o výskytu vlka na Šumavě. Dospělého dobře stavěného divokého vlka, asi samce, vyfotili pomocí fotopasti na pravém břehu Lipna nedaleko obce Loučovice. V této lokalitě už dříve zaznamenali také rysa ostrovida a losa evropského. Odborníci si myslí, že se jedná o samotného migrujícího jedince. Populace vlka v česko-sasko-polském pohraničí postupně narůstá a vlk se začíná šířit do střední i západní Evropy. Podle organizace se šelma vrací se do míst, kam vždy patřila a kde má v přírodě své místo.

Ptačí park u Josefova láká stále více ptáků, zjištěno bylo 154 druhů

Ptačí park Josefovské louky, který spravuje Česká společnost ornitologická (ČSO) u Josefova na Náchodsku, láká stále více druhů ptáků. Letos na jaře se podařilo zjistit 154 druhů, v roce 2008 to bylo 143 druhů. Park o rozloze

76 hektarů umožňuje návrat mokřadních ptáků na dříve zaplavované louky v nivě Metuje a současně zpřístupňuje celé území veřejnosti. Jeho páteří je sto let starý závlahový systém, který ČSO opravila a který nyní umožňuje regulaci výšky spodní vody na okolních loukách.

Do chráněných lokalit v Praze se v květnu vrátí stáda ovcí a koz

Do zvláště chráněných přírodních lokalit v Praze se v průběhu května vrátí stáda ovcí a koz. Pasáčka se stádem budou moci lidé v létě spatřit třeba na svazích Šárky, v Podbabských a Sedleckých skalách, Slavičím údolí, v Radotínských skalách a na Vidouli. Pastva má v metropoli dlouholetou tradici. Těžko dostupné louky podle historických dokumentů spásala domácí zvířata už v 19. století.

Posledního samce bílého nosorožce hlídají v Keni ozbrojenci

Poslední samec severního bílého nosorožce na světě žije v keňské rezervaci Ol Pejeta pod trvalým ozbrojeným dohledem. Rangeři ho hlídají před pytláky 24 hodin denně, stejně jako jeho dvě družky. Trojice sem byla v prosinci 2009 převezena ze ZOO ve Dvoře Králové nad Labem. Fotografie samce a jeho strážců nyní obletěla sociální sítě, píše britský list *The Independent*. Kromě samce jménem Sudán a dvou samic, Nájín a její dcery Fatu, žijí na světě už jen další dvě samice severního bílého nosorožce, jedna ve Dvoře Králové a druhá v americkém San Diegu. Ta rovněž patří ZOO ve Dvoře Králové.

Ochránci ze stanice Pavlov vracejí do přírody desítky netopýrů

Ochránci přírody vracejí do přírody netopýry, kteří strávili zimní spánek v náhradních boxech záchranné stanice Pavlov, protože přišli o původní úkryt. Polovina ze zhruba šedesáti netopýrů se vrátila do vsi Mírovka u Havlíčkova Brodu. Kolonii netopýrů rezavých tam koncem minulého roku lidé našli při přestavbě bývalé školy ve starém okně. Zbývající netopýři budou vypuštěni v Jihlavě, řekl ředitel stanice Zbyšek Karafiát. V Česku žije šestadvacet druhů netopýrů, všechny jsou chráněny, uvedl ředitel. „Jeden netopýr dokáže za sezónu spořádat až 60 000 komárů,“ podotkl.

Hlídky v Beskydech v únoru zaznamenaly devět rysů a tři vlky

Vlčí hlídky v Beskydech v únoru zaznamenaly devět rysů a tři vlky. Stopy medvěda nenašly. V horách šelmy už pojeđenácté stopovalo osm desítek dobrovolníků. ČTK to řekla Karolína Šulová z Agentury ochrany přírody a krajiny, která akci organizovala společně s Chráněnou krajinnou oblastí (CHKO) Beskydy. Beskydské šelmy jsou podle Šulové velmi zranitelné. Ačkoliv rysově a medvědi žijí v Beskydech od sedmdesátých let minulého století a vlci od roku 1994, nikdy se jim nepodařilo vytvořit trvale prosperující populace. „Náhlá a trvalá zmizení pravidelně pozorovaných jedinců z míst, kde se předtím trvale vyskytovali, svědčí o tom, že i v současné době představuje největší hrozbu pro rysa, vlka a medvěda pytláctví,“ řekla. „Jejich

budoucnost ve zdejší regionu proto podle ochránců přírody závisí na respektování ochrany jednotlivých zvířat ze strany myslivců, na důsledné ochraně beskydské přírody a na zachování migračních tras velkých savců mezi Beskydami a slovenskou a polskou částí Karpat," uvedla Dana Bartošová z CHKO Beskydy.

Čápi se vracejí na hnízda, přilet mohou monitorovat dobrovolníci

Čápi bílí se v těchto dnech hromadně vracejí ze zimovišť na svá hnízda. První letošní čáp byl hlášen 27. února z Dubného u Českých Budějovic, další od té doby zaplnili už 121 hnízd. Přilet ptáků mohou opět monitorovat dobrovolníci. ČTK to sdělila Česká společnost ornitologická. Čápů bílých bylo loni v Česku napočítáno 800 párů, na konci hnízdní sezóny se v tuzemsku vyskytovalo přes 3 000 čápů bílých.

Čápi jsou ohroženi ničením hnízd, dráty a sloupy vysokého napětí i počasím. Podle ornitologů čápi bílí postupně opouštějí úrodné nížiny a stěhují se výše do hor, což jim usnadňuje i změna klimatu. Naopak černí čápi se z dříve plachých lesních ptáků, které bylo těžké jen zahlédnout, stávají stále běžnějšími a lidé se s nimi nezdědky setkají i na potoce uprostřed vesnice.

Stádo milovických divokých koní je kompletní

Stádo divokých koní vypuštěných nedávno do bývalého vojenského prostoru u Milovic na Nymbursku je kompletní a může se začít rozmnožovat. Ke čtrnácti klisnám přibyl hřebec pocházející z chovu ve Skotsku. Úkolem divokých koní je spásat agresivní trávu a přispět tak k záchraně ohrožených motýlů a mizejících stepních společenstev.

Ostravská ZOO otevřela moderní Pavilon evoluce

Ostravská zoologická zahrada otevřela nový Pavilon evoluce. Moderní expozice zatím poskytla zázemí pro celkem 194 zvířat dvaadvaceti druhů. Největším lákadlem pro návštěvníky zřejmě budou šimpanzi a také vzácní kočkodani Dianini, jimž ve volné přírodě hrozí vyhubení. Podle ošetřovatelů si primáti, kteří se do pavilonu stěhovali několik měsíců před jeho otevřením, na nové prostředí zcela bez problémů zvykli. Podle ředitele ZOO Petra Čolase jsou součástí Pavilonu evoluce kromě prostorných venkovních a vnitřních prostor pro primáty také tři velké nádrže s nejrůznějšími rybami, nechybí ani voliéra pro ptáky a spousta menších doplňkových terárií pro ostatní zvířata.

ZOO Dvůr Králové otevřela areál safari a chystá safari se lvů

Zoologická zahrada ve Dvoře Králové nad Labem otevřením areálu Africké safari Josefa Vágnera, kterým se projíždí v autech či safaribusech, zahájila hlavní letní sezónu. Největší atrakcí bude na přelomu června a července otevření lvího safari se smečkou devíti lvů. Na trase po safari je k vidění na 150 velkých kopytníků, například antilopy, zebry či pakoně. Při průjezdu areálem mohou lidé vidět v chovném zařízení pro gepardy samici s pěti mláďaty. Lidé budou při-

mo mezi šelmami projíždět auty nebo speciálně upraveným vozem ZOO po zhruba 500 metrů dlouhé silnici. Lví výběh budou moci pozorovat zvenčí i pěší návštěvníci ZOO.

Ornitologové v Přerově otevřeli výstavu o migraci ptáků

Název *Táhni, ...ale vrať se!* nese výstava o migraci ptáků, kterou otevřela Ornitologická stanice Muzea Komenského v Přerově. Návštěvníkům vysvětluje otázky velkého stěhování ptactva na podzim a na jaře. Seznámí je i s tím, který z nich táhne nejdále nebo co je na cestách čeká. Jde o sezónní výstavu, otevřena bude do konce října.

Táborská ZOO obnoví pod novým majitelem provoz 30. června

Táborská zoologická zahrada obnoví provoz 30. června. Nový majitel komplexu Evžen Korec uvedl, že se primárně pokusí zajistit kolaudaci nelegálních staveb v areálu. Zadlužená ZOO loni skončila v insolvenci a věřitelé nyní souhlasili s jejím prodejem za 16,2 milionu korun. Nový vlastník hodlá nabídnout bývalému majiteli Liboru Hrubému funkci poradce zoologické zahrady. Tu bude vlastnit nově založený subjekt, jehož ředitelem se stane Korec. „Rád bych, aby se z této zoologické zahrady stala největší a nejatraktivnější ZOO v Jihočeském kraji," řekl Korec.

V pražské ZOO se narodily tři komby ušaté, vypadají jako lesní skřítkci

Osazenstvo pavilonu Afriky v pražské ZOO bylo rozšířeno o tři nově narozené komby ušaté. Podle zástupců zahrady, kteří o narození mláďat ČTK informovali, tyto poloopice vypadají trochu jako lesní skřítkci. Živí se hmyzem, ovocem, semeny, květinami nebo pavouky. Komby žijí v malých rodinných skupinkách a pražská zoologická zahrada je chová od roku 1996. Den prospí a teprve se soumrakem se vydávají pátrat po potravě. Díky velkým boltcům, které si ve spánku skládají k hlavě, komby zachytí každé šustnutí.

ZOO Brno bude mít v Indonésii záchranou stanici pro mořské želvy

Brněnská zoologická zahrada zahájila v březnu provoz záchrané stanice mořských želv na ostrově Nusa Penida v Indonésii. Na projektu pracuje devět let a teprve nyní pro toto zařízení získala povolení tamních úřadů. Jeho cílem bude pomáhat želvám zabaveným pašerákům. Po ošetření a vyléčení z jejich zranění je budou pracovníci stanice pouštět zpět do moře.

VZPOMÍNKA

Josef Vágner

6. května uplynulo patnáct let od úmrtí legendárního zakladatele a ředitele ZOO Dvůr Králové, lesníka, přírodovědce a cestovatele Ing. Josefa Vágnera, CSc.

Africké expedice Josefa Vágnera na přelomu šedesátých a sedmdesátých let ohromily celý svět. Uskutečnil jich v letech 1967-1976 sedm velkých a dvě malé. V šestapadesáti loveckých táborech odchytil přes 3 000 zvířat a do ZOO jich přepravil přes 2 000. Transпорty zajímaly odborníky i veřejnost, protože do té doby se nikomu nepodařilo něco podobného zrealizovat. Počáteční obavy, že mnoho zvířat při přepravě po moři uhynie, se nepotvrdily. Josef Vágner se tak stal uznávaným odborníkem na odchyt a transport velkých afrických zvířat. Z druhů, které Josef Vágner z Afriky dovezl, se v ZOO Dvůr Králové narodilo již více než 5 200 zvířat, jejichž potomci představují významnou genofundovou základnu svých druhů v celosvětovém měřítku. V současné době je ZOO Dvůr Králové stále vyhlášena unikátními odchovy afrických zvířat, především kopytníků. A sen Josefa Vágnera se naplnil i jinak, zoologická zahrada vrací zvířata zpět do Afriky a pomáhá tak k zachování ohrožených druhů.

Expozice *Veliké africké expedice Josefa Vágnera* vznikla ve spolupráci ZOO s Nadací Josefa a Zdeny Vágnerových. Řada exponátů pochází přímo z dědictví Josefa Vágnera. Na ztvárnění expozice se podíleli zaměstnanci ZOO a výtvarnice Jitka Mašíňová. Expozice byla slavnostně otevřena v sobotu 25. 5. 2003.

Josef Vágner se narodil ve Ždírnici nedaleko Hostinného. Zájem o přírodu ho přivedl na střední lesnickou školu do Trutnova, kde v roce 1951 maturoval a odešel do lesního provozu. V roce 1961 ukončil pražskou lesnickou fakultu, v roce 1965 Institut tropického a subtropického lesnictví. Nabytých znalostí využil při celkem devíti cestách do Afriky a do Indie, kde lovil zvěř pro zoologické zahrady. V roce 1974 obhájil titul CSc. Mezitím začal uskutečňovat

vlastní projekt Safari v zoologické zahradě ve Dvoře Králové nad Labem, jejímž ředitelem byl v letech 1965-1983. Zde také založil stálou expozici obrazů Mistra Zdeňka Buriana. O svých cestách napsal mezinárodně uznávaný zoolog více než pětadvacet knih, z nichž většina byla přeložena do cizích jazyků. Kromě toho publikoval četné články a účastnil se televizních besed. Výsledky jeho práce byly mnohokrát i mezinárodně oceněny.

Ing. Josef Vágner, CSc.

ARCHEOLOGIE

Čeští vědci sestavují mapu poničených památek Mosulu

Čeští vědci sestavují interaktivní počítačovou mapu, která dokumentuje destrukci iráckého Mosulu radikály z organizace Islámský stát (IS). Trojice odborníků shromažďuje všechna dostupná data, která by v budoucnu mohla pomoci při obnově historického města. Projekt *Ohrožená architektura města Mosul* spojil členy České archeologické mise v severním Iráku: archeology Karla Nováčka a Lenku Strakovou ze Západočeské univerzity v Plzni a pražského arabistu a historika Miroslava Melčáka. Zkáze podle projektu neuniklo čtyřiatřicet sakrálních staveb, devětadvacet islámských mešit, škol a hrobek a pět křesťanských kostelů a klášterů. Kromě toho byly zničeny také dvě civilní budovy, palác a nemocnice z doby Osmanské říše.

V Mikulčicích skončila oprava expozice o Velké Moravě

V Mikulčicích na Hodonínsku skončila rekonstrukce expozice o historii tamního hradiště Valy, které bylo jedním z hlavních center Velké Moravy. Součástí nového komplexu je i nová třicetimetrová rozhledna. Rekonstrukce pavilonu přišla na 30 milionů korun. Hlavním investorem byl Jihomoravský kraj, přičemž většinu prací uhradila EU. Dosud areál navštívilo zhruba 20 000 turistů ročně. Správa památníku předpokládá, že se jejich počet zdvojnásobí. Valy mohly být podle archeologů bájným hlavním velkomoravským městem Veligradem, které se dosud nepodařilo objevit. ČR zvažuje návrh na zápis tohoto areálu mezi světové památky UNESCO. Návrh podala už dvakrát, ale vždy jej stáhla, protože nebyl podle vědců dostatečně propracovaný.

Unikátní atlas představuje archeologii od pravěku po 20. století

Představit archeologické památky nejen z pohledu historie, ale jako součást dnešní krajiny chce nově vydaný *Archeologický atlas Čech*. Širokou veřejnost i odborníky zavede do lokalit pomocí moderních technologií, jako jsou QR kódy, mapy se souřadnicemi nebo laserové letecké snímky. Průvodce po 105 archeologických místech na území Čech ukazuje vybrané památky z období pravěku a nově až po 20. století. Unikátní knihu vydal Archeologický ústav Akademie věd ČR.

Rada míst ukazuje také středověká sídla v různých podobách, ať už jde o vesnice, tvrze, hrady a zaniklá města, jako například středověkou vesnici Svídna na katastru

Drnek u Kladna. Autoři provázali knihu s webem, kde jsou další zajímavosti, které se do tištěné podoby nevešly. Autoři chystají také anglickou verzi stránek, má se spustit v polovině roku.

Přerovská archeologická lokalita je kulturní památkou

Přerovská lokalita zvaná Na Marku, kde archeologové odkryli unikátní nálezy spjaté s osobností Jana Amose Komenského, se stala kulturní památkou. Na návrh zástupců Muzea Komenského ji do seznamu památek zařadilo ministerstvo kultury. V lokalitě archeologové objevili bratrský sbor z 16. století

DOPRAVA

Přeprava zboží po železnici loni výrazně vzrostla

Nákladní dopravci mají za sebou relativně úspěšný rok. Podle statistik ministerstva dopravy se loni zvýšil objem zboží na silnicích i kolejích. Mnout ruce si mohou zejména železniční dopravci, neboť ve svých vagonch přepravili 91 milionů tun zboží. To je nejvíce od roku 2008, kdy vypukla ekonomická krize. Meziročně jde o osmiprocentní nárůst. Zároveň narostla přepravní vzdálenost.

Zatím není jasné, do jaké míry se dařilo státnímu dopravci ČD Cargo a jak si vedli soukromí přepravci. Jejich podíl na trhu však zřejmě stále roste. Pokud jde o silniční nákladní dopravu, nemluví statistiky tak jednoznačně. Nákladní vozy s českou značkou převezly meziročně o desetinu více, celkem 386 milionů tun. Výkony v tunokilometrech, kam se započítává i ujetá vzdálenost, však zůstaly zhruba stejné. Mezinárodní doprava dokonce v tomto ukazateli poklesla. Znamená to, že české kamiony nenajezdily tolik kilometrů.

„Stále citelně vnímáme úbytek přeprav do Ruska, což se mohlo ve statistikách projevit,“ komentoval to mluvčí sdružení dopravců Česmad Bohemia Martin Felix. I proto zřejmě nerostly tržby v odvětví tak rychle jako objemy zboží. Podle předběžných údajů Statistického úřadu se tržby v dopravě loni zvedly o čtyři procenta na 570 miliard korun.

7. 4. 2015, *E15*, str. 5 – Byznys,
zaslal Ing. Jiří Zajíček

Manažer od pána boha: ŘSDr. Dan Ťok

Chcete se něco dozvědět o tom, jak lze stát řídit jako firmu? Navštivte ministerstvo dopravy, budete překvapeni a nebudete chápat.

Nejdřív krátká personální rekapitulace: Ministr dopravy za hnutí ANO Antonín Prachař loni Jana Kroupu, šéfa pražského závodu Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD), vyhodil. Nový ministr dopravy za hnutí ANO Dan Ťok stejného Kroupu vzal zpátky a povýšil jej na generálního ředitele ŘSD.

Prachař z ANO loni vyrazil i Jakuba Kopřivu, šéfa ministerských právníků. Ťok z ANO Kopřivu do původní pozice vrátil a teď z něj v rámci inovované organizační struktury dokonce udělal náměstka.

Karla Šlechtová, ministryně pro místní rozvoj za hnutí ANO, na adresu svého odcházejícího náměstka Ondřeje Votruby v březnu prohlásila, že kdyby nerezignoval, vymetla by s ním dveře, protože odváděl špatnou práci.

Ovšem její vládní kolega Ťok, reprezentující stejné politické hnutí, Votrubu obratem vzal do svého resortu. Udělal z něj také náměstka a svěřil mu dokonce ten nejnáročnější úkol, s nímž jako nováček nemá sebemenší zkušenosti: vyřešit fatální průšvihy kolem elektronického mýtného systému, kde už vážně hrozí, že stát po roce 2016 přijde o miliardy korun...

Jaký problém?

Vítejte v zemi, kde se stát řídí jako firma. Pokud vám něco z toho připadá jako magořina, nepropadejte panice a zkratkovitým soudům. Lidé, kteří tyto rošády organizují, jsou hvězdy českého podnikatelského a manažerského nebe. Vědí lépe než my, prostí laici, proč to tak musí být. Možná proto, aby si znejistili státní úředníci daleko více vážili svých teplých místechek a dokázali se v nových podmínkách vyburcovat k maximálním pracovním výkonům.

Zdá se, že všemi mastmi mazaný Dan Ťok, expert na dopravní stavitelství, někdejší dlouholetý šéf firmy Skanska, svou sofistikovanou strategii řízení využívá i jinde. Tak třeba když loni v prosinci prohlásil, že mýto není takový problém, jaký se z něj dělá. A také, že se s tímto subtilním problémem dokáže vypořádat i bez drahého projektového manažera.

V lednu sestavil na ministerstvu „lowcostový“ projektový tým, do něhož sezval několik „odborníků“ z řad úředníků i zvenčí, přičemž mnozí z nich o mýtu neměli ani páru. Podle jakých kritérií byli vyhledáni, nikdo netuší, někteří ani nedostali žádnou smlouvu.

Zhruba v polovině února tento tým přestal pracovat, dva jeho členové rezignovali a místo něj se začal potichu sestavovat projektový tým č. 2, aniž by ten první byl už nějak oficiálně zrušen.

A to vše pod tichým patronátem šéfa hnutí ANO Andreje Babiše, který se na to už asi nemohl dívat a na pomoc Ťokovi vyslal svého krajana, bývalého obchodníka s umělými hnojivy z předlistopadového slovenského Petrimexu a souseda od Průhonic Milana Rusnáka.

Ovšem ani tento tým, který měl vést Rusnákův bývalý podřízený z telekomunikační firmy GTS Zdeněk Rathauský a jenž má až nápadně vysokou provázanost s lidmi, kteří u Babiše na financích řeší citlivou problematiku elektronické evidence tržeb, dlouho nevydržel.

Rathauský totiž v minulých dnech překvapivě funkci složil (aniž by k ní měl jakékoliv oficiální pověření). Prý necítí podporu od ministerských úředníků, že je třeba s mýtným průšvihem doopravdy začít něco dělat. Už se tedy hovoří o tom, že bude sestaven projektový tým č. 3 s „mýtným analfabetem“ Votrubou v čele. Příznacné je, že účast v něm už odmítli experti z ČVUT.

Návrat do bodu nula

Mezitím supermanažer Ťok poslal do vlády patnáctistránkový koncept mýta po roce 2016, který se opírá o několik tvrzení, ovšem neobsahuje žádné právní, ekonomické, technické či obchodní analýzy a variantní řešení s kalkulací nákladů a výnosů. Jde o to, co dál s celým výběrem mýta a co dál s technologií za zhruba šest miliard korun, kterou teď spravuje rakouská firma Kapsch a u níž hrozí, že nakonec skončí v kovošrotu.

Byť to v nějaké skutečné firmě, každý její majitel by takovou „koncept“ hodil autorovi na hlavu a ukázal mu dveře. Vláda se ale nakonec nad Ťokem slitovala. Není bez zajímavosti, že asi tři hodiny před prvním jednáním kabinetu bylo k tomuto konceptu po asi půlroční pauze svoláno jednání meziresortního Řídicího výboru pro mýto. Bylo ale dopředu jasné, že výbor už na výsledné podobě materiálu nemá šanci cokoliv změnit. Vypadá to tak, že si Ťok z jeho členů dělá blázny. Kromě jiného se v jeho mýtném pseudokonceptu píše, že ministerský projektový tým byl „posílen“, což ve světle aktuálních informací vyznívá jako černý humor. A také je tam napsáno, že bude třeba najít „technicko-organizačního poradce“. To je ale pouze kamafláž pro onoho původního „drahého“ projektového manažera, o kterém v prosinci Ťok prohlásil, že jej vůbec nepotřebuje.

Kolik dalších úskoků a veletočů nám tento manažer, aspirující už na titul ŘSDr., ještě předvede, abychom jeho genialitu dokázali docenit a pochopit právě důvody zdánlivě nesmyslných řídicích procesů? Jisté je, že tato firma – Česká republika s. r. o. – už toho mnoho nevydrží.

17. 4. 2015, *Dotyk* – Jiří Pšenička

<http://www.dotyk.cz/16-2015/>

22_manazer-od-panaboha-rsdr-dan-tok

Krnáčová: Praha neuvažuje o prodloužení metra A na letiště

Praha neuvažuje o prodloužení metra A z Motola na Letiště Václava Havla. Bude usilovat o výstavbu železničního spojení. Novinářům to při prohlídce nových stanic metra, které nyní končí u nemocnice v Motole, řekla primátorka Adriana Krnáčová (za ANO). Město podle ní bude s ministerstvem dopravy hledat možnosti financování. Prodloužení metra A ze stanice Dejvická do Motola vyjde na zhruba 20 miliard korun. V otázce, zda postavit další stanice metra

na letiště, nebo usilovat o výstavbu železnice, nebyly politické strany před loňskými komunálními volbami jednotné. Sama Krnáčová, tehdy kandidátka na primátorku, se přiklání k prodloužení metra. To by ale Prahu vyšlo na desítky miliard.

Začala stavba poslední plavební komory na Vltavě na jihu Čech

Ředitelství vodních cest ČR zahájilo stavbu poslední chybějící plavební komory na jihočeské Vltavě v Hněvkovicích u Týna nad Vltavou. V létě příštího roku se po deseti letech práce propojí Orlická přehradní nádrž s Českými Budějovicemi a bude možné nerušeně plout po 98 kilometrech dlouhé vodní cestě, uvedl ředitel Ředitelství vodních cest ČR Lubomír Fojtů. „Propojení Českých Budějovic s Orlickou přehradní nádrží vodní cestou bylo snem mnoha fandů lodí poté, co definitivně utichla v polovině minulého století tradiční voroplavba. V roce 2006 začaly práce na nové vodní cestě v Českých Budějovicích a dnes nám zbývá dokončit posledních chybějících pět kilometrů,“ uvedl ředitel.

V létě 2016 se tak otevře pro rekreační plavbu malých člunů, jachet, hausbótů i osobních lodí brázdících vody Orlické přehrady dalších 33 kilometrů nové vodní cesty. Na 98 kilometrech od přehradní hráze Orlík až do centra Českých Budějovic tak turisté budou moci navštívit mnoho atraktivních míst, od zámku Hluboká až po romantický údolí řeky.

V létě 2016 se tak otevře pro rekreační plavbu malých člunů, jachet, hausbótů i osobních lodí brázdících vody Orlické přehrady dalších 33 kilometrů nové vodní cesty. Na 98 kilometrech od přehradní hráze Orlík až do centra Českých Budějovic tak turisté budou moci navštívit mnoho atraktivních míst, od zámku Hluboká až po romantický údolí řeky.

Doprava plánuje utratit miliardy za inteligentní dopravní systémy

Čidla a družicové systémy by měly do budoucna zvýšit bezpečnost dopravy, umět předpovídat sesuvy půdy nebo prudké zhoršení počasí. Předpokládá to akční plán rozvoje inteligentních dopravních systémů, který schválila vláda. Do technologií bude podle materiálu potřeba do roku 2020 investovat 17,5 miliardy korun ze státního rozpočtu a dalších 4,5 miliardy Kč by měly přispět kraje a města. Systémy, jako jsou chytré dopravní značky a telematické informační tabule, které umí usměrňovat provoz, už na několika místech v Česku jsou.

Stavbaři začali budovat další dva úseky dálnice D3

Stavbaři začali budovat další dva úseky dálnice D3 v Jihočeském kraji. Mezi Veselím nad Lužnicí a Bošilcem přibude více než pět kilometrů dálnice a mezi Borkem a Úsilným přes tři kilometry. První úsek bude stát 635 milionů korun, druhý 718 milionů korun. Postaví je stavební firmy Strabag a Eurovia. Kvůli sporům ve výběrovém řízení se stavby zdržely o více než rok a půl. Dálnice D3 má spojit Prahu, Tábor a České Budějovice a z Třebonína pokračovat jako rychlostní silnice k rakouským hranicím. Výstavbu D3 provázely od roku 1987 střídavá podpora politiků, nedostatek peněz, spory o její trasu i liknavý výkup pozemků.

Sokolská župa rakouská
1010 Wien, Drachengasse 35
www.sokol-wien.com
E-mail: sokol@sokol-wien.at
Starosta:
Dr. Thomas FREY-MATERNA
E-mail: materna@aon.at
Čestný starosta:
Dipl. Ing. Jiří NOVÁČEK
E-mail: novacek.wien@aon.at
Tel./fax: ++43 1 604 87 04

Sokol informuje
Jako tělovýchovný spolek s dlouholetou tradicí Vám Sokol nabízí sportovní hodiny vedené školenými vedoucími s velkou praktickou zkušeností.

Přijďte se podívat,
srdečně Vás zveme!

Náčelnictvo a cvičitelé
Sokolské župy rakouské

Informace:
s. Marie **PÍBILOVÁ**, tel. 330 97 87
s. Irena **FLORIÁNOVÁ**,
tel. 0650/90 194 90
Sokolský adresář:
www.sokol-wien.com

Česká obec sokolská
Tyršův dům – Újezd 450,
118 01 Praha 1
Tel.: ++420 257 007 111
Fax: ++420 257 320 580
www.sokol.eu

Sokol Vídeň XX
Helena Rybáková
tel. 01/332 46 10

Cvičení rodičů s dětmi

Cvičíme
každý pátek
16:00 – 17:00

Bližší informace:
Mag. I. MÜHLBERGEROVÁ
tel.: 480 49 14

Župní družstvo volejbalu (vedoucí odboru Anton Florián, tel. 01/586 86 86)
23, Anton-Baumgartner-Strasse – kulatá hala Alt-Erlaa

Čtvrtek	19:30 – 21:00	odbíjená (muži)
---------	---------------	-----------------

Župní trénink ve stolním tenise (info: Pavel Vlček, tel. 0680 3107573)
17, Steirnergasse 7 – sokolovna

Středa	19:00 – 21:00	stolní tenis
--------	---------------	--------------

Župní zdravotní cvičení
17, Steirnergasse 7 – sokolovna

Úterý	16:00 – 17:30	ženy a muži
-------	---------------	-------------

Sokol Vídeň I/V
3, Sebastianplatz 3 – tělocvična školy Komenský

Úterý	19:30 –	rekreační volejbal
-------	---------	--------------------

Sokol Vídeň II/XX/XXI (Info: Věra Mottlová, tel./fax: 01/2728326 od 10:00)
21, Roda-Roda-Gasse 7 (Info: karl.brousek@bmukk.gv.at)

Úterý	18:00 – 21:00	míčové hry (ženy + muži)
-------	---------------	--------------------------

Sokol Vídeň III/XI
Info (volejbal): N. Stěrbová, tel. 0650/967 80 80, e-mail: K.Sterba@gmx.at
3, Sebastianplatz 3 – tělocvična školy Komenský

Čtvrtek	19:00 – 21:00	gymnastika (ženy a muži)
---------	---------------	--------------------------

Sokol Vídeň X
Každou první středu v měsíci seniorské odpoledne od 15:00. Hosté vítáni.
Info: Werner Kallin, tel. 0699/19 68 20 53, e-mail: sokol-10@chello.at
10, Angeligasse 21 – sokolovna (tel. a záznamník: 01/600 20 20)

Úterý	18:00 – 19:00	showdance Sokol X
	19:00 – 20:00	aerobic Sokol X
	20:00 – 22:00	fotbal Sokol X
Středa	19:00 – 21:00	Volejbal Sokol III
Čtvrtek	09:00 – 10:30	jóga Sokol X
Pátek	15:30 – 19:00	SVS (dorostenci, Sokol V U-17)
	19:00 – 21:00	SVS (Sokol V)

Sokolská jednota Tyrš XII/XV
Info: jar.hovorka@gmx.at, tel. 0699/12 68 12 46
Jednota cvičí v sokolovně 10, Angeligasse 21.

Pondělí	19:30 – 21:00	míčové hry (muži)
Čtvrtek	16:30 – 17:20	rodiče s dětmi a předškolní děti
	17:30 – 18:45	základní sport. gymnastika (žactvo 6-14 let)
	19:30 – 20:30	kondiční a posilovací cvičení na hudbu (ženy + muži)

Sokol Vídeň XVI/XVIII
17, Steirnergasse 7 – sokolovna

Úterý	18:00 – 19:30	aerobik – ženy
Čtvrtek	16:30 – 18:00	florbal žactvo
	19:30 – 21:00	cvičení žen
	16:00 – 17:00	cvičení rodičů s dětmi
Pátek	17:15 – 18:30	cvičení žactva
	20:00 – 22:00	cvičení mužů

Úspěšný turnaj ve stolním tenisu

V sobotu 18. dubna se v tělocvičně Steinergerasse konal tradiční župní turnaj ve stolním tenisu. Začátek byl určen na 11 hodinu (žáci, dorost, ženy) a 13 hodinu (muži).

Příprava tohoto sportovního podniku je velmi náročná, zvláště když se většina hráčů hlásí k účasti až těsně před turnajem, a nikoli, jak bylo cvičitelským sborem určeno, do 15. dubna. Vedoucí turnaje br. Standa Štěrba sice pomocí počítače situaci bravurně zvládl, nicméně se tím ale posunuly začátky všech zápasů.

Letos se přihlásilo velké množství hrajících, což svědčí o zájmu o tuto tradiční sportovní disciplínu. V kategorii žen hrálo devět účastnic ve dvou skupinách, v kategorii žákyň tři, žáků pět a dorostu tři. Při společném nástupu pozdravil br. Standa přítomné, popřál mnoho úspěchů a vysvětlil princip bodování. Jako rozhodčí fungovali zkušení bratři a sestry.

Po urputných bojích a obdivuhodných výkonech zvítězila u žen Daniela Frey-Maternová (XII-XV), druhá byla Christine Floriánová (XII-XV) a třetí místo obsadila Monika Kostohryzová (XVI-XVIII).

Pořadí vítězů u žákyň: 1. Aniela Cettl, 2. Lara Englmayr, 3. Selina Nemutlu. U žáků zvítězil Lukas Florián (XII-XV), druhé místo obsadil Oliver Hieke a třetí byl Tobias Bartek (XVI-XVIII).

Prvním v kategorii dorostu se stal Martin Zeman, druhým Vítek Zeman a třetím Maximilian Thiel.

Všichni účastníci dostali od vedení cvičitelského sboru diplom a „sladkou cenu“ a výherci příslušné medaile. Tím byla první část turnaje uzavřena.

Po krátké přestávce nastoupili na parket společně muži, kteří měli předtím možnost se rozehrát. Muži, kterých letos nastoupilo 23 – mezi nimi bratři z Hodonína a z Českých Budějovic –, hráli ve dvou skupinách ve dvou kategoriích. V první kategorii (skupina A a B) se umístili na prvních třech místech Jiří Trnka (ČB), Ján Lorenc (XVI-XVIII) a Petr Líbal (XVI-XVIII). Druhá kategorie (skupina A a B) se stala záležitostí rodiny Zemanových – Vítko, Romana a Martina.

Zde se ukázal slibný vývoj mládí. Syn Vítek totiž porazil ve finále otce Romana. Mimochodem Roman Zeman se stal během průběhu turnaje členem sokolské jednoty XVI-XVIII. Vítězem a držitelem poháru, o nějž hrají pouze členové sokolských jednot, se stal Jiří Trnka ze Sokola České Budějovice.

K výborně organizovanému turnaji přispěli členové sekce stolního tenisu (br. Vlček) přípravou tělocvičny a sestry Štěrbová, Klouzalová a Foltinová v bohatě zásobeném bufetu (guláš, knedle, nápoje, káva, moučníky). Velký dík patří cvičitelskému sboru, ses. Frey Maternové a br. Štěrbovi za celkový zdar sobotního sportovního odpoledne.

NAZDAR!

-drob-

Rozhodčí

Žactvo a dorost s medailemi

Nejstarší účastníci

Šťastný držitel poháru Jiří Trnka

HISTORICKÉ OHLÉDNUTÍ

24. 5. 1925 byl na Malé Straně otevřen Tyršův dům jako sídlo České obce sokolské

Co předcházelo: Tyršův dům s Michnovým palácem se stal ve dvacátých letech minulého století důstojným a reprezentativním sídlem Československé obce sokolské. To, že se Michnův palác stal majetkem ČOS, ho zřejmě zachránilo od další devastace a případné asanace. Od roku 1767 patřil objekt Michnova paláce eráru – tedy rakouské armádě, která jej tehdy koupila za 23 000 zlatých. Krátce před vypuknutím první světové války předal erár Michnův palác městu. Léta přítomnosti vojska se na budově nechvalně podepsala. V roce 1917 bylo rozhodnuto, že budova bude odevzdána kulturním účelům. Mělo se z ní stát muzeum, moderní galerie nebo v ní mělo být umístěno ministerstvo zahraničí. V červenci 1918 se zřítíl krov nad velkým sálem a cesta od paláce k ruině tak byla dokonána. V roce 1922 zakoupila objekt ČOS a začala zde budovat své sídlo.

V sérii článků pro časopis *Sokol* (ročník 2004) popisuje tuto část historie Zdeněk Bartůněk takto: „...Budova vyhovovala ČOS z několika důvodů. Stála uprostřed zahrady na okraji města, ne příliš daleko od centra. Významná byla i její dostupnost městskou dopravou. Stála přímo u tramvajové linky. Zde však výhody končí. Budova je značně zchátralá. Rekonstrukce pečlivě hlídána památkovým úřadem. Vznikají značné problémy kolem povolení stavby, které jsou řešeny za účasti samotného primátora hl. m. Prahy JUDr. K. Baxy. Ulice Všešrdova má být prodloužena kolem zahradního průčelí Michnova paláce a ústít průchodem do dnešní ulice Hellichovy, dříve Novodvorské. Tomuto nařízení se ČOS pochopitelně brání. Po mnohých jednáních dosáhne odstranění požadavku. Spory s památkovým úřadem jsou však vedeny po celou dobu stavby. O ohradní zeď při ulici na Újezdě, která má být zbourána, o renesanční schodiště v Michnově paláci, které chtěl architekt Krásný přestavět, neboť mělo určité konstrukční vady. Zeď i schodiště nakonec zůstaly v původním tvaru. V různých časopisech se objevovaly kritiky, poukazující na nevhodnost objektu pro tělovýchovné účely. Přes všechny uvedené útrapy je však nakonec stavba zahájena.

... Na poradě všech sokolských sborů, konající se dne 18. října 1921, se rozhodlo vyhlásit veřejnou soutěž na ideové řešení budoucího Tyršova domu. Podkladem pro plány přestavby byl soupis požadavků ČOS. Soutěž probíhala od 1. 2. do 31. 5. 1922. Celkem bylo předloženo 23 návrhů. Jako vítězný označen návrh architekta Františka Krásného. V červenci téhož roku bylo rozhodnuto, aby F. Krásný dozíral na celou stavbu. Celková plocha reality Tyršova domu byla v té době 14 678 m². Z toho zastavěno starými budovami asi 2 500 m². Předpokládaná zastavěná plocha novými budovami také 2 500 m². Čas přestavby paláce, který se tolikrát stal ruinou, v moderní sportovní areál, nastal.“

Dne 6. října 1923 započala demolice starých objektů na ploše pozdějšího letního cvičiště. Stavba budoucího Tyršova domu je odstartována. Novostavby vznikají za severním křídlem kolmo k hlavnímu traktu Michnova paláce a jsou účelně propojovány s prostory staré budovy.

Velká pozornost je věnována stavbě tělocvičny, která má být tvořena dvěma sály oddělenými přepážkou tak, aby bylo možné cvičit v obou najednou. Nad tělocvičnou jsou plánovány prostory pro ubytování posluchačů cvičitelské školy (60 lůžek). V přílehlých místnostech vzniknou prostory pro zotavování, sprchy a umývárny. Pod sálem je projektován bazén o rozměrech 11 × 50 m se svažitým dnem a s hloubkou od 1,5 do 3,5 m. Ve spojovací budově mají vzniknout místnosti pro jídelny, studovny a přednáškový sál. Na místě zbouřaného vojenského objektu bude postaveno letní cvičiště o rozměrech 60 × 100 m. V projektu je plánován i letní bazén se sprchami a šatnami. Původní záměry jsou však v průběhu stavby korigovány především z důvodů finančních.

V době slavnostního položení základních kamenů na boční stěnu tělocvičny (28. 10. 1923) jsou finanční prostředky na stavbu Tyršova domu téměř vyčerpány. ČOS apeluje na členskou základnu výzvou v sokolském tisku „což příslovečná sokolská obětavost usnula“, aby znovu co nejvíce přispěla na nedokončenou stavbu. Nepříznivá zima roku 1923-24 způsobuje zdražení stavebních prací.

Koncem roku 1924 je přijat návrh na úpravu Sokolského domova a zřízení restaurace Stará zbrojnice. S přestavbou se začíná okamžitě. Akademický sochař Jaroslav Brůha se stává vítězem sochařské soutěže na vnější výzdobu tělocvičny. V již opraveném starém paláci je zřízeno několik bytů pro zaměstnance (strojíka, správce, domovníka).

Do zdi nového arkádového dvora je vsazena Tyršova pamětní deska, z kamene přivezeného z místa jeho tragického skonu v Oetzu. K otevření se připravuje Karáskova galerie, sbírka uměleckých předmětů, kterou věnoval ČOS a až do své smrti v roce 1951 spravoval spisovatel Jiří Karásek z Lvovic. 2. a 3. května 1925 se v Tyršově domě konala první schůze výboru ČOS vedená starostou dr. J. Scheinerem. Na tomto zasedání je stanoven program slavnostního otevření Tyršova domu, které je plánováno na 23. a 24. 5. 1925.

13. 5. 1925 Tyršův dům poprvé navštíví prezident republiky T. G. Masaryk. 17. 5. 1925 byla slavnostně otevřena Karáskova galerie. Jedinečná slovanská galerie rodinného původu vznikající již na konci 18. století, která se pyšní obsáhlým grafickým kabinetem. K obrazárně je připojena knihovna čítající 15 000 svazků.

První den slavnostního otevření Tyršova domu byl zahájen pracovním sjezdem československých a jihoslovenských žup a ukončen sokolským večerem v tělocvičně. Druhý den byli v muzejním sále přivítáni společníci a politici představitelé T. G. Masaryk, Edvard Beneš, Bohumil Baxa a další. Slavnostní nádvoří zaplnilo téměř 15 000 sokolů, kteří zhlédli předání Tyršova domu náčelníkovi ČOS Jindřichu Vaníčkovi. Projevy z balkonu nad vchodem do bazénu nebraly konce. V odpoledních hodinách patřil Tyršův dům veřejnosti, která s uspokojením mohla konstatovat, že je nejen úžasnou uměleckou a historickou památkou, ale i důstojným místem pro sídlo školy cvičitelské.

Zdroj: <http://www.sokol.eu/michnuv-palac-a-cos-E427>, redakčně zkráceno

S Holíkem se přišly rozloučit hokejové osobnosti i stovky fandů

Zhruba tisícovka lidí se přišla v Jihlavě rozloučit s hokejovou legendou Jaroslavem Holíkem, který zemřel 17. dubna po dlouhé nemoci ve věku 72 let. Ze svého amerického domova dorazil na pohřeb Holíkův syn Robert, dvojnásobný vítěz Stanleyova poháru. Dceru Andreu, někdejší vítězku wimbledonské juniorky, doprovázel manžel František Musil, bývalý hokejový reprezentant. „Když jsem byl kluk, tak byl mým vzorem. Když jsem jej poznal jako trenéra a přímého a upřímného člověka, tak jsem si na něm vážil, že nikdy nebyl samolibý,“ řekl bývalý reprezentační trenér Alois Hadamczik.

S Duklou získal Holík sedm titulů jako hráč a další čtyři jako trenér. Kromě slavného triumfu na pražském šampionátu v roce 1972 získal na mistrovství světa ještě dvě stříbrné a tři bronzové medaile a bronz z olympiády v Sapporu 1972. Za národní mužstvo odehrál v letech 1965-1973 celkem 142 zápasů a dal 57 gólů. V letech 1999-2003 byl hlavním koučem reprezentační dvacítky a jako dosud jediný ji dovedl ke zlatu na mistrovství světa, a to hned dvakrát po sobě (2000 a 2001).

Jaroslav Holík

Horolezec Jaroš získal Cenu Jiřího Gutha-Jarkovského za rok 2014

Horolezec Radek Jaroš získal za loňský rok Cenu Jiřího Gutha-Jarkovského, udělovanou Českým olympijským výborem za nejlepší sportovní výkon. Jaroš před rokem zdolal vrchol K2 a jako první Čech a patnáctý člověk na světě dosáhl vrcholu všech osmitisícovek bez kyslíku. O držitelce ceny letos poprvé rozhodli samotní sportovci. Hlasovala skoro stovka těch, kteří se zúčastnili letních olympijských her v Londýně 2012, zimních her v Soči 2014 a Světových her v Calii. V minulosti volil vítěze výkonný výbor ČOV.

Písni pro hokejisty Kabát představil připravované album

Skupina Kabát představila novou píseň *Brousíme nože* ze zatím bezejmenného připravovaného alba. Bigbítovou

skladbu skupina věnovala národnímu hokejovému týmu. Kabát je u hokejové reprezentace oblíbeným interpretem. Traduje se to od mistrovství světa v roce 1996 ve Vídni, kdy hokejisté v kabině po zisku titulu polili tehdejšího premiéra Václava Klause šampusem za zpěvu písně *Jak ti šlapou Kabáti*.

Skauti oslavili v Uherském Brodě 100 let své existence na Moravě

Skauti oslavili v Uherském Brodě 100 let své existence na Moravě. Oslavy se odehrály v Uherském Brodě právě proto, že tam vznikl první moravský oddíl skautů. Skauting je největší hnutí pro děti a mládež na světě – hlásí se k němu kolem 50 milionů dětí a mladých lidí ve 216 zemích. Oslavy zahájila páteční vernisáž věnovaná jubileu, která se konala v uherskobrodském muzeu. V sobotu byl odhalen pamětní kámen a zasazen jinan dvoulaločný u cyklostezky pod lesem Rubaniska, na místě, kde skauti před stoletím postavili svůj první srub. Oslavy moravských skautů navazují na sté celosvětové výročí skautingu v roce 2007 a na stejné české výročí připomenuté v roce 2012.

Sázení jinanu dvoulaločného na místě, kde skauti před stoletím postavili svůj první srub

Historik Švácha obdržel od MOV cenu Sport a umění

Český historik a teoretik umění a architektury Rostislav Švácha se stal držitelem ceny Mezinárodního olympijského výboru (MOV) Sport a umění. V sídle Českého olympijského výboru (ČOV) ji obdržel z rukou jeho předsedy Jiřího Kejvala. Švácha je autorem koncepce knihy *Naprejl!*, která se zabývá sportovní architekturou mezi lety 1567-2012. Představuje první dílo tohoto druhu z rukou českých historiků architektury, které se dívá na sport jako na důležitou lidskou aktivitu. Cenu Sport a umění uděluje MOV od roku 1985, přičemž pokaždé má soutěž jiné téma. Návrhy na ocenění podávají národní olympijské výbory.

Ako vymiera živá cirkev

Priemerný vek rehoľníčok nad 70, kňazov nad 80 – cirkev duchovných končí a cirkev veriaceho ľudu je ešte za obzorom.

Od roku 1997 som navštívil havajský polostrov Kalau-papa trinásťkrát. Vždy keď sem prídem, všetko ma tu fascinuje tak silno, ako tomu bolo pri mojej prvej návšteve v roku 1997. Toto miesto dýcha minulosťou, ktorá je tu všadeprítomná neuveriteľným spôsobom. Na jednej strane to obrovské množstvo malomocných – len tu, medzi Kalau-papou a Kalawaom, čo je necelých 5 kilometrov, je ich pochovaných vyše osem tisíc. Ta hrôza, samota, opustenosť, vyhnanstvo, plač a bolesť... to všetko je zakódované v tejto zemi tak mocne, ako nikde inde na svete. Na druhej strane desiatky dobrovoľníkov, na čele ktorých stojí P. Damián de Veuster, matka Marianna, Joseph Dutton. Dobrovoľníkov, ktorých počet v priebehu desaťročí nikdy nepoklesol, ani ich ochota či zápal pre obetavú službu pomoci blížnemu.

Avšak vždy, keď sem prídem, sa ku mne prihovára čosi nové, čosi iné. Niekedy to nedokážem popísať, a tak radšej mlčím. Tento rok je to fenomén, ktorý by som nazval starobou, vysokým vekom, odumieraním čohosi, čo sa už nikdy nevráti a zároveň zrodom niečoho iného, čo si ale zatiaľ netrúfam pomenovať. Pokúsim sa to popísať.

Tradičné kresťanstvo

Cesty na Molokai sú náročné nielen finančne, ale i časovo a organizačne, preto sa ich snažím spájať s čo najviac možnosťami. Navštevujem Honolulu a iné ostrovy. Vďaka priateľom sa dostávam do prostredia, kam sa bežný človek len tak rýchlo nedostane. Vždy a všade navštevujem kostoly, bohoslužby, bytostne ma zaujíma, ako tunajší veriaci prežívajú svoje kresťanstvo. To, čo sa nesie ako spoločný menovateľ, sa dá jednoducho zhrnúť do týchto formulácií:

- nutná prezencia kňazov ako predsedajúcich eucharistických bohoslužieb. Pojem reformných hnutí z Európy či Južnej Ameriky – tzv. dekleralizácia cirkvi, predávanie štafety do rúk laikov, zdá sa, zatiaľ do týchto končín na opačnej pologuli zeme ešte nedorazil. Je mi ťažko s miestnymi ľuďmi o tom vôbec diskutovať: jednak moja anglická výrečnosť je obmedzená a jednak im nedokážem ani zrozumiteľnou rečou popísať fenomén, o ktorom by som chcel hovoriť.

- vysoký vek slúžiacich kňazov, totálna absencia mladých a domorodých kňazov, riešenie problému importom kňazov z krajín, kde je ich dostatok – z Filipín, Indonézie a Indie. Je pre mňa obdivuhodné pozorovať, všade kam prichádzam, s akým nadšením a angažovanosťou tu osemdesiatroční kňazi slúžia omšu, kážu a pritom im pomáha zopár vekom podobných rehoľných sestier. Nie že by pri omšiach nebolo vidieť mladých ľudí či detí. Tí čítajú lekcie, spievajú žalmy, rozdávať prijímanie, podobne ako sme na to zvyknutí v Európe. Ale nie je možné si nevšimnúť ten diametrálny odstup medzi stavom klerika a laika. Reverend, páter, otec – to je niečo, čo patri k slušnému vychovaniu a čo treba pri oslovovaní duchovných striktnie rešpektovať.

Strach z vízií a nových ciest

Tento fenomén vysokého veku slúžiacich kňazov ma však i druhú stránku. Konajú často tak, ako to popisuje jedno

zlovestné príslovie: po nás potopa. Inými slovami: čo nás po tom, čo bude. Teraz slúžime omšu my, až raz nebudeme, nech sa stará biskup ako ďalej... V nedeľu 8. februára som navštívil omšu o 10. hodine v univerzitnom kostole katolíckej univerzity Chaminade v Honolulu. Krásne prostredie, krásna liturgia. Minulý rok bol kostolík plný, asi polovicu tvorili študenti a druhu polovicu ľudia z blízkeho okolia. Tento rok bol kostolík zaplnený len asi do polovice a zoskupenie ľudí bolo zhruba to isté ako minulý rok. Minulý i tento rok slúžil omšu ten istý, starý páter z rehole Marianistov, ktorým univerzita Chaminade patrí. Vyzeral na 80 rokov a bol veľmi sympaticky. Priemerný vek bratov z rehole Marianistov na Havaji je rovnako 80 rokov. Pýtal som sa priateľa, ktorý ma na omši sprevádzal, aká je budúcnosť tejto univerzity. Povedal mi (sám pritom učí na tejto univerzite teológiu), že bratia už založili spoločnosť, ktorá bude v ich duchu ďalej viesť univerzitu, keď oni vymrú. O tom, kto a či ešte vôbec niekto tu bude o 20 rokov slúžiť omšu, ak bude trend pokračovať spôsobom ako doteraz, sme ale nehovorili...

Na Molokai pôsobí mala komunita rehoľníkov z Kongregácie najsv. srdca. Ešte donedávna pôsobila táto kongregácia na všetkých Havajských ostrovoch. Dnes majú už iba dve farnosti na ostrove Oahu, v Honolulu, sv. Augustína a sv. Patrika a jednu farnosť na ostrove Molokai – v Kaunakaki sv. Damiána. Jej členmi sú takisto bratia od 70. roku a vyššie. V Kaunakaki pôsobia ešte tri rehoľné sestry z Kongregácie najsvätejších srdca. Všetky tri majú 80 rokov. V Kalaupapa, medzi malomocnými, pôsobí sedemdesiatpäťročný kňaz z tejto kongregácie. Ľudia, veriaci, ktorí aktívne spoluvytvárajú bohoslužby v Kaunakakai, sú všetci už nad 60 rokov. V Kalaupapa sú počas všedného dňa na omši traja ľudia, v nedeľu siedmi. Nechcem teraz, aby tieto moje slová vyzneli kriticky na adresu starých kňazov a rehoľníčok. Práve naopak. Nesmierne si vážim a obdivujem ich nasadenie, zápal a dobrotu. To, čo mi však rezonuje v mysli a čo vo mne vyvoláva neustále otázky, na ktoré neviem nájsť odpoveď, je tunajší stav cirkvi. Kňazi, rehoľníci a rehoľníčky definitívne vymierajú. Biskupi riešia situáciu „dovozom“ kňazov z iných krajín. Pritom im očividne nevadí, že títo kňazi hovoria nezrozumiteľnou angličtinou, že miestni ľudia ich nedokážu prijať, lebo ich mentalita a prejavy zbožnosti si diametrálne iné, aké žijú oni tu. Myšlienka návratu k tomu prapôvodnému kresťanskému z doby prvých kresťanov, kedy sa kresťanstvo šírilo ďalej bez kňazov a štruktúr, len za pomoci zapálených laikov, zrejme ešte nedorazila do myslenia biskupov a kňazov v týchto končinách. Buď ju považujú za neakceptovateľnú a zavrhl ju, alebo nemajú odvahu vydať sa na novú cestu.

Neviem, či budem o 20 rokov ešte žiť, ale veľmi rád by som sa sem chcel ešte raz potom vrátiť, navštíviť všetky tie miesta a kostoly a pozrieť sa, koľko veriacich katolíkov a akým spôsobom tu žije a slávi bohoslužby.

Peter Žaloudek, Hawaii, február 2015

Milí krajané nejen ve Vídni,

pěkně Vás zdravím z kláštera redemptoristů při chrámu Panny Marie na Nábřeží (Maria am Gestade) a posílám několik novinek z dění kolem nás:

Stalo se:

Společné slavení Velikonoc v českém národním kostele na Rennwegu 2.-5. 4. 2015.

Neděle 19. 4. – Národní vlaková pouť do Lurdu a další poutní místa.

Přednáška s promítáním.

1.-2. 5. – Dvoudenní májový výlet do přírody.

Bohoslužby:

Konají se každou neděli v 8:30 v chrámu Panny Marie na Nábřeží (Maria am Gestade) v česko-slovenském jazyce. Před i po mši sv. je možno přistoupit ke svátosti smíření.

Mši sv. na Vaše úmysly si můžete zamluvit kdykoli. Osobní setkání s knězem, návštěva nemocného či domácnosti je možná po vzájemné domluvě.

Připravujeme:

Pro české poutníky a další zájemce ve Vídni:

Mše sv. v českém jazyce, prohlídka chrámu Panny Marie na Nábřeží a muzea sv. Klementa M. Hofbauera budou v sobotu 16. 5. v 10:30 a ve středu 20. 5. v 19:00 (výročí svatořečení sv. Klementa M. Hofbauera, patrona Vídně). Pro turisty a cestovatele:

Akce: Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015. Plánujeme dvoudenní výlet do Plzně. Termín, způsob dopravy a nocleh ještě hledáme. Předběžná nabídka programu:

- 1) Návštěva katedrály sv. Bartoloměje, mše sv., prohlídka nových zvonů výstup na věž, odkud je krásný rozhled do okolí.
- 2) Vedle katedrály na Náměstí Republiky se doporučuje také prohlídka radnice.
- 3) Zajímavá je plzeňská židovská synagoga, třetí největší na světě. Otevřeno: ne-pá od 10:00-18:00. Platí se vstupné 60 Kč.
- 4) Plzeňské podzemí je otevřeno denně od 10:00-18:00, délka prohlídky 50 min., cena 100 Kč.
- 5) Pivovar Prazdroj. Prohlídka možná v době 10:00-18:00, délka prohlídky 1,5 hod., vstupné 120 Kč. V areálu pivovaru je znamenitá restaurace Na spilce, výborně vaří zvláště guláše.
- 6) Pivovarnické muzeum v Plzni ve Veleslavínově ulici, 10:00-18:00, vstupné 70 Kč.
- 7) Nové divadlo u marketu Plaza, dle aktuální nabídky programu.
- 8) Kulturní památka a galerie Masné krámy s obnovenou Mlýnskou strouhou.
- 9) Blízký zámek Kozel, otevřeno 10:30-15:30, vstup do zámeckého parku volný, prohlídka prostor 1,5 hod., vstupné 160 Kč.

A na závěr návštěva nedalekého hradu Radyně, plzeňské ZOO apod.

P. Jiří Šindelář, CSsR
Salvatorgasse 12
1010 Wien

GSM: +420 732 961 694

Tel.: +43 (0)1 533 9594 105

jiri.sindelar.cssr@gmail.com

info@lidovemisie.cz

www.lidovemisie.cz

Klemens Maria Hofbauer Klub je otevřené česko-slovenské společenství věřících se sídlem v Seitzergasse 5, IV. patra, <http://k-m-hofbauer-klub.webnode.at/>.

Vlastenecká omladina z Vídně přivezla Williama Shakespeara

Pět století stará hra dokáže pobavit i dnes. Vídeňští Češi nastudovali Shakespearovo *Zkrocení zlé ženy* na jedničku.

Málokdy má člověk možnost vidět, jak se baví Češi žijící v zahraničí. Vídeň kdysi byla jejich druhou metropolí, žily jich tam desítky tisíc. Nyní už není situace podobná té jako za Rakouska-Uherska nebo za první republiky, přesto tam ale i nadále fungují české spolky, které sdružují tamní Čechy.

Jedním z nich je i Vlastenecká omladina, anebo též VOmladina, divadelní soubor, jenž ve Vídni působí už 130 let. Stávajícím režisérem spolku je Zdeněk Homolka, původem z Třebíče, jenž s ansámblem nacvičil Shakespearovu komedii *Zkrocení zlé ženy*, kterou Vídeňáci představili 18. dubna večer v třebíčském Národním domě.

Hra se držela základní dějové linie, odehrávala se v renesanční Itálii a až na několik úprav vzniklých z menšího množství obsazených postav odpovídala původnímu scénáři. Herci měli krásné dobové kostýmy, ovšem co je nejzajímavější – i nadále mluvili ve verších a své role ztvárnili lépe než mnozí profesionálové. Uvědomme si, že ti, kdo se dnes pohybovali po jevišti, byli lidé chodící normálně do zaměstnání a mající divadlo jen jako koníčka. Svě role se učí po nocích, zkoušky mají podle možností a odměnou jim je hlavně smích a potlesk publika. I přesto přese všechno sehráli „*Zkrocenku*“ s opravdovým majstrštykem, díky němuž se obecnost bavila od začátku až do konce.

Kateřina a Petruccio na jevišti jen zářili

Kupec Battista má dvě dcery, mladší a hodnou Bianku a starší a zlou Kateřinu. Podle společenských pravidel je nutné, aby se prvně vdala starší a pak teprve může na vdavky pomyslet ta mladší. Jenže co dělat, když je Bianca sice obletovaná nápadníky, ale ke Kateřině se každý bojí být jen přiblížit? Až do chvíle, než ji potká bohatý Petruccio z Verony, který si usmyslí, že si ji vezme za manželku a zkrátí jí k obrazu svému.

Ve dvou hlavních rolích, haštěřivé Kateřině a neústupném Petrucciově, se představili Kateřina Andrejsová a Zbyněk Háder. To, co divákům předvedli, byl vskutku herecký koncert, díky němuž posléze sklídili ovace vestoje. Je sice pravda, že Petrucciovy „převýchovné metody“, s nimiž z běsnící fúrie udělal hodnou ženušku, by v dnešní době zřejmě nemohly být používány, aniž by hraničily s trestním zákoníkem, v době Shakespearově ale zřejmě platila jiná morálka.

Přivezou k nám *My Fair Lady*?

Ve výborném představení ale měli poslední slovo diváci. Ti zahrnuli vídeňské Čechy bouřlivým aplausem, jímž odměnili skvěle zrežirovanou hru a taky výborné výkony herců. Věřme, že se Ivaně Řídké a Haně Štěpničkové, které „*Zkrocenku*“ pro třebíčské publikum zaštitily, podaří nasmilovat i další hru vznikající ke 130. výročí vzniku Vlastenecké omladiny. Tou je *My Fair Lady* a ve Vídni bude mít premiéru v polovině listopadu. Snad hned poté zamíří tato legenda z pera G. B. Shawa i k nám, aby se ti, kdo dnešní

vystoupení Vídeňáků neviděli, mohli přesvědčit, že český duch v rakouském hlavním městě stále žije.

Milan Krčmář,
Třebíčský objektiv – první trebičský e-zine.
Internetový magazín pro Třebíč,
region Třebíčsko a kraj Vysočina

Bratřenci pánové Jahnové ve Vídni

Jejich děd Jiljí Jahn byl váženým vrchnostenským důchodním v Pardubicích.

1) Jaroslav Jiljí Jahn se narodil před 150 lety v Pardubicích (21. 5. 1865) a patřil k významným geologům té doby. Jeho otec Jiljí Vratislav Jahn byl významným českým chemikem, pedagogem, politikem a literátem. Ve vídeňském říšském parlamentu působil jako český vlastenecký poslanec od roku 1885.

Jeho syn Jaroslav studoval na vídeňské univerzitě a pak zde zdárně působil v říšském geologickém ústavu. Geologii studoval u prof. Eduarda Süsse, kterého provázal ve vědeckých exkurzích do okolí Vídně, do Alp a do Uher. V letech 1891-92 pracoval také ve dvorním přírodovědeckém muzeu a účastnil se mapování v Alpách. Roku 1903 byl pověřen vedením exkurze IX. mezinárodního kongresu geologů ve Vídni do českého kambria, siluru a devonu, k níž napsal průvodce *Geologische Exkursionen im älteren Paläozoikum Mittelböhmens*.

Po vzniku Československa v roce 1918 řídil státní naftovou těžbu ve Gbelích a prosadil zákaz jejího prodeje do soukromých rukou.

Po dlouhé nemoci zemřel v Praze 21. 10. 1934.

Jaroslav Jiljí Jahn, jeden z nejvýznamnějších geologů ve Vídni

2) Jiljí Jahn se narodil v Plzni 19. 6. 1883. Jeho otec Zdeněk Jahn byl středoškolským profesorem chemie. Sám Jiljí Jahn vystudoval vídeňskou univerzitu a roku 1906 složil státní zkoušku pro vyučování jazyků na středních školách. Učil pak klasickou filologii. Po rozpadu monarchie se ve Vídni oženil a v červenci 1920 nastoupil jako inspektor českého školství „Komenského“ ve Vídni. Roku 1928 byl jmenován do hodnosti školního rady samotným prezidentem Masarykem. Zajišťoval výstavbu českých škol ve Vídni a svou osvětovou činností v časopise *Komenský* a dalších udržoval české povědomí. V létě 1931 vydal v Londýně svou knihu v angličtině pod českým názvem *Stříbrný svět*, která měla značný ohlas ve světě. Téhož roku byla úspěšně dokončena a dána k užívání škola (palác) ve Vídni XII, Erlgasse. Byla to tehdy nejmodernější školní budova ve Vídni a ve střední Evropě. I na tom se rozhodující měrou podílel Jiljí Jahn. Po záboru Rakouska německou říší v březnu 1938 byla činnost menšiny utlumena. Jahn, aby od sebe odvedl pozornost nacistů, se věnoval ve Vídni čínské filozofii. Roku 1940 tu vydal spis *Čínské moudrosti*, kde se mezi řádky dotýká problematiky české menšiny i budoucnosti západní civilizace vůbec. Po válce roku 1946 byl jmenován dopisujícím členem Královské české společnosti nauk. Napsal také filozofickou práci *Das große Nichtwissen* jako pokus o objektivní pohled na svět.

Dr. Jiljí Jan zemřel v rodné Plzni 21. 6. 1947.

Jaroslav Formánek

Škola v Erlgasse, dříve škola Komenského, dnes Bundesgymnasium, se zachovalou velkorozměrnou nástěnnou freskou Prahy s Karlovým mostem a Pražským hradem

Společné slavení Velikonoc v českém národním kostele na Rennwegu

Máme za sebou Velikonoce, nejvýznamnější křesťanské svátky v roce. Mnozí z našich krajanů odcestovali na svátky za svými blízkými do Čech či na Slovensko, jiní však zůstali a našli si cestu do českého národního kostela na Rennwegu, kde letos probíhalo společné slavení Velikonoc.

V minulých letech bylo pro české věřící zvykem slavit Velikonoce ve Vídni na dvou místech, v již zmíněném kostele na Rennwegu, který spravují polští kněží z kongregace těšitelů, a tradičně také v chrámu Panny Marie na Nábřeží, kde se konají české bohoslužby pravidelně již od roku 1820. Jde o dvě nevelké skupiny věřících v jednom městě, takže mě logicky napadla otázka: nemohli bychom největší křesťanské svátky v roce slavit společně?

Ke společnému slavení Velikonoc mě inspirovala i vzpomínka na pěkně prožitou mši sv. na Boží hod vánoční koncem minulého roku. Český kostel na Rennwegu byl tehdy plný lidí, sbor zpíval tradiční koledy a u jednoho oltáře celebrowali společně rektor kostela P. Maksymilian, duchovní správce krajanů ve Vídni P. Jan Horák a moje maličkost.

Navrhnul jsem tedy našim věřícím i duchovním slavit podobným způsobem také Velikonoce. U některých lidí

jsem se na počátku setkal s jistou nedůvěrou a názory, že něco takového nelze uskutečnit. Ale po vysvětlení důvodů, které mě k tomu vedly, jsem byl mile překvapen ochotou našich krajanů ke společnému slavení Velikonoc. Vstřícná reakce přišla od tehdejšího rektora českého kostela na Rennwegu P. Maksymiliana a později i od jeho nástupce P. Szczepana. Pro společné slavení Velikonoc se vyjádřilo i vedení Klemens Maria Hofbauer Klubu a nabídku přijala i většina věřících, kteří docházejí na bohoslužby do chrámu Panny Marie na Nábřeží.

Výsledkem bylo, že jsme se scházeli v českém kostele na Rennwegu po čtyři dny a počet lidí postupně narůstal. První den, na tzv. Zelený čtvrtek, dorazilo ca. patnáct věřících, na Velký pátek již přišlo ca. třicet lidí, v sobotu čtyřicet a v neděli o slavnosti Zmrtvýchvstání Páně navštívilo bohoslužbu zhruba padesát našich krajanů. Škoda jen, že s námi nemohl být zdejší duchovní správce P. Jan Horák, který působí zároveň jako národní koordinátor pro české věřící v celém Rakousku, takže má své povinnosti i mimo Vídeň.

Věřím, že ti, kteří si o Velikonocích našli cestu do českého kostela, nelitují, i když jiné kostely ve Vídni nabízejí mnohdy krásnější liturgii, zpěvy a kázání. Neměli bychom totiž zapomenout, že rodný jazyk, společenství a pocit sounáležitosti k životu krajanů ve Vídni vždy patřil. Snad mohu říci, že naše první společné slavení Velikonoc ve Vídni se vydařilo a že když chceme, dokážeme táhnout za jeden provaz.

A co dál? Doufám, že nám spolu bylo dobře a že pocítíme potřebu v tomto trendu pokračovat. A není třeba čekat na další Vánoce či Velikonoce, abychom se zase sešli, protože pravidelné české bohoslužby během celého roku, jak na Rennwegu, tak i v chrámu Panny Marie na Nábřeží, dál vytvářejí prostor pro setkávání našich krajanů a přibližují nás k Bohu i k sobě navzájem.

P. Jiří Šindelář, CSsR

Po stranách ministranti René Šeliga a Zdeněk Pavelka (Klemens Maria Hofbauer Klub), vpravo redemptorista P. Jiří Šindelář (chrám Panny Marie na Nábřeží), uprostřed polští těšitelé P. Maksymilian, P. Szczepan a P. Ludvík (český národní kostel na Rennwegu)

Velikonoční vigílie v českém národním kostele na Rennwegu

Zkrocení zlé ženy aneb Vlastenecká omladina slaví 130 let od svého založení

Jenom málokdo si dovede představit, kolik nadšení a obětavosti se skrývá za touto dlouhou řadou let. Příprava každého představení znamená mnoho hodin při výběru a nastudování divadelní hry. Herci se musí naučit text a věnovat večery nutným zkouškám a přípravě. Samotné divadelní představení nakonec korunuje celou obrovskou snahu. Diváci mnohdy zapomenou, že jedinou odměnou ochotníků je dobrá návštěvnost v sále, spokojenost publika a jeho dlouhotrvající potlesk.

V posledních letech se v našem ochotnickém divadelním spolku mnoho změnilo a změny byly velmi zdařilé. Z Vlastenecké omladiny se stala VOmladina, spolek omládl nejen názvem, ale pustil se s nadšením do velmi náročné práce. Manželé Vadurovi svou obětavostí a příkladem rozhýbali VOmladinu k novému životu. Jejich taneční kurzy jim umožnily přisun mladých a nadšených herců. Spolupráce s divadelním spolkem z Boleradic a taneční skupinou ze Strážnice přinesla do některých představení nové možnosti a bohatost výkonu. Projevilo se to příznivě na posledních představeních. Připomeňme si např. *Saturnina* a muzikály *Šumaře na střeše (Anatevku)* a *My Fair Lady*. Na takový repertoár by mohla být hrdá mnohá profesionální divadla!

Scéna a kostýmy byly velmi působivé

Hlavní protagonisté Kateřina Andrejsová a Zbyněk Háder

Režisér Zdeněk Homolka s Lídou Šťastnou a Jirkou Dopitou

Jurka a Zbyněk Háderovi

Při této příležitosti bych chtěl upozornit, že právě úspěšný muzikál *My Fair Lady* bude VOmladina ještě dvakrát tento rok opakovat. Přijďte se podívat ve čtvrtek 12. 11. v 19 hodin nebo v sobotu 14. 11. v 17 hodin. Kdo již představení viděl, může se znovu těšit na prima divadlo a doporučit ho s klidným svědomím svým známým.

Posledním odvážným a zdařilým krokem českého ochotnického spolku VOmladina bylo provedení známého divadelního kusu *Zkrocení zlé ženy*. Adaptovat pět set let starého Shakespeara do dnešní emancipované doby, přebásnit a režirovat hru do podmínek malého jevištětka v Komenského škole bylo více než odvážné. Zdeněk Homolka uvažoval o této inscenaci dlouhou dobu. Byla to náročná práce a on si za to zaslouží velké uznání. Divadlo se povedlo a velkolepý úspěch představení u diváků s potleskem ve stoje hovoří sám za sebe.

Homolkovi se podařilo vybrat mezi amatéry postavy, které odpovídaly době, ve které se děj odehrává – v bohaté společnosti renesanční Itálie. Problém Baptisty, otce dvou dcer, výborně zahraného Vlastislavem Jančou, je sehnat ženicha pro starší dceru, aby se podle tradice mohla provdat ta mladší, nápadníky obletovaná Bianca. Jenže starší Kateřina, ačkoliv krásná, je dračice, od které každý potenciální ženich utíká. Zde se naskytla příležitost Kateřině Andrejsově v roli Kateřiny a Zbyňkovi Háderovi v roli Petruccia dokázat, co umějí. Proměnu ze vzpurné a neposlušné dcery v pokornou a milou manželku zahrála Katka skvěle a přesvědčivě. Petruccio dokázal svou mužnou neústupností vychovat manželku tak, jak si ji představoval. Poznámka na okraj: V dnešní době by to asi jen tak snadno nešlo!

Celý soubor podal ucelený výkon a každému z nich bych chtěl svým jménem a jménem diváků poděkovat. Půl století starý Shakespeare zazněl z malého školního jeviště v hezké, vtipné a veršované češtině. Byl to další velký úspěch VOmladiny! Máme opravdu štěstí, že můžeme být diváky hodnotných divadelních představení a zároveň svědky obětavé, dobré a nadšené práce.

rcr

Foto: Ruda Sejkora

Pondělní promítání na velvyslanectví

Vybrali jsme pro vás jednu z mnohých recenzí filmu *Fair Play*, který byl minulý měsíc promítán na českém velvyslanectví ve Vídni. Pokud jste promítání navštívili, posuďte sami, zda můžete s recenzí souhlasit.

Recenze: S filmem *Fair Play* se po dlouhých dvanácti letech vrací do kin režisérka a scénáristka Andrea Sedláčková a jde o návrat ve velkém stylu. Sama autorka na následné tiskové konferenci přiznala, že tohle téma se jí nezpracovávalo lehce, protože nacházela víc a víc překážek a lidí, kteří se jí ho snažili rozmluvit. A po zhlédnutí filmu se není co divit.

Sport je sice nosnou linkou filmu, ale samotných závodů je tu minimum. Jde spíše o depresivní portrét nelichotivé doby, v níž šlo pouze o to se nějak přizpůsobit a přežít ji a doufat v lepší zítřky. Dobrou zprávou je i to, že režisérka se nevydala tradiční českou cestou prvoplánové líbivosti a obroušení hran, ale naopak se pustila do v rámci možností realistického líčení, které se nemusí líbit úplně každému. To je umocněno i tím, že podle některých viditelných

a neskrývaných signálů si může znalejší divák domyslet, kdo se stal inspirací některým ztvárněným atletkám.

Je to opravdu tak, že atmosféra snímku je po celou dobu ponurá a neveselá stejně jako doba, o které vypráví. Sedláčkové se podařilo na minimu prostoru vytvořit vskutku realistický dojem, že se vše odehrává v osmdesátých letech a ačkoli film nemá nějak opulentní výpravu, stojí za to sledovat, jak vypadá věrně a „osmdesátkově“ zašle. Ruku v ruce s tím jde i zajímavý a nadčasový příběh, který sice nestrhne, protože je vyprávěn záměrně pozvolna, o to intenzivněji ale působí. Divák se tak přistihne u toho, že s postupujícím časem drží postavám palce v jejich snaze a propadá beznaději z toho, co se na ně řítí. A že to nejsou příjemné věci.

V tom autorce vydatně pomáhá kompletní obsazení, které tvoří vesměs neokoukané tváře. Judit Bárdos v titulní roli je vynikající (a kupodivu se podařil i její dabing, který netrhá uši a zní relativně přirozeně, což se dá vlastně říci o všech postsynchronech) a svou postavu uchopila se všemi drobnými nuancemi. Stejně tak Aňa Geislerová jako její matka je naprosto excelentní a pro někoho možná překvapivě civilní, a i když tu nepostrádá svůj tradiční sexappeal (což asi ani nejde), rozhodně zaujme i ty, kteří ji jinak v lásce příliš nemají. Ostatní tu nemají až zas tak výrazné role, nicméně jsou beze zbytku výborní a v hlavě utkví zejména Roman Luknár jako trenér, který nemá jinou možnost než podporovat cestu dopingů, úlisný Igor Bareš jako agent StB a Ondřej Malý ve své typické poloze nepříliš charakterního člověka, tentokrát lékaře.

Kromě pomalejšího rozjezdu lze autorce vytýkat i to, že v závěru jsou možná všichni ústřední hrdinové až příliš heroizováni a v reálu by se nejspíš matka dívky zachovala trošku jinak, to ale v kontextu celého snímku není tak úplně fér. Na neveselou dobu nahlíží bez příkras a taktéž nevesele a ukazuje, jak málo v tzv. normalizaci stačilo vládnoucí straně k tomu, aby zničila nejen jednoho člověka, ale všechny jeho blízké a přátele. Poselství stát si za svým za jakýchkoli podmínek tu totiž nevyznívá lacině a donutí k zamyšlení.

Vratislav Šálek (redakčně zkráceno)

Umění z Česka hostovalo ve Vídni

Albertina a Kunsthistorisches Museum – dvě nejnavštěvovanější galerijní instituce ve Vídni – nabídl a ještě nabízejí zájemcům ke zhlédnutí výtvarná díla, která patří k pokladům českého umění.

V Albertině byla do 5. května instalována výstava *Archiv snů*, která představila kresby, pastely a akvarely zakladatelů moderního umění. Představily se zde akvarely Cézanna a Maneta, pastely Degase a Redona, kresby Milleta a Renoira nebo karikatury Daumiera – v expozici převažovali Francouzi, jejichž díla byla vybrána z depozitáře pařížského Musée d'Orsay. Do této vybrané společnosti byla také zařazena celá série děl Alfonse Muchy a Františka Kupky – kromě Renoira měl Mucha největší kresbu celé výstavy – přípravnou skicu pro litografii plakátu pro Sarah Bernhardtovou.

Umění původem z České republiky mohou vidět návštěvníci také na výstavě *Fantastické světy* v Kunsthistorisches Museum, a to až do 14. června. Zde jsou vystavena nejlepší díla malířů, grafiků a řezbářů podunajské školy –

šlo o uměleckou tvorbu reprezentující v Evropě ranou renesanci, počínaje Dürerem a Cranachem a konče malířem Altdorferem.

Z Adamova u Brna byla na vídeňskou výstavu zapůjčena část oltáře ze Světlé, což je zřejmě nejvýznamnější ukázka evropského řezbářství první třetiny 16. století. Autorem tohoto díla je sochař, který svá díla podepisoval monogramem IP. Působil v bavorském Pasově, kde se však zachovala pouze jeho komorní díla. Velké a zásadní zakázky měl zřejmě pouze v jagellonských Čechách. Z dílny tohoto umělce byl do Vídně také zapůjčen sedmimetrový oltář Kristova křtu z Týnského kostela na Staroměstském náměstí v Praze, který vytvořil jako své nejlepší dílo v letech 1520-1530. V tomto případě je na místě připomenout zajímavý paradox – toto unikátní dílo evropského řezbářství má od 16. století svoje místo v Praze, ale Češi mají možnost v klidu a dobrém osvětlení si ho prohlédnout až nyní ve Vídni.

Pražská Národní galerie půjčila do Vídně od Mistra IP také oltář ze Zlíchova, další skvost umění podunajské školy. O dokonalé vyznění výstavy se postarala i Alšova jihočeská galerie na Hluboké, která do Rakouska přivezla sv. Trojici od Mistra žebráckého Oplakávání, sochaře působícího v Českých Budějovicích.

Díky českým zápůjčkám bude po výstavě *Fantastické světy* každý z návštěvníků vyslovovat jména Mistr IP a Mistr žebráckého Oplakávání se stejnou úctou, s jakou se dosud vyslovovala jména Dürera nebo Cranacha.

Před turistickou sezónou si Česká republika nemohla v Rakousku přát lepší propagaci svého památkového bohatství.

(mk)

30 let studijních dnů mládeže

V letošním roce uplynulo třicet let od prvních Studijních dnů mládeže, které pořádá Kath. Mission für Tschechen ve Vídni. V roce 1985 byla kardinálem Königem biřmována skupina mládeže české duchovní služby ve Vídni. Paní Pavla Carmignato, učitelka náboženství a pastorační asistentka, vedla přípravu kandidátů. Byla to skupina mladých, kteří se aktivně podíleli na farním společenském životě: zpívali rytmické písně nejen v českém kostele na Rennwegu, ale i v Malteserkirche na Kärtnerstrasse, účastnili se různých výletů do přírody, tanečních zábav a mnoha jiných aktivit. Vedle toho vzniklo tehdy ještě něco nového: několikadenní studijní pobyty na různých místech v Rakousku a později také v zahraničí se zaměřením na různou tematiku, např.: *Poznáváme okolí* (1986 – Innsbruck), *Skupina mladých* (1987 – Innsbruck), *Služba životu* (1988 – Innsbruck), *Sdělovací prostředky* (1989 – Innsbruck), *Životní styl* (1990 – Innsbruck), *Rodinný život* (1991 – St. Pölten), *Výchova a vzdělání* (1992 – Semmering), *Právo a spravedlnost* (1993 – Eisenstadt), *Práce a odpovědnost* (1994 – Wr. Neustadt), *Kultura osobnosti* (1995 – Melk/Krems), *Nová evangelizace* (1996 – Praha), *Ježíš Kristus* (1997 – Řím/Vatikán), *Duch svatý* (1998 – Mödling), *Bůh Otec* (1999 – Mariazell), *Velké jubileum* (2000 – Vídeň/St. Pölten).

Od roku 2001 přešly zprávy z mládežnického časopisu *Rozhledy* na stránky časopisu *Česká & Slovenská Vídeň DNES* a na internetové stránky www.rozhledy.at. Zde jsme

naši další pokračování studijních dnů mládeže: 2001 – Lince na Dunaji, 2002 – Graz, 2003 – Wiener Neustadt. Od roku 2004 převládá u mládeže zájem o poutní místo Mariazell až do dnešních dnů. Také letos jsme tam prožili moc hezké dny. Počasí nám skutečně přálo a pobyt v Gästehaus JUFA – Sigmundsberg byl velmi příjemný.

Na závěr naší jubilejní vzpomínky rádi připojujeme přehled, který napsala jedna z účastnic po prvních patnácti letech v roce 2000: „Na těchto studijních pobytech jsme prožili mnoho nádherných, ale i poučných chvil. Navštívili jsme mimo jiné Behindertenheim a ORF-Zentrum v Innsbrucku, Sportgymnasium ve Stams, benediktinský

klášter v Melku, Don-Bosco-Haus ve Vídni, prožili jsme velikonoční týden se Svatým otcem v Římě nebo jsme i dokonce poznali Militärakademie ve Wiener Neustadt! Nejenže jsme poznávali stále nová místa, nové lidi a nové věci, ale mnoha věcem jsme se přiučili. Zabývali jsme se tématy, které pro nás mladé byly jistě důležité a velice zajímavé: poznali jsme techniku v televizním studiu; práci s tělesně a duševně postiženými; navštívili jsme tiskárnu, kde se tiskly za komunismu české náboženské zpěvníky a knihy; byli jsme přítomni při soudním jednání v Eisenstadtu nebo jsme dokonce byli ve Fitness-Studio, kde jsme se dozvěděli o různých metodách, jak si udržet zdravé tělo.

Z duchovní stránky byl jistě nejzajímavější pobyt v Římě. Nejen společné mše svaté s obrovským davem lidí, ale i naše soukromé mše svaté v kapli poutního domu Velehrad. Pro mladého křesťana to bylo velkým duchovním zážitkem.

Chtěla bych jménem všech účastníků poděkovat našim vedoucím, našim příznivcům a všem, co se na těchto programech podíleli, za jejich organizaci a obětavost. Vždy jsme se na tyto pobyty těšili!”

Text: Don Bosco-Team

Foto: Jan Horák

Společná pouť do Mariazell

Půvabné městečko Mariazell na úpatí rakouských Alp vítá poutníky už od 12. století. V místní bazilice je soška Panny Marie, vyřezaná z lipového dřeva, které je přisuzována uzdravující moc. Prvními významnými poutníky spjatými s tímto místem byli moravský markrabě Jindřich a jeho žena, kteří se zde uzdravili z těžkého onemocnění. Jako poděkování nechal markrabě roku 1200 postavit kolem původní cely (německy Zelle) románskou kapli. Stavba gotického kostela je úzce spojena s osobou uherského krále Ludvíka I., rozšířená barokní rekonstrukce probíhala padesát let od roku 1644 podle plánů Domenica Sciascia. Architektonický vývoj nynější baziliky zřetelně ukazuje její průčelí: střední, gotická věž se vypíná mezi dvěma postranními, barokními.

Soška Panny Marie z Mariazellu je dnes uctívána jako Velká Matka Rakouska, Matka slovanských národů a Velká Paní Maďarů. Zde je jedno z nejvýznamnějších poutních míst ve střední Evropě a duchovní centrum katolických národů v Podunají. Při vstupu do baziliky vás hned ohromí jeho velkorysý prostor. Celková délka baziliky je 84 metrů a šířka 30 metrů. Jednotlivé křivky sebou navzájem dynamicky prostupují, klenby se díky kontrastu světla a stínu prolínají se stropem, bohatě zdobeným freskami. To vše ve vás vzbuzuje zvláštní napětí, jaké může vyvolat jen místo s výjimečným posláním.

Uprostřed chrámové lodi, mezi gotickou a barokní částí stavby, upoutá oltář se soškou Panny Marie ve svém středu. Podle starého zvyku je oblékána do šatiček, většinou darů od šlechticů. Bez odění ji lze vidět jen 8. září na svátek narození Panny Marie a 21. prosince. Jako dva strážci působí sochy archandělů Rafaela a Gabriela před oltářem, nesoucí lampy s věčným světlem. Původně byly stříbrné, za francouzských válek na konci 18. století však byly roztaveny a nahrazeny postříbřenými dřevěnými sochami. Nenápadná dřevěná soška v srdci velkolepého zářícího oltáře – jako byste měli před očima skrovnou i okázalou tvář církve.

Velkolepým uměleckým dílem, zhotoveným ke cti nej-světější Trojice, je hlavní oltář z let 1693-1704 podle návrhu slavného rakouského architekta Johanna Bernharda Fischera z Erlachu. Nevšední je především svatostánek od Christopa Schanternella ve tvaru zeměkoule ze zlata a stříbra, kolem níž se vine smaltovaný had.

Mše svaté se zde konají v neděli a o svátcích od sedmi do desíti, vždy každou celou hodinu, dále ve čtvrt na dva-náct a v půl sedmé, ve všední dny méně často.

Už léta putují vídeňští Češi tradičně do Mariazell, a nejen tam. Na své poutě s dobročinným spolkem Jednoty svatého Metoděje do Maria Ellend, Maria Lanzendorfu, Hafnerbergu, Kaasgrabenu a Mariazell si paní Pavla Carmignato vzpomíná velmi dobře: „Ven z Vídně do přírody! Mariazellská železniční dráha a česká dechovka z Vídně – to pro mě byly vždy pěkné zážitky.“ V poslední době putuje paní Pavla s českou mládeží Klubu Dona Bosca, ke které se vždy přidají i dospělí. Někdy i krajané z vlasti, jak tomu bylo v sobotu 25. dubna 2015 v 11:15 hodin. Všechny srdečně přivítal český kněz P. Václav Steiner, který je zde trvalým zpovědníkem. Slavnou mši svatou u hlavního oltáře sloužil P. Jan Horák SDB spolu s dalšími třemi kněžími za zpěvu českých rytmických písní. Při této příležitosti přistoupila jedna dospělá osoba k prvnímu svatému přijímání.

My putujeme, abychom se na určitém místě a v určitém čase setkali s Bohem, s jeho královstvím a s jeho spojenci. My putujeme k matce Ježíšově a k naší nebeské matce, abychom dali rozzářit své křesťanské víře a abychom v ní našli povzbuzení pro další putování našim životem.

Text: Jan Horák

Foto: Silvia Jančovičová

Krátké ohlédnutí

20. března 2015 měli diváci možnost v divadelním sále české školy navštívit koncert mladé slovenské zpěvačky Simy Martausové a talkshow s Milanem Lasicou a Pavlem Hammelem, který zajistila Helena Steiner z agentury SK&Wien.

28. března 2015 zval Akademický spolek ve spolupráci s Českým srdcem do sálu Slovenské besedy na pořad *Večer plný baletu – beseda s rodinou Musilů*.

28. března 2015 se konala Valná hromada Vlastenecké omladiny. Staronový výbor: předsedkyně ing. Anna Váďurová, místopředsedové Martina Pfeffer a Mag. Michal Vlasák, jednatelka Mag. Jana Salotová, pokladník Dipl. Ing. Jana Kolencová.

10. dubna 2015 literární kroužek pod vedením Jaroslava Koláře připravil další literární večer s názvem *Za trochu lásky šel bych světa kraj...* V literárním pásmu s prózou a verši z děl Jaroslava Vrchlického, Jaroslava Seiferta, Josefa Kainara, Karla Čapka a Karla Poláčka aj. vystoupili Nela Štěrbová, Věra Konigová, Peter Žaloudek a Vladimír Stejskal. Pořad byl podmalován hudbou Spirituál kvintetu.

22. dubna 2015 se po dlouhé době na Velvyslanectví ČR v Rakousku ve Vídni uskutečnil svatební obřad.

5. května 2015 zvalo Kontakt-Fórum na divadelní přestavení Divadla ABC – David Mamet: *Listopad*.

9. května 2015 Tamara Trojani a Konstantin Schenk – *Yes Sir* – Rendezvous mit Zarah Leandre, Slovenský symfonický orchestr, Wiener Konzerthaus.

10. května 2015 zvalo České srdce (odbory II, XII, XVII a XX) své členy na Společnou oslavu dne matek do Slovenské besedy. Vystoupily ochotnice Českého srdce a pěvecký sbor Lumír.

Opera buffa *Gli uccellatori* v Kammeroper

Komorní opera – Junges Ensemble des Theaters an der Wien – mile překvapila s nastudováním Gassmannovy opery buffa *Gli uccellatori* (*Der Vogelfänger/Ptáčníci*), kterou jako svou první operu buffa komponoval třicetiletý skladatel pro karneval v Benátkách. Původní libreto k této komické opeře (opera buffa je žánr komické opery vycházející z italské tradice, zejména neapolské, z první poloviny 18. století) napsal Carlo Goldoni. Goldoni využil běžné prostředky žánru, jako jsou převleky, nedorozumění všeho druhu a falešná obvinění, aby v závěrečném finále této

Z představení *Gli uccellatori* v Komorní opeře

opery stály na scéně tři šťastné páry. Tento typ komické opery plný omylů a zápletek, které ale dojdou ke šťastnému rozuzlení, byl tehdy velice oblíbený.

Několik let po benátské premiéře *Ptáčníků* přesídlil Gassmann do Vídně a zde roku 1768 uvedl přepracovanou verzi opery, na níž pravděpodobně spolupracoval s libretistou Marcem Coltellinim. Vídeňská verze *Ptáčníků* se po libretistické i hudební stránce od originální značně liší. Zatímco verze pro Benátky byla dílem nezkušeného skladatele, pochází vídeňská verze od etablovaného, sebevědomého kapelníka, jenž se těšil nejlepších vztahů k císařskému dvoru. Inscenace Theater an der Wien na scéně Kammeroper, která sídlí v divadelním sále hotelu Pošta v Drachengasse, prezentuje vídeňskou verzi, která údajně nebyla více než dvě stě let uvedena. Gassmannova hudba je živá a inspirující, role jsou vděčně napsané, proto také vládlo potěšení ze hry na jevišti, v orchestřišti i v hledišti. V orchestru Bach Consort Wien řízeném Stefanem Gottfriedem od cembala, dechové nástroje s potěšením imitovaly v Gassmannově partituru naznačené ptačí zvuky, večeru vládly svižné tempo a souhra. K sedmi pěveckým protagonistům přidala režisérka Jean Renshaw – původně tanečnice – němou roli „ptačího“ komentátora děje, kterou mistrovsky na pomezí tance a pantomimy gesty i mimikou ztvárnil český tanečník Martin Dvořák.

Florian Leopold Gassmann: *Gli uccellatori / Die Vogelfänger*, hudební nastudování a dirigent: Stefan Gottfried, režie: Jean Renshaw, scéna a kostýmy: Christof Cremer, světla: Norbert Chmel. Bach Consort Wien, Wiener Kammeroper, premiéra 22. března 2015 (Theater an der Wien), obsazení: La Contessa Armelinda – Viktorija Bakan, Il Marchese Riccardo – Vladimir Dmitruk, Rocolina – Natalia Kawalek, Cecco – Tobias Greenhalgh, Marianina – Frederikke Kampmann, Pierotto – Christoph Seidl, Toniolo – Julian Henao Gonzalez, Un uccello – Martin Dvořák www.theater-wien.at

Florian Leopold Gassmann (1729-1774) – hudební skladatel, kapelník, varhaník. Jedním z nejznámějších a nejvýznamnějších mosteckých rodáků, který dosáhl uznání a věhlasu v cizině, byl Florian Leopold Gassmann, narozený 4. května 1729. Florian Leopold odmalička projevoval nevšední hudební nadání, čehož si všiml český hudebník a ředitel kůru mosteckého kostela Jan Vobořil, který vzal hudební vzdělávání mladého Gassmanna do svých rukou. Florian Leopold u něho získal hudební základy, učil se zpěvu, hře na housle a harfu. Krátce také studoval na jezuitském gymnáziu v Chomutově. Brzo odešel z domova a dostal se do Benátek, v Boloni studoval u slavného hudebního skladatele a teoretika, františkánského duchovního Giovannioho Battisty Martiniho. Poté se Gassmann stal varhaníkem v ženském klášteře v Benátkách. Na základě studia italských mistrů si vytvořil vlastní hudební styl, který se brzy stal velmi oblíbeným v kostelech, divadlech, palácích a městech pro své laskavé a příjemné střízlivé melodie bez rozmarů a afektů. Úspěch Gassmanna jako cizince byl v Itálii velmi neobvyklý. Gassmann se také přihlásil do soutěže benátského Teatro San Moise na novou operu pro karnevalovou sezónu roku 1757. Se svou *Merope* v tehdy tradičním žánru opera seria (vážná opera; operní druh rozvinutý v Itálii v 18. století) uspěl a ohlas publika i vedení divadla byl natolik příznivý, že získával objednávky na nové opery ještě dalších pět let. V roce 1763 byl povolán

do Vídně jako skladatel baletů a už o rok později se stal po Gluckovi divadelním kapelníkem.

Když po smrti Františka I. (manžela císařovny Marie Terezie) ve Vídni na rok umkla divadla, Gassmann se na počátku roku 1766 vrátil do Benátek. Tehdy se seznámil s patnáctiletým Antoniem Salierim, kterého vzal s sebou v roce 1768 jako svého žáka zpět do Vídně. Dlouhodobou proslulost v Itálii, Německu a Rakousku Gassmannovi vynesla opera *L'amore artigiano (Řemeslnická láska)* z roku 1767 a především pak *La Contessina (Komtesa)*, která vznikla o tři roky později u příležitosti setkání Josefa II. a pruského krále Friedricha II. v Novém Městě na Moravě. Gassmann tvořil hlavně opery buffa, nejčastěji na předlohy Carla Goldoniho a Pietra Metastasia.

Život ve Vídni znamenal pro Gassmanna vrchol kariéry. Úspěšná skladatelská činnost mu vynesla jmenování dvorním a komorním skladatelem a mimo to se mu dostalo nejvyšších možných poct, jakých mohl v té době hudebník dosáhnout. V roce 1772 byl Gassmann jmenován vídeňským dvorním kapelníkem na dvoře císařovny Marie Terezie a Josefa II. Žil v dobrých podmínkách a spokojeném manželství a byl všeobecně znám jako dobrodinec. Z jeho podnětu byla v roce 1771 založena společnost na podporu vdov a sirotků po hudebnících ve Vídni (Tonkünstlersocietät). Jeho záslužným činem bylo také sestavení katalogu císařské hudební knihovny ve Vídni.

Florian Leopold Gassmann zemřel ve Vídni 20. ledna 1774 ve věku necelých pětácti let a zanechal za sebou rozsáhlé hudební i pedagogické dílo. Složil třidvacet oper, oratorium *La Betulia liberata* – duchovní hru na biblický námět, velký počet kvartet, divertiment, mší. Jeho chrámové skladby a oratoria cenil W. A. Mozart, jeho početné symfonie, kvartety a triové sonáty jsou dochovány zejména ve Vídni a v českých zemích.

Gassmann měl dvě dcery, mladší se však narodila až dva měsíce po jeho smrti. Obě se staly významnými pěvkyněmi své doby. V jeho rodném městě mu byla znovu odhalena busta v roce 1997 před Městským divadlem v Mostě.

Martin Dvořák je nezávislý tanečník, choreograf a umělecký ředitel Festivalu ProART a Company ProART. Za svou devatenáctiletou profesionální kariéru spolupracoval s více než čtyřiceti choreografy mezinárodní či domácí taneční scény. Vlastní choreografické tvorbě se věnuje souvisle od roku 2003 a na svém kontě má v současné době více než třicet úspěšně uvedených projektů.

Přemysl Janýr: *Aby se tu dalo žít I.*

V knižním nakladatelství Susa vyšel pod názvem *Aby se tu dalo žít I.* první díl výběru textů Přemysla Janýra (syn Přemysla Janýra st.) publikovaných v *Britských listech* v letech 2003-2014 (<http://www.susa.cz/kniha/Aby-se-tu-dalo-zit-I.html>). Nabízí jej rovněž internetové knihkupectví Kosmas (<http://www.kosmas.cz/knihy/205012/aby-se-tu-dalo-zit-i/>).

Přemysl Janýr se věnuje několika občanským iniciativám jako Forum pro česko rakouský dialog či Národy Podjív v Mikulově. Od roku 2003 přispívá zejména do internetového deníku *Britské listy*.

Přemysl Janýr: *Aby se tu dalo žít I.*

Nakladatelství Susa, 2015, brož., 320 str., ISBN: 978-80-86057-98-9.

Hledáme české děti a českou lektorku ve Vídni!

Jsme tři česko-rakouské rodiny, které pro své děti ve věku 5-10 let chtějí od září 2015 uspořádat jednou týdně kroužek nebo vyučování češtiny ve Vídni.

Pro děti ve školním věku nabízí vídeňská školní rada při určitém počtu dětí (minimálně 12) jednou týdně zdarma výuku češtiny a české kultury. Pro uskutečnění této výuky hledáme ještě 3 děti. V případě zájmu kontaktujte Darinu Dujmicovou (darina.dujmic@chello.at), pokud jste již ne-reagovali na předcházející výzvu.

Pro děti v předškolním věku chceme zorganizovat soukromý kroužek, v rámci kterého bude dětem zprostředkována hravou formou jazyková výuka (např. pomocí předškolních materiálů, společenských her apod.). Kroužek se bude konat v 17. okrese a hledáme ještě 3-5 dětí a lektorku se zájmem a zkušeností. V případě zájmu kontaktujte do 15. 5. 2015 Veroniku Janýrovou (VeronikaJ@gmx.at). V obou případech se jedná o nepovinné odpovědné vyučování jednou týdně.

Srdečně zdravíme,

Darina Dujmic a Veronika Janýrová

Vyznamenání

30. März 2015, hat Karl Fürst Schwarzenberg die Marietta und Friedrich Torberg-Medaille, von der Israelitischen Kultusgemeinde verliehen, entgegengenommen. Die Verleihung fand im festlichen Rahmen in den Räumen des Unteren Belvedere statt. Die Laudatio wurde von Prof. Shlomo Avineri von der Hebräischen Universität von Jerusalem gehalten.

Die Marietta und Friedrich Torberg-Medaille (bis 2002 Friedrich Torberg-Medaille) wird in unregelmäßigen Abständen in Wien von der Israelitischen Kultusgemeinde an Persönlichkeiten und Initiativen verliehen, welche gegen Antisemitismus, Rassismus und das Widererstarben des Nationalsozialismus aufgetreten sind.

Theater Brett Termine/Programm Mai 2015

Theater Brett, Münzwardeingasse 2, 1060 Wien
theaterbrett@gmx.at, www.theaterbrett.at

Tel.: 0676/7345566

Reservierungen: 0676/7345566 Lysistrata unter:
griechischetheatergruppe@gmail.com

oder per SMS: 0680/330 4060

- Di 12. 5. 20:00 Franz Kafka: *In der Strafkolonie / Ein Hungerkünstler*. Szenische Lesung mit Ludvík Kavín
- Mi 13. 5. 20:00 Franz Kafka: *Die Verwandlung*. Szenische Lesung mit Ludvík Kavín
- Fr 15. 5. 20:00 Franz Kafka: *Beschreibung eines Kampfes*. Szenische Lesung mit Ludvík Kavín
- Sa 16. 5. 20:00 *Die acht Oktavhefte Brief an den Vater Franz Kafka*. Szenische Lesung mit Ludvík Kavín
- Do 21. 5. 20:00 Franz Kafka: *Amerika*. Szenische Lesung mit Ludvík Kavín
- Fr 22. 5. 20:00 Franz Kafka: *Das Schloss*. Szenische Lesung mit Ludvík Kavín

- Sa 23. 5. 20:00 Franz Kafka: *Der Prozess*. Szenische Lesung mit Ludvík Kavín
- Do 28. 5. 18:00 Literarischer Lenz in Centrope. Ein Literaturfestival. Eintritt: freie Spende
- Fr 29. 5. 18:30 Literarischer Lenz In Centrope. Ein Literaturfestival. Eintritt: freie Spende
- Sa 30. 5. 20:00 Agatha Christie: *Die Mausefalle*. Gastspiel Die Stuthe
- So 31. 5. 16:00 + 20:00 Agatha Christie: *Die Mausefalle*. Gastspiel Die Stuthe
- Mo 1. 6. 20:00 Agatha Christie: *Die Mausefalle*. Gastspiel Die Stuthe
- Di 2. 6. 20:00 Agatha Christie: *Die Mausefalle*. Gastspiel Die Stuthe
- Mi 3. 6. 20:00 Agatha Christie: *Die Mausefalle*. Gastspiel Die Stuthe

12., 13., 15., 16., 21., 22., 23. 5. 2015 um 20 Uhr Abende mit Franz Kafkas Romanen und Erzählungen

7 Abende mit Franz Kafka – ein Spaziergang durch seine Werke. Ludvík Kavín bewegt sich mit seinen Lesungen an der Schwelle des 19. und 20. Jahrhunderts. Jaroslav Hašek's *Der gute Soldat Schwejk* und nun Franz Kafkas Erzählungen und Romane. Warum? In beiden Fällen handelt es sich um Literaten, deren Werke, wegen seiner unveränderten Aktualität, bis heute eine Inspirationsquelle für Künstler verschiedener Kunstgattungen sind...

Licht und Ton: Andreas Zemann

28. und 29. 5. 2015

Literarischer Lenz in Centrope Ein Literaturfestival 28.-29. Mai 2015

Die Dokumentationsstelle

für ost-und mitteleuropäische Literatur lädt ein
Zu einer Begegnung mit Celebritäten
der europäischen zeitgenössischen Literatur
Donnerstag, der 28. 5. 2015

- 18:00 Eröffnung
Moderation: Ludvík Kavín
- 18:30 Uršula Kovalyk (Bratislava): *Krasojezdkyňa / Die Kunstreiterin/Zirkusreiterin*
- 19:00 Bettina Baláka (Wien): *Unter Menschen / Mezi lidmi*
- 19:30 Kateřina Rudčenková (Praha): *Chůze po dunách / Gang über die Dünen*
- 20:00 Anna Jokai (Budapest): *A mérleg nyelve / Die Sprachwaage*
- 20:30 Kathrin Röggla (Berlin): *Die Autobahn / Dálnice*
- 21:00 Buffet
- Freitag 29. Mai 2015
- 19:00 Martin Reiner (Brno): *Básník. Román o Ivanu Blatném / Dichter. Ein Roman über Ivan Blatný*
- 19:30 Melica Bešlija (Wien): *Nationalismus / Nacionalismus*
- 20:00 Antonio Fian (Wien): *Man kann nicht alles wissen / Člověk nemůže vědět všechno*
- 20:30 Agda Pavi Pain (Košice): *More. Love. Čajky / Meer. Jagd. Möwen*
- 21:00 László Darvasi (Szeged): *Virágzabálog / Blumenfresser*
- 21:30 Buffet

Antonio Fian

Geboren 1956 in Klagenfurt/Kärnten; Kindheit in Spittal an der Drau; 1976 Übersiedlung nach Wien; Beginn eines Volkswirtschaftsstudiums; seit 1980 freiberuflicher Schriftsteller; Mitbegründer und von 1976 bis 1983 Herausgeber der Literatur-Zeitschrift *Fettfleck* gemeinsam mit Wolfgang Kobal; Autor von Erzählungen, Romanen, Dramoletten, Hörspielen. Lebt und arbeitet seit 1976 in Wien.

Martin Reiner

Geboren am 1. 8. 1964 in Brno, ist tschechischer Dichter, Verleger und Organisator des Kulturgeschehens. Im Jahr 2014 gab er den Roman *Dichter. Ein Roman über Ivan Blatný* heraus, der mit dem Preis Das Buch des Jahres 2014 prämiert wurde.

Melica Bešlija

wurde 1973 in Zenica, Bosnien und Herzegowina, geboren und ist in Sarajevo aufgewachsen. In Wien studierte sie Vergleichende Literaturwissenschaft, Philosophie und Slawistik. Mit *Sarajevo in der Geliebten* (Edition Atelier, 2012) legte sie ihren ersten Roman vor.

Uršula Kovalyk

Geboren am 31. Dezember 1969 in Košice. Sie ist Diplom-Krankenschwester, nach dem Jahr 1989 hat sie mehrere Berufe ausgeübt z.B. Tierpflegerin, Buchverkäuferin usw. Extern hat sie an der Universität in Trnava studiert (Schwerpunkt: Sozialarbeit). Sie lebt zur Zeit in Bratislava.

Kathrin Röggl

Wurde 1971 in Salzburg geboren. Dort begann sie 1989 ihr Studium der Germanistik und Publizistik, welches sie 1992 in Berlin fortsetzte und 1999 erfolgreich abbrach. Seit 1988 ist sie aktiv in der literarischen Öffentlichkeit. Nach dem Umzug nach Berlin im Jahr 1992 entstanden die ersten Bücher, sowie Kurzprosa. Sie ist Mitglied der Akademie der Künste in Berlin.

Kateřina Rudčenková

Dichterin, Prosaikerin und Dramatikerin. Geboren am 12. April 1976 in Prag, studierte am Jaroslav-Ježek-Konservatorium und an der Tschechischen Landwirtschaftsuniversität, arbeitet als Korrektorin. In ihrer Lyrik (aber auch in der Prosa und den dramatischen Texten), die sich auf die Traditionen von Existenzialismus und Romantik stützen, verfolgt sie die Bewegung eines Subjekts zwischen dem Abgrund der Vereinsamung und der Ekstase der zwischenmenschlichen Kommunikation, insbesondere unter Liebenden.

Agda Pavi Pain

Agda Pavi Pain ist einer der bedeutendsten und umstrittensten slowakischen Autoren. Er lebt in Bratislava. Schreibt unter verschiedenen Namen und ist Sänger der Band »Liter Gena«. Seine Belletristik, Lyrik und seine Kritiken erscheinen in den Medien der Slowakei und in Übersee. Er ist auch Autor verschiedener TV-Serien, -Shows und Werbespots.

Bettina Baláka

1966 in Salzburg geboren. Studium am Zentrum für Translationswissenschaft (Englisch/Italienisch) der Universität Wien, Aufenthalte in den USA und Großbritannien. 1990 Studienabschluss (Mag. phil.). Lebt als freie Schriftstellerin in Wien.

Anna Jokai

Freiberuflicher Schriftstellerin, am 24. November 1932 in Budapest geboren, erhielt im vergangenen Jahr den

Staatspreis und wurde mit dem Kossuth Preis ausgezeichnet, ist eines der Gründungsmitglieder der digitalen Literaturakademie, 1956 Eintritt in die Eötvös Loránd Universität, Fakultät für Geisteswissenschaften (1961 Abschluss), 1966 erschien die erste Novelle und bis heute erschienen vierunddreißig Bücher (Romane, Novellen, Essays, Interviews). Sie ist Ehrenbürgerin der Josefsstadt.

László Darvasi

Dichter und Schriftsteller, geboren 1962 in Törökszentmiklós (Ungarn), 1986 Abschluss an der Pädagogischen Akademie in Szeged, Lehrer für Ungarisch und Geschichte in Hódmezővásárhely, schrieb in der Szegediner Literaturzeitschrift *Pompeji* und seit 1993 für die Literaturzeitschrift *Élet és Irodalom*, Darvasi ist Suhrkampautor, schreibt auf ungarisch auch unter dem Pseudonym Ernő Szív, László Darvasi veröffentlichte bisher einundzwanzig Bücher auf Ungarisch, die sowohl Gedichte wie auch Romane, Essays und Novellen, Dramen und Kinderbücher beinhalten. Eintritt: Freie Spenden

Gastspiel Die Stuthe

Die Mausefalle von Agatha Christie

30. 5. 2015 20:00,

31. 5. 2015 16:00 + 20:00,

1. 6. 2015 20:00,

2. 6. 2015 20:00,

3. 6. 2015 20:00

Mit: Anna-Katharina Bánó, Clemens Hartig, David Heisig, Nikolaus Kratzer, Josef Lusser, Anna Mautner-Markhof, Mesi Richter, Sebastian Tatzreiter, Riki Wieland, Maica Wurmböck

Karten: € 10/ € 15

Bestellungen an mausefalle2015@gmail.com

Die Kunst des Augenblicks

Aus diesem traurigen Anlass wird die Ausstellung *Die Kunst des Augenblicks* mit Zeichnungen von Horst Miechtnner bis Ende Juni verlängert.

Geänderte Öffnungszeiten:

Montag, Dienstag, Freitag: 15:30-18:30,

Mittwoch: 16:30-18:30, Donnerstag: geschlossen.

Auch die Kulturameise wird uns nicht länger begleiten.

Mit herzlichen Grüßen voller Trauer

Mag. Iva Schach Miechtnner und Mag. Gabriela Miechtnner

Atelier A, Zum Blauen Pfau am Spittelberg

Eine Initiative zur Förderung neuer und werdender Künstler

1070 Wien, Kirchberggasse 17/ II

Tel.: 01/522 51 89 oder 0664/4710955

Email: ateliera@netway.at

www.ateliera.jimdo.com

<https://www.facebook.com/pages/ATELIER-A/29652249785>

Symphoniker: Karel Ančerl

Am 8. Mai 2015 findet am Wiener Heldenplatz das Gratskonzert *Fest der Freude* der Wiener Symphoniker zum 70. Jahrestag des Endes des Zweiten Weltkriegs in Europa statt. Zu diesem Anlass erscheint im hauseigenen Label

als Neuauflage eine historische Aufnahme der *Symphonie Nr. 9 Aus der Neuen Welt* von Antonín Dvořák und von Smetanas *Moldau* unter der Leitung des tschechischen Dirigenten Karel Ančerl aus dem Jahre 1958. Ein bewegendes Dokument eines Mannes, der 1942 von den Nationalsozialisten nach Theresienstadt und anschließend nach Auschwitz verschleppt wurde und als einziges Mitglied seiner Familie den Schreckensterror überlebte.

Erscheinungsdatum der CD in Deutschland, Österreich und der Schweiz: 27. April 2015

Erhältlich im Fachhandel und im Internet über z.B. Amazon

Wiener Symphoniker

Vienna Symphony Orchestra

Lehár-gasse 11, 1060 Wien

T +43 (0)1/58979-0 F -54

office@wienersymphoniker.at

Volles Programm für junge ForscherInnen! Die KinderuniWien startet am 6. Juli 2015

Drei Jubiläen, ein neuer Standort und ein kunterbuntes Wissenschaftsprogramm – das wird die KinderuniWien 2015. Von 6. bis 18. Juli 2015 heißt es wieder Forschen, Fragen und Staunen für Österreichs jüngste Studierende!

Auf rund 4.500 Kinder und 500 WissenschaftlerInnen wartet ein Sommerstart voller Forschungsspaß: sechs Universitäten und eine Fachhochschule öffnen gleich nach Schulschluss zwei Wochen lang ihre Türen zum gemeinsamen Forschen, Experimentieren und Tüfteln. Von 6.-18. Juli können Kinder zwischen 7 und 12 Jahren aus einem kunterbunten Angebot an Lehrveranstaltungen an der Universität Wien, der Medizinischen Universität Wien, der Technischen Universität Wien, der Universität für Bodenkultur Wien, der Veterinärmedizinischen Universität Wien und der FH Campus Wien wählen. Außerdem überrascht die KinderuniWien 2015 mit einem neuen Standort: die Wirtschaftsuniversität Wien bietet mit der KinderuniWirtschaft spannende Veranstaltungen über die wirtschaftlichen, sozialen und ökologischen Zusammenhänge in unserer Welt an.

2015 ist das Jahr der Universitätsjubiläen: 650 Jahre Universität Wien, 200 Jahre Technische Universität Wien und 250 Jahre Veterinärmedizinische Universität Wien sind nicht nur ein Grund zum Feiern und Jubeln sondern auch die Möglichkeit für neugierige Kinder, etwas mehr in die Geschichte und die aktuellen wissenschaftlichen Fragestellungen der Universitäten einzutauchen.

Das Programm zur KinderuniWien 2015 gibt es in Form des Studienbuchs ab Mitte Mai, die Anmeldung startet am 14. Juni. Fördergeber wie das Bundesministerium für Wissenschaft, Forschung und Wirtschaft, und die Stadt Wien unterstützen das Projekt KinderuniWien; A1 ist KinderuniWien-Partner der ersten Stunde.

Vielfalt bilden mit KinderuniTagestickets

Ein wichtiges Ziel der KinderuniWien ist es, Familien zu erreichen, in denen noch niemand ein Studium abgeschlossen hat: Mit KinderuniTagestickets werden Kinder aus Familienzentren, Flüchtlingsheimen und anderen karitativen Einrichtungen abgeholt, von BetreuerInnen aus dem KinderuniTagesticket-Team an die KinderuniWien begleitet und abends wieder nach Hause gebracht. Auch heuer

ruft die KinderuniWien Unternehmen und private Spende-rInnen auf, dieser Zielgruppe den Besuch der KinderuniWien zu ermöglichen und auf diesem Weg zur Schaffung gleicher Bildungschancen beizutragen!

Die Termine der KinderuniWien 2015:

- ab 18. Mai Das Studienbuch zur KinderuniWien 2015 ist bei der wienXtra kinderinfo und am A1 Internet für Alle Campus erhältlich. Weiters ist das Programm online unter kinderuni.at abrufbar.
- 14. Juni Anmeldetag der KinderuniWien am Campus der Universität Wien
- 15. Juni – Anmeldung über Internet unter kinderuni.at, an den Anmeldeschaltern am Campus der Universität Wien und am A1 Internet für Alle Campus
- 3. Juli
- 6.-18. Juli KinderuniWien 2015:
- 06.-10./ KinderuniWissenschaft, Campus Universität
- 13.-16. Juli Wien
- 06.-10. Juli KinderuniTechnik, Technische Universität Wien
- 08.-09. Juli KinderuniFH Campus, FH Campus Wien
- 08.-09. Juli KinderuniWirtschaft, Wirtschaftsuniversität Wien
- 13.-17. Juli KinderuniMedizin, Medizinische Universität Wien
- 13.-16. Juli KinderuniBoku, Universität für Bodenkultur Wien
- 16.-17. Juli KinderuniVetmed, Veterinärmedizinische Universität Wien
- 18. Juli Sponsion im Großen Festsaal im Hauptgebäude der Universität Wien

Rückfragehinweis und Anforderung von Fotos zur KinderuniWien:

Petra Eckhart – Kinderbüro Universität Wien
Mobil: +43/664/8565 809
petra.eckhart@univie.ac.at
<http://kinder.univie.ac.at>, <http://kinderuni.at>

Medzinárodné poradenské dni

Pracujete alebo ste pracovali na Slovensku alebo v Rakúsku? Odborníci nositeľov sociálneho poistenia vám poradia.

Wien im Bürogebäude der Pensionsversicherungsanstalt Friedrich-Hillegeist-Straße 1, 1021 Wien

20. 05. 2015

Streda od 8:30 do 12:00 hod a 13:00 do 16:00 hod

Dohodnutí termínu:

SK +421 90617-3211

e-mail: nikola.sutovska@socpoist.sk

Ö 05 03 03-237 23

Ö Fax 05 03 03 -237 90

K. M. HOFBAUER KLUB

má novou webovou stránku:

www.k-m-hofbauer-klub.webnode.at

Česko-rakouský konzultační den ve Znojmě

Kdy: 19. 05. 2015 09:00-16:00

Kde: budova Okresní správy sociálního zabezpečení Znojmo, Vídeňská 701/31

Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ) ve spolupráci s rakouským nositelem důchodového pojištění Pensionsversicherungsanstalt (PV) dne 19. května 2015 organizují ve Znojmě Česko-rakouský konzultační den, který je především určen přeshraničním pracovníkům, tzv. pendlerům. Konzultace budou probíhat ve dvou časových blocích od 9:00 do 12:00 hodin a od 13:00 do 16:00 hodin. Jednotlivé konzultace jsou plánovány ve dvacetiminutových intervalech. Přednost při poradenství budou mít objednaní klienti.

Proběhly první konzulární dny Velvyslanectví ČR v Rakousku na honorárním konzulátu ČR v Grazu

Ve dnech 15. a 16. dubna a 19. a 20. května 2015 proběhly první konzulární dny velvyslanectví ČR v Rakousku na honorárním konzulátu ČR v Grazu. Ve výše uvedených termínech byli pracovníci konzulárního úseku Velvyslanectví ČR v Rakousku úřadovat na honorárním konzulátu ČR ve Štýrském Hradci, aby v rámci konzulárních dnů nabídli široké spektrum konzulárních služeb našim občanům přímo v blízkosti jejich bydliště v daném konzulárním obvodu. S ohledem na úspěšnou realizaci se do budoucna počítá s organizací konzulárních dnů i na dalších honorárních konzulátech ČR v Rakousku.

Agendy vykonávané během konzulárních dnů:

- státoobčanská agenda (konzultace + přijímání žádostí o zjištění státního občanství a vydávání osvědčení o státním občanství ČR, přijetí prohlášení o nabytí státního občanství ČR nebo pozbytí státního občanství ČR dle zák. č. 186/2013 Sb.);
- matriční agenda (konzultace + přijímání žádostí o duplikáty matričních dokladů, zápisy matričních událostí – narození, manželství včetně změn příjmení, rozvodů, úmrtí; dále pak žádosti o vydání osvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství);
- vystavování náhradních cestovních průkazů;
- zápis do zvláštního seznamu voličů;
- vyškrtnutí ze zvláštního seznamu voličů;
- přijímání žádostí o zrušení trvalého pobytu na území ČR;
- informace + konzultace k agendě cestovních pasů;
- ověřování/legalizace (kopií, podpisů, překladů, v případě zájmu přijímání žádostí o ověření dokladů apostilní doložkou);
- právní poradenství týkající se českého právního řádu;
- poskytnutí právní a konzulární pomoci;
- poskytnutí právní pomoci při vyřizování dědických nároků;
- vyřizování stížností na postup rakouských úřadů;
- přijímání žádostí o výpis z rejstříku trestů;

Žadatele o výše uvedené konzulární služby prosíme, aby si z důvodu zkrácení čekacích lhůt sjednali termín přímo s úřednicemi honorárního konzulátu České republiky v Salzburgu:

HK Salzburg
Jana Michaylov
tel. 0662 8796 24

úřední dny: út 14:00-17:00 hod. a st-čt 9:30-12:30 hod.
e-mail: hk.salzburg@email.cz.

Nabídka dopravce TigerExpress

TigerExpress.eu zajišťuje denně celkem tři spoje z Vídně do ČR a zpět v každém směru.

Více informací na internetových stránkách:
<http://www.tigerexpress.eu>.

Dopis JUDr. Karla Kühnla, zvláštního zmocněnce pro krajské záležitosti

Vážené přátelé,

po roce se znovu na Vás obracím, abych Vás pozdravil a mohl informovat o projektech, které pracoviště zvláštního zmocněnce pro krajské záležitosti v letošním roce podporuje a které jsou, jak se domnívám, hodny Vaší pozornosti.

Jedná se především o tradiční akce, které určitě znáte a kterých se někteří z Vás každoročně účastní. Budeme velmi rádi, když budete informaci o nich šířit i mezi další zájemce.

Spolek Česká škola bez hranic (ČŠBH) bude ve dnech 3.-7. srpna 2015 pořádat svoji každoroční konferenci. Ke slavnostnímu zahájení letošního již 7. ročníku dojde v Toskánském paláci Ministerstva zahraničních věcí České republiky. Podrobnější program bude k dispozici na webové stránce www.csbh.cz během měsíce dubna. Hlavním tématem bude koncepce udržování mateřského jazyka v zahraničí jako nástroje zachování kulturního a historického dědictví státu. Tradičně se očekává debata k vývoji situace v oblasti výuky češtiny pro děti v uplynulém roce a vzájemná výměna zkušeností.

ČŠBH vytvořil v r. 2014 **výukové materiály** – pracovní listy pro žáky ZŠ a gymnázií a metodického průvodce pro učitele – zaměřené na tři tematické okruhy: Literární umělci v československých legiích (J. Kopta, R. Medek a F. Langer), Osudy Čechů v zahraničí v kontextu dějinných událostí 20. století (A. Mucha, M. R. Štefánik, J. Palivec a B. Martinů) a Významní cizinci v novodobých dějinách Československa (E. Denis a M. Pellé). Třetí tematický okruh je zpracován i ve francouzštině a angličtině. Vše je volně dostupné na webových stránkách spolku ČŠBH www.csbh.cz.

Na webové stránce ČŠBH rovněž naleznete informace k úspěšnému **Letnímu táboru pro děti ze zahraničních českých škol**, který se koná v Centru ekologických aktivit města Olomouce **Sluňákov**. Pro velký zájem se v letošním 7. ročníku tábora uskuteční dva turnusy, a to od 12. 7. do 17. 7. 2015 pro děti od 6 do 12 let a od 17. 7. do 22. 7. 2015 pro děti od 6 do 15 let.

Letní tábor pro starší děti krajanů spojený s výukou českého jazyka pořádá rovněž i občanské sdružení **Sedm paprsků**, www.sevenrays.cz. Letošní 3. ročník je určen pro děti ve věku od 12 do 17 let a koná se v penzionu Pohoda v Jizerských horách od 19. 7. – 1. 8. 2015. Přihlášky je potřeba zaslat do 31. 3. 2015 přímo na e-mailovou adresu sdružení info@sevenrays.cz.

Ve dnech 10.-13. 9. organizuje sdružení Sedm paprsků ve spolupráci s MZV ČR a Stálou komisí Senátu Parlamentu České republiky **9. ročník Mezinárodního krajaňského festivalu**. K účasti jsou zváni účinkující z řad krajanů z celého světa. Zájemci se mohou hlásit prostřednictvím webové stránky www.krajanskyfestival.eu, kde naleznou přihlášku a odešlou ji na e-mailovou adresu sdružení Sedm paprsků info@sevenrays.cz. Slavnostní zahájení festivalu bude ve čtvrtek 10. 9. v 10 hodin v hlavním sále Senátu. Vyrcholením celého festivalu bude tradiční krojovaný průvod souborů z Toskánského paláce na Hradčanské náměstí. Zde dojde i k vyhodnocení nejlepších souborů a ke slavnostnímu zakončení festivalu.

Každoročně se v rámci Programu podpory českého kulturního dědictví konají i studijní pobyty a kurzy pro krajanů, o nichž býváte informováni prostřednictvím zastupitelských úřadů ČR. Podrobné informace naleznete na webové stránce Domu zahraniční spolupráce www.dzs.cz.

Věřím, že Vás některá z plánovaných akcí určených pro Čechy žijící v zahraničí zaujme a při nějaké z těchto příležitostí Vás také budu moci osobně pozdravit.

JUDr. Karel Kühnl

Vzpomínková akce k 70. výročí osvobození koncentračního tábora Mauthausen

Zástupci velvyslanectví České republiky v Rakousku se tradičně i letos zúčastnili vzpomínkových akcí určených k uctění památky obětí nacistických koncentračních táborů v Rakousku. Druhý květnový týden se v Rakousku konaly vzpomínkové akce k 70. výročí osvobození koncentračního tábora Mauthausen a jeho „pobočných táborů“.

Zástupci Velvyslanectví ČR v Rakousku jako každoročně utčili památku českých obětí položením věnců v Ebensee/Traunsee, Gusenu, Mauthausenu a Melku. Hlavní vzpomínková akce připomínající osvobození koncentračního tábora v Mauthausenu americkým vojskem 5. května 1945 se uskutečnila v neděli 10. května 2015 a zúčastnilo se jí několik tisíc lidí, včetně delegací z přibližně 65 zemí.

Rakouští politici a zahraniční hosté včetně předsedy české vlády Bohuslava Sobotky, ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a ministra kultury Daniela Hermana si v rakouském Mauthausenu připomněli 70. výročí osvobození tamního nacistického koncentračního tábora.

U příležitosti pietního aktu položil premiér Sobotka věnec u památníku československých obětí. V projevu uvedl: „Před sedmdesáti lety tady skončila děsivá realita jednoho pekla. Na tomto místě umírali lidé pro svůj původ... Jako premiér české vlády chci zdůraznit, že vzpomínáme nejen na československé vězně tohoto tábora, kterých zde bylo internováno více než šest a půl tisíce, ale také na všechny ostatní vězně a oběti nacistického režimu a ideologie, kteří zde byli drženi, mučeni a mnohdy zde také zahynuli, mimo jiné například na smutně proslulých „mauthausenských schodech smrti“. Předseda vlády se setkal s rakouským spolkovým prezidentem Heinzem Fisherem, kancléřem Wernerem Faymannem a ocenil tři přeživší. Medaili dostali Eva Clarková, Hana Berger-Moranová a Mark Olsky, kteří se narodili vězňům tábora v posledních týdnech války.

Kraków – Ostrava – Vienna Airport

	Tyger Express	Tyger Express	Tyger Express	Tyger Express	Tyger Express	Tyger Express
Kraków (Centrum)	23:30					08:00
Katowice (Centrum)	00:45	04:55				08:10
Gliwice	01:10	05:20				08:20
Rybnik	02:00	05:50				08:40
Ostrava-Svinov (nádraží)	02:40	03:35	06:35	08:40	10:35	12:20
Ostrava (Centrum)		03:45		08:30		12:30
Frydek-Místek		04:00		07:05		12:45
Nový Jičín		04:20		07:25		13:05
Hranice		04:35		07:40		13:20
Olomouc		04:55		08:05		13:48
Prostějov		05:10		08:20		14:00
Wien		07:35		10:55		16:31
Vienna Airport		08:00		11:20		17:00

Vienna Airport – Ostrava – Kraków

	Tyger Express	Tyger Express	Tyger Express	Tyger Express	Tyger Express	Tyger Express
Vienna Airport	10:23			17:10		21:45
Wien	10:50			17:35		22:10
Prostějov	13:15			19:40		00:15
Olomouc	13:30			19:55		00:30
Hranice	13:55			20:20		00:50
Nový Jičín	14:10			20:35		01:05
Frydek-Místek	14:30			20:55		01:25
Ostrava (Centrum)	14:50			21:15		01:45
Ostrava-Svinov (nádraží)	15:00	15:20	16:10	21:25	21:30	01:55
Rybnik			17:00		22:20	03:20
Gliwice			17:30		22:45	03:45
Katowice (Centrum)			18:45		23:10	04:25
Kraków (Centrum)			18:05			08:40

*Es war schön, dich gehabt zu haben.
Gedanken, Gefühle und Augenblicke
werden uns immer an dich erinnern.
Deine Schritte sind verstummt,
doch die Spuren deiner Liebe und Arbeit
sind überall.*

Unendlich schwer fällt uns der Abschied von einem wunderbaren Menschen,
unvergeßlichen, geduldigen und liebevollen Gatten und Vater,
Schwager, Onkel, Cousin

Horst Miechtner

*16.08.1941 – †12.04.2015

der uns am 12. April 2015 im Alter von 73 Jahren
unerwartet und plötzlich entrisen wurde.

Die feierliche Verabschiedung von unserem lieben Verstorbenen findet
am Samstag den 25. April 2015 um 11 Uhr
in der Feuerhalle Wien-Simmering statt.

Die Beisetzung der Urne im Familiengrab erfolgt
zu einem späteren Zeitpunkt im engsten Familienkreis.

In Liebe und Dankbarkeit trauern:

Iva	Gabi	
Gattin	Tochter	
Jarmila Šachová		
Schwiegermutter		
Petr Šach	Bernd Eckert	
Schwager	Cousin	
Soňa Nováková	Jan Šach	Lenka Kříšťalová
Nichte	Neffe	Nichte

im Namen aller Verwandten und Freunde

Wir vermissen Dich!

THEATERFEST Niederösterreich 2015 Programmorschau

Das detaillierte Programm mit allen Informationen zu den einzelnen Produktionen wird Ende Februar veröffentlicht. Broschüre kostenlos bestellen unter theaterfest.noe@aon.at.

Teatro Barocco in Stift Altenburg

25. Juni - 25. Juli | MELODRAM UND OPER
Medea | Der Apotheker
www.teatrobarocco.com

Musical Sommer Amstetten

22. Juli - 15. August | MUSICAL
Saturday Night Fever
www.musicalsommeramstetten.at

Filmhof Wein4tel Asparn

ab 14. Juli | KOMÖDIE
Bella Donna
www.filmhof.at

Bühne Baden

19. Juni - 6. September
Die Fledermaus | OPERETTE
Der fidele Bauer | OPERETTE
Bunbury | SCHAUSPIEL
Hairspray | MUSICAL
www.buehnebaden.at

Stadtheater Berndorf

6. August - 18. September
Der nackte Wahnsinn | KOMÖDIE
Gut gegen Nordwind | SCHAUSPIEL
www.berndorf.gv.at

Oper Burg Gars

17. Juli - 8. August | OPER
Don Carlo
www.operburggars.at

Festspiele Gutenstein

16. Juli - 9. August | MUSIK. SCHAUSPIEL
Der Barometermacher auf der
Zauberinsel
www.festspielegutenstein.at

Theatersommer Haag

8. Juli - 15. August | KOMÖDIE
Reset - Alles auf Anfang
www.theatersommer.at

KlassikFestival

Schloss Kirchstetten
31. Juli - 15. August | OPER
L'elisir d'amore - Der Liebestrank
www.schloss-kirchstetten.at

operklosterneuburg

4. Juli - 1. August | OPER
Rigoletto
www.operklosterneuburg.at

Schlossfestspiele Langenlois

25. Juli - 14. August | OPERETTE
Der Zigeunerbaron
www.schlossfestspiele.at

Kultursommer Laxenburg

14. Juni - 16. August | KOMÖDIE
Ewig jung
www.kultursommerlaxenburg.at

Herrnseetheater Litschau

5. - 30. August | KOMÖDIE
Der Aufsatz
www.herrnseetheater.at

Sommerspiele Melk

18. Juni - 15. August
Alice im Wunderland | SCHAUSPIEL
Live is Life | REVUE
www.sommerspielemelk.at

Theater im Bunker Mödling

Stücktitel und Termine noch nicht fixiert
www.theaterimbunker.at

Sommerspiele Perchtoldsdorf

1. Juli - 1. August | SCHAUSPIEL
Der Sturm
www.sommerspiele-perchtoldsdorf.at

Festival Retz

2. - 19. Juli | OPER
Stücktitel noch nicht fixiert
www.festivalretz.at

Sommernachtskomödie Rosenburg

3. Juli - 9. August | KOMÖDIE
Eine Mittsommernachts-Sex-Komödie
www.sommernachtskomoedie-rosenburg.at

Nestroyspiele Schwechat

27. Juni - 1. August | SCHAUSPIEL
Theaterg'schichten
www.nestroy.at

Felsenbühne Staats

24. Juli - 15. August | MUSICAL
Kiss Me, Kate
www.felsenbuehne-staatz.at

Festspiele Stockerau

24. Juni - 1. August | KOMÖDIE
Don Camillo und Peppone
www.festspiele-stockerau.at

Wachaufestspiele Weißenkirchen

21. Juli - 6. September
Die Drei von der Tankstelle | MUSIK. KOMÖDIE
Der Wachauer Jedermann | SCHAUSPIEL
www.wachaufestspiele.com

Schloss Weitra Festival

10. Juli - 16. August | KOMÖDIE
Eine verrückte Brautschau
www.schloss-weitra.at

Stand: Dezember 2014, Änderungen vorbehalten.
Foto: Wachaufestspiele Weißenkirchen, Sam Madwar

ST. JOHANNES-NEPOMUK-KAPELLE

1090, WÄHRINGER GÜRTEL, NEBEN DER VOLKSOPER

ZIGEUNERWEISEN

SAMSTAG, 30. MAI 2015, 19:30 UHR

ENSEMBLE SPHÄRENKLÄNGE

VIELE KLASSISCHE KOMPONISTEN HABEN SICH IN IHREN WERKEN VON ZIGEUNERWEISEN INSPIRIEREN LASSEN. SEI ES IN MELODISCHEN ARABESKEN, IM SPANISCHEN FLAMENCO, IM UNGARISCHEN CSARDAS ODER IN DER GROSSEN OPER. IN UNTERSCHIEDLICHSTEN FARBEN UND FORMEN SIND DIE EINFLÜSSE DIESER MUSIK SPÜRBAR UND BESTECHEN DURCH AUSSERGEWÖHNLICHE VIRTUOSITÄT.

WERKE VON P. DE SARASATE, G. BIZET, J. BRAHMS, A. DVOŘÁK, F. LISZT

Veranstalter: Verein zur Erhaltung der St. Johannes-Nepomuk-Kapelle

Erwachsene: € 12,- Jugendliche bis 18 J./ Studenten mit Ausweis: € 7,-

Kartenreservierung: johanneskapelle@hotmail.com oder unter der Mobil-Nummer 0664/1607892

Infos unter www.johanneskapelle.at

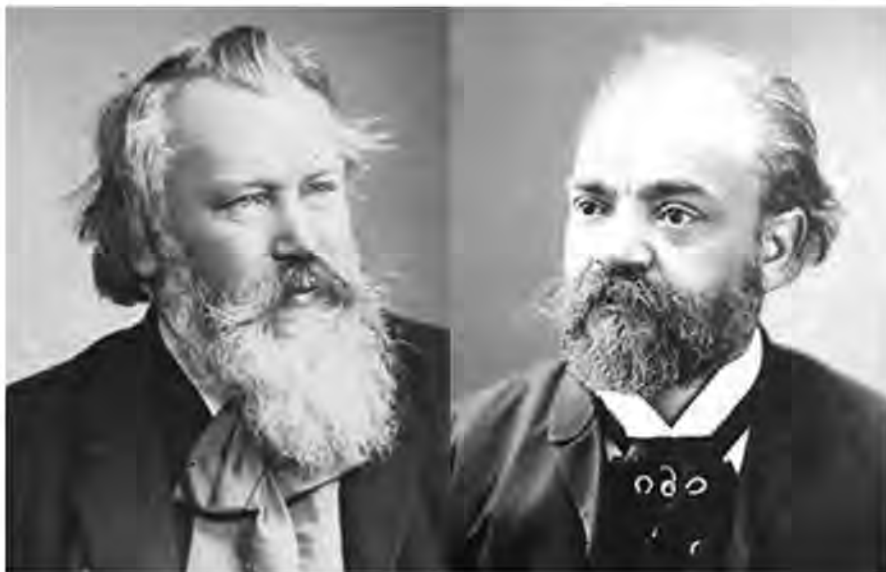
Das Reinerträgnis des Benefizkonzertes kommt der Erhaltung der Otto-Wagner-Kapelle und der Reichmann-Orgel zugute. Das Konzert findet mit Kulturförderung des 9. Bezirks statt.

Die Kapelle ist mit den Straßenbahnlinien 40, 41 und 42 sowie mit der U6, Station Währinger Straße / Volksoper, erreichbar.

KULTUR im
alsergrund

ZIGEUNERWEISEN

Viele klassische Komponisten haben sich in ihren Werken von Zigeunerweisen inspirieren lassen. Sei es in melodischen Arabesken, im spanischen Flamenco, im ungarischen Csardas oder in der großen Oper. In unterschiedlichsten Farben und Formen sind die Einflüsse dieser Musik spürbar und bestechen durch außergewöhnliche Virtuosität.

Einladung zu einem literarisch-musikalischen Abend

Musiksalon Hans Fleischberger

Baden, Friedrichstraße 55

Montag, 1. Juni 2015, 19.00 Uhr

ENSEMBLE SPHÄRENKLÄNGE

Lubica Gracova	Mezzosopran
Günther Strahlegger	Bariton
Jan Mraček	1. Violine
Tomas Vinklat	2. Violine
Martin Peroutka	Kontrabass
Renata Ardasevova- Lichnovska	Klavier

Werke von **J. Brahms, A. Dvorak, G. Bizet, P. de Sarasate**

Eintritt frei, eine angemessene Spende wird erbeten
Wegen beschränkter Platzanzahl bitten wir um rechtzeitige Reservierung

Tel: 02252-48600

www.ensemblesphaerenklaenge.at

**Ein schöner Künstlersommer im Schloss Kosteletz bei Prag
5. - 12. Juli 2015**

ZEICHNEN UND MALEN IM ATELIER UND IM FREIEN - AKT - PORTRÄT - ACRYL - ÖL - PERSPEKTIVE
ABSTRAKT - KÜSTLERISCHE TECHNIKEN - GUACHE - FIGUR - KOMPOSITION - BILDAUFBAU
LANDSCHAFT - FIGUR - STILLEBEN - AQUARELL - FARBENLEHRE - EXPERIMENTELLE MALEREI
ZEICHNEN - BLUMEN - PASTELL - GEGENSTÄNDLICH - KULTURELLE BESICHTIGUNGEN

20 Jahre erfolgreich in Unterrichtsqualität und Preis

Information und Buchung

ATELIER A

Zum blauen Pfau am Spittelberg A1070 Wien, Kirchberggasse 17 / II
Tel/Fax: +43/1/522 51 89 Mobil: 0664 / 4710955 atelier.a.jimdo.com

Die Sommerakademie Bohemia

zeichnet sich aus durch: Konkurrenzlose Preise. Eine freundlich familiäre Atmosphäre. Betreuung rund um die Uhr. Mehrere Fächer unter einem Dach samt Unterkunft, Unterricht und Verköstigung. Bei uns unterrichten nur akademisch ausgebildete Künstler. Geboten wird Unterricht der klassischen Disziplinen unter Berücksichtigung der modernen Trends. Für Anspruchsvolle 8 Stunden Unterricht am Tag im Atelier oder vierstündiges Kursprogramm mit Zeit für kulturelle Streifzüge. Das Kulturprogramm umfaßt auch Besichtigungen außerhalb der üblichen touristischen Routen. Sie ist ideal als Vorbereitung für Aufnahme an einer Kunsthochschule oder Kunstschule. Die Schwerpunkte innerhalb unserer Kursangebote kann jeder Teilnehmer mitbestimmen und den Unterricht frei wählen.

Haus Savoy

Gesellschaftsraum mit Küche

Schwarzkoštelec

Das kleine Städtchen mit der schönen Umgebung hat 3200 Einwohner, liegt 400 m über dem Meeresspiegel, befindet sich 30 km östlich von Prag (1/2 Stunde Autobahn) und westlich von der Unesco-Stadt Kuttenberg. Der historische Kern der Stadt ist eine städtische Denkmalzone. Kosteletz gehört zur Region Prag-Ost und ist in die Prager Verkehrsverbindung integriert. Das Gebiet liegt abseits des touristischen Verkehrs und wird als Lunge Mittelböhmens bezeichnet. Das ehemalige Schwarzkoštelec hat den böhmischen Fürsten gehört. Seit dem 17. Jahrhundert war sie im Besitz der reichsten tschechischen Adelsfamilie, ab 1620 bis 1930 Eigentum der Liechtensteiner, dann ging es in die Hände des Staates über. Das beim Schlossareal liegende Haus der Fürstin von Savoyen ist stilgerecht rekonstruiert und dient der Sommerakademie als Unterkunft. Studenten können die günstigere Unterkunft im Schlossareal wählen. Die „Internationale Sommerakademie Bohemia“ in Kostelec nad Černými Lesy findet in Zusammenarbeit mit der Prager Universität im Renaissanceschloss im Stadtzentrum statt.

Mitarbeiter der Sommerakademie Bohemia:

- Mag. Art. Iva Schach, CZ
- Mag. Art. Luiza Staneva, BU
- DI Gabriela Jagelc, Dolmetschern, SL
- Horst Mießner, Administration, A
- Ludmila, Model, CZ
- Jiří, Model, CZ

Bei uns unterrichten nur akademisch ausgebildete Künstler !

An **ATELIER A**
Kirchberggasse 17 / II
A 1070 Wien

Anmeldung **SOMMERAKADEMIE BOHEMIA**
in Kosteletz bei Prag

TERMIN: 5.-12. Juli 2015

Familienname: _____ Vorname: _____

Staatsbürgerschaft: _____ o männlich o weiblich Geb. Datum: _____

Straße: _____ Telefon: _____

PLZ/Ort: _____ E-Mail: _____

Meine bisherigen künstlerischen Erfahrungen u. Tätigkeiten: _____

Meine Wünsche bezüglich (bitte ankreuzen):

MALEN UND ZEICHNEN: o Akt o Porträt o Figur o Acryl o Perspektive o Öl
o Abstrakt o Künstlerische Techniken o Figurale Komposition
o Landschaft o Experimentelle Malerei o Aquarell o Guache
o Zeichnen o Blumen o Farbenlehre o Öl o Pastell o Stilleben
o Linschnitt o Gegenständlich o Bildaufbau o Druckgrafik
o Collagen o Monotypie o Radierung o Stoffmalerei o Hände
o Modellieren o Pferde o Radierung o Architektur

BESICHTIGUNGEN: o Stadtführungen o Museen o Ausstellungen o Galerien
o Kunsthistorische Denkmäler

ANREISE MIT: o Auto o Autobus (gemeinsame Reise)

GEWÜNSCHTE UNTERKUNFT: **Haus Savoy:** o 2 BZ o 1 BZ (Zuschlag) o Appartement
Schloßhof: (für Studenten) o 2 BZ o 1 BZ (Zuschlag)
Schloßapartment: o 2 BZ o 1 BZ (Zuschlag)

Das Informationsmaterial habe ich bezogen von: _____

ANMELDEBEDINGUNGEN:
Die Anmeldung soll bis 30. April 2015 erfolgen. Bei vorzeitiger Anmeldung bis 31. März wird pro Teilnehmer bzw. Begleitperson/Woche ein Nachlass von 10,- Euro gewährt. Nachher wegen evtl. vorhandener Restplätze anfragen. Beschränkte Teilnehmerzahl. Für jeden Teilnehmer ist ein Anmeldeformular oder eine Fotokopie auszufüllen. Nach Erhalt der Anmeldebekräftigung sind vom Teilnehmer 100,- Euro einzuzahlen. Die restliche Kursgebühr ist bis spätestens 30. Mai 2015 zu entrichten. Jeder Teilnehmer erhält etwa 4 Wochen vor Beginn der Sommerakademie die genauen Reiseinformationen. Die Registrierung der Teilnehmer erfolgt in der Reihenfolge des Anmeldeeinganges und der Gebührenüberweisungen. Allfällige Stornierungen sind bis 30. April 2015 bekannt zu geben. Die einbezahlte Kursgebühr wird in diesem Fall abzüglich 20 % Manipulationsgebühr retourniert. Verspätete Ankunft, vorzeitige Abreise, Erkrankung, Änderung des Programms begründen keinen Anspruch auf Gebührenrückerstattung. Die Sommerakademieinformation und die angeführten Anmeldebedingungen habe ich zur Kenntnis genommen und erkenne deren Folgerungen an.

Datum: _____ Unterschrift: _____

Im Komplettangebot ist enthalten:

1. Die Unterbringung: im Haus Savoy in 2-Bettzimmern mit gemeinsamen hygienischen Einrichtungen, Auf Wunsch gegen Aufzahlung in Einzelzimmer bzw. Zimmer mit hygienischen Einrichtungen oder Appartements im Schloss. Gesellschaftsraum mit Küche inkl. notwendiger Einrichtung und Kühlschrank, oder in der Studentenunterkunft im Schlossareal mit gemeinsamen hygienischen Einrichtungen, Kühlschrank und Kochegelegenheit. Für anspruchsvolle ist eine Unterkunft im Schlossapartment direkt neben den Unterrichtsräumen möglich.
 2. Halbpension: besteht aus Frühstück und Mittagessen mit 2 Menüs zur Auswahl, inkl. Tee als Getränk.
 3. Unterricht mit Intensivprogramm: 48 St./Woche.
Vormittag: 4 Stunden im Atelier, Nachmittag: 4 Stunden im Atelier oder im Freien bzw. mit Besichtigung (siehe Kulturprogramm, exkl. Spesen). Der Unterricht erfolgt in Deutsch. Modellgebühren sind inbegriffen. Das Programm wird nach den Interessen der Teilnehmer nach einem Punktesystem erstellt. Fächer, für die allgemein nur wenig Interesse besteht, werden kürzer angesetzt. Teilnahmebestätigung erfolgt in Form einer Urkunde. Im September gibt es eine gemeinsame Ausstellung der entstandenen Werke in Wien im Atelier A „Zum blauen Pfau“ am Spittelberg.
 4. Unterrichtsräume mit Material stehen ganztägig zur Verfügung. Als Basis-Material ist vorhanden: Staffeleien, Zeichenbretter, Zeichenpapiere, Stifte, Studienfarben und Einrichtung für Druckgrafik. Wer eigenes künstlerisches Material bevorzugt, soll es mitnehmen. Pro 10 Teilnehmer ist ein Lehrer und ein Unterrichtssaal vorgesehen, Mindestanzahl 10 Personen
 5. Bei gemeinsamer An- und Abreise per Autobus mit Umstieg in Prag 50 € Zuschlag für Fahrkarten. Info-Abend am Sonntag der Ankunft um 18 Uhr im Gesellschaftsraum des Haus Savoy.
Haus Savoy***:	1 Woche	pro Teilnehmer	€ 535,-
		pro Begleitperson.....	€ 444,-
		Einbettzimmerzuschlag pro Woche	€ 46,-
		Komfortzimmerzuschlag pro Woche.....	€ 134,-
Studentenunterkunft im Schloßhof:			
	1 Woche	pro Teilnehmer.....	€ 474,-
		pro Begleitperson.....	€ 393,-
		Einbettzimmerzuschlag pro Woche	€ 40,-
Schloßapartment***			
	1 Woche	pro Teilnehmer.....	€ 710,-
		Einbettzimmerzuschlag pro Woche	€ 70,-

Anreise mit Autobus:
Abfahrt- und Ankunft Wien - Prag mit Student Agency - Terminal U2 Stadion. Ab Prag mit dem städtischen Bussverkehr von Station Haje, mit Autobus 387.

Anreise aus Wien mit dem PKW:
1) Hollabrunner Schnellstraße, Grenz-übergang Kleinhauzdorf /Hate über Znojmo, Jihlava. Ab Jihlava Autobahn Richtung Prag, Ausfahrt: Ricany - Exit 11.
2) Wien - Brünn. Ab Brünn Autobahn Richtung Prag, Ausfahrt: Ricany - Exit 11.

*J Genauere Anreiseinformation mit Anfahrtsplänen werden zugesandt.

RAKÚSKO-SLOVENSKÝ KULTÚRNY SPOLOK
 ÖSTERREICHISCH-SLOWAKISCHER KULTURVEREIN

POZVÁNKA EINLADUNG

PRIPRAVUJEME

KONCERT

Pondelok 8. júna 2015

Účinkujú:

Martin Babjak – barytón
Terézia Kružliaková – mezzosoprán
Daniel Buranovský – klavír

Koncert sa uskutoční v spolupráci
 s Magistrátom 6. Bezirku.

Miesto konania:
Festsaal - Bezirksamt,
Amerlingstraße 11, 1060 Wien

Bližšie informácie v júnovej pozvánke.

Vstupné/Eintritt:
*dobrovoľný príspevok/
 freiwillige Spende*
**Veranstaltung in slowakischer
 Sprache!**

Štvrtok/ Donnerstag 28. 5. 2015

ŠTEFAN SKRÚCANÝ a jeho komorná show

Jeho doménou sú satirické
 a humoristické relácie v rozhlase,
 zábavné a kabaretné programy
 v televízi a na scénach sólovo
 i s inými hercami a spevákmi.
 Stvárňuje tiež rôzne postavy
 v populárnych televíznych
 seriáloch.

Začiatok/Beginn: 19,00 hod./ Uhr
 v spolku RSKS/ im Verein ÖSKV

Vstupné/Eintritt:

*dobrovoľný príspevok/
 freiwillige Spende*

**Veranstaltung in slowakischer
 Sprache!**

CELODENNÝ VÝLET Heiligenkreuz a Mayerling

Sobota 20. júna 2015

Program: stredoveký kláštor Heiligenkreuz
 v krásnom prostredí Viedenského lesa. Po
 prehliadke stretnutie s jedným z bratov
 cisterciánov. Mystický spev v kláštornej
 kostole.

Zámoček Mayerling - miesto tragickej smrti
 korunného princa, následníka trónu Rudolfa
 Habsburského a jeho milienky Márie
 Večerovej. Kostolík Karmelitánok - výstavné
 miestnosti a poškodený sarkofág baronesy
 Večerovej.

Sprevádza certifikovaná sprievodkyňa
Ing. Jana Gregor-Rogler

Poplatok za autobus vrátane vstupného
 do kláštorov v Mayerlingu a Heiligenkreuzi
 s odbornou prehliadkou:

Členovia RSKS 28,00 EUR
Nečlenovia 30,00 EUR

Odchod: Viedeň Schwedenplatz 9,00 hod.
 Návrat: Viedeň Schwedenplatz ca 18,00 hod.

Záväzná prihláška najneskôr do 3. júna 2015:

Tel: 0676/9713113 E-Mail: j.gregor@tmo.at

RSKS: Tel: 01/5961315
 E-Mail: rsk@slovaci.at

máj – jún - júl
Mai - Juni - Juli

2015

Sobota / Samstag 6.6.2015

DIVADELNÝ VÝLET DO NITRY

Čaká vás veľký výlet (do Nitry) a do sveta chrobáčikov, v ktorom je aj malá šálka veľká ako kostolná veža a vyšplhať sa na púpavu predstavuje pre chrobáka veľké akrobatické číslo.

FERDO MRAVEC

Kto by nepoznal úsmevné dobrodružstvá dobrodruha Ferda Mravca? Odvážneho mravca, ktorý opustil mravenisko a vybral sa v ústrety nebezpečenstvám sveta, zažil prvú lásku i prvé sklamanie, musel čeliť nebezpečenstvám, ktoré naňho číhali na celkom obyčajnej lúke! Okrem Ferda zľudoveli aj ostatné postavičky Sekorovej svetoznámej knihy – smiešny všadebol a vševed Truhlík, stále namosúrený slimák či krásna, ale krutá a povrchná lienka.

Zraz: 6.6.2015 o 10.00 hod. Wien – Erdberg, Erdbergstraße, zastávka autobusu číslo N 75, priamo pri východe z U3-Erdberg.

Návrat: 21.00 Wien - Erdberg.

Cena: pre členov spolku SOVA 10,-€/osoba, prednosť majú deti zo sobotňajšieho kurzu slovenčiny. V cene je zahrnutá doprava, vstupenka a detská recepcia – občerstvenie, prehliadka divadla a mesta Nitra.

Prihlášky: elena.mandik@utanet.at
telefón 0680/1260341

Letná škola slovenského jazyka

Letná škola slovenského jazyka v Modre sa uskutoční od **6.7.2015 - 24.7.2015**.

Cieľ: zdokonaľovanie sa v slovenskom jazyku zábavnou formou, rozšírenie vedomostí o histórii, kultúre a súčasnosti vybraných miest, získanie geografických vedomostí o Slovensku počas exkurzií po Slovensku.

Podmienky účasti: vek od 15 rokov, vlastný pas, aktuálne členstvo v spolku SOVA

Info a prihlášky do 15. mája 2015

elena.mandik@utanet.at, 0680/12 60 341

Letnú školu organizuje pre krajanov CDVUK Bratislava. Je určená pre členov krajanových spolkov SOVA alebo RSKS, pobyt je bezplatný, účastníci si hradia dopravu do Modry - Harmónie a späť.

Mobilná učebňa slovenského jazyka pre mládež Letný jazykový **tábor pre mladých** vo veku od **15 - 18 rokov** sa bude konať v termíne **21.6.2015 - 26.6.2015 v Modre, Harmónii**.

Cieľ: zdokonaľovanie sa v slovenskom jazyku zábavnou formou, rozšírenie vedomostí o histórii, kultúre a súčasnosti vybraných miest, získanie geografických vedomostí o Slovensku počas trojdňovej exkurzie.

Podmienky účasti:

vek od 15-18 rokov, vlastný pas, aktuálne členstvo v spolku SOVA

Info a prihlášky do 15. mája 2015

elena.mandik@utanet.at, 0680/12 60 341

Tábor organizuje pre krajanové deti CDVUK Bratislava. Tábor je **pre členov spolku SOVA bezplatný**, účastníci si hradia dopravu do Modry - Harmónie a späť.

Letný jazykový tábor pre deti/ Sommerssprachcamp für Kinder

Letný jazykový tábor vo Vysokých Tatrách sa bude konať v termíne **5.7.2015 - 11.7.2015**

Deti sa môžu tešiť na nasledovný program: turistika, šport, kultúrny program, slovenská vlastiveda, vyučovanie slovenčiny hrovou formou.

Podmienky účasti: vek od 7 rokov, vlastný pas, aktuálne členstvo v spolku SOVA na rok 2015

Záväzná prihláška do 30. mája 2015 mailom

na: elena.mandik@utanet.at, 0680/12 60 341

Uviesť treba: meno, dátum narodenia, číslo pasu dieťaťa, adresu, telefónny a mailový kontakt

poplatok 135,- € na konto spolku SOVA:

IBAN: AT52 14000 03710071330

BIC: BAWAATWW

s poznámkou „Letný tábor“ do 30.5.2015
Táborový poplatok zahŕňa dopravu z Viedne a späť, ubytovanie, program a celodennú stravu.

20. INTERNATIONALES INTENSIVSEMINAR FÜR RUSSISCH

für Anfänger und Fortgeschrittene
aller Stufen

im Don Bosco-Haus in Wien
5. bis 17. Juli 2015

Staatliches Russischzertifikat ТРКИ

ÖSTERREICHISCHES ZENTRUM
FÜR RUSSISCHE SPRACHE UND KULTUR

Wagner-Jauregg-Weg 4a, A-1140 Wien
Tel.: 0650 45 00 676
Fax: 01-25 33 0 33 48 40
email: seminar@russisch.or.at
www.russisch.or.at

RESTITUTA- Dokumentation Glaube gegen NS-Gewalt

Eine Ausstellung zur
österreichischen Kirchen-
und Zeitgeschichte

Zugang über das
HARTMANNSPITAL
Nikolsdorfergasse 26–36
1050 Wien

nur nach telefonischer
Vor Anmeldung
01/546 05–4310

Eintritt frei

POKYNY PRO ČTENÁŘE

Přihlášky k členství/odběru časopisu zasílejte na adresu:

Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku
Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich
Mohsgasse 30/9
A-1030 Wien

tel./fax/záznamník (od 10:00): **++43-1-79 88 454**

e-mail: **info@kulturklub.at, www.kulturklub.at**

Nemáme placenou sekretářku, a proto prosíme o pochopení, pokud se nedovoláte. Namluvte svá přání na záznamník, určitě se ozve. Srdečně děkujeme všem novým odběratelům časopisu a věříme, že jsou s ním spokojeni. Zároveň prosíme o Vaše ohlasy, přání, návrhy a kritiky.

Vážení členové v Rakousku, příspěvek na rok 2015 činí **35,- €** (členský příspěvek 17 € + předplatné 18 €). Členství zahrnuje: zasílání časopisu, možnost inzerce na homepage Klubu, možnost inzerce s 20 % slevou v časopise *Kulturní klub* aj.

Vážení čtenáři v Rakousku, abo-příspěvek na rok 2015 činí **37,- €**. Prosíme, uveďte na složence zkratku ABO.

Vážení členové a čtenáři ve světě (s výjimkou ČR a SR), členský příspěvek či abo na rok 2015 činí včetně poštovního **50,- €**.

Bankovní spojení: Bank Austria
IBAN: **AT 03 1200000 683035901**
SWIFT: **BKAUATWW**.

POKYNY A CENÍK PRO INZERENTY

(platí od 1. 1. 2015, viz též: www.kulturklub.at)

Rozměry v cm	Měsíční poplatek v €
2,5 × 5,2	9,50
3,3 × 10,0	24,00
6,5 × 5,2	24,00
7,0 × 8,5	39,00
7,0 × 10,5	48,00
5,0 × 17,3	52,00
12,5 × 17,3	125,00

Inzeráty otiskujeme v černobílém provedení.
Jednorázový příplatek za rámeček a/nebo šedé pozadí: 4 €.

Kromě výše uvedených rozměrů a standardního černobílého provedení je možno po domluvě otisknout inzerát v barvě a/nebo jiné velikosti. Platba musí být uskutečněna s předstihem 14 dnů před otištěním inzerátu, a to převodem, složenkou, nebo hotově (zasláním v obálce).

Sleva pro členy Kulturního klubu: 20 %.

Bankovní spojení:

- Bank Austria Creditanstalt
IBAN: **AT03 1200 0006 8303 5901**
SWIFT: **BKAUATWW**
účel: **inzerce**

Kontakt:

- Tel.: **+43/(0)699/195 440 77**
Fax: **+43/(0)1/7988454**
e-mail: **inzerce@kulturklub.at**

TSCHJECHISCHES ZENTRUM
ČESKÉ CENTRUM

Herrengasse 17, 1010 Wien
ředitel ing. Martin KRAFL
tel.: +43-1-53 52 360
www.czechcentres.cz/vienna
e-mail: ccwien@czech.cz

www.facebook.com/TschechischesZentrumWien

Po, St, Čt 10:00-17:00
Út 10:00-18:00, Pá 10:00-16:00

Každou první sobotu v měsíci
otevřeno pro veřejnost
od 10:00 do 15:00 hodin!

Slowakisches Institut

SLOVENSKÝ INŠTITÚT

Wipplingerstrasse 24-26
1010 Wien

Po – Štv 09:00-12:30, 13:00-17:00
Pia 09:00-12:30, 13:00-15:00

INFO:
tel./fax: ++43-1 53 54 057
www.mzv.sk/sivieden
e-mail: si.wien@gmx.at

Galerie auf der Pawlatsche
Institut für Slawistik
Universitätscampus
1090 Wien, Spitalgasse 2-4 / Hof 3
www.univie.ac.at/pawlatsche

Münzwardeingasse 2, 1060 Wien
theaterbrett@gmx.at
www.theaterbrett.at
Tel. Vorbestellungen unter
0676/7345566

Täglich ab 11:00 bis 23:00h

ALTÖSTERREICHISCHE & BÖHMISCHE KÜCHE
1050 Wien - Margaretenstraße 60 - Tel (0222) 586 09 67

STAROŽITNÍK: FIEDLER V.

Restauruje / nakupuje / prodává. Zájem o nákup českých malířů. Zprostředkování bude honorované. V. Fiedler, Vídeň 7, Siebensterng. 20. Tel. 523 35 81, mobil 0664/3566676.

**RAKÚSKO-SLOVENSKÝ
KULTÚRNY SPOLOK**

Sekretariát: út 9:00-10:30, čt 18:00-19:30
Otto-Bauer-Gasse 23/11, 1060 Wien
tel. +43-1-596 13 15, fax +43-1-595 57 99
rsks@slovaci.at www.slovaci.at

DŮLEŽITÉ ADRESY

Ateliér JAN, Jan a Tamara Brabenc
Spittelberggasse 7, 1070 Wien
tel./fax: 526 54 22

MOKI – Theater für Kinder
tel. 505 98 06, www.theater-moki.at

Fa. Malermeister Benedek Kolenyak

- Stuckarbeiten
- Putztechniken
- Innen - und Aussenputz
- Renovierung
- Trockenbau
- Malerarbeiten
- Ausbau

und alle Arbeiten rundum Hausbau wie Estrich, Boden, Fliesen, Maurer Arbeiten.
Wir sind eine kleine Firma, aber mit guten Referenzen und Super Preisen mit Sitz in:

A-2145 Hausbrunn, Bezirk Mistelbach, NÖ

Mehr Info unter www.malerei.eu.sk oder unter Tel.: 0043 676 7417 564

AEROBIK S KWETKOU

od ledna 2015 vždy v úterý v 18:00
Sokolovna Steingasse 7, 1170 Wien
Bližší informace:
Dr. K. Ozábalová,
tel: 0699/ 10 88 97 51

PRÁVNÍK A ADVOKÁT V ČR

JUDr. Josef Franc

Kovářská 1169/17, 190 03 Praha 9
tel./fax: +420-284 818 008
mobil: +420-602 850 267
e-mail: Josef.FRANC@seznam.cz

Prodám levně rozestavěnou cihlovou zastřešenou chatu,

hrubá stavba s okny a dveřmi 140 m²,
na pozemku 800 m² v JEVIŠOVICÍCH,
okr. Znojmo. Na pozemku se ještě
nachází starý obyvatelný domek.
Cenová představa: 20 000 €

Tel.: 0699 10032 480
E-mail: gerlinde.vollmann@cello.at

Prodá se rodinná vilka se zahradou
v Králíkách, lyžařská a turistická oblast
v Orlických horách, ve vilové čtvrti,
nákladně renovovaná a velmi dobře
udržovaná, podle volby se zařízením,
nebo bez, velký obytný prostor
s kuchyní ca. 51 m², 3 ložnice,
2 koupelny, garáž, terasa, velká kůlna
na zahradní nábytek a nářadí.

Další informace a domluva prohlídky:
i.hirt-tlapak@gmx.at, 0664/534 58 29

Otevřeno vždy od 15. března do 31. října

BIERGARTEN · RESTAURANT

Schweizerhaus

Familie Karl Kolařík

seit 1920

1020 Wien, Prater 116, Tel. 728 01 52

Raumdekor

ANTON FLORIÁN
MALERMEISTER

TEL.+FAX **586 86 86**

1060 Wien, Hofmühlgasse 18

E-mail: raumdekor.florian@aon.at

MALEREI - STUCK
JALOUSIEN - ROLLO
ANSTRICH - TAPETEN
TEPPICHE - VORHÄNGE
STIL- UND LIFTKARNISEN
WAND- UND BODENBELÄGE
FARBEN - LACKE - WERKZEUGE
>>> *sleva pro krajany*

KULTURNÍ KLUB

Informační časopis Čechů a Slováků v Rakousku

Informationszeitschrift der Tschechen
und Slowaken in Österreich

Mohsgasse 30/9, 1030 Wien

mobil (od 10:00): 0043-0-664-97 33 764

fax: 0043-1-79 88 454

e-mail: info@kulturklub.at

www.kulturklub.at

Restaurace
privátní pokoje

**BÖHMISCHER
HOF**

So-St 10:30-22:00 hod.

Čt 10:30-14:00 hod.

Laaerstr. 55
2111 HARMANNSDORF
-RÜCKERSDORF

Tel. 06 991 991 1111

www.hroch.at

Koniasch Latin Press s. r. o.

Na Hubálce 7, CZ-169 00 Praha 6

tel./fax: +420-220 511 681

KLP koniasch@gmail.com

ofsetový tisk • barevné kopírování
• grafické studio •

Rudoleckého 23, CZ - Znojmo

tel./fax 515 22 57 30

e-mail: info@tiskarna-sladek.cz

www.tiskarna-sladek.cz

Restaurace BÖHMERWALD – rodina Stuchlíkova

Česká kuchyně a speciality.
Osłavy pro malé i větší skupiny
v romantickém prostředí
české a slovenské restaurace.

Na Vaše objednávky se těší rodina Stuchlíkova,
1040 Wien, Argentinierstr. 66 / Wiedner Gürtel 20,
tel./fax: 505 72 34, e-mail: boehmerwald@aon.at,

www.restaurant-boehmerwald.at

otevřeno: po – ne 11:00-15:00, 17:00-23:00 hod.

Restaurant

Schönbrunner Stöckl

beim Meidlinger Tor

České a slovenské speciality!

rodina

Smadišova

10:00-22:00, otevřeno po celý rok

1130 Wien, Schönbrunn, Meidlinger Tor, tel.: +43-1-813 42 29

tel./fax: +43-1-812 82 71, www.schoenbrunnerstoeckl.com

Lux Böhmisches Kuchl

SPECIALITY ČESKÉ
A MORAVSKÉ KUCHYNĚ

OTEVŘENO: pondělí – pátek
11:00-15:00 a 17:30-23:00

1080 Wien, Schloßelgasse 18

tel.: +43-(0)1-402 57 31 (rodina Ficencova)

KOREC und BLAŽEK OEG

Mo-Fr 09:00-19:00, Sa 09:00-15:00
17:00-18:00 – sleva 25%

Täglich Mittagsmenü – Spezialitäten aus der ganzen
Monarchie – Trennkost- und Seniorenkarte
Simmeringer Hauptstr. 96a, 1110 Wien
Tel. +74 331 81

Přimo v nákupním centru Simmering
3 hod. parkování v garáži zadarmo

Danica Korecová, fa. Korec
tel./fax: 038-7486 159
Info v reštaurácii Pressburg

**ZLATNICTVÍ
HODINÁŘSTVÍ**
RICHARD ARNOLD

Opravy šperků
a hodin, předělavky,
vlastní výroba (též
u doneseného materiálu
1100 Wien, Buchengasse 88
Tel./fax: 604 54 85
po-pá 9-12 a 14-18 hod.,
so 9-12 hod.

HISTORICKÉ A KULTURNÍ OHLÉDNUTÍ

1135

Kníže **Soběslav** dal nově opevnit Pražský hrad a začal budovat nový palác.

1205

Český král **Přemysl Otakar I.** provdal dceru Markétu za dánského krále Valdemara. Pro svou dobrotu a laskavost se stala královna Markéta-Dagmar populární v dánských dějinách.

1215

V Římě se konal IV. lateránský koncil, kterého se také zúčastnil i pražský biskup **Ondřej** (byl prvním českým biskupem na církevním koncilu). Koncil proklamoval nejvyšší moc církve, silně zapůsobil na biskupa Ondřeje (přijal asi sedmdesát zásadních rozhodnutí, například povinný celibát kněží).

1235

Král **Václav I.** se rozhodl zvětšit Prahu založením nového sídliště na jihovýchodní straně, dominujícím bodem se stal nový kostel sv. Havla – odtud tzv. Havelské město. V následujícím desetiletí bylo obeháno hradbami – bylo to první opevnění pražského města a znamenalo počátek rozvoje vrcholně středověké Prahy.

1263-1265

Postaven nejstarší dosud stojící kamenný most v raně gotickém období přes řeku Otavu v Písku.

1285

Sňatkem své dcery **Guty** s králem **Václavem II.** si římský král Rudolf Habsburský stále udržoval vliv v Čechách.

1310

Vedena nejstarší městská kniha na Starém Městě pražském.

1325

Král **Jan Lucemburský** nechal v Čechách razit zlaté mince, tzv. florény.

1420

V polovině května ztroskotal poslední pokus o smír pražanů se **Zikmundem** v Kutné Hoře.

1415

8. května vydala moravská šlechta na sjezdu v Brně prohlášení (list), že způsob, jakým se s Husem zachází v Kostnici, je potupou českého národa.

12. května se k manifestu moravské šlechty připojila i česká šlechta na svém sjezdu v Praze.

1420

9. května husité vypálili Malou Stranu.

1600

8. června provedl v Rečkově koleji na Starém Městě **Ján Jesenský** známý jako Jesenius první pitvu lidského těla v Čechách.

1795

Pavel Josef Šafařík (13. 5. 1795, Kobeliarovo – 26. 6. 1861, Praha) byl historik a jazykovědec, významný představitel slavistiky, básník. Narodil se jako syn evangelického faráře v Kobeliarově na východním Slovensku. První vzdělání získal u svého otce. V roce 1805 odešel na gymnázium do Rožňavy a později do Dobšíně. Už za studií na německém evangelickém lyceu v Kežmaroku psal P. J. Šafařík básně v duchu jungmannovské generace. V roce 1814 vydal knížku básní *Tatranská múza s lýrou slovanskou*. V roce 1815 odešel P. J. Šafařík na teologická studia do Jeny. Věnoval se však nejvíce jazykozpytu, dějepisu, filozofii a estetice. Po dvou letech se vrátil do Bratislavy, kde se stal vychovatelem v šlechtické rodině, s níž pobýval i v Pešti.

V Bratislavě vzniklo přátelství P. J. Šafaříka s Františkem Palackým, tehdy rovněž vychovatelem. Prvním výsledkem jejich spolupráce byl spis z roku 1818 *Počátkové českého básnictví, obzvláště prozodie*.

Na podzim roku 1819 nastoupil P. J. Šafařík na místo profesora na pravoslavném gymnáziu v Novém Sadu, později se stal jeho ředitelem. V roce 1825 byl pro své náboženské přesvědčení propuštěn, čímž mu byla téměř znemožněna existence.

V roce 1833 byly získány ze soukromé sbírky pořádané Františkem Palackým prostředky, aby se mohl P. J. Šafařík odstěhovat s rodinou do Prahy a začít vědeckou práci. Existenční zajištění našel jako redaktor *Světozoru* a v letech 1837-1847 v nevděčném úřadu cenzora beletrie. Přitom byl v letech 1838-1843 redaktorem časopisu *Českého muzea* a zároveň kustodem v Univerzitní knihovně. V roce 1848 byl P. J. Šafařík spolu s Františkem Palackým předsedou Slovanckého sjezdu a stoupencem austroslavistického programu.

Šafařík se v padesátých letech 19. století věnoval své vědecké práci. Byl ve styku se všemi tehdejšími evropskými slavisty a historiky Slovanstva. V mnohých otázkách byl uznávanou autoritou.

1835

7. června se narodil **Adolf Heyduk**, básník, představitel skupiny Májovců († 6. 2. 1923, Písek). Byl členem májové družiny, propagátor česko-slovenských vztahů. Narodil se v rodině truhláře, později hostinského. Studoval reálku v Praze a techniku v Brně a v Praze, od roku 1860 působil jako profesor kreslení, stavitelství a krasopisu na reálce v Písku, kde žil až do své smrti. Od roku 1857, kdy se Adolf Heyduk seznámil s Janem Nerudou, byl jeho blízkým přítelem. Byl nadšeným propagátorem česko-slovenské vzájemnosti. Adolf Heyduk hodně cestoval (Slovensko, Šumava, Itálie, Kavkaz aj.) a jeho zážitky z cest se odrážejí i v jeho dílech. Jako jediný z básníků Nerudovy generace se dočkal svobodného československého státu.

Adolf Heyduk: Šťestí! Co je štěstí?

Šťestí! Co je štěstí?
 Muška jenom zlatá,
 která za večera
 kol tvé hlavy chvátá;
 oblétá ti skráně,
 v kadeři se kryje,
 v dlaně hlavu skládáš,
 ruka utlačí je.

Šťestí jako rosa
 na květech se skvěje,
 ale bludná noha
 náhle zašlápne je;
 zašlápnuo vzdechne,
 v oblacích se tratí,
 snad se jinovatkou
 na tvou kadeř vrátí...

(*Dědův odkaz*, 1879)

1850

16. května byl založen **Sbor pro postavení Národního divadla** a byla zahájena sbírka peněz na postavení reprezentativní budovy.

1. června byl otevřen Negrelliho železniční most v Praze.

1865

Do jezuitských gymnázií v Čechách a na Moravě byla zavedena čeština.

5. června se v Českém Brodě narodil architekt **Antonín Balšánek**, který se podílel např. na stavbě Obecního domu. V letech 1883-1888 studoval na české technice v Praze, kde se později (1911) sám stává profesorem architektury. Podnikl studijní cesty po Německu a Itálii, při nichž si prohlubuje své znalosti historie architektury i své mimořádné kreslířské schopnosti. Účastní se řady architektonických a urbanistických soutěží; v mnohých získává 1. cenu, kterou pak realizuje (např. Obecní dům, most Legií, regulace Malé Strany a Hradčan). Píše též knihy o historické architektuře, které si sám ilustruje; od roku 1903 je prvním redaktorem časopisu *Architektonický obzor*. Projektuje společensky významné budovy, na jejichž realizacích soustřeďuje přední umělce své doby. Od roku 1905 sám řídí s Osvaldem Polívkou stavbu Obecního domu v Praze. Umírá 22. 2. 1921 v Praze.

1875

1. května začala v Praze působit **Městská spořitelna**.

3. května se v Praze začala stavět trať koňské tramvajové dráhy.

Alois Kalvoda (15. 5. 1875, Šlapanice u Brna – 25. 6. 1934, Běhařov u Klatov) patřil mezi žáky Julia Mařáka, který vedl krajinářskou školu v Praze v letech 1887-1899. Po smrti Ludka Marolda získal jeho ateliér, zde od roku 1900 vedl soukromou malířskou školu, kterou navštěvoval například Josef Váchal. Kalvoda vycházel ve své tvorbě z realistického zobrazení krajiny, která byla hlavním tématem jeho uměleckého působení. Již v dobách studia se odvrá-

til od mařákovského romantismu a při svých zahraničních pobytech se seznámil s novátorskými tendencemi v umění. Postupně si vytvořil vlastní osobitý styl, ve kterém částečně čerpal z nových směrů – symbolismu, secese i impresionismu. Kalvoda patří ke krajinářům, kteří reprezentují českou krajinomalbu na přelomu 19. a 20. století. Stal se známým zejména jako malíř bříz, které jsou tak časté v jeho obrazech. Působil jako redaktor časopisu *Dílo*, věnoval se také scénografii, přednášel a psal recenze výstav.

Alois Kalvoda: *Břízy*, 1904, olej, plátno

1890

1. května se v Praze a v Čechách poprvé konaly prvomájové oslavy Svátku práce.

1895

15. května začala v Praze **Národopisná výstava československá**, která pozvedla zájem o historii, památky a národopis, navštívilo ji přes dva miliony lidí.

Theodor Pištěk byl český divadelník, ale především filmový herec, který za svůj skutečně plodný umělecký život natočil 237 filmů, sedm režíroval a ke dvěma napsal scénář. Narodil se 13. 6. 1895 v Praze v rodině majitele vinohradského divadla Aréna, jeho matka byla herečka. Po první světové válce, která přerušila jeho studia medicíny, a smrti otce se ujal otcova divadla. Později prošel mnoha pražskými divadly, hrál v mnoha filmech, například s Antonii Nedošínskou, Oldřichem Novým nebo Vlastou Burianem. Theodor Pištěk také často vystupoval v rozhlase, byl nositelem Národní ceny a byl mu udělen titul zasloužilý umělec. V roce 1958 vytvořil z jeho filmů Mac Frič jeho hodinový medailon. V roce 1959 při natáčení pohádky *Princezna se zlatou hvězdou* – hrál princova preceptora – už bylo znát, že je vážně nemocný. Theodor Pištěk zemřel náhle 5. 8. 1960 na své chatě v Mukařově ve věku pětadesáti let. Jeho ženou byla herečka Marie Ženíšková, vnučka malíře Františka Ženíška. Je otcem známého filmového výtvarníka a držitele Oscara Theodora Pištěka ml.

1905

12. května se konala poslední jízda pražské koňky přes Karlův most.

22. května se narodil v Ostravě – Hrabové **Vilém Závada**, český básník, spisovatel a překladatel. Jeho otec padl v roce 1915 na ruské frontě a matka musela rodinu živit sama. Třebaže rodina žila nuzně, byl Vilém Závada jako velmi schopný žák po obecné škole přijat do tercie ostravského gymnázia, kde roku 1923 maturoval. Na Filozofické fakultě UK v Praze studoval slovanskou filologii, češtinu a francouzštinu a ke konci studia připojil i knihovnictví. Po ukončení studií v roce 1927 se Vilém Závada stal redaktorem nakladatelství Aventina, kde uveřejnil desítky referátů a recenzí i rozhovorů s významnými autory, např. s F. X. Šaldou, V. Vančurou a K. Čapkem. Vilém Závada byl členem Devětsilu. V roce 1929 získal doktorát filozofie. V těchto letech také Vilém Závada navázal přátelství s básníky své generace V. Nezvalem, J. Seifertem a F. Halasem. V roce 1933 odešel Vilém Závada do nakladatelství Melantrich a řídil *Listy pro umění a kritiku* až do roku 1937. Na redaktorskou a lektorskou práci v nakladatelstvích navázal Vilém Závada dlouholetým působením v Národní a univerzitní knihovně. Řadu let byl činný ve vedení česko-venkovských spisovatelů. Je však také autorem několika sbírek pro děti. Kromě vlastní tvorby pak rovněž překládal básnická díla z maďarštiny, ruštiny, francouzštiny a slovenštiny. Zemřel 30. 11. 1982 v Praze ve věku sedmasedmdesáti let.

Vilém Závada: Odliv

...
Měl jsem rád život skrytý a nemohu žít v skrytu
Měl jsem rád život v ústraní a nemohu žít stranou
Vytržen ze svých vod ztrácím jak ryba živý lesk
Vyvolán na pódium v koktání ztratím svůj hlas

Když sám už nemohu přelézt ani zeď své slabosti
obezdím nakonec kamenné roubení své studně
a sám se ohradím ve světle pokoje
abych se neztratil jak vyschlá řeka v písku
a nevyvanul ve větru jako dým

abych jak slunce na vodách
zachytil aspoň záblesky
věčně vypínaného a přerušovaného bytí
otiskl si je v srdci a poslal zase dál
(úryvek)

(*Na prahu*, 1970)

1920

27. května byl **T. G. Masaryk** podruhé zvolen prezidentem ČR.

1925

2. května dobrovolně ukončil svůj život **Jan Štursa**, vynikající český sochař (* 15. 5. 1880), jeden ze zakladatelů českého moderního sochařství. Po skončení měšťanky se Jan chtěl stát zahradníkem, avšak jeho otec si přál, aby jeho syn byl krejčí. Tento záměr však otci rozmluvil Štursův učitel kreslení Jan Šimek, který rozpoznal jeho mimořádný talent. Mladý Štursa se tak vydal studovat sochařsko-kamenickou školu v Hořicích, kterou absolvoval (1898)

Jan Štursa: *Sulomit Rahu*,
1910-1911, bronz

s mimořádně dobrými výsledky. Po škole začal Štursa pracovat v lomu v Mittelsteinu a v kamenické dílně brí Zeidlerů v Berlíně. S prací však již v roce 1899 skončil a přihlásil se na Akademii výtvarných umění v Praze, kde úspěšně složil zkoušky a byl přijat ke studiu u J. V. Myslbeka. V Myslbekově ateliéru vznikaly Štursovy první akty; dívčí akt *Z lázně* Myslbeka natolik zaujal, že ho v roce 1903 nechal odlít do bronzu a následně vystavit na rektorátě AVU. Štursa úspěšně absolvoval akademii (1904) a od roku 1908 již pracoval jako Myslbekův asistent (v podstatě až do vypuknutí první světové války). Za války sloužil u 81. pluku v Jihlavě, krátce na to se dostal na frontu u Haliče. Po zranění a pobytu v nemocnici se vrátil zpět do Jihlavy, kde pobýval až do roku 1916, kdy ho z vojenské služby vysvobodilo jmenování profesorem na Akademii výtvarných umění v Praze po smrti Stanislava Suchardy. Na akademii zpočátku vedl medailérskou školu. V roce 1919 se stal nástupcem J. V. Myslbeka, v roce 1922 se stal rektorem AVU a tuto funkci zastával až do roku 1924.

28. dubna 1925 se Štursa zúčastnil instalace své sochy *Dar nebes a země* v Moderní galerii v pražské Stromovce. Po návratu do svého ateliéru na AVU se těžce postřelil a na následky zranění 2. května 1925 zemřel. Pohřben byl 5. května 1925 na Slavíně Vyšehradského hřbitova.

Jan Štursa byl nejen vynikajícím umělcem, ale také významným pedagogem. Na Akademii výtvarných umění v Praze odchovával celou generaci sochařů označovanou jako Štursova škola. Mezi jeho žákyně a žáky patřili: Josef Jiříkovský, Václav Žalud, Karel Dvořák, Otakar Švec, Břetislav Benda, Jan Lauda, Bedřich Stefan, Marie Durasová, Marie Jirásková, Marie Wagnerová, Vincenc Makovský, Josef Wagner, Hana Wichterlová. In memoriam mu byla udělena cena Grand prix na Světové dekorativní výstavě v Paříži a v roce 1926 byla na jeho počest uspořádána posmrtná souborná výstava jeho díla v Zrcadlové síni Klementina v Praze.

10. května premiérou Molièrovy hry *Cirkus Dandin* začala v Masarykově síni na Žižkově působit zkušební scéna, která se v roce 1925 přejmenovala na **Osvobozené divadlo**.

24. května byl na Malé Straně otevřen **Tyršův dům** jako sídlo České obce sokolské.

1935

Josef Suk (4. 1. 1874 – 29. 5. 1935) byl český hudební skladatel a houslista, žák a zeť Antonína Dvořáka. Byl jedním z dovršitelů českého hudebního romantismu a vedle Vítězslava Nováka, Otakara Ostrčila a Leoše Janáčka též spolutvůrcem české hudební moderny počátku 20. století. Zprvu měl velmi blízko k Dvořákovi, jehož vliv osobitě lyrizoval, později postupně dospěl k náročnému modernímu projevu. Po předčasné smrti své ženy se často zabýval otázkami lidské existence, kterými jsou naplněna jeho největší symfonická díla. Jako druhý houslista Českého kvarteta absolvoval na čtyři tisíce koncertů v mnoha evropských zemích.

Řekli o něm: Karel Čapek, spisovatel: „Byla to duše umělce; bylo to naivní a vřelé srdce umělcovo; byl to umělec do posledního nervu a poslední žilky. Jak dovedl naslouchati hudbě, jak miloval hudbu, jak miloval lidi, jakou prostou a dobrou písničku bzučel celým životem! Byl to muzikant, i když nehrál a neskládal; bylo v něm a s ním a kolem něho Boží požehnání hudby, dobrota a citlivost, naivní pohoda i bolest usmířená, láska i důvěřování, radost i nadšení. Být s ním, to bylo jako být na venkově, kde voní seno a září bezpočtu hvězd. V hospodě hrají šumaři a na hřbitově cinká umíráček nad smrtí nejdražšího; a Mistr Suk, pan profesor Suk, Pepíček Suk ve své duši hraje k tanci a zvoní umíráčkem a hvízdá na píšťalku pasáčekovu. Hospodo, ještě poslední sklenku toho rudého na oslavu světa, lásky, hudby a přátelství; kdo miluje, nebude se bát smrti.“

Václav Talich, dirigent: „Miluji Janáčka. Stejně miluji Josefa Suka. Nikdo z našich tvůrčích hudebníků nepronikl k propastným hloubkám, v nichž se zmítá lidská duše, tak jako ti dva. U nich je peklo a nebe hned vedle sebe, očistec chybí. Mají společný duchový základ, ale řečí se velmi různí. (...) Janáček vyřezává kudlou, Suk kreslí nejjemnějším perem.“

Libor Pešek, dirigent: „S hudbou Josefa Suka jsem se setkal již jako dítě, protože moje matka ji velice milovala. Teprve později, když jsem se začal hudbou zabývat profesionálně, jsem měl možnost náležitě obdivovat sukovskou komplexnost, velkolepé a domyšlené stavby, kde se celek ozvěnou odráží v každém detailu, a nekonečnou něhu, kterou v sobě tvůrce této hudby nosil. Měl jsem to štěstí, že jsem přišel do Liverpoolu a Anglie vůbec právě v době, kdy byla mentalita publika dokonale připravena k přijetí Sukovy hudby. To mi pak dalo možnost natočit celou galerii monumentálních Sukových skladeb. Britské nadšení se přeneslo i do Spojených států. Sukova *Asraela*, *Radúze* či *Smyčcovou serenádu* jsem měl příležitost dirigovat na pódíích v Bostonu, Clevelandu, New Yorku, Atlantě, St. Louis, St. Paulu, v San Franciscu, Philadelphii a v Seattlu. Jistě mi věříte, že tento výčet není holedbání, ale čirá radost z toho, co se zatím podařilo.“

1945

5. května vypuklo v Praze **povstání proti nacistickým okupantům**. „Je sechš hodin“, říká v sobotu 5. května v šest hodin ráno ve vysílání pražského rozhlasu hlasatel Zdeněk Mančal. Jeho směsice češtiny a němčiny jasně Pražanům naznačuje, že časy se mění.... Nad Prahou se rozezní zvony ze svatovítské katedrály. Provoz tramvají je přerušeno a lidé vystupují ze souprav a začínají sborově zpívat československou státní hymnu. Na Tylově náměstí komunistický od-

bojář Josef Smrkovský jako zástupce České národní rady jedná s dělníckými delegáty z pražských i mimopražských podniků. „Jsme proti nezodpovědným snahám vyvolat povstání předčasně.“ Jako ideální datum pro start povstání se mu jeví pondělí 7. května. ...ale Pražské povstání bylo už spontánně zažehnuto... Německých vojáků je tou dobou v Praze 25 000 až 30 000. Aktivita domácích obyvatel však jimi i jejich vedením podle všeho pořádně otrásla. Až kolem poledne se trochu vzpamatují a začínají vyklízet Vác-

Na příjezd sovětských tanků si Praha musela hodně dlouho počkat. V té době měla za sebou již čtyři dny bojů...

Němečtí vojáci jsou aktivitou Pražanů nejprve zaskočeni. Brzy ale přecházejí do ofenzivy...

Povstalecké Praze se nedostává zbraní. Zásilky z ciziny nepřicházejí...

lavské náměstí jako tradiční shromaždiště demonstrantů. Zatím však povstalci slaví první vítězství. V jejich rukou se ocitá Staroměstská radnice. Z jeho tlampačů se poté ozývá prohlášení Národního výboru Velké Prahy: „Českoslovenští občané! Hitlerovo Německo je rozdrveno. Třetí říše přestala existovat! Pryč s válkou!“ „Voláme českou policii, četnictvo a vládní vojsko na pomoc!“ ozývá se z rádia... Velitel zbraní SS generál Carl von Pueckler-Burghaus z Prahy žádá o nasazení letectva...

6. května zástupci ČNR jednájí s Němci, ale k ničemu to nevede. Vyrůstá na 1 600 barikád. Na 100 000 dobrovolníků nosí obráncům barikád občerstvení. Na Prahu tou dobou už míří tři německé divize – SS „Wiking“ z východu, SS „Wallenstein“ z jihu a ze severu SS „Das Reich“. Příslušníci SS reagují zabíjením civilního obyvatelstva. V 17:40 letecká bomba vážně poškodí budovu rozhlasu...

7. května se v Praze bojuje, nacisté používají živé štíty, zatímco generál-plukovník Alfred Jodl ve francouzské Remeši podepisuje německou kapitulaci.

8. května všude v Evropě Němci skládají zbraně, jen v Praze se stále jen bojuje... Za německého vyjednavče je Frankem uznán generál Rudolf Toussaint, dosavadní velitel wehrmachtu v Praze. V Bartolomějské ulici se schází se

Pochod smrti z Dachau 29. dubna 1945

Němečtí civilisté byli nuceni za asistence Američanů projít 11. května 1945 kolem těl třiceti židovských žen, obětí pochodu smrti pohřbených v mělkých hrobech ve Volarech

Foto: Historický archiv AV ČR

zástupci ČRN. Generál Kutlvašr trvá na zastavení palby. Po dlouhém jednání dochází k dohodě. Kapitulační protokol má celkem devět bodů. Mimo jiné se v něm Němci zavazují, že po opuštění Prahy zanechají svoji veškerou těžkou vojenskou techniku na okraji města, jejich letadla již letiště neopustí a propustí všechny válečné zajatce. Za českou stranu je přislíbeno, že obyvatelstvo nebude ztěžovat Němcům odchod. Výzvu k zastavení nepřátelských akcí ignorují pouze Pražské oddíly SS, o konci bojů nechtějí slyšet...

8. května – konec druhé světové války – německé velení podepsalo s Českou národní radou kapitulaci svých obranných sil a začal odsun německých jednotek.

9. května vjíždějí po desáté hodině dopolední sovětské tanky na Václavské náměstí. Zhruba do poloviny května budou Němci klást v Praze a okolí odpor. Pražskému povstání padlo za obět 1 693 Čechů, v jejím okolí pak počet zavražděných dosahuje 1 400.

9. května vojska I. ukrajinského frontu osvobodila Prahu. Osvobození bylo dílem protihitlerovské koalice a jejího vítězství ve druhé světové válce. Češi a Slováci se ho účastnili v zahraničních jednotkách, partyzánských oddílech a v boji za povstání na Slovensku a v českých zemích. Spojenci uznali právní kontinuitu republiky, která se obnovila v týchž hranicích jako před rokem 1938, s výjimkou Podkarpatské Rusi, připojené v červnu 1945 k Sovětskému svazu. Československá republika se od dubna 1945 aktivně podílela na vzniku OSN. Deklarovala se jako společný stát dvou rovnoprávných národů, českého a slovenského, a problém německé menšiny řešila odsunem, s nímž velmocí antihitlerovské koalice vyslovily souhlas na konferenci v Postupimi v srpnu 1945. Skutečnost, že hlavní podíl na přímém osvobození Československa měla sovětská armáda, upevnila tradiční sympatie k Rusku, které se zde udržovaly už od obrozenecké doby, a zároveň zvýšila prestiž Komunistické strany. Vztah k západu byl oslaben: postoj Velké Británie a Francie v době Mnichova byl stále ještě v živé paměti. Prezident Beneš už za války předpokládal, že v Evropě vzroste vliv SSSR a podepsal s ním roku 1943 spojeneckou smlouvu v naději, že tím zabrání budoucímu sovětskému vměšování. Jeho představa se po válce nenaplnila.

9. května vyšlo první číslo deníku *Mladá fronta*.

12. května ukončila svou činnost Česká národní rada a předala své moci československé vládě. V Praze vyšlo první číslo *Lidové demokracie*, která nahradila předválečné *Lidové listy*.

13. května v Praze obnovilo svou činnost Židovské muzeum. *Prodanou nevěstou* zahájilo Národní divadlo v Praze svou poválečnou činnost.

15. května se ve Strakově akademii v Praze konalo první zasedání československé vlády po jejím přiletu z Košic.

19. května prezident Edvard Beneš vydal v Praze dekret o národní správě majetku Němců, Maďarů, zrádců a laborantů.

1950

31. května začal zinscenovaný proces s političkou **Miladou Horákovou** a s dalšími dvanácti osobami (skončil 8. 6. 1950).

Milada Horáková

1. června byl v Praze v ulici Na Příkopě otevřen **Dětský dům**.

1955

Saša Rašilov, vlastním jménem Wenzel Rasch von Hessen – Václav Rasch z Hessenu, se narodil 6. září 1891 v Praze. Pocházel z chudé šlechtické rodiny. Vyučil se typografem a pracoval v pražských grafických závodech (1909-1914). Vrátil se z války (1916) a jako komik se dostal do Variet v Karlíně (1916-1917). Začal vystupovat na různých kabaretních scénách: Rokoko (1917-1919), BUM E. A. Longena (1919-1920), Revoluční scéna (1920-1921) a Červená sedma. Již v roce 1920 si ho všiml režisér K. H. Hilar a přijal ho do činohry Národního divadla (1921-1955). Jeho synem byl kameraman Saša Rašilov ml. (1936-2000). Jeho vnuci Saša Rašilov nejml. (* 1972) a Václav Rašilov (* 1976) jsou dnes úspěšnými herci. Rašilov vášnivě sbíral sloupkové hodiny, kterých měl doma přes sto kusů! Na filmovém plátně debutoval roku 1913 ještě v němých snímcích, poté následovala role legendárního dobrého vojáka Josefa Švejka aj. Film však rád neměl, protože mu před kamerou scházelo publikum. V roce 1942 sehrál svou životní roli: bodrého vycpavače zvěře Barvínka v komedii *Přijdu hned* (1942), ke které (společně s Otakarem

Vlasta Matulová a Saša Rašilov, *Modrý závoj* (1941)

Vávrou) napsal námět a scénář. Výrazné role mu poskytl režisér Alfréd Radok, když ho obsadil do tragické role Žida Mošelese prožívající holocaust v dramatu *Daleká cesta* (1949) a komické postavy hloupého kupce Koliáše v *Divo-tvorném klobouku* (1952) podle Klicperovy hry. Hercovou poslední rolí byl bezohledný kavárník Stýblo v Hubáčkově *Kavárně na hlavní třídě* (1953). Za divadelní umění byl Rašilov oceněn Národní cenou (1941), získal druhou Národní cenu (1950) za film *Rodinné trampoty oficiála Třísky* a v roce 1953 byl jmenován zasloužilým umělcem. Saša Rašilov zemřel 3. května 1955 v Praze ve věku nedožitých čtyřiašedesáti let.

Emanuel z Lešehradu (15. 11. 1877, Praha – 30. 5. 1955, Praha) – básník, prozaik, dramatik, esejista a překladatel. Vlastním jménem Josef Maria Emanuel Lešetický. V Ne-

Emanuel z Lešehradu

tolicích žila již od počátku 19. století rodina Lešetických. Šlechtický titul si koupil jeho otec, důstojník. Mládí prožil Emanuel ve starobylém pražském domě v Thunovské ulici. Tajuplná atmosféra budovy na mladého začínajícího literáta silně zapůsobila a ovlivnila i některé jeho pozdější prózy. Řada z nich by ostatně našla svoje čtenáře i dnes, např. *Démon a jiné povídky*, *Schodiště přeludů*, *Tajemný dům*, *Matilda Erhartová*, *Strážci majáku*

a mnoho dalších. Jako jeden z prvních podepsal v Praze roku 1917 památný spisovatelství manifest pro českou samostatnost, roku 1938 pak manifest evropských intelektuálních pracujících, jenž byl otištěn v londýnské publikaci *Writers declare against fascism*. V letech 1903-1932 působil jako úředník, archivář a konečně jako přednosta archivu Zemské banky v Praze. Je znám kromě vlastní bohaté činnosti autorské jako budovatel rozsáhlého literárního archivu Lešehradeum, které sám roku 1926 zpřístupnil veřejnosti ve své vile na Smíchově, posléze věnoval Národnímu muzeu. Dnes se částečně nachází v Památníku národního písemnictví. Celá sbírka obsahovala přes 35 tisíc položek a vedle obrazů, grafik, fotografií, knih a písemností čítá také osobní předměty a další archiválie. Je upomínkou i na světové spisovatele, malíře, výtvarníky, herce, hudebníky či vědce (např. Byron, Flaubert, Garibaldi, Goethe, Ibsen, Marx, Rolland, Shaw, Tolstoj, Whistler). Emanuel z Lešehradu byl svobodným zednářem, martinistou, historikem českého klasického rosenkruciánství a ezoterických společností. Přispíval do časopisu *Svobodný zednář* a redigoval třetí ročník *Okultní a spiritualistické revue*. Do české historiografie přispěl i díly *Hledači mystických pramenů* (1922) a *Stručné dějiny svobodného zednářství* (1937). Emanuel Lešetický působil také jako překladatel francouzských „prokletých“ básníků Baudelaira, Verlaina, Mallarmého a dalších do češtiny. Vedle toho redigoval dvanáct svazků *Ottova slovníku naučného nové doby* v letech 1931-1943.

1. června byla v Husitské ulici v Praze na Žižkově otevřena první samoobslužná prodejna.

1960

1. května bylo v Parku kultury a oddechu Julia Fučíka (dnes Výstaviště) otevřeno kruhové kino jako třetí svého druhu na světě.

1965

5. května byla uvedena do provozu Ústřední čistírna odpadních vod v Troji.

19. května zemřel **Albín Polášek**, sochař, tvůrce sochy *Radegasta* na Radhošti. Narodil se 14. února 1879 ve Frenštátě na Moravě pod památnou horou Radhošť. Ve Vídni se u pana J. Mayera vyučil řezbářskému řemeslu a pracoval zde až do roku 1901, kdy odjíždí do Ameriky. Poznává New York, Chicago a v letech 1901-1904 se usídli v Dabugue (Iowa) a v La Grossu (stát Wisconsin). Od tohoto roku studuje na Pennsylvania Academy of the Fine Arts. Po studiích se usadí v letech 1916-1949 v Chicagu, kde pracuje jako vedoucí sochařského ateliéru The Art Institute of Chicago. Tato léta v Chicagu, přerušovaná cestami do Prahy a rodného Frenštátu pod Radhoštěm, jsou naplněna činnou sochařskou prací, výstavami, poctami a oceněními. V červenci roku 1928 byl před pražským nádražím odhalen pomník Woodrowa Wilsona, Poláškovo dílo, které vytvořil v ateliérech v Praze. Pomník s citátem „Svět musí být zabezpečen pro demokracii“ byl za okupace Němci zničen. Poláškovu byl po odhalení sochy předán prezidentem T. G. Masarykem řád Bílého lva IV. třídy. V roce 1928 tvoří první variantu sochy *Strůjce svého osudu*. O dva roky později vzniká socha pohanského boha *Radegasta* a sousoší sv. Cyrila a Metoděje. V září 1930 byla obě tato díla instalována na hřebeni Radhoště. Sochu *Radegasta* a sousoší Cyrila a Metoděje, na jehož podstavci slova: „Spravedliví, na věky jsou živí“, jsou i krédem Poláškovým, daroval autor Matici Radhoštské. 28. srpna 1938 byl ku příležitosti 20. výročí Československé republiky odhalen pomník obětem první světové války, monumentální dílo A. Poláška *Pravěký zápas dobra se zlem*. Rok 1947 je rokem posledního návratu A. Poláška domů, do Frenštátu pod Radhoštěm. Změna politických poměrů a těžká nemoc mu nedaly další příležitost. 19. května 1965 sochař Albín Polášek, americký občan a frenštátský rodák, umírá.

Doma téměř neznámý český sochař, řebář a malíř Albín Polášek byl laureátem řady významných světových ocenění a patří dodnes k nejznámějším a nejvyhledávanějším sochařům Ameriky. Ve své tvorbě vychází z klasicismu, je ovlivněn renesancí i antickými vzory, ale silně promlouvá především svým realistickým pojetím využívajícím symbol. Umělecký odkaz Poláškovy díla měl promlouvat jasně, srozumitelně a zřetelně, neboť chtěl prioritně předávat generacím kromě krásy a harmonie především etické nasměrování, etickou výzvu, která se nevnučuje, ale také se neskrývá. Ve stejném roce se stal dokonce členem americké Národní akademie designu, která sdružovala jen ty nejvýznamnější malíře, sochaře a architekty. A právě řezbářství mu nakonec v Americe otevřelo cestu k úspěchu. Nejprve jen opravoval výzdobu v kostelech na americkém Středozápadě, po třech letech ale začal studovat na Pennsylvánské akademii výtvarných umění ve Philadelphii. V roce 1910 získal prestižní cenu v Římě, která mu umožnila studovat sochařství přímo v Itálii. Jeho dílo bylo v té době oceněno i na pařížském Salónu. Po návratu do

Ameriky si Polášek otevřel ateliér v New Yorku a v pouhých sedmatřiceti letech byl jmenován do čela Art Institute v Chicagu. Zde působil dalších téměř třicet let. Muzeum Albína Poláška ve Winter Park bylo v roce 2000 zařazeno na Národní seznam historických památek Spojených států. Další Poláškovy díla jsou například v Chicagu, v New Yorku nebo v Cedar Rapids v Iowě, kde je dnes muzeum českých a slovenských přistěhovalců.

1. června byl otevřen plavecký stadion v Podolí.

7. června byl pro rozsáhlý sesuv půdy na Petříně přerušen provoz lanové dráhy.

1970

9. května bylo zahájeno vysílání druhého programu Československé televize.

1980

29. května byla v Anežském klášteře na Františku v Praze otevřena stálá expozice Národní galerie.

1985

15. června byl v Praze na Petříně zahájen provoz lanové dráhy (přerušeny 7. 6. 1965 v důsledku sesuvu půdy).

1990

2. května Federální shromáždění ČSFR zrušilo trest smrti.

Má vlast na Staroměstském náměstí v roce 1990

12. května **Rafael Kubelík** coby kulturní symbol návratu demokracie a normality do ČR zahajuje s Českou filharmonií *Mou vlastí* Pražské jaro.

1995

26. května při požáru hotelu Olympik v Praze 8 zahynulo šest osob a třicet šest jich bylo zraněno.

4. června se konal první ročník Pražského mezinárodního maratónu.

2000

21. května premiéři Slovenska a Česka podepsali v Praze prohlášení k vyřešení česko-slovenských majetkových vztahů.

TROCHA POEZIE

Abeceda květů – Stolístek z české a světové poezie**Vítězslav Nezval: Mezi šeríky**

V pralese bezů mezi čmeláky
a muškami a tulipány
ležím a dívám se na mraky
jež rozkládají se jak otomany

Koho to vidím nebesa
na baldachýnu nad zahradou?
Je to jen mrak či komtesa?
Ach odkud znám tu tvář tak dětsky mladou?

Tvé oči světlé primule
jež ani rozkoš nezavírá
usmívají se strnule
Tvá dlaň mi z čela krůpěj stírá

Kdykoliv bez se zachvěje
pruh vůní mění se v tvé tělo
jež právě tolik vonné je
jak by se denně v bezích procházelo

Ó kdybych v této zahradě
jež mi dnes tebe připomíná
(Jsi na cestách? Či v úradě?)
směl dát ti sklenku tokajského vína

jímž je ten mladý tulipán
který tak voní panebože
ten šerík jenž je květy obsypán
proměnil by se v naše lože!

**Jan Skácel: Noc s Věstonickou venuší
Kvetoucí alej**

V aleji bílé
tajili jsme dech.
Jak sníh ležely květy
vysoko na stromech.

A každý strom
tu pyšně slavil
a třímal bez únavy
rozkvetlou sílu svou.

Slova jsem lámal
jak kámen v starém lomu.
Má žena řekla jen:
Chtěla bych žít v tom stromu.

**Jaroslav Seifert: Byti básníkem
Pražský triptych
Závrať jara**

S kloboukem v ruce přešlapuji
v uličkách Prahy
a dotýkám se jejích kamenů.
Jsou drsné,
ale zulíbal je básník.

Prahu jsem celý život miloval,
jako ji milovali
všichni naši básníci.
Možná, že ještě víc,
protože jsem býval nešťastný.

Často mi nedávala spát.
Bloudil jsem temnými kouty
a hladil hedvábnou tmou
vábivých nocí.
Voněly ženskými vlasy
a sladkým jasmínem.

Píše se rok tisící devítistý
osmdesátý první.
Jak mi ten život utekl!
K veršům o tomto městě,
které jsem tak rád psával,
ještě pár slok.

Ty však už neroztrhám,
jak jsem to někdy dělával,
abych jimi jen krmil
hladové chřtány chrličů
na římsách katedrály.
Můj čas se nachýlil.
Je pozdě!
Jsou už poslední.

(mk)

**Stanislav K. Neumann: Básně
Deště v květnu**

Vssáváme vás jako dychtiví čtenáři řádky liter,
tváře nám při tom hoří, a nitro se nám šíří
odhodlaností k životu za večerů a jiter,
když kraj zvoní, cvrliká, šumí, chvěje se, víří
vaší dumavou písní.

Věru nemohli bychom říci, když vás tak vssáváme chtivě,
zdali sluneční paprsky byly nám milejší včera,
dnes však jistotu cítíme a ve všech smyslech živě,
že by nám těch pocelů dlouhých vašeho chladu a šera
nenahradilo slunce.

Zde teď, pijáci nenasytní, za stolem sdružení shodou,
vypijíme vás z oblohy, po níž se oblaka točí –
Vzduch, jenž všude je linkován tiše se lesknoucí vodou,
jako umyté okno za chvíli vyjasní oči,
zazní jasněji ptákům.

(mk)

Budeme pak opilí, bujní, rozmařilí,
na bradě se nám zalesknou poslední kapky.
Jako pruty vztyčíme trupy své za novou sluneční chvílí,
květy, pupeny novými ověncíme si čapky,
novou chrabrostí srdce.

Deště! Za sebe, za ptáky, za zvěř, za stromy, byliny, trávu
děkuji vám, nápoje květnové, s polibkem běžící děvy.
Celujete mi jako dubům prostovlasou hlavu,
linkujete mi papír pro nové zpěvy,
deště, květnové deště!

(mk)

Česky a slovensky mluvící lékaři ve Vídni

MUDr. Jiřina BODNAR
choroby kožní a pohlavní
po, čt 14-18:30, út 8-13, pá 8-11
Josefstädterstr. 3/4-5, Wien 8
tel. 406 99 41

MUDr. Vít DOLEŽAL
zubní lékař (všechny pokladny)
Kegelgasse 14 / Top 12 (vchod
ze Seidlgasse 12), 1030 Wien
tel. 713 72 66

MUDr. Eva DRSATA
oční lékařka (všechny pokladny)
Favoritenstr. 8/2, 1040 Wien,
po, st – odpoledne; út, čt – dopoledne
termín po dohodě na tel. 587 54 27

MUDr. Kamila HAJEK
soukromá léčba homeopatií
Ada-Christen-Gasse 2/F/8, Wien 10
tel. 689 22 80

MUDr. Hana LION
zubní lékařka
Waltenhofengasse 5/2/301,
1100 Wien
Mo 11-17, Di 8-14, Mi 9-17, Do 10-15
tel. 615 46 10, všechny pokladny

MUDr. Kristina LION
všeobecná lékařka se specializací
na psychosomatiku a psychoterapii
Röttergasse 37, 1170 Wien
tel. 486-22-86, všechny pokladny

MR MUDr. Vladislav LIPTÁK
internista – sportovní lékař
Innere Medizin – Sportmedizin
gerichtlich beeid. Sachverständiger
Diplomsportarzt, všechny pokladny
Zelinkagasse 12, 1010 Wien-City
po, út, st 14:00-16:00, čt 9:00-11:00
tel. 533 58 34, fax 533 58 34 16

Digitale Praxis: **Dr. med. &
Dr. dent. med. Josef LUDVÍK**
FA für Zahn-, Mund- und Kiefer-
heilkunde
Simmeringer Hauptstr. 40/4,
1110 Wien
Po 10:00-13:00, 14:00-19:00,
út 7:30-14:00, st 7:30-14:00,
čt 12:00-17:00 a podle domluvy
tel.: 749 34 76, www.drludvik.at
e-mail: ordination@dr-ludvik.at

MUDr. Ilona POLZER
(roz. Bartošková)
choroby oční a optometrické
(Wahlarzt)
Wiener Neudorf, Schillerstr. 26, NÖ

po, út 9-12, po + st 17-19 hod.
a po dohodě (i sobota dopoledne
možná)
Tel.: 02236-496 93, v akutních přípa-
dech mimo ord. hod.: 0660-3470374
www.gesundeaugen.at

MUDr. Georg SOJKA
neurolog a psychoterapeut
tel. 0664/214 01 63,
termín po dohodě

PSYCHOTERAPEUT PSYCHOLOGICKÉ PORADENSTVÍ

Mag. Dr. Ladislav Nykl, Ph.D.
lektor na vídeňské univerzitě
a Masarykově univerzitě v Brně
semináře růstu osobnosti, pomoc
při sociálních problémech, depresích,
psychosomatických problémech atd.

Praxe:
Lederergasse 17/7, Wien 8,
tel.: 523 57 44 nebo 0676/5194833
e-mail: nykl.psychoterapie@aon.at
<http://members.aon.at/nykl>

Ověřené překlady dokumentů aj.
Univ.-Lektor Dr. Dietmar KOLLER
A-2333 Leopoldsdorf, Weidengasse 2
tel. +43-2235/44 637, +43-676/37 62 117,
+43-1-515 28-444, fax: 02235/44 638
práce: A-1030 Wien, Marxergasse 1a
(City-Tower Wien Mitte/Bhf. Landstr.)
e-mail: dietmar.koller@univie.ac.at
www.tschechisch-slowakisch.com

Mag. Lenka KOVARIK
A-1210 Wien, Felix-Slavik-Str. 3/1/10
tel./fax: 2908809, mobil: 0699/11807581
lenkakovarik@outlook.com
lenka.kovarik@fh-burgenland.at
<http://www.deutsch-tschechisch.at>

Dr. Milan KOŠÍČEK
A-1030 Wien, Salesianergasse 17
tel.: 0664/2537951, fax: 066477-2537951
e-mail: m.kosicek@A1.net

Mag. Pavlína BÖHMOVÁ-LÖSSL
Allgemein beeidete und gerichtlich zertifizierte
Dolmetscherin für die tschechische Sprache
Sprachtrainerin für Tschechisch, Slowakisch,
Deutsch
A-1100 Wien, Dieselgasse 5/43
tel./fax 2082175, 0699/19544077
office@pavlina.at, www.pavlina.at

EUROPÄISCHE VOLKSSCHULE
Volksschule Sir Karl Popper
1150 Benedikt, Schellingerg. 1-3
Tel. 9823403
Sprachclubs in Französisch, Ungarisch,
Tschechisch, Slowakisch, Italienisch

DUCHOVNÍ SLUŽBA

České katolické misie
Katholische Mission für Tschechen
Duchovní správce krajinu **Prof. P.ThDr. Jan Horák**
1030 Hagenmüllergasse 31,
tel. +43 0664 406 55 41, fax: +430 01 711 84 112
www.sweb.cz/farnost.viden, www.rozhledy.at
**KOSTEL "Nejsvětějšího Vykupitele",
Viedeň 3., Rennweg 63:** mše svatá každou nedělí
a svátek v 10:00 hodin.
**CHRÁM "Panny Marie na Nábřeží", Viedeň
1., Salvatorgasse 12:** mše svatá každou nedělí a
svátek v 08:30 hodin.
**KAPLE "Panny Marie Pomocnice křesťanů",
Viedeň 13., St. Veit-Gasse 25:** mše svatá 3. sobo-
tu v měsíci v 18:00 hodin platná na nedělí.
**KOSTEL "Don Bosco", Viedeň 3., Hagenmül-
lergasse 33:** mše svatá podle kalendáře akcí
kostel Panny Marie na rohu
Linz, Herrenstr. a Redigierst. v centru města
Mše svatá v českém jazyce, každou sobotu v 16.30
hodin. Duchovní správce: P.ThDr. Michal
Kaplánek SDB, tel. 00420 656 354

Římskokatolická
**Katedrála sv. Štěpána
Wiener St. Stephansdom**
svatá zpověď pondělí 16–18, úterý
15–17, středa 13–14 hod.

Kostol Panny Márie Snežnej
1030 Wien, Jaquingasse 12
Svatá omša s kázňou v slovenskom jazyku každú
nedelu a v zasvätený sviatok o 18 hodine.

K. M. Hofbauer Klub
Česko-slovenské společenství věřících
při chrámu Maria am Gestade ve Vídni
Seitzergasse 5, 4. patro vlevo, A-1010 Wien
<http://k-m-hofbauer-klub.webnode.at/>
Tel.: 0043 699 192 528 87
reneselig@gmail.com

Kaple sv. Stanislava, Kurentgasse 2, Wien 1
mše svatá každý první pátek v měsíci v 18:00

ČESKY MLUVÍCÍ PRÁVNÍK
Adresa k dispozici v redakci.

ŠKOLSKÝ SPOLEK KOMENSKÝ

Mateřská škola
Ředitelka: Sabina Eimer
Sebastianplatz 3, 1030 Wien
Tel.: +43-1-7133188-10
Bilingvní obecná a sekundární škola
Ředitelka: Mag. Marcela Ofner
Sebastianplatz 3, 1030 Wien
Tel.: +43-1-7133188-20
Bilingvní gymnázium II. stupně
Ředitelka: Mag. Helena Huber
Schützengasse 31, 1030 Wien,
Tel.: +43-1-7133188-60
www.orgkomensky.at

**Europäische
Mittelschule Wien
European Middle
School Vienna**
1070 Wien, Neustiftgasse 100
Tel: (+43 1) 526 19 78
Fax: (+43 1) 526 19 78-210

Kulturklub der Tschechen
und Slowaken in Österreich
Mohsgasse 30/9
1030 Wien

Nezapomeňte nahlásit případnou změnu adresy!

